

Brüssel, 19. juuli 2022
(OR. en)

10967/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2020/0361(COD)

CODEC 1088
COMPET 577
MI 545
JAI 995
TELECOM 314
CT 136
PI 86
AUDIO 66
CONSOM 182
JUSTCIV 99
PE 81

KIRJALIK TEAVE

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu (digiteenuste määrus) ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ – Euroopa Parlamendi esimese lugemise tulemus (Strasbourg, 4.–7. juuli 2022)

I. SISSEJUHATUS

Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 294 ja kaasotsustamismenetluse praktilist korda käsitlevale ühisele deklaratsioonile¹ toimus nõukogu, Euroopa Parlamendi ja komisjoni vahel rida mitteametlikke kontakte eesmärgiga jõuda eespool nimetatud eelnõu suhtes kokkuleppele esimesel lugemisel.

¹ ELT C 145, 30.6.2007, lk 5.

Sellega seoses esitas raportöör Anna CAVAZZINI (Verts/ALE, DE) ühe kompromissmuudatusettepaneku (muudatusettepanek 564) siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni (IMCO) nimel eespool nimetatud määruse ettepaneku muutmiseks ning ühe muudatusettepaneku (muudatusettepanek 565) komisjoni avaldust sisaldava seadusandliku resolutsiooni projekti muutmiseks. Nende muudatusettepanekute suhtes jõuti üldjoontes kokkuleppele eespool nimetatud mitteametlike kontaktide käigus. Muid muudatusettepanekuid ei esitatud.

II. HÄÄLETUS

Parlament võttis 5. juulil 2022 toimunud hääletusel eespool nimetatud määruse ettepaneku muutmiseks esitatud kompromissmuudatusettepaneku nr 564 ning seadusandliku resolutsiooni projekti muutmiseks esitatud muudatusettepaneku nr 565 vastu. Selliselt muudetud ja õiguskeeleliselt viimistletav komisjoni ettepanek kujutab endast Euroopa Parlamendi esimese lugemise seisukohta, mis on esitatud käesoleva dokumendi lisas toodud parlamendi seadusandlikus resolutsioonis².

Parlamendi seisukoht vastab sellele, mis institutsioonide vahel eelnevalt üldjoontes kokku lepidi. Seetõttu peaks nõukogul olema võimalik Euroopa Parlamendi seisukoht pärast teksti õiguskeelelist viimistlemist heaks kiita.

Õigusakt võetakse seejärel vastu parlamendi seisukohale vastavas sõnastuses.

² Seadusandlikus resolutsioonis esitatud parlamendi seisukoha versioonis on ära märgitud muudatusettepanekutega komisjoni ettepanekusse tehtud muudatused. Komisjoni teksti lisatud tekst on esile tõstetud *paksus kaldkirjas*. Sümbol „■“ tähistab väljajäetud teksti.

P9_TA(2022)0269

Digiteenuste määrus *I**

Euroopa Parlamendi 5. juuli. 2022. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu (digiteenuste õigusakt) ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (COM(2020)0825 – C9-0418/2020 – 2020/0361(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2020)0825),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artiklit 114, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C9-0418/2020),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 27. aprilli 2021. aasta arvamust³,
- võttes arvesse Regioonide Komitee 1. juuli 2021. aasta arvamust⁴,
- võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 74 lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 15. juuni 2022. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 59,

³ ELT C 286, 16.7.2021, lk 70.

⁴ ELT C 440, 29.10.2021, lk 67.

- võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni, õiguskomisjoni, kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni, majandus- ja rahanduskomisjoni, transpordi- ja turismikomisjoni, kultuuri- ja hariduskomisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamusi,
- võttes arvesse siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni raportit (A9- 0356/2021),
- 1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha⁵;
- 2. võtab teadmiseks käesolevale resolutsioonile lisatud komisjoni avalduse, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias;
- 3. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab oma ettepaneku, muudab seda oluliselt või kavatseb seda oluliselt muuta;
- 4. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁵ Käesolev seisukoht asendab 20. jaanuari 2022. aastal vastu võetud muudatusettepanekud (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0014).

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 5. juulil 2022. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2022/..., mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu (digiteenuste määrus) ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ*

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁶,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust⁷,

I

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt⁸

* TEKST EI OLE ÕIGUSKEELELISELT TOIMETATUD.

⁶ ELT C 286, 16.7.2021, lk 70.

⁷ ELT C 440, 29.10.2021, lk 67.

⁸ Euroopa Parlamendi 5. juuli 2022. aasta seisukoht

ning arvestades järgmist:

- (1) Infoühiskonna teenustest ja eriti vahendusteenustest on saanud liidu majanduse ja kodanike igapäevaelu oluline osa. 20 aasta jooksul pärast selliste teenuste kohta kehtiva õigusraamistiku vastuvõtmist Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2000/31/EÜ⁹ on uued ja innovaatilised ärimudelid ja teenused, nagu internetipõhised sotsiaalsõrgustikud ja kauplemiskohad, võimaldanud äriksutajatel ja tarbijatel teavet edastada ja saada ning uudsel viisil tehinguid teha. Enamik liidu kodanikke kasutab nüüd neid teenuseid iga päev. Digiüleminek ja nende teenuste kasutamise kasv on aga toonud kaasa ka uusi riske ja probleeme ■ üksikute *teenusesaajate, äriühingute ja* ühiskonna jaoks tervikuna.

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) (EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1).

- (2) Liikmesriigid kehtestavad üha enam õigusakte käesoleva määrusega hõlmatud küsimuste valdkonnas, millega nähakse eelkõige ette vahendusteenuste osutajate suhtes kohaldatavad hoolsusnõuded *seoses ebaseadusliku sisu, internetis leviva desinformatsiooni või muude ühiskonda puudutavate ohtudega toime tulemisega* või kaaluvad selliste õigusaktide kehtestamist. Need lahknevad siseriiklikud õigusaktid mõjutavad negatiivselt siseturgu, mis Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 26 kohaselt hõlmab sisepiirideta ala, mille ulatuses tagatakse kaupade ja teenuste vaba liikumine ja asutamisvabadus, võttes arvesse nende teenuste osutamiseks üldiselt kasutatava interneti piiriülest olemust. Siseturul kehtivaid vahendusteenuste osutamise tingimusi tuleks ühtlustada, et pakkuda ettevõtjatele juurdepääsu uutele turgudele ja võimalusi siseturu eeliste kasutamiseks ning tarbijatele ja teistele teenusesaajatele rohkem valikuid. *Käesoleva määruse kohaldamisel võivad teenusesaajad olla ärikasutajad, tarbijad ja muud kasutajad.*

- (3) Vahendusteenuste osutajate vastutustundlik ja hoolas käitumine on oluline selleks, et tagada turvaline, prognoositav ja usaldusväärne internetikeskkond, ning selleks, et liidu kodanikud ja muud isikud saaksid kasutada oma põhiõigusi, mis on kehtestatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga (edaspidi „harta“), eelkõige väljendus-, teabe- ja ettevõtlusvabadust, **ja mittediskrimineerimise põhimõtet ning saavutada kõrgetasemeline tarbijakaitse.**
- (4) Seega tuleks siseturu toimimise tagamiseks ja parandamiseks kehtestada liidu tasandil hulk sihipäraseid, ühtseid, tõhusaid ja proportsionaalseid kohustuslikke norme. Käesoleva määrusega luuakse tingimused innovaatiliste digiteenuste tekkeks ja ulatuslikumaks kasutuseks siseturul. Vahendusteenuste osutajatele esitatavaid nõudeid käsitlevate riiklike reguleerivate meetmete ühtlustamine liidu tasandil on vajalik, et hoida ära ja lõpetada siseturu killustumine ning tagada õiguskindlus, vähendades seeläbi arendajate ebakindlust ja edendades koostalitlusvõimet. Tehnoloogianeutraalsete nõuete kehtestamine peaks innovatsiooni mitte pidurdama, vaid hoogustama.

- (5) Käesolevat määrust tuleks kohaldada nende suhtes, kes osutavad teatavaid infoühiskonna teenuseid Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/1535¹⁰ tähenduses, st teenuseid, mida osutatakse vahemaa tagant elektroonilisel teel ja teenusesaaja isikliku taotluse alusel ning tavaliselt tasu eest. Eelkõige tuleks käesolevat määrust kohaldada vahendusteenuste osutajate suhtes ning täpsemalt vahendusteenuste suhtes, mis hõlmavad selliseid teenuseid nagu „pelk edastamine“, „vahemällu salvestamine“ ja „majutus“, võttes arvesse, et selliste teenuste kasutamise hüppeline kasv peamiselt mitmesugustel seaduslikel ja sotsiaalselt kasulikel eesmärkidel on suurendanud nende rolli ka ebaseadusliku või muul viisil kahjuliku teabe ja tegevuse vahendamisel ja levitamisel.
- (6) Praktikas pakuvad teatavad vahendusteenuste osutajad oma vahendusteenust seoses teenustega, mida võib osutada nii elektrooniliste vahendite abil kui ka muul moel, näiteks infotehnoloogia kaugteenused, transpordi-, majutus- või kättetoimetamisteenused. Käesolevat määrust tuleks kohaldada üksnes vahendusteenuste suhtes ja see ei tohiks mõjutada liidu või liikmesriigi õiguses sätestatud nõudeid, mis on seotud vahendusteenuste kaudu pakutavate toodete või teenustega, sealhulgas olukordades, kus vahendusteenus on lahutamatu osa mõnest muust teenusest, mis ei ole vahendusteenus, nagu on sedastatud Euroopa Liidu Kohtu praktikas.
- (7) Et tagada käesolevas määruses sätestatud õigusnormide tõhusus ja võrdsed tingimused siseturul, tuleks neid õigusnorme kohaldada vahendusteenuste osutajate suhtes, olenemata nende tegevus- või *asukohast*, kui nad *pakuvad* teenuseid liidus, mida tõendab nende sisuline seos liiduga.

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. septembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/1535, millega nähakse ette tehnilistest eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord (ELT L 241, 17.9.2015, lk 1).

- (8) Niisugune sisuline seos liiduga tuleks lugeda olemasolevaks siis, kui teenuseosutajal on liidus tegevuskoht, või tegevuskoha puudumisel siis, kui tal on ühes või mitmes liikmesriigis *selle liikmesriigi rahvaarvu arvestades* märkimisväärne arv *teenusesaajaid* või kui tema tegevus on suunatud ühte või mitmesse liikmesriiki. Tegevuste ühte või mitmesse liikmesriiki suunamise saab kindlaks teha kõikide asjaomaste asjaolude põhjal, sealhulgas sellised tegurid nagu kõnealuses liikmesriigis üldiselt kasutatava keele või vääringu kasutus või kaupade või teenuste tellimise võimalus või *vastava* tippdomeeni kasutamine. Seda, kas tegevus on suunatud konkreetseesse liikmesriiki, peaks saama järeldata ka rakenduse kättesaadavusest selle riigi rakenduste poes, kohaliku reklaami või selles liikmesriigis räägitavas keeles reklaami pakkumisest või kliendisuhete haldamisest, näiteks klientide teenindamisest selles liikmesriigis üldiselt kasutatavas keeles. Sisulise seose olemasolu tuleks eeldada ka siis, kui teenuseosutaja suunab oma tegevuse ühte või mitmesse liikmesriiki vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 1215/2012¹¹ artikli 17 lõike 1 punktile c. *Kuid* sisulise seose olemasolu üle *ei saa* otsustada pelgalt selle alusel, et liidus on tehniline juurdepääs veebisaidile.

¹¹ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (ELT L 351, 20.12.2012, lk 1).*

- (9) *Käesoleva määrusega ühtlustatakse täielikult siseturul vahendusteenuste suhtes kohaldatavad normid eesmärgiga tagada turvaline, prognoositav ja usaldusväärne internetikeskkond, käsitledes ebaseadusliku veebisisu levitamist ja ühiskondlikke riske, mida desinformatsiooni või muu sisu levitamine võib põhjustada, kui hartas sätestatud põhiõigused on mõjusalt kaitstud ja innovatsiooni hõlbustatakse. Sellest tulenevalt ei tohiks liikmesriigid võtta käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvates küsimustes vastu ega säilitada täiendavaid siseriiklikke nõudeid, välja arvatud juhul, kui käesolevas määruses on sõnaselgelt sätestatud teisiti, kuna see mõjutaks täielikult ühtlustatud normide vahetut ja ühtset kohaldamist vahendusteenuste osutajate suhtes kooskõlas käesoleva määruse eesmärkidega. See ei välista võimalust kohaldada muid siseriiklikke õigusakte, mida kohaldatakse vahendusteenuste osutajate suhtes kooskõlas liidu õigusega, sealhulgas direktiiviga 2000/31/EÜ, eelkõige selle artikliga 3, kui siseriikliku õiguse sätetega taotletakse muid õigustatud avaliku huvi eesmärke kui need, mida taotletakse käesoleva määrusega.*

- (10) *Käesolev määrus ei tohiks piirata selliste teiste liidu õigusaktide kohaldamist, millega reguleeritakse infoühiskonna teenuste osutamist üldiselt, muid vahendusteenuste siseturul osutamise aspekte või millega täpsustatakse ja täiendatakse käesolevas määruses sätestatud ühtlustatud norme, nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2010/13/EL¹², sealhulgas kõnealuses direktiivis sätestatud erieesmärgid, mis on seotud videojagamisplatvormidega, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/784¹³, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1148¹⁴, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2022/..., [mis käsitleb Euroopa andmesitamis määrust ja Euroopa andmesäilitamis määrust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalasjades], Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) .../..., [millega kehtestatakse ühtlustatud normid kriminaalmenetluses tõendite kogumise eesmärgil esindajate määramise kohta] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1150¹⁵, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2002/58/EÜ¹⁶ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1232¹⁷. Samamoodi tuleks selguse huvides ühtlasi täpsustada, et käesolev määrus ei piira tarbijakaitset käsitlevate liidu õigusaktide,*

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv) (ELT L 95, 15.4.2010, lk 1).

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/784, mis käsitleb võitlemist terroristliku veebisisu levitamise vastu (ELT L 172, 17.5.2021, lk 79).

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1148 lõhkeainete lähteainete turustamise ja kasutamise kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 98/2013 (ELT L 186, 11.7.2019, lk 1).

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1150, mis käsitleb õigluse ja läbipaistvuse edendamist veebipõhiste vahendusteenuste ärikasutajate jaoks (ELT L 186, 11.7.2019, lk 57).

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) (EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37).

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1232 ajutise erandi kohta direktiivi 2002/58/EÜ teatavatest sätetest seoses tehnoloogiaga, mida numbrivaba isikutevahelise side teenuste osutajad kasutavad isikuandmete ja muude andmete töötlemiseks, et võidelda veebis toimuva laste seksuaalse kuritarvitamise vastu (ELT L 274, 30.7.2021, lk 41).

eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/29/EÜ¹⁸, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/83/EL¹⁹, *Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/2394*²⁰, *Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1020*²¹, *Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/95/EÜ*²², *Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/11/EL*²³ ning *isikuandmete kaitset käsitleva* nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ²⁴, *eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679*²⁵ ning *määruse (EL) nr 1215/2012* kohaldamist. *Käesolev määrus ei tohiks piirata ka rahvusvahelist eraõigust käsitlevate liidu normide kohaldamist, eelkõige nende normide kohaldamist, mis käsitlevad kohtualluvust ning kohtuotsuste tunnustamist ja täitmisele pööramist tsiviil- ja kaubandusajades ning lepinguliste ja lepinguväliste kohustuste suhtes kohaldatavat õigust.* Üksikisikute kaitse isikuandmete töötlemisel on reguleeritud üksnes seda valdkonda käsitlevate liidu õigusaktidega, eelkõige määrusega (EL) 2016/679 ja direktiiviga 2002/58/EÜ. Käesolev määrus ei *tohiks piirata* ka töötingimusi käsitlevate

- ¹⁸ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiiv 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ebaausate kaubandustavade direktiiv) (ELT L 149, 11.6.2005, lk 22).*
- ¹⁹ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiiv 2011/83/EL tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ (ELT L 304, 22.11.2011, lk 64).*
- ²⁰ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2394 tarbijakaitsealaste õigusaktide täitmise tagamise eest vastutavate liikmesriigi asutuste vahelise koostöö kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2006/2004 (ELT L 345, 27.12.2017, lk 1).*
- ²¹ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1020 turujärelevalve ja toodete vastavuse kohta ning millega muudetakse direktiivi 2004/42/EÜ ja määruseid (EÜ) nr 765/2008 ja (EL) nr 305/2011 (ELT L 169, 25.6.2019, lk 1).*
- ²² *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. detsembri 2001. aasta direktiiv 2001/95/EÜ üldise tooteohutuse kohta (EÜT L 11, 15.1.2002, lk 4).*
- ²³ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta direktiiv 2013/11/EL tarbijavahelduste kohtuvälise lahendamise kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2009/22/EÜ (ELT L 165, 18.6.2013, lk 63).*
- ²⁴ *Nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiiv 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes (EÜT L 95, 21.4.1993, lk 29).*
- ²⁵ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).*

liidu õigusnormide *ning tsiviil- ja kriminaalasjades tehtavat õigusala*st koostööd käsitlevate liidu õigusnormide kohaldamist. Niivõrd kui nende õigusnormidega taotletakse samu eesmäärke, mis on sätestatud käesolevas määruses, kohaldatakse käesolevat määrust siiski küsimuste suhtes, mida kõnealustes muudes õigusaktides ei käsitleta või ei käsitleta täielikult, ning küsimuste suhtes, mille puhul kõnealused muud õigusaktid jätavad liikmesriikidele võimaluse võtta vastu teatavaid meetmeid riiklikul tasandil.

- (11) Tuleks selgitada, et käesolev määrus ei piira autoriõigust ja sellega seonduvaid õigusi käsitlevate liidu õigusnormide, sealhulgas *Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivide 2001/29/EÜ²⁶, 2004/48/EÜ²⁷ ja (EL) 2019/790²⁸* kohaldamist, millega kehtestatud erinormid ja menetlused peaksid jääma mõjutamata.

²⁶ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiiv 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas (EÜT L 167, 22.6.2001, lk 10).*

²⁷ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/48/EÜ intellektuaalomandi õiguste jõustamise kohta (ELT L 157, 30.4.2004, lk 45).*

²⁸ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/790, mis käsitleb autoriõigust ja autoriõigusega kaasnevaid õigusi digitaalsel ühtsel turul ning millega muudetakse direktiive 96/9/EÜ ja 2001/29/EÜ (ELT L 130, 17.5.2019, lk 92).*

- (12) Et saavutada eesmärk tagada turvaline, prognoositav ja usaldusväärne internetikeskkond, tuleks käesoleva määruse kohaldamisel käsitleda mõistet „ebaseaduslik sisu“ laialt, **nii et see kajastaks internetivälises keskkonnas kehtivaid norme; eelkõige tuleks seda mõistet määratleda laialt, nii et see hõlmaks** ebaseadusliku sisu, toodete, teenuste ja tegevusega seotud teavet. Täpsemalt tuleks seda mõistet mõista nii, et see osutab igasuguses vormis teabele, mis kohaldatava õiguse kohaselt on iseenesest ebaseaduslik – näiteks ebaseaduslik vaenukõne või terroristlik sisu ja ebaseaduslik diskrimineeriv sisu – või **kui kohaldatavate normide kohaselt on teave ebaseaduslik, kuna see** on seotud ebaseadusliku tegevusega. **Sellise ebaseadusliku tegevuse näited on** laste seksuaalset kuritarvitamist kujutavate piltide jagamine, ebaseaduslik privaatpiltide loata jagamine, küberahistamine, nõuetele mittevastavate või võltsitud toodete müük, **toodete müük või teenuste osutamine tarbijakaitseõigust rikkudes**, autoriõigusega kaitstud materjali loata kasutamine, **ebaseaduslik majutusteenuste pakkumine või ebaseaduslik elusloomade müük. Seevastu ei tohiks võimaliku kuriteo pealtnägija videot pidada ebaseaduslikuks sisuks pelgalt seetõttu, et see kujutab ebaseaduslikku tegu, kui sellise video salvestamine või üldsusele levitamine ei ole siseriikliku või liidu õiguse kohaselt ebaseaduslik.** Sealjuures ei ole tähtis see, kas teabe või tegevuse ebaseaduslikkus tuleneb liidu õigusest või liidu õigusega kooskõlas olevast siseriiklikust õigusest, ega see, milline on asjaomase õiguse täpne olemus või reguleerimisese.

- (13) Võttes arvesse asjaomaste teenuste eripära ja sellest tulenevat vajadust kehtestada nende teenuste osutajate suhtes teatavad erikohustused, on vaja käesolevas määruses määratletud majutusteenuste osutajate laiema kategooria raames eristada digiplatvormide alamkategooriat. Digiplatvormid, nagu sotsiaaltööstused või internetipõhised kauplemiskohad, tuleks määratleda kui majutusteenuse pakkujad, kes mitte ainult ei talleta teenusesaajate taotlusel teenusesaajate esitatud teavet, vaid ka levitavad seda teavet viimaste taotlusel üldsusele. Selleks et vältida ülemäära laiaulatuslike kohustuste kehtestamist, ei tuleks majutusteenuste osutajaid siiski käsitada digiplatvormidena juhul, kui teabe üldsusele levitamine on üksnes mõne teise **teenusega lahutamatu seotud vähetähtis kõrvalfunktsioon või põhiteenuse vähetähtis funktsioon**, mida ei saa objektiivsetel tehnilistel põhjustel kasutada kõnealusest muust teenusest ehk põhiteenusest lahus, ning kui selle **omaduse või** funktsiooni integreerimise abil ei soovita vältida käesoleva määruse alusel digiplatvormide suhtes kohaldatavate õigusnormide kohaldamist. Sellise funktsiooni näitena võib tuua digiajalehe kommentaaride osa, mille puhul on selge, et see on põhiteenuse – uudiste avaldamine kirjutaja toimetuse vastutusel – kõrvalteenus. **Käesoleva määruse kohaldamisel ei tohiks pilvandmetöötlus- või veebimajutusteenuseid käsitada digiplatvormina, kui konkreetse sisu üldsusele levitamine on selliste teenuste vähetähtis ja väheoluline omadus või vähetähtis funktsioon. Kui aga pilvandmetöötlus- ja veebimajutusteenused toimivad taristuna, näiteks internetipõhise rakenduse, veebisaidi või digiplatvormi talletus- ja andmetöötlustaristu teenustena, ei tohiks pilvandmetöötlus- ja veebimajutusteenuseid endid pidada vahendiks, mille abil levitatakse avalikkusele teavet, mida talletatakse või töödeldakse tema majutatava rakenduse, veebisaidi või digiplatvormi kasutaja nimel. Sotsiaaltööstustikus tuleks aga kommentaaride talletamist pidada digiplatvormi teenuseks, kuna on selge, et tegemist ei ole osutatava teenuse väheolulise omadusega, isegi kui tegemist on teenusesaajate postituste avaldamise kõrvalteenusega.**

- (14) Käesoleva määruse kohaldamisel peaks kontseptsioon „üldsusele levitamine“ hõlmama teabe kättesaadavaks tegemist potentsiaalselt piiramatule arvule isikutele; see tähendab, et teave tehakse **teenusesaajatele** üldiselt kergesti juurdepääsetavaks, ilma et teabe esitanud teenusesaaja peaks selleks midagi rohkemat tegema; seejuures ei ole tähtis, kas asjaomased isikud kõnealuse teabega tegelikult tutvuvad. **Sellest tulenevalt, kui teabele juurdepääs eeldab registreerimist või teenusesaajate rühma vastuvõtmist, tuleks seda teavet käsitada üldsusele levitatuna üksnes juhul, kui teabele juurdepääsu soovivad teenusesaajad registreeritakse või võetakse rühma vastu automatiseeritult, ilma et inimene otsustaks või valiks, kellele juurdepääs anda.** Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/1972²⁹ määratletud isikutevahelise side teenused, nagu e-kirja- või erasõnumiteenused, ei kuulu **digiplatvormide määratluse alla, sest neid kasutatakse isikutevaheliseks suhtluseks sõnumi saatja poolt kindlaks määratud lõpliku arvu isikute vahel. Käesoleva määrusega digiplatvormide pakkujatele kehtestatud kohustusi võidakse siiski kohaldada selliste teenuste suhtes, mis võimaldavad teha teabe näiteks avalike rühmade või avatud kanalite kaudu kättesaadavaks potentsiaalselt piiramatule arvule saajatele, keda sõnumi saatja ei ole kindlaks määranud.** Käesoleva määruse tähenduses tuleb teabe üldsusele levitamisenä käsitada üksnes sellist teabe levitamist, mis toimub teabe esitanud teenusesaaja otsesel taotlusel.

²⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/1972, millega kehtestatakse Euroopa elektroonilise side seadustik (ELT L 321, 17.12.2018, lk 36).

- (15) Kui mõned teenuseosutaja osutatavad teenused kuuluvad käesoleva määruse kohaldamisalasse, teised aga mitte, või kui teenuseosutaja osutatavaid teenuseid käsitletakse käesoleva määruse eri jagudes, tuleks käesoleva määruse asjakohaseid sätteid kohaldada üksnes nende teenuste suhtes, mis kuuluvad nende kohaldamisalasse.
- (16) Direktiiviga 2000/31/EÜ ette nähtud vahendusteenuste osutajate tingimusliku vastutusest vabastamise horisontaalne raamistik on andnud õiguskindluse, mis on võimaldanud paljudel uudsetel teenustel siseturul tekkida ja ulatuslikumalt levida. Seega tuleks kõnealune raamistik säilitada. Võttes arvesse erinevusi asjakohaste õigusnormide ülevõtmisel ja kohaldamisel riiklikul tasandil ning eesmärgiga tagada selgus ja ühtlus, tuleks kõnealune raamistik siiski käesolevasse määrusesse lisada. Ühtlasi tuleks selle raamistiku teatavaid elemente täpsemalt selgitada, võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu praktikat.
- (17) II peatüki asjakohaste õigusnormidega tuleks kindlaks määrata vaid see, millal ei saa asjaomast vahendusteenuste osutajat pidada vastutavaks teenusesaajate esitatud ebaseadusliku sisu eest. Neid õigusnorme ei tohiks käsitada kui alust, mille põhjal määrata kindlaks, millal saab teenuseosutajat pidada vastutavaks – see otsustatakse kohaldatavate liidu või siseriiklike õigusnormide alusel. Lisaks tuleks käesoleva määrusega ette nähtud vastutusest vabastamist kohaldada igasugust liiki vastutuse suhtes seoses mis tahes liiki ebaseadusliku sisuga, olenemata kõnealuste õigusnormide täpsest reguleerimisest või laadist.

- (18) Käesolevas määruses sätestatud vastutusest vabastamise sätet ei tuleks kohaldada juhul, kui vahendusteenuste osutaja ei piirdu üksnes teenuste neutraalse osutamisega, mis hõlmab vaid teenusesaaja esitatud teabe tehnilist ja automatiseeritud töötlemist, vaid tal on sellega seoses aktiivne roll, mis annab talle teabest ülevaate või kontrolli selle üle. Neid vabastusi ei peaks kohaldama ka sellise vastutuse puhul, mis on seotud teabega, mida ei ole andnud mitte teenusesaaja, vaid vahendusteenuste osutaja ise, sealhulgas juhul, kui selline teave on loodud kõnealuse teenuseosutaja toimetust vastutuse alusel.
- (19) Võttes arvesse „pelga edastamise“, „vahemällu salvestamise“ ja „majutusega“ seotud tegevuste erinevat laadi ning kõnealuste teenuste osutajate erinevat positsiooni ja suutlikkust, tuleb nende tegevuste suhtes kohaldatavaid õigusnorme eristada, kuivõrd käesoleva määruse alusel kohaldatakse nende suhtes erinevaid nõudeid ja tingimusi ning nende kohaldamisala on erinev, nagu on tõlgendanud Euroopa Liidu Kohus.

- (20) **Kui** vahendusteenuste osutaja ■ teeb teenusesaajaga ebaseadusliku tegevuse huvides teadlikult koostööd, **tuleks sellist teenust käsitada teenusena, mida ei ole osutatud** neutraalselt ning **teenuseosutaja** ei peaks seega saama kasu vastutusest vabastamisest, mis on sätestatud käesolevas määruses. **See kehtib näiteks juhul, kui teenuseosutaja pakutava teenuse peamine eesmärk on hõlbustada ebaseaduslikku tegevust ja ta toob näiteks sõnaselgelt välja, et tema eesmärk on hõlbustada ebaseaduslikku tegevust või et tema teenused on selleks otstarbeks sobivad. Üksnes asjaolu, et teenus võimaldab krüpteeritud edastamist või kasutatakse mõnda muud süsteemi, mis teeb kasutaja identifitseerimise võimatuks, ei tohiks iseenesest kvalifitseeruda ebaseadusliku tegevuse hõlbustamiseks.**
- (21) Teenuseosutaja peaks saama vastutusest vabastamise võimalust kasutada „pelga edastamise“ või „vahemällu salvestamise“ teenuse puhul siis, kui ta ei ole edastatava **või kättesaadava** teabega vähimalgi moel seotud. Muu hulgas on selle eelduseks asjaolu, et teenuseosutaja ei muuda teavet, mida ta edastab **või mille ta kättesaadavaks teeb**. Selle nõude puhul ei tohi siiski muutmisena tõlgendada edastamise **või kättesaamise** käigus toimuvaid tehnilist laadi manipulatsioone, **juhul kui** sellised manipulatsioonid ei muuda edastatava **või kättesaadavaks tehtud** teabe terviklust.

- (22) Et saada kasutada majutusteenuse osutajatele ette nähtud vastutusest vabastamise võimalust, peaks teenuseosutaja, kes on saanud teada või teadlikuks ebaseaduslikust **tegevusest või ebaseaduslikust** sisust, sellise sisu kiiresti eemaldama või sellele juurdepääsu tõkestama. Eemaldamine või juurdepääsu tõkestamine peaks toimuma **teenusesaajate põhiõigusi, sealhulgas väljendus- ja teabevabaduse õigust järgides**. Teenuseosutaja võib **sisu ebaseaduslikust laadist** tegelikult teada või teadlikuks saada **muu hulgas** omaalgatuslike uurimiste kaudu või teadete kaudu, mille üksikisikud või üksused on talle käesoleva määruse kohaselt esitanud, kui need teated on piisavalt täpsed ja asjakohaselt põhjendatud, nii et hoolikas ettevõtja saaks väidetava ebaseadusliku sisu mõistlikul viisil kindlaks teha, seda hinnata ja vajaduse korral selle vastu meetmeid võtta. **Sellist tegelikku teadmist või teadlikuks saamist ei saa siiski pidada tekkinuks üksnes seetõttu, et teenuseosutaja on üldiselt teadlik asjaolust, et tema teenust kasutatakse ka ebaseadusliku sisu talletamiseks. Peale selle ei ole asjaolu, et teenuseosutaja indekseerib automaatselt oma teenuse kaudu üles laaditud sisu, tal on otsingufunktsioon või ta soovib sisu teenusesaajate kasutajaprofiilide või eelistuste alusel, piisav järeldamiseks, et teenuseosutajale on „konkreetselt“ teada sellel platvormil toimuv ebaseaduslik tegevus või sellel talletatud ebaseaduslik sisu.**

- (22a) *Vastutusest vabastamise erandit ei tuleks kohaldada, kui teenusesaaja tegutseb majutusteenuse osutaja alluvuses või kontrolli all. Näiteks kui sellise digiplatvormi pakkuja, mis võimaldab tarbijatel sõlmida kauplejatega kauglepinguid, määrab kindlaks kaupleja pakutavate kaupade või teenuste hinna, võib seda mõista nii, et kaupleja tegutseb selle digiplatvormi alluvuses või kontrolli all.*

- (23) Et tagada internetis vahendatavate äritehingute puhul tarbijate tõhus kaitse, ei tohiks kohaldada käesoleva määrusega kehtestatud majutusteenuse osutajate vastutusest vabastamise sätet teatavate majutusteenuste osutajate, täpsemalt selliste digiplatvormide suhtes, kes võimaldavad tarbijatel sõlmida kauplejatega kauglepinguid, kui sellised digiplatvormid esitavad asjaomase tehinguga seotud andmeid sellisel moel, mis paneb tarbija arvama, et teavet pakub kas digiplatvorm ise või tema alluvuses või kontrolli all tegutsev **kaupleja** ja et kõnealusel digiplatvormil on teabest ülevaade ja kontroll selle üle, isegi kui see tegelikult nii ei ole. **See võib nii olla näiteks juhul, kui digiplatvorm ei esita selgelt kaupleja isikuandmeid vastavalt käesolevale määrusele, kui selline digiplatvorm esitab kaupleja isiku- või kontaktandmed alles pärast kaupleja ja tarbija vahelise lepingu sõlmimist või kui ta turustab toodet või teenust oma nime all, mitte ei kasuta seda kaupa tarniva või teenust osutava kaupleja nime.** Sellega seoses tuleks objektiivselt ja kõigile asjakohastele asjaoludele tuginedes määrata kindlaks, kas esitusviis võiks keskmise tarbija selliselt arvama panna.
- (24) Käesoleva määrusega kehtestatud vastutusest vabastamise säte ei tohiks mõjutada võimalust teha vahendusteenuste osutajate suhtes eri laadi ettekirjutisi, isegi kui nad vastavad kõnealuste vabastustega seoses sätestatud tingimustele. Sellised ettekirjutused võidakse teha eeskätt kohtute või pädevate haldusasutuste korraldustega, millega nõutakse kõigi rikkumiste lõpetamist või ärahoidmist, kaasa arvatud nendes (liidu õigusega kooskõlas olevates) korraldustes osutatud ebaseadusliku teabe eemaldamist või sellele juurdepääsu tõkestamist.

- (25) Et luua õiguskindlus ja mitte pärssida **kõigi kategooriate** vahendusteenuste osutajate võimalikku vabatahtlikku tegevust, mille eesmärk on avastada ja tuvastada ebaseaduslikku sisu ning tõkestada selle levikut, tuleks täpsustada, et selline vabatahtlik tegevus ei välista käesoleva määrusega ette nähtud vastutusest vabastamist, kui selline tegevus toimub heas usus ja hoolsuspõhimõtteid järgides. **Tegevus, mis toimub heas usus ja hoolsuspõhimõtteid järgides, peaks hõlmama objektiivset, mittediskrimineerivat ja proportsionaalset tegutsemist, võttes nõuetekohaselt arvesse kõigi asjaomaste poolte õigusi ja õigustatud huve, ning vajalike kaitsemeetmete kehtestamist seadusliku sisu põhjendamatu eemaldamise vastu kooskõlas käesoleva määruse eesmärgi ja nõuetega. Selleks peaksid asjaomased teenuseosutajad võtma näiteks mõistlikke meetmeid tagamaks, et kui selliseks tegevuseks kasutatakse automatiseeritud vahendeid, on tehnoloogia piisavalt usaldusväärne, et vigade määra võimalikult suurel määral piirata.** Lisaks on asjakohane selgitada, et ainuüksi asjaolu, et kõnealused teenuseosutajad võtavad heas usus meetmeid, et täita liidu õiguse nõudeid, sealhulgas käesolevas määruses sätestatud nõudeid, mis on seotud nende teenusetingimuste rakendamisega, ei tohiks vastutusest vabastamise võimalust välistada. Seega ei tuleks konkreetse teenuseosutaja selliseid võimalikke tegevusi ega meetmeid arvesse võtta, kui määratakse kindlaks, kas teenuseosutaja saab tugineda vastutusest vabastamise sättele, eelkõige kas teenuseosutaja osutab oma teenust neutraalselt ja saab seega kuuluda asjaomase sätte kohaldamisalasse, ilma et see tähendaks, et teenuseosutaja saab tingimata sellele tugineda. **Vabatahtlikku tegevust ei tohiks kasutada selleks, et kõigile vahendusteenuste osutajatele käesoleva määrusega kehtestatud kohustustest kõrvale hoida.**

- (26) Kuigi käesoleva määruse II peatüki normides keskendutakse vahendusteenuste osutajate vastutusest vabastamisele, on oluline meelde tuletada, et olenemata nende teenuseosutajate üldiselt tähtsast rollist ei tohiks ebaseadusliku veebisisu ja internetis toimuva tegevuse probleemi käsitleda selliselt, et keskendutakse üksnes nende kohustustele ja vastutusele. Kui see on võimalik, peaksid kolmandad isikud, keda internetis edastatav või talletatav ebaseaduslik sisu mõjutab, püüdma lahendada sellise sisuga seotud konflikte kõnealuseid vahendusteenuste osutajaid kaasamata. Teenusesaajaid tuleks pidada vastutavaks ebaseadusliku sisu eest, mida nad vahendusteenuste kaudu esitavad ja võivad levitada, kui kõnealust vastutust käsitlevad kohaldatavad liidu ja siseriiklikud õigusaktid nii ette näevad. Asjakohasel juhul peaksid ka teised osalejad, näiteks suletud internetikeskkonnas tegutsevate rühmade ja eriti suurte rühmade moderaatorid aitama kooskõlas kohaldatava õigusega ära hoida ebaseadusliku sisu internetis levikut. Kui on vaja kaasata infoühiskonna teenuste osutajaid, sealhulgas vahendusteenuste osutajaid, tuleks kõik sellekohased taotlused või korraldused suunata üldjuhul **konkreetselt teenuseosutajale**, kes on tehniliselt ja operatiivselt suuteline konkreetsete ebaseadusliku sisu elementide vastu meetmeid võtma, et vältida ja minimeerida võimalikku negatiivset mõju sellise teabe kättesaadavusele ja juurdepääsetavusele, mis ei ole ebaseaduslik sisu.

- (27) Alates 2000. aastast on esile kerkinud uued tehnoloogiad, mis parandavad andmete internetis edastamise, **leitavuse** ja talletamise süsteemide kättesaadavust, tõhusust, kiirust, usaldusväärsust, võimsust ja turvalisust, luues üha keerukama interneti-ökosüsteemi. Sellega seoses tuleks meelde tuletada, et selliste teenuste osutajad, millega luuakse ja edendatakse aluseks olevat loogilist ülesehitust ning interneti, sh tehniliste abifunktsioonide toimimist, võivad samuti saada kasu käesoleva määruse vastutusest vabastamisest, niivõrd kui nende teenused kvalifitseeruvad „pelga edastamise“, „vahemällu salvestamise“ või „majutusteenusena“. Selliste teenuste hulka kuuluvad olenevalt asjaoludest muu hulgas **internetipõhised otsingumootorid**, traadita kohtvõrgud, domeeninimede süsteemi (DNS) teenused, tippdomeeninimede registrid, **registraatorid**, digisertifikaate väljastavad sertifitseerimisasutused, **virtuaalsed privaatvõrgud**, **pilvetaristuteenused** või sisulevivõrgud, mis võimaldavad või parandavad teiste vahendusteenuste osutajate funktsioone **või määravad kindlaks teabe asukoha**. Samuti on märkimisväärselt arenenud sidepidamiseks kasutatavad teenused ja nende osutamise tehnilised vahendid, mis on toonud turule internetipõhised teenused, nagu IP-kõne teenus, sõnumiteenused ja veebipõhised e-posti teenused, mille puhul toimub sidepidamine internetiühenduse teenuse kaudu. Ka nende teenuste puhul võib kohaldada vastutusest vabastamist, niivõrd kui need kvalifitseeruvad „pelga edastamise“, „vahemällu salvestamise“ või „majutusteenusena“.

(27a) *Vahendusteenused hõlmavad paljusid erinevaid majandustegevusalasid, millega tegeletakse internetis ja mis arenevad pidevalt, et võimaldada teabe edastamist kiirel, ohutul ja turvalisel viisil ning tagada mugavus interneti-ökosüsteemi kõigi osalejate jaoks. Näiteks hõlmavad „pelga edastamise“ vahendusteenused üldisi teenusekategoriaid, nagu interneti vahetuspunktid, traadita pääsupunktid, virtuaalsed privaativõrgud, DNS-teenused ja resolverid, tippdomeeninimede registrid, registraatorid, digisertifikaate väljastavad sertifitseerimisasutused, IP-kõne teenus ja muud isikutevahelise side teenused, ning „vahemällu salvestamise“ teenuse üldised näited on üksnes sisulevivõrkude, pöördprokside või sisukohandusprokside pakkumine. Sellised teenused on väga olulised, et tagada esitatud teabe tõrgeteta ja tõhus edastamine internetis. „Majutusteenuste“ näited on sellised teenusekategoriad nagu pilvandmetöötlus, veebimajutus, tasulised viitamisteenused või teenused, mis võimaldavad teavet ja sisu internetis jagada, sealhulgas faile talletada ja jagada. Vahendusteenuseid võib osutada eraldiseisvalt, muud liiki vahendusteenuse osana või muude vahendusteenustega samaaegselt. See, kas konkreetse teenuse näol on tegemist pelga edastamise, vahemällu salvestamise või majutusteenusega, sõltub üksnes teenuse tehnilistest funktsioonidest, mis võivad ajas areneda, ning seda tuleks hinnata igal üksikjuhul eraldi.*

- (28) Mis puudutab üldisi kohustusi, siis ei tohiks vahendusteenuste osutajatele panna jälgimiskohustust *ei de jure ega de facto*. See keeld ei kehti erijuhtudel kohaldatavate jälgimiskohustuste kohta ega mõjuta siseriiklike õigusaktidega kooskõlas antavaid riiklike asutuste korraldusi, *mis on kooskõlas liidu õigusega, nagu seda tõlgendab Euroopa Liidu Kohus, ning* mis antakse vastavalt käesolevas määruses kehtestatud tingimustele. Käesolevat määrust ei tohiks tõlgendada ühelgi juhul selliselt, et sellega kehtestatakse teenuseosutajatele üldine jälgimiskohustus või aktiivse andmekogumise kohustus või üldine kohustus võtta ebaseadusliku sisuga seoses ennetavaid meetmeid.

- (29) Sõltuvalt iga liikmesriigi õigussüsteemist ja asjaomasest õigusvaldkonnast võivad riiklikud kohtu- või haldusasutused, *sealhulgas õiguskaitseasutused*, anda vahendusteenuste osutajatele korralduse võtta *ühe või mitme* konkreetse ebaseadusliku sisu elemendi vastu suunatud meetmeid või esitada teatavat konkreetset teavet. Siseriiklikud õigusaktid, mille alusel selliseid korraldusi antakse, on väga erinevad ning selliste korraldustega tegeletakse üha enam piiriülestes olukordades. Selleks et neid korraldusi saaks täita tõhusalt ja tulemuslikult, *eriti piiriüleses kontekstis*, nii et asjaomased ametiasutused saaksid täita oma ülesandeid ja teenuseosutajaid ei koormataks ebaproportsionaalselt, mõjutamata seejuures põhjendamatult kolmandate isikute õigusi ja õigustatud huve, tuleb kehtestada teatavad tingimused, millele need korraldused peaksid vastama, ning teatavad lisanõuded, mis on seotud nende korralduste menetlemisega. *Sellest tulenevalt tuleks käesoleva määrusega ühtlustada ainult teatavad konkreetsed miinimumtingimused, millele sellised korraldused peaksid vastama, et vahendusteenuste osutajad oleksid kohustatud teavitama ametiasutusi nende korralduste täitmisest. Seega ei kujuta käesolev määrus endast õiguslikku alust selliste korralduste andmiseks ega reguleeri nende territoriaalset kohaldamisala või piiriülest täitmise tagamist.*

Kohaldatava liidu või siseriikliku õigusega, mille alusel selliseid korraldusi antakse, võidakse nõuda lisatingimuste täitmist ja need peaksid olema vastavate korralduste täitmise tagamise aluseks. Korralduse mittetäitmise korral peaks korralduse andnud liikmesriigil olema võimalik korraldus kooskõlas oma siseriikliku õigusega täitmisele pöörata. Kohaldatavad siseriiklikud õigusnormid peaksid olema kooskõlas liidu õigusega, sealhulgas harta ja ELi toimimise lepingu sätetega, mis käsitlevad asutamisevabadust ja liidus teenuste osutamise vabadust[, eelkõige seoses internetipõhiste hasartmängu- ja kihlveoteenustega]. Ka ei piira nende siseriiklike õigusnormide kohaldamine asjakohaste korralduste täitmise tagamiseks kohaldatavaid liidu õigusakte või liidu või liikmesriikide sõlmitud rahvusvahelisi lepinguid, mis puudutavad selliste korralduste piiriülest tunnustamist, täitmist ja täitmise tagamist eelkõige tsiviil- ja kriminaalasjades. Teisest küljest tuleks kohustuse suhtes teavitada asutusi nende korralduste menetlemisest, mitte korralduste endi täitmise tagamisest, kohaldada IV peatükis sätestatud norme.

- (29a) *Vahendusteenuste osutaja peaks põhjendamatu viivitusega teavitama taotlevat asutust korralduste suhtes võetud järelmeetmetest, järgides asjakohases liidu või siseriiklikus õiguses sätestatud tähtaegu.*
- (30) *Asjaomastel riiklikel ametiasutustel peaks olema võimalik anda selliseid korraldusi ebaseaduslikuks peetava sisu suhtes või teabe esitamise korraldusi liidu õiguse või siseriikliku õiguse alusel kooskõlas liidu õigusega, eelkõige hartaga, ning adresseerida need vahendusteenuste osutajatele, sealhulgas neile, kelle tegevuskoht on teises liikmesriigis. See ei tohiks siiski piirata liidu õigust tsiviil- ja kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö valdkonnas, sealhulgas määrust (EL) nr 1215/2012 ja määrust (EL) 2022/... [, mis käsitleb Euroopa andmesitamis määrust ja Euroopa andmesäilitamis määrust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalasjades,] ega liikmesriigi kriminaal- või tsiviilmenetlusõigust. Seega, kui nendes kriminaalmenetluse või tsiviilkohtumenetluse valdkonna õigusaktides on ebaseadusliku sisu suhtes meetmete võtmise või teabe esitamise korraldustega seoses sätestatud käesoleva määrusega võrreldes lisatingimusi või käesoleva määrusega kokku sobimatuid tingimusi, ei pruugi käesoleva määruse tingimused olla kohaldatavad või neid tuleb kohandada. Eelkõige ei pruugi korralduse andnud asutuse liikmesriigi digiteenuste koordinaatori kohustus edastada korralduste koopiad kõigile digiteenuste koordinaatoritele olla kohaldatav kriminaalmenetluse kontekstis või seda tuleb kohandada, kui nii on sätestatud siseriiklikes kriminaalmenetluse alastes õigusnormides.*

*Nõuet, et korraldused peavad sisaldama põhjendusi, milles selgitatakse, miks kujutab teave endast ebaseaduslikku sisu, võib kohandada, kui see on vajalik kohaldatavate siseriiklike kriminaalmenetluse alaste õigusnormide kohaselt kuritegude ennetamiseks, uurimiseks, avastamiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks. Vahendusteenuste osutajatele kehtestatud teenusesaaja teavitamise kohustuse täitmise võib edasi lükata kooskõlas kohaldatavate liidu või siseriiklike õigusnormidega, eelkõige kriminaal-, tsiviil- või haldusmenetluste kontekstis. Lisaks tuleks korraldused anda välja kooskõlas määrusega (EL) 2016/679 ning käesolevas määruses sätestatud keeluga kehtestada üldine teabe jälgimise või ebaseaduslikku tegevust näitavate andmete või asjaolude aktiivse otsimise kohustus. Käesolevas määruses sätestatud tingimused ja nõuded, mida kohaldatakse ebaseadusliku sisu vastaste meetmete võtmise korralduste suhtes, ei piira muude liidu õigusaktide kohaldamist, millega nähakse ette sarnased süsteemid teatavat liiki ebaseadusliku sisu vastu võitlemiseks, näiteks määrus (EL) **2021/784**, määrus (EL) **2019/1020** või määrus (EL) 2017/2394, millega antakse erivolitused nõuda liikmesriikide tarbijaõiguse valdkonna õiguskaitseasutustelt teabe esitamist, kusjuures teabe esitamise korralduste suhtes kohaldatavad tingimused ja nõuded ei piira muude liidu õigusaktide kohaldamist, millega nähakse konkreetsete sektorite jaoks ette sarnased asjakohased normid.*

Kõnealused tingimused ja nõuded ei tohiks piirata liidu **õigusega kooskõlas oleva** kohaldatava siseriikliku õiguse kohaseid säilitamiseskirju ning õiguskaitseasutuste konfidentsiaalsustaotlusi, mis on seotud teabe mitteavaldamisega. **Käesolevas määruses sätestatud tingimused ja nõuded, mida kohaldatakse korralduste suhtes võtta meetmeid ebaseadusliku sisu vastu, ei tohiks mõjutada liikmesriigi võimalust nõuda vahendusteenuste osutajalt rikkumise ennetamist kooskõlas liidu õigusega, sh käesoleva määrusega, eelkõige üldise jälgimiskohustuse kehtestamise keeluga. Käesolevas määruses sätestatud tingimused ja nõuded peaksid olema täidetud hiljemalt siis, kui korraldus edastatakse asjaomasele teenuseosutajale. Seetõttu võib korralduse vastu võtta ühes korralduse andnud ametiasutuse liikmesriigi ametlikus keeles. Kui see keel ei ole aga vahendusteenuste osutaja deklareeritud keel või liidu muu ametlik keel, milles korralduse andnud ametiasutus ja vahendusteenuste osutaja on kahepoolset kokku leppinud, tuleks edastamise korral lisada korraldusele vähemalt korralduse nende elementide tõlge, mis on sätestatud käesolevas määruses. Kui vahendusteenuste osutaja on liikmesriigi ametiasutustega kahepoolset kokku leppinud teatava keele kasutamises, tuleks talt paluda aktsepteerida teise liikmesriigi ametiasutuste poolt samas keeles välja antud korraldusi. Korraldused peaksid sisaldama elemente, mis võimaldavad adressaadil taotleva asutuse identifitseerida (sealhulgas vajaduse korral kõnealuse asutuse kontaktpunkti kontaktandmeid) ja korralduse ehtsust kontrollida.**

- (31) Selliste ebaseadusliku veebisisu vastaste meetmete võtmise korralduste territoriaalne kohaldamisala tuleks selgelt kindlaks määrata korralduse väljaandmist võimaldava kohaldatava liidu või liikmesriigi õiguse alusel ning see ei tohiks minna kaugemale sellest, mis on rangelt vajalik määruse eesmärkide saavutamiseks. Sellega seoses peaks korralduse andnud riiklik kohtu- või haldusasutus, **sealhulgas õiguskaitseasutus**, leidma tasakaalu korralduse eesmärgi, mis on kooskõlas selle väljaandmist võimaldava õigusliku alusega, ja kõigi selliste kolmandate isikute õiguste ja õigustatud huvide (eelkõige nende hartast tulenevate põhiõiguste) vahel, keda korraldus võib mõjutada. **Eelkõige piiriüleses kontekstis peaks korralduse mõju põhimõtteliselt piirduma väljastava liikmesriigi territooriumiga, välja arvatud juhul, kui sisu ebaseaduslikkus tuleneb otseselt liidu õigusest või kui korralduse andnud ametiasutus leiab, et kaalul olevad õigused nõuavad laiemat territoriaalset kohaldamisala kooskõlas liidu ja rahvusvahelise õigusega**, võttes **seejuures** arvesse ■ rahvusvahelise viisakuse põhimõtteid.
- (32) Käesoleva määrusega reguleeritud teabe esitamise korraldused on seotud kindla teabe hankimisega asjaomaste üksikute vahendusteenuse saajate kohta (kes on märgitud nendes korraldustes), et teha kindlaks, kas need teenusesaajad järgivad kohaldatavaid liidu või liikmesriigi õigusnorme. **Selliste korraldustega tuleks taotleda teavet, mille abil saaks teha kindlaks asjaomase teenuse saajad.** Seega ei **hõlma** käesolevas määru ses teabe esitamise kohta **sätetatud nõuded** selliseid korraldusi, mis puudutavad konkreetselt identifitseerimata teenusesaajate rühma kohta käivat teavet, sealhulgas korraldusi esitada koondteavet statistika või tõenduspõhise poliitikakujundamise jaoks.

- (33) Ebaseadusliku sisu vastaste meetmete võtmise ja teabe esitamise korralduste suhtes kohaldatakse õigusnorme, millega kaitstakse teenuseosutaja tegevuskohajärgse liikmesriigi pädevust ning nähakse teatavatel juhtudel ette võimalikud erandid sellest pädevusest, nagu on sätestatud direktiivi 2000/31/EÜ artiklis 3 ja üksnes juhul, kui kõnealuse artikli tingimused on täidetud. Arvestades, et kõnealused korraldused on seotud kindla ebaseadusliku sisu või kindla teabega, siis – juhul, kui need on adresseeritud teises liikmesriigis asutatud vahendusteenuste osutajatele – ei piira need põhimõtteliselt kõnealuste teenuseosutajate vabadust osutada oma teenuseid piiriüleselt. Seetõttu ei kohaldata nende korralduste suhtes direktiivi 2000/31/EÜ artiklis 3 sätestatud õigusnorme, sealhulgas neid, mis käsitlevad vajadust põhjendada meetmeid, millega tehakse teatavatel kindlatel alustel erand teenuseosutaja tegevuskohajärgse liikmesriigi pädevusest, ja nendest meetmetest teatamist.

- (33a) *Nõue anda teavet teenuseosutaja ja sisu esitanud teenusesaaja käsutuses olevate õiguskaitsemehhanismide kohta hõlmab nõuet anda teavet kaebuste menetlemise haldusmehhanismide ning kohtulike õiguskaitsevahendite kohta, sealhulgas õigusasutuste antud korralduste peale esitatud apellatsioonkaebused. Lisaks võiksid digiteenuste koordinaatorid töötada välja riiklikud vahendid ja suunised nende territooriumil kohaldatavate kaebuste esitamise ja õiguskaitsemehhanismide kohta, et hõlbustada teenusesaajate juurdepääsu sellistele mehhanismidele. Käesoleva määruse kohaldamisel peaksid liikmesriigid austama harta artiklis 47 sätestatud põhiõigust tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele. Käesolev määrus ei tohiks seetõttu takistada asjaomaseid riiklikke kohtu- ega haldusasutusi andmast kohaldatava liidu või siseriikliku õiguse alusel korraldust sisu taastada, kui sisu on vahendusteenuste osutaja teenusetingimustega kooskõlas, kuid teenuseosutaja on seda ekslikult pidanud ebaseaduslikuks ja see on eemaldatud.*
- (34) Et saavutada käesoleva määruse eesmärgid ja eelkõige parandada siseturu toimimist ning tagada turvaline ja läbipaistev internetikeskkond, on vaja kehtestada vahendusteenuste osutajatele selged, *tõhusad, prognoositavad* ja tasakaalustatud ühtlustatud hoolsuskohustused. Nende kohustuste eesmärk peaks olema eelkõige tagada erinevate avaliku korraga seotud eesmärkide saavutamine, näiteks tagada teenusesaajate, sealhulgas *tarbijate, alaealiste, samuti vaenukõne, seksuaalse ahistamise või muu diskrimineeriva käitumise sihtmärgiks saamise ohus olevate* kasutajate turvalisus ja usaldus, ■ hartas sätestatud *asjakohaste põhiõiguste kaitse ja* kõnealuste teenuseosutajate sisuline vastutus ning anda teenusesaajatele ja teistele mõjutatud isikutele *mõjuvõim*, hõlbustades seejuures pädevate asutuste tehtavat vajalikku järelevalvet.

- (35) Sellega seoses on oluline, et hoolsuskohustusi kohandataks vastavalt asjaomase vahendusteenuse liigile, ***mahule*** ja laadile. Seega sätestatakse käesolevas määruses põhikohustused, mida kohaldatakse kõigi vahendusteenuste osutajate suhtes, ning lisakohustused majutusteenuste osutajatele, täpsemalt ***digiplatvormide*** ja väga ***suurte digiplatvormide ning väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujatele***. Kui vahendusteenuste osutajad kuuluvad nende teenuste laadi ja oma suuruse tõttu kõnealustesse erikategooriatesse, peaksid nad täitma kõiki käesolevas määruses ***selliste teenuste kohta*** sätestatud vastavaid kohustusi. Kõnealuseid ühtlustatud hoolsuskohustusi, mis peaksid olema mõistlikud ega tohiks olla meelevaldsed, on vaja selleks, et täita avaliku korraga seotud kindlaksmääratud ülesandeid, nagu teenusesaajate õigustatud huvide kaitsmine, ebaseaduslike tavadega võitlemine ja ***hartas sätestatud*** põhiõiguste kaitsmine
- . ***Hoolsuskohustus on vahendajate vastutuse küsimusest eraldiseisev, mistõttu tuleks seda hinnata eraldi.***

- (36) Selleks et hõlbustada tõrgeteta ja tõhusat **kahesuunalist** teabevahetust käesoleva määrusega hõlmatud küsimuste käsitlemisel, **sealhulgas asjakohasel juhul sellise teabe kättesaamise kinnitamise kaudu**, tuleks vahendusteenuste osutajatelt nõuda, et nad **määraksid** ühtse **elektroonilise** kontaktpunkti ja avaldaksid selle kontaktpunktiga seotud asjakohase teabe, märkides sealhulgas ära teabevahetuses kasutatavad keeled, **ning ajakohastaksid seda teavet. Elektroonilist** kontaktpunkti võivad kasutada ka usaldusväärsed teavitajad ja kutseala üksused, kes on vahendusteenuste osutajaga erisuhetes. Erinevalt seaduslikust esindajast peaks **elektrooniline** kontaktpunkt teenima operatiiveesmärke ja **selle puhul** ei peaks **olema nõutav füüsilise asukoha olemasolu. Vahendusteenuste osutajad võivad määrata sama ühtse kontaktpunkti käesolevast määrusest tulenevate nõuete ning muudest liidu õigusaktidest tulenevate nõuete jaoks. Suhtluskeelte täpsustamisel julgustatakse vahendusteenuste osutajaid tagama, et valitud keeled ise ei takistaks teabevahetust. Vajaduse korral võivad vahendusteenuste osutajad ja liikmesriikide ametiasutused leppida kokku, et nad sõlmivad eraldi kokkuleppe suhtlusekeele kohta või püüavad leida alternatiivseid viise keelebarjääri ületamiseks, sealhulgas kasutades kõiki olemasolevaid tehnilisi vahendeid või sisemisi ja väliseid inimressursse.**

- (36a) *Vahendusteenuste osutajatelt tuleks samuti nõuda, et nad määraksid teenusesaajatele mõeldud ühtse kontaktpunkti, mis võimaldab kiiret, otsest ja tõhusat suhtlust, eelkõige kergesti juurdepääsetavate vahendite abil, nagu telefoninumber, e-posti aadressid, elektroonilised kontaktvormid, juturobotid ja kiirsõnumid. Kui kasutaja suhtleb juturobotiga, tuleks sellest selgelt teada anda. Vahendusteenuste osutajad peaksid võimaldama teenusesaajatel valida otsese ja tõhusa suhtluse vahendid, mis ei põhine ainult automatiseeritud vahenditel. Vahendusteenuste osutajad peaksid tegema mõistlikke pingutusi, tagamaks suhtluse kiireks ja tõhusaks toimimiseks piisavate inim- ja finantsressursside eraldamise.*
- (37) Kolmandas riigis asutatud vahendusteenuste osutajad, kes pakuvad teenuseid liidus, peaksid määrama liidus piisavate volitustega seadusliku esindaja ja esitama oma seaduslike esindajate kohta käiva teabe. *Selle kohustuse täitmiseks peaksid vahendusteenuste osutajad tagama ka selle, et määratud seaduslikul esindajal oleksid vajalikud õigused ja ressursid asjaomaste ametiasutustega koostöö tegemiseks. See võib olla nii näiteks juhul, kui vahendusteenuste osutaja määrab teenuseosutajaga samasse kontserni kuuluva tütarettevõtja või, enamgi veel, oma emaettevõtja, kui nende tegevuskoht on liidus. See ei pruugi aga nii olla näiteks juhul, kui seadusliku esindaja suhtes on algatatud restruktureerimis- või pankrotimenetlus või eraisiku või äriühingu maksejõuetusmenetlus. See peaks võimaldama teha tõhusat järelevalvet ning vajaduse korral kohaldada nende suhtes käesoleva määruse täitmise tagamise meetmeid. Peaks olema võimalik, et seaduslikule esindajale annab siseriikliku õiguse kohaselt volituse rohkem kui üks vahendusteenuste osutaja.* Seaduslikul esindajal peaks olema võimalik täita ka kontaktpunkti rolli, tingimusel et käesoleva määruse asjakohased nõuded on täidetud.

- (38) Kuigi põhimõtteliselt tuleks austada vahendusteenuste osutajate lepinguvabadust, on läbipaistvuse, teenusesaajate kaitse ning ebaõiglaste või meelevaldsete tulemuste vältimise huvides asjakohane kehtestada nende teenuseosutajate teenusetingimuste sisu, kohaldamise ja täitmise tagamise suhtes teatavad nõuded. *Vahendusteenuste osutajad peaksid oma teenusetingimustes sõnaselgelt välja tooma ja ajakohasena säilitama teabe tingimuste kohta, mille alusel nad võivad oma teenuse osutamist piirata. Nad peaksid eelkõige lisama teabe kõigi põhimõtete, menetluste, meetmete ja vahendite kohta, mida sisu modereerimisel kasutatakse, sealhulgas algoritmiline otsuste tegemine, inimkontroll, ning sisemise kaebuste menetlemise süsteemi töökorra. Nad peaksid lisama ka kergesti kättesaadava teabe õiguse kohta teenuse kasutamine lõpetada. Vahendusteenuste osutajad võivad kasutada oma teenusetingimustes käesolevas määruses sätestatud teabele esitatavate nõuete põhielementide illustreerimiseks selliseid graafilisi elemente nagu ikoonid või pildid. Teenuseosutajad peaksid teavitama teenusesaajaid asjakohaste vahendite abil teenusetingimuste olulistest muudatustest, näiteks kui nad muudavad teenuse kohta esitatavat lubatud teavet käsitlevaid reegleid, või muudest sellistest muudatustest, mis võivad otseselt mõjutada teenusesaajate võimalusi teenust kasutada.*
- (38a) *Eelkõige alaealistele suunatud vahendusteenuste (näiteks teenuse disaini või turustamise kaudu) või selliste teenuste, mida kasutavad peamiselt alaealised, osutajad peaksid iseäranis pingutama, et teha oma teenusetingimuste selgitus alaealistele kergesti arusaadavaks.*

- (38b) *Nende piirangute kavandamisel, kohaldamisel ja täitmisele pööramisel peaksid vahendusteenuste osutajad tegutsema mittemeelevaldsel ja mittediskrimineerival viisil ning võtma arvesse teenusesaajate õigusi ja õigustatud huve, sealhulgas hartas sätestatud põhiõigusi. Näiteks peaksid väga suurte digiplatvormide pakkujad eelkõige võtma nõuetekohaselt arvesse väljendus- ja teabevabadust, sealhulgas meediavabadust ja pluralismi. Kõik vahendusteenuste osutajad peaksid võtma nõuetekohaselt arvesse ka asjaomaseid inimõiguste kaitse rahvusvahelisi standardeid, nagu ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted.*
- (38c) *Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte otsingumootorite erilist rolli ja ulatust arvestades on asjakohane kehtestada lisanõuded seoses nende teenusetingimuste läbipaistvuse ja neis esitatava teabega. Sellest tulenevalt peaksid väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad esitama oma teenusetingimused kõigi nende liikmesriikide ametlikes keeltes, kus nad oma teenuseid pakuvad, ning esitama teenusesaajatele ka teenusetingimuste põhielementide lühikese ja kergesti loetava kokkuvõtte. Selles kokkuvõttes tuleks tuua välja teabele esitatavate nõuete põhielemendid, sealhulgas võimalus vabatahtlikest klauslitest kergesti loobuda.*

- (39) Et tagada piisav läbipaistvus ja vastutus, peaksid vahendusteenuste osutajad *avalikustama* kooskõlas käesoleva määruse ühtlustatud nõuetega *masinloetavas vormingus aastaaruande*, milles antakse ülevaade sisu modereerimise juhtumitest, sealhulgas teenusetingimuste kohaldamise ja täitmise tagamise tulemusel võetud meetmetest. Et vältida ebaproportsionaalse koormuse panemist, ei tohiks kõnealuseid läbipaistvusaruannete esitamise kohustusi siiski kohaldada teenuseosutajate suhtes, kes on komisjoni soovitusel 2003/361/EÜ³⁰ määratluse kohaselt mikro- või väikeettevõtjad *ja kes ei ole käesoleva määruse kohaselt väga suured digiplatvormid*.

³⁰ *Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratluse kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).*

- (40) Majutusteenuste pakkujatel on ebaseadusliku veebisisu vastu võitlemisel iseäranis oluline roll, kuna nad talletavad teenusesaajate taotlusel teenusesaajate esitatud teavet ning annavad tavaliselt teistele teenusesaajatele sellele juurdepääsu, mõnikord ka suures ulatuses. Oluline on, et kõik majutusteenuse pakkujad, olenemata nende suurusest, seaksid sisse ***kergesti juurdepääsetavad ja*** kasutajasõbralikud teavitus- ja meetmemehhanismid, mis hõlbustavad asjaomase majutusteenuste osutaja teavitamist konkreetsest teabest, mida teate esitanud osapool peab ebaseaduslikuks sisuks („teavitamine“) ja mille alusel saab asjaomane teenuseosutaja otsustada, kas ta nõustub kõnealuse hinnanguga või mitte ja kas ta soovib kõnealuse sisu eemaldada või sellele juurdepääsu tõkestada („meetme võtmine“). ***Sellised mehhanismid peaksid olema selgelt tuvastatavad, asuma kõnealuse teabe lähedal ning olema vähemalt sama hõlpsalt leitavad ja kasutatavad nagu teavituse mehhanismid, mida kasutatakse majutusteenuse osutaja teenusetingimustega vastuolus oleva sisu puhul.*** Kui teated vastavad esitatavatele nõuetele, peaks üksikisikutel või üksustel olema võimalik teatada ühes teates korraga mitmest konkreetsest sisust, mis on väidetavalt ebaseaduslik, ***et tagada teavitus- ja meetmemehhanismide tõhus toimimine. Teavitamismehhanism peaks võimaldama, kuid mitte eeldama, teate esitaja identifitseerimist. Teatavat liiki teates käsitletud teabe puhul võib olla vajalik teada teate esitaja isikut, et teha kindlaks, kas teave kujutab endast ebaseaduslikku sisu, nagu väidetakse.*** Teavitus- ja meetmemehhanismide sisseseadmise kohustust tuleks kohaldada näiteks failide talletamise ja jagamise teenuste, veebimajutusteenuste, reklaamiserverite ja paste bin-teenuse suhtes, kui kõnealused pakkujad kvalifitseeruvad käesoleva määrusega hõlmatud majutusteenuste pakkujateks.

(40b) *Võttes arvesse vajadust võtta nõuetekohaselt arvesse kõigi asjaomaste isikute hartaga tagatud põhiõigusi, peaksid kõik meetmed, mida majutusteenuse pakkuja võtab pärast teate saamist, olema rangelt sihipärased selles mõttes, et nende eesmärk peaks olema kõrvaldada konkreetne teave, mida peetakse ebaseaduslikuks sisuks, või tõkestada sellele juurdepääs, ilma et see kahjustaks põhjendamatult teenusesaajate väljendus- ja teabevabadust. Seepärast tuleks teated üldjuhul suunata majutusteenuse pakkujatele, kelle puhul võib põhjendatult eeldada, et neil on tehniline ja operatiivne võime meetmeid võtta. Majutusteenuse pakkuja, kes saab teate, mille kohta ta ei saa tehnilistel või operatiivsetel põhjustel konkreetset teavet eemaldada, peaks teavitama teate esitanud isikut või üksust.*

- (41) Selliseid teavitus- ja meetmemehhanisme käsitlevaid norme tuleks liidu tasandil ühtlustada, et tagada teadete õigeaegne, hoolikas ja **mittemeelevaldne** menetlemine ühtsete, läbipaistvate ja selgete reeglite alusel, millega nähakse ette kindlad kaitsemeetmed, et kaitsta kõigi mõjutatud isikute õigusi ja õigustatud huve, eelkõige nende hartas tagatud põhiõigusi, olenemata sellest, millises liikmesriigis on kõnealuste isikute tegevus- või elukoht, ning olenemata asjaomasest õigusvaldkonnast. Need põhiõigused hõlmavad olenevalt olukorrast järgmisi õigusi ja vabadusi, **kuid ei piirdu nendega**: teenusesaajate õigus väljendus- ja teabevabadusele, era- ja pereelu austamisele, isikuandmete kaitsele, mittediskrimineerimisele ja tõhusale õiguskaitsevahendile; teenuseosutajate ettevõtlusvabadus, sealhulgas lepinguvabadus; ebaseaduslikust sisust mõjutatud isikute õigus inimväärikuse asutamisele, lapse õiguste austamisele, õigus omandi, sealhulgas intellektuaalomandi kaitsele ning mittediskrimineerimisele. **Teate saamisel peaksid majutusteenuste osutajad võtma õigeaegselt meetmeid, eelkõige võttes arvesse teatatud ebaseadusliku sisu liiki ja meetmete võtmise kiireloomulisust. Näiteks võib eeldada, et teenuseosutajad võtavad viivitamatult meetmeid, kui teatatakse väidetavast ebaseaduslikust sisust, millega kaasneb oht inimeste elule või turvalisusele. Majutusteenuste osutajad peaksid konkreetsest sisust teada andnud üksikisikut või üksust teavitama kohe pärast seda, kui nad tegid otsuse, kas teate alusel meetmeid võtta või mitte.**

(41a) *Teavitus- ja meetmemehhanismid peaksid võimaldama esitada teateid, mis on piisavalt täpsed ja asjakohaselt põhjendatud, et asjaomane majutusteenuse osutaja saaks teha teates käsitleva sisu kohta teadliku ja hoolsuskohustust täitva otsuse kooskõlas väljendus- ja teabevabadusega, eelkõige seoses sellega, kas seda sisu tuleks käsitada ebaseadusliku sisuna ja see tuleks eemaldada või sellele juurdepääs tõkestada. Need mehhanismid peaksid hõlbustama selliste teadete esitamist, milles põhjendatakse, miks teate esitaja leiab, et sisu on ebaseaduslik, ning milles esitatakse selge viide sellise sisu asukohale. Kui teade sisaldab piisavalt teavet, mille alusel hoolikas majutusteenuse pakkuja saab ilma üksikasjaliku õigusliku kontrollita teha selgelt kindlaks sisu ebaseaduslikkuse, tuleks seda käsitada teatena, mis annab tegeliku teadmise või teadlikkuse ebaseaduslikkuse kohta. Väärkasutamise ärahoidmiseks tuleks nende mehhanismidega paluda teate esitajal avalikustada oma isikuandmed, välja arvatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/93/EL³¹ artiklites 3–7 osutatud süütegudega seotud teadete puhul.*

³¹ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/93/EL, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust ja mis asendab nõukogu raamotsuse 2004/68/JSK (ELT L 335, 17.12.2011, lk 1).*

- (42) Kui majutusteenuste osutaja otsustab näiteks pärast teate saamist või omal algatusel teenusesaaja esitatud teabe eemaldada või sellele juurdepääsu tõkestada ***või muul viisil selle nähtavust või sellelt tulu teenimist piirata***, sealhulgas ***üksnes*** automatiseeritud vahendite abil, ***kuna teenusesaajate esitatud teave kujutab endast ebaseaduslikku sisu või ei ole teenusetingimustega kooskõlas***, peaks asjaomane teenuseosutaja teavitama saajat ***selgel ja kergesti mõistetaval viisil*** oma otsusest, otsuse põhjustest ja otsuse vaidlustamiseks kättesaadavatest õiguskaitsevahenditest, pidades silmas selliste otsuste võimalikke negatiivseid tagajärgi teenusesaajale, sealhulgas seoses tema väljendusvabaduse õiguse kui põhiõiguse teostamisega. Seda kohustust tuleks kohaldada, olenemata otsuse põhjustest, eelkõige olenemata sellest, kas meede on võetud seetõttu, et teates käsitletud teavet peetakse ebaseaduslikuks sisuks või kohaldatavate teenusetingimustega vastuolus olevaks. ***Kui otsus tehiti pärast teate saamist, peaks majutusteenuse pakkuja avaldama saajale teate esitanud isiku või üksuse andmed üksnes juhul, kui see teave on vajalik sisu ebaseaduslikkuse tuvastamiseks, näiteks intellektuaalomandi õiguste rikkumise korral.***

(42a) *Nähtavuse piiramine võib hõlmata järjestus- või soovitusüsteemides madalamale kohale viimist, samuti ühe või mitme teenusesaaja juurdepääsu piiramist või kasutaja internetikogukonnas blokeerimist (nn varikeelustamine). Teenusesaaja esitatud sisu reklaamitulude kaudu monetiseerimist võib piirata, peatades või lõpetades sellise sisuga seotud rahalised maksed või tulu teenimise. Seda kohustust ei tuleks siiski kohaldada eksitava suuremahulise kaubandusliku sisu suhtes, mida levitatakse teenuse tahtliku manipuleerimise teel, eelkõige teenuse mitteautentse kasutamise, näiteks robotite või valekontode kasutamise või teenuse muu eksitava kasutamise korral. Olenemata muudest võimalustest majutusteenuste osutaja otsuse vaidlustamiseks, peaks teenusesaajal alati olema õigus algatada menetlus kohtus kooskõlas siseriiklike õigusnormidega.*

(42b) *Majutusteenuste osutaja võib teatavatel juhtudel, näiteks teavitava isiku teate või oma vabatahtlike meetmete võtmise kaudu, saada teadlikuks teenusesaaja teatava tegevusega seotud teabest, näiteks teatavat liiki ebaseadusliku sisu pakkumisest, mis kõiki majutusteenuste osutajale teadaolevaid asjakohaseid asjaolusid arvesse võttes tekitab temas põhjendatud kahtluse, et teenusesaaja võib olla toime pannud, paneb praegu või paneb tõenäoliselt tulevikus toime süüteo, millega kaasneb oht inimese või inimeste elule või turvalisusele, nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2011/36/EL³², Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2011/93/EL või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/541³³ sätestatud süüteod. Näiteks võib teatav sisu tekitada kahtluse, et eksisteerib oht üldsusele, näiteks terrorismile õhutamine direktiivi (EL) 2017/541 artikli 21 tähenduses. Sellisel juhul peaks majutusteenuste osutaja teavitama oma kahtlusest viivitamatult pädevaid õiguskaitseasutusi. Majutusteenuste osutaja peaks esitama kogu talle kättesaadava asjakohase teabe, sealhulgas asjakohasel juhul kõnealuse sisu ning sisu avaldamise aja, kui see on teada, kaasa arvatud ajavööndi, oma kahtluse põhjenduse ja teabe, mida on vaja asjaomase teenusesaaja asukoha ja isiku kindlaksmääramiseks. Käesolev määrus ei ole õiguslik alus, millele tuginedes võiks teha teenusesaajate profiilianalüüsi, et majutusteenuste osutajatel oleks võimalik süütegusid tuvastada. Majutusteenuste osutajad peaksid õiguskaitseasutuste teavitamisel järgima ka muid kohaldatavaid liidu või siseriiklikke õigusnorme, mis käsitlevad üksikisikute õiguste ja vabaduste kaitset.*

³² *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta direktiiv 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/629/JSK (ELT L 101, 15.4.2011, lk 1).*

³³ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/541 terrorismivastase võitluse kohta, millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/475/JSK ning muudetakse nõukogu otsust 2005/671/JSK (ELT L 88, 31.3.2017, lk 6).*

- (43) Et vältida ebaproportsionaalse koormuse panemist, ei tohiks käesoleva määrusega *digiplatvormide pakkujatele, sealhulgas platvormidele, mis võimaldavad tarbijatel sõlmida kauplejatega kauglepinguid*, kehtestatud lisakohustusi kohaldada komisjoni soovitusel 2003/361/EÜ *lisas* määratletud mikro- ja väikeettevõtjate suhtes ■ . *Samal põhjusel ei tohiks neid lisakohustusi kohaldada ka selliste digiplatvormide pakkujate suhtes, kes on kvalifitseerunud mikro- või väikeettevõtjateks 12 kuu jooksul pärast selle staatuse kaotamist. Selliseid teenuseosutajaid ei tohiks vabastada kohustusest esitada tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatori või komisjoni taotlusel teavet aktiivsete teenusesaajate igakuise keskmise arvu kohta. Võttes aga arvesse, et väga suurtel digiplatvormidel või väga suurtel internetipõhistel otsingumootoritel on suurem ulatus ja mõju sellele, kuidas teenusesaajad saavad teavet ja suhtlevad internetis, ei tohiks sellised teenuseosutajad sellest erandist kasu saada, olenemata sellest, kas nad kvalifitseeruvad või hiljuti kvalifitseerusid mikro- või väikeettevõtjaks.* ■ Soovitusel 2003/361/EÜ sätestatud konsolideerimismid aitavad tagada, et nendest lisakohustustest kõrvalhoidmine on tõkestatud. *Ükski käesoleva määruse säte ei takista selle erandiga hõlmatud digiplatvormide pakkujaid loomast* vabatahtlikult süsteemi, mis on kooskõlas ühe või mitme kõnealuse kohustusega.

- (44) Teenusesaajatel peaks olema võimalik hõlpsalt ja tõhusalt vaidlustada teatavaid digiplatvormide **pakkujate** otsuseid **sisu ebaseaduslikkuse või teenusetingimuste mittevastavuse kohta**, mis neid negatiivselt mõjutavad. Seega tuleks digiplatvormide **pakkujatelt** nõuda, et nad näeksid ette sisemised kaebuste menetlemise süsteemid, mis vastavad teatavatele tingimustele, mille eesmärk on tagada, et süsteemid oleksid kergesti juurdepääsetavad ning annaksid kiireid, **mittediskrimineerivaid, mittemeelevaldseid** ja õiglaseid tulemusi **ning et automatiseeritud vahendite kasutamise korral oleks tagatud inimese tehtav kontroll**. Sellised süsteemid peaksid võimaldama kõigil teenusesaajatel esitada kaebuse ja nendega ei tohiks kehtestada formaalseid nõudeid, nagu viitamine konkreetsetele asjakohastele õigusnormidele või keerukate õiguslike selgituste esitamine. Teenusesaajatel, kes on esitanud teate käesolevas määruses sätestatud teavitus- ja meetmemehhanismi või teenuseosutaja teenusetingimusi rikkuvast sisust teavitamise mehhanismi kaudu, peaks olema õigus kasutada kaebuste esitamise mehhanismi, et vaidlustada digiplatvormide pakkuja otsus nende teadete kohta, sealhulgas juhul, kui nad leiavad, et teenuseosutaja võetud meede ei olnud asjakohane. Vaidlustatud otsuse tühistamiseks peaks kaebust olema võimalik esitada vähemalt kuue kuu jooksul, mida hakatakse arvestama ajast, mil teenuseosutaja teavitas teenusesaajat tehtud otsusest.

(44a) Lisaks tuleks ette näha võimalus, et **sellised** vaidlused, sealhulgas need, mida ei olnud võimalik rahuldavalt lahendada sisemiste kaebuste menetlemise süsteemide kaudu, lahendatakse kohtuväliselt **heas usus** selliste sertifitseeritud üksuste poolt, kellel on vajalik sõltumatus, vajalikud vahendid ja teadmised, et tegutseda õiglasel, kiirel ja kulutõhusal viisil. **Vaidluste lahendamise üksuste sõltumatus tuleks tagada ka vaidluste lahendamise eest vastutavate füüsiliste isikute tasandil, sealhulgas huvide konflikti käsitlevate reeglite kaudu. Vaidluste lahendamise üksuste võetavad tasud peaksid olema mõistlikud, nendega peaks olema võimalik tutvuda, need peaksid olema atraktiivsed, tarbijale taskukohased ja proportsionaalsed ning need tuleks kindlaks määrata igal üksikjuhul eraldi. Kui pädev digiteenuste koordinaator sertifitseerib lõike 2 kohaselt vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse, peaks kõnealune sertifikaat kehtima kõikides liikmesriikides. Digiplatvormide pakkujatel peaks olema võimalik keelduda käesoleva määruse kohasest kohtuvälisest vaidluste lahendamise menetlusest, kui sama vaidlus, eelkõige seoses asjaomase teabega ja vaidlustatud otsuse tegemise põhjustega, otsuse mõjuga ja otsuse vaidlustamise alustega on pädevas kohtus või muus pädevas vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuses juba lahendatud või läbivaatamisel. Teenusesaajatel peaks olema võimalik valida sisemise kaebuste lahendamise mehhanismi, vaidluste kohtuvälise lahendamise ja võimaluse vahel pöörduda mis tahes etapis kohtu poole. Kuna vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse tulemus ei ole siduv, ei tohiks pooli takistada pöördumast sama vaidlusega seoses kohtu poole. Selliselt loodud võimalused digiplatvormide pakkujate otsuseid vaidlustada ei tohiks üheski aspektis mõjutada asjaomase liikmesriigi õigusaktidega ette nähtud võimalust pöörduda kohtu poole ega tohiks seetõttu mõjutada harta artiklis 47 sätestatud tõhusa õiguskaitsevahendi õiguse kasutamist. Käesoleva määruse sätted, mis käsitlevad vaidluste kohtuvälist lahendamist, ei tohiks tekitada liikmesriikidele kohustust luua selliseid vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuseid.**

- (45) Kaupade või teenuste ostmise lepingutest tulenevate tarbija ja ettevõtja vaheliste vaidluste jaoks on direktiiviga 2013/11/EL tagatud, et liidu tarbijatel ja ettevõtjatel on juurdepääs kvaliteedinõuetele vastavatele vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustele. Sellega seoses tuleks selgitada, et käesoleva määruse sätted vaidluste kohtuvälise lahendamise kohta ei piira kõnealuse direktiivi kohaldamist, sealhulgas kõnealuse direktiivi kohast tarbijate õigust menetlusest igas etapis loobuda, kui menetluse teostamise viis neid ei rahulda.

- (46) Ebaseadusliku sisu vastaseid meetmeid saab võtta kiiremini ja asjakohasemalt, kui ***digiplatvormide pakkujad*** võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et teateid, mille on käesoleva määruse kohaselt nõutavate teavitus- ja meetmemehhanismide kaudu esitanud ***oma pädevusvaldkonnas tegutsevad*** usaldusväärsed teavitajad, käsitletakse eelisjärjekorras, ilma et see mõjutaks nõuet menetleda kõiki nende mehhanismide kaudu esitatud teateid ning teha nende kohta otsuseid õigel ajal, hoolikalt ja ***mittemeelevaldselt***. Sellise usaldusväärse teavitaja ***staatuse peaks andma taotluse esitaja tegevuskohajärgse liikmesriigi digiteenuste koordinaator ning seda peaksid tunnustama kõik käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvad digiplatvormide pakkujad***. Kõnealuse usaldusväärse teavitaja staatus tuleks anda ainult üksustele, mitte üksikisikutele, kes on muu hulgas tõendanud, et neil on eriteadmised ja pädevus ebaseadusliku sisu vastu võitlemiseks ning et nad töötavad hoolikalt, ***täpselt*** ja objektiivselt. ***Et vältida sellise mehhanismi lisaväärtuse vähendamist, peaks käesoleva määruse alusel usaldusväärse teavitaja staatuse saanud üksuste koguarv olema piiratud. Eelkõige peaksid usaldusväärse teavitaja staatust taotlema oma liikmete huve esindavad asjaomase valdkonna ühendused, ilma et see piiraks eraõiguslike üksuste või üksikisikute õigust sõlmida digiplatvormide pakkujatega kahepoolseid lepinguid.***

Sellised üksused võivad olla oma olemuselt avalikud üksused, nagu terroristliku sisu puhul on riiklike õiguskaitseasutuste või Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (Europol) internetisisust teavitamise üksused, või valitsusvälised organisatsioonid ja **erasektori või** avaliku sektori osalusega üksused, näiteks INHOPE vihjeliinide võrgustikku kuuluvad organisatsioonid laste seksuaalset kuritarvitamist kujutavast internetimaterjalist teatamiseks või organisatsioonid, kes on võtnud kohustuse teatada internetis tehtavatest ebaseaduslikest rassistlikest ja ksenofoobsetest avaldustest. ***Usaldusväärsed teavitajad peaksid avaldama käesoleva määruse kohaselt esitatud teadete kohta kergesti arusaadavaid ja üksikasjalikke aruandeid. Sellised aruanded peaksid sisaldama teavet, nagu majutusteenuse osutajate, sisu liigi ja teenuseosutaja võetud meetmete kaupa liigitatud teadete arv. Võttes arvesse, et usaldusväärsed teavitajad on tõendanud oma eriteadmisi ja pädevust, on usaldusväärsete teavitajate esitatud teadete menetlemine eeldatavasti vähem koormav ja sellest tulenevalt kiirem kui teiste teenusesaajate esitatud teadete puhul. Töötlemiseks kuluv aeg võib siiski erineda sõltuvalt sellistest asjaoludest nagu muu hulgas ebaseadusliku sisu liik, teadete kvaliteet ja selliste teadete esitamiseks sisse seatud tegelikud tehnilised menetlused.***

Näiteks kui internetis leviva vaenukõne vastase võitluse 2016. aasta tegevusjuhendis kehtestati osalevatele äriühingutele soovituslik eesmärk seoses ajaga, mis kulub nõuetekohaste ebaseadusliku vaenukõne eemaldamise teadete menetlemiseks, võib muud liiki ebaseadusliku sisu menetlemiseks kuluda märkimisväärselt erinev aeg, sõltuvalt konkreetsetest faktidest ja asjaoludest ning asjaomase ebaseadusliku sisu liigist. Selleks et vältida usaldusväärse teavitaja staatuse kuritarvitamist, peaks olema võimalik selline staatus peatada, kui tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator algatas uurimise õiguspärastel põhjustel. Käesoleva määruse norme usaldusväärsete teavitajate kohta ei tuleks mõista nii, nagu need takistaksid digiplatvormide pakkujatel käsitleda sarnaselt teateid, mille on esitanud üksused või üksikisikud, kellele ei ole käesoleva määruse alusel antud usaldusväärse teavitaja staatust, või teha muul viisil koostööd teiste üksustega kooskõlas kohaldatava õigusega, sealhulgas käesoleva määrusega ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/794³⁴. Käesoleva määruse normid ei tohiks takistada digiplatvormide pakkujaid kasutamast selliseid usaldusväärseid teavitajaid või sarnaseid mehhanisme, et võtta kiireid ja usaldusväärseid meetmeid nende teenusetingimustega vastuolus oleva sisu vastu, eelkõige sellise sisu vastu, mis on kahjulik haavatavatele teenusesaajatele, nagu alaealised.

³⁴ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK (ELT L 135, 24.5.2016, lk 53)*

- (47) Digiplatvormide ■ väärkasutamine, pakkudes sageli ilmselgelt ebaseaduslikku sisu või esitades käesoleva määruse alusel loodud mehhanismide ja süsteemide kaudu sageli ilmselgelt põhjendamatuid teateid või kaebusi, õõnestab usaldust ning kahjustab asjaomaste isikute õigusi ja õigustatud huve. Seetõttu on vaja kehtestada sellise väärkasutamise vastu suunatud asjakohased, proportsionaalsed **ja tõhusad** kaitsemeetmed, **millega tuleb austada kõigi asjaosaliste õigusi ja õigustatud huve, sealhulgas hartas sätestatud kohaldatavaid põhiõigusi ja -vabadusi, eelkõige väljendusvabadust**. Teavet tuleks pidada ilmselgelt ebaseaduslikuks sisuks ning teateid või kaebusi ilmselgelt põhjendamatuks, kui ka vastava väljaõppeta isikule on sisulist analüüsi tegemata selge, et asjaomane sisu on ebaseaduslik või et asjaomased teated või kaebused on põhjendamatud. Teatavatel tingimustel peaksid **digiplatvormide pakkujad** ajutiselt peatama oma asjaomase tegevuse isiku puhul, kes on käitunud kuritarvitavalt. See ei piira digiplatvormide **pakkujate** vabadust määrata kindlaks oma teenusetingimused ja kehtestada rangemad meetmed raskete kuritegudega seotud ilmselgelt ebaseadusliku sisu suhtes, **nagu laste seksuaalset väärkohtlemist kujutav materjal**.

Läbipaistvuse huvides tuleks see võimalus selgelt ja piisavalt üksikasjalikult sätestada digiplatvormide teenusetingimustes. Digiplatvormide **pakkujate** sellekohaste otsustega seoses peaks alati olema võimalik kasutada õiguskaitsevahendeid ja nende üle peaks järelevalvet tegema pädev digiteenuste koordinaator. ***Digiplatvormide pakkujad peaksid enne peatamisotsuse tegemist saatma eelhoiatuse, milles tuleks esitada võimaliku peatamise põhjused ja digiplatvormi pakkujate otsuse vaidlustamiseks kasutatavad õiguskaitsevahendid. Peatamisotsust tehes peaksid digiplatvormide pakkujad saatma põhjendused kooskõlas käesoleva määruse normidega.*** Käesoleva määruse normid väärkasutamise kohta ei tohiks takistada ***digiplatvormide pakkujatel*** võtmast kooskõlas kohaldatava liidu ja siseriikliku õigusega muid meetmeid selle vastu, kui nende teenuse saajad esitavad ebaseaduslikku sisu, või nende teenuste muu väärkasutamise vastu, ***muu hulgas teenusetingimusi rikkudes***. Need normid ei piira võimalust võtta väärkasutuses osalevaid isikuid liidu või liikmesriigi õiguse alusel vastutusele, sealhulgas kahju tekitamise eest.

- I
- (51) Võttes arvesse digiplatvormide **pakkujate** erikohustusi ja -vastutust, tuleks nende suhtes kehtestada läbipaistvusaruannete esitamise kohustused, mida kohaldatakse lisaks nendele läbipaistvusaruannete esitamise kohustustele, mida käesoleva määruse alusel kohaldatakse kõigi vahendusteenuste osutajate suhtes. Et määrata kindlaks, kas digiplatvorme **ja internetipõhiseid otsingumootoreid** tuleks käsitada väga suurte digiplatvormide **või väga suurte internetipõhiste otsingumootoritena**, mille suhtes kohaldatakse teatavaid käesoleva määruse kohaseid lisakohustusi, peaksid digiplatvormide **ja otsingumootorite** läbipaistvusaruannete esitamise kohustused hõlmama teatavaid kohustusi, mis on seotud teabe avaldamise ja esitamisega aktiivsete teenusesaajate igakuise keskmise arvu kohta liidus.
- (51a) *Selleks et tagada läbipaistvus ja võimaldada kontrollida digiplatvormide sisu modereerimise otsuseid ning jälgida ebaseadusliku veebisisu levikut, peaks komisjon haldama ja avaldama andmebaasi, mis sisaldab digiplatvormide pakkujate otsuseid ja põhjendusi, kui nad eemaldavad sisu või piiravad muul viisil selle kättesaadavust ja sellele juurdepääsu. Selleks et andmebaasi oleks võimalik jätkuvalt ajakohastada, peaksid digiplatvormide pakkujad esitama otsused ja põhjendused standardvormingus põhjendamatult viivituseeta kohe, kui pakkuja on otsuse teinud, et võimaldada reaalajas ajakohastamist, kui see on tehniliselt võimalik ja asjaomase digiplatvormi vahenditega proportsionaalne. Struktureeritud andmebaas peaks võimaldama juurdepääsu asjakohasele teabele ja selle kohta päringute tegemist, eelkõige mis puudutab asjaomase väidetava ebaseadusliku sisu liiki.*

(51b) *Digiplatvormide internetipõhiste kasutajaliideste nn tumemustrid on tavad, mis kas tahtlikult või tegelikult moonutavad või kahjustavad oluliselt teenusesaajate suutlikkust teha sõltumatuid ja teadlikke valikuid või otsuseid. Neid tavaid saab kasutada selleks, et veenda teenusesaajaid käituma soovimatult või tegema soovimatuid otsuseid, millel on neile negatiivsed tagajärjed. Seetõttu peaks vahendusteenuste osutajatel olema keelatud teenusesaajaid petta ja otsustele kallutada ning internetipõhise kasutajaliidese või selle osa struktuuri, disaini või funktsioonide kaudu teenusesaajate iseseisvust, otsuste tegemist ja valikuid moonutada ja takistada. See peaks muu hulgas hõlmama manipuleerivat disaini valiku tegemisel, mille kaudu kallutatakse teenusesaajat tegutsema nii, et see toob kasu vahendusteenuste osutajale, kuid ei pruugi olla teenusesaaja huvides, sest valikud ei ole esitatud neutraalsel viisil, näiteks tuuakse teenusesaaja otsust küsides visuaalsete, auditiivsete või muude vahendite abil teatavad valikud paremini esile.*

See peaks hõlmama ka olukorda, kus teenusesaajal palutakse korduvalt teha valik, kuigi see on juba tehtud, mis teeb teenuse tühistamise oluliselt tülikamaks kui kasutajaks registreerimine, või tehes teatavate valikute tegemise teistega võrreldes keerulisemaks või aeganõudvamaks, mis teeb ostu katkestamise või teatavalt digiplatvormilt väljalogimise ebamõistlikult raskeks, võimaldades tarbijatel sõlmida kauplajatega kauglepinguid ning pettes teenusesaajaid, kallutades neid tegema otsuseid tehingute kohta, või kasutades vaikimisi seadeid, mida on väga raske muuta, ja mõjutades seeläbi põhjendamatult teenusesaaja otsuse tegemist viisil, mis moonutab ja kahjustab tema sõltumatust, otsuste tegemist ja valikut. Tumemustreid ennetavaid reegleid ei tohiks aga mõista nii, et need takistavad teenuseosutajaid kasutajatega otse suhtlemast ja neile uusi või lisateenuseid pakkumast. Liidu õigusega kooskõlas olevaid õiguspäraseid tavaid ei tohiks iseenesest pidada tumemustriteks. Neid tumemustreid käsitlevaid reegleid tuleks tõlgendada nii, et need hõlmavad käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvaid keelatud tavaid niivõrd, kuivõrd need tavad ei ole juba hõlmatud direktiiviga 2005/29/EÜ või määrusega (EL) 2016/679.

- (52) *Internetireklaamil on oluline roll internetikeskkonnas, sealhulgas seoses digiplatvormide pakkumisega, kus teenuse osutamise eest makstakse mõnikord kas täielikult või osaliselt otse või kaudselt reklaamitulust.* Internetireklaamiga võivad kaasneda märkimisväärsed riskid alates sellest, et *reklaamid ise võivad kujutada endast ebaseaduslikku* sisu, kuni selleni, et soodustatakse rahalisi stiimuleid ebaseadusliku või muul viisil kahjuliku sisu ja tegevuse avaldamiseks või võimendamiseks internetis või *soodustatakse reklaami* diskrimineerivat *esitamist*, mis mõjutab kodanike võrdset kohtlemist ja võrdseid võimalusi. Lisaks direktiivi 2000/31/EÜ artiklist 6 tulenevatele nõuetele tuleks *digiplatvormide pakkuja*lt seega nõuda, et nad tagaksid teenusesaajatele teatava personaliseeritud teabe, mida neil on vaja, et mõista, millal ja kelle nimel reklaami *esitatakse*. Nad peaksid tagama, et teave on esile tõstetud, sealhulgas standardsete visuaalsete või heliliste märkide abil, mis on keskmise teenusesaaja jaoks selgelt äratuntavad ja üheselt mõistetavad ning mida tuleks vastavalt konkreetse teenuse internetipõhise kasutajaliidese laadile kohandada. Lisaks peaks teenusesaajatel olema teave, mis on otseselt kättesaadav liideses, kus reklaami esitatakse, peamiste parameetrite kohta, mille alusel otsustatakse konkreetse reklaami neile *esitamise*, ning neile tuleks anda sisukaid selgitusi selleks kasutatava loogika kohta, sealhulgas siis, kui see põhineb profiilianalüüsil.

Sellised selgitused peaksid sisaldama teavet reklaami esitamiseks kasutatud meetodi kohta – näiteks kas tegemist on kontekstipõhise või muud liiki reklaamiga – ning vajaduse korral peamisi kasutatud profiilianalüüsi kriteeriume; ka tuleks saajat teavitada kõigist tema käsutuses olevatest vahenditest selliste kriteeriumide muutmiseks.

Reklaamiga seotud teabe esitamist käsitlevad käesoleva määruse nõuded ei piira määruse (EL) 2016/679 asjakohaste sätete kohaldamist, eelkõige nende sätete kohaldamist, mis käsitlevad vastuväidete esitamise õigust, automatiseeritud töötlusel põhinevate üksikotsuste tegemist, sealhulgas profiilianalüüsi, ja eriti vajadust saada andmesubjekti eelnev nõusolek isikuandmete töötlemiseks suunatud reklaamimise eesmärgil. Samamoodi ei piira need direktiivi 2002/58/EÜ sätete kohaldamist, eelkõige nende sätete kohaldamist, mis käsitlevad teabe talletamist lõppseadmetes ja juurdepääsu nendes talletatud andmetele.

Lisaks täiendab käesolev määrus direktiivi 2010/13/EL, millega kehtestatakse meetmed, mis võimaldavad kasutajatel teatada, kui kasutajate loodud videod sisaldavad audiovisuaalseid ärilisi teadaandeid. Sellega täiendatakse ka kauplejate kohustusi seoses äriliste teadaannete avalikustamisega vastavalt direktiivile 2005/29/EÜ.

(52a) *Kui teenusesaajatele esitatakse reklaame suunamistehnika abil nende huvidele vastavalt optimeeritult ning potentsiaalselt ära kasutades nende nõrkusi, võib sellel olla eriti tõsine negatiivne mõju. Teatavatel juhtudel võivad manipuleerivad tehnikad mõjutada negatiivselt terveid rühmi ja võimendada ühiskondlikku kahju, näiteks aidates kaasa desinformatsioonikampaaniatele või diskrimineerides teatavaid rühmi. Digiplatvormid on selliste tavade suhtes eriti tundlikud keskkonnad ja kätkevad endast suuremat ühiskondlikku riski. Sellest tulenevalt ei tohiks digiplatvormide pakkujad esitada reklaame, mis põhinevad profiilianalüüsil määruse (EL) 2016/679 artikli 4 punkti 4 tähenduses, kasutades määruse (EL) 2016/679 artikli 9 lõikes 1 osutatud isikuandmete eriliike, sealhulgas kasutades nendel erikategooriatel põhinevaid profiilianalüüsi kategooriaid. See keeld ei piira kohustusi, mida kohaldatakse digiplatvormide pakkujate või muude teenuseosutajate või reklaamijate suhtes, kes on seotud reklaami levitamisega isikuandmete kaitset käsitleva liidu õigusnormide alusel.*

(52b) *Alaealiste kaitse on liidu poliitika oluline eesmärk. Digiplatvormi võib pidada alaealistele juurdepääsetavaks, kui platvormi teenusetingimused võimaldavad alaealistel teenust kasutada, kui teenus on suunatud alaealistele või kui selle kasutajad on peamiselt alaealised või kui teenuseosutaja on muul viisil teadlik, et mõned tema teenuse saajad on alaealised, näiteks seetõttu, et ta juba töötleb teenusesaaja isikuandmeid, mis teevad tema vanuse muudel eesmärkidel ilmsiks. Alaealiste kasutatavate digiplatvormide pakkujad peaksid võtma alaealiste kaitseks asjakohaseid ja proportsionaalseid meetmeid, näiteks disainides oma internetipõhised kasutajaliidesed või nende osad selliselt, et vajaduse korral on vaikinisi tagatud alaealiste eraelu puutumatuse, ohutuse ja turvalisuse kõrgeim tase, või võttes vastu alaealiste kaitse standardid või kasutades alaealiste kaitse tegevusjuhendeid. Nad peaksid võtma arvesse parimaid tavasid ja olemasolevaid suuniseid, näiteks neid, mis sisalduvad teatistes „Laste ja noorte digikümnnend: uus lastele parema interneti loomise Euroopa strateegia (BIK+)“. Digiplatvormide pakkujad ei tohiks esitada reklaame, mis põhinevad teenusesaaja isikuandmeid kasutaval profiilianalüüsil, kui nad on mõistlikult kindlalt teadlikud sellest, et teenusesaaja on alaealine. Kooskõlas määrusega (EL) 2016/679, eelkõige kõnealuse määruse artikli 5 lõike 1 punktis c sätestatud võimalikult väheste andmete kogumise põhimõttega, ei tohiks see keeld panna digiplatvormi pakkujat säilitama, hankima või töötleva rohkem isikuandmeid, kui ta on juba säilitanud, hankinud või töödelnud selleks, et hinnata, kas teenusesaaja on alaealine. Seega ei tohiks see kohustus motiveerida digiplatvormide pakkujaid teenusesaaja vanust enne teenuse kasutamist kindlaks tegema. See ei tohiks piirata isikuandmete kaitset käsitlevate liidu õigusnormide kohaldamist.*

(52c) *Digiplatvormi ärimudeli keskne osa on viis, kuidas teavet tähtsuse järjekorda seatakse ja internetipõhises kasutajaliideses esitatakse, et hõlbustada ja optimeerida teenusesaajate juurdepääsu teabele. Seda tehakse näiteks teabe algoritmipõhise soovitamise, järjestamise ja tähtsuse järjekorda seadmise, teksti või muu visuaalse esituse põhjal eristamise või saajate esitatud teabe muul viisil käsitlemise kaudu. Sellistel soovitusüsteemidel võib olla märkimisväärne mõju teenusesaajate suutlikkusele saada internetis teavet ja suhelda sellega, sealhulgas hõlbustada teenusesaajate jaoks asjakohase sisu otsimist ja aidata kaasa kasutajakogemuse parandamisele. Neil on oluline roll ka teatavate sõnumite võimendamisel, teabe viiruslikul levitamisel ja internetikäitumise stimuleerimisel. Seega peaksid digiplatvormid järjepidevalt tagama teenusesaajate nõuetekohase teavitamise soovitusüsteemide mõjust teabe kuvamisele ning selle, et teenusesaajatel on võimalik mõjutada seda, kuidas neile teavet esitatakse. Nad peaksid esitama selliste soovitusüsteemide parameetrid selgel ja kergesti arusaadaval viisil, et tagada, et teenusesaajad saavad aru, kuidas teavet nende jaoks tähtsuse järjekorda seatakse. Need parameetrid peaksid hõlmama vähemalt kõige olulisemaid kriteeriume teenusesaajale soovitatava teabe kindlaksmääramiseks ja nende olulisuse põhjuseid, sealhulgas juhul, kui teave on seatud tähtsuse järjekorda profiilianalüüsi ja teenusesaaja internetikäitumise alusel.*

(52d) Et aidata luua tarbijate ning teiste huvitatud isikute, näiteks konkureerivate kauplejate ja intellektuaalomandi õiguste omanike jaoks turvaline, usaldusväärne ja läbipaistev internetikeskkond ning heidutada kauplejaid müümast tooteid või osutamast teenuseid kohaldatavaid õigusnorme rikkudes, peaksid digiplatvormid, kes võimaldavad tarbijatel kauplejatega kauglepinguid sõlmida, tagama kauplejate jälgitavuse. Seepärast tuleks kauplejalt nõuda, et ta esitaks ***digiplatvormi pakkujale*** teatavat olulist teavet, sealhulgas toodete kohta käivate sõnumite edendamise või toodete pakkumise eesmärgil. Seda nõuet tuleks kohaldada ka kauplejate suhtes, kes edendavad toodete või teenustega seotud sõnumeid kaubamärkide omanike nimel sellekohaste lepingute alusel. ***Digiplatvormide pakkujad*** peaksid säilitama kogu teavet turvaliselt ***kauplejaga sõlmitud lepingulise suhte kestuse jooksul ja kuus kuud pärast seda, et oleks võimalik esitada kaupleja vastu nõudeid või täita kauplejaga seotud korraldusi.***

See on vajalik ja proportsionaalne selleks, et teave oleks kooskõlas kohaldatava õigusega, sealhulgas isikuandmete kaitset käsitleva õigusega, kättesaadav ametiasutustele ja õigustatud huviga eraõiguslikele isikutele, sealhulgas käesolevas määruses osutatud teabe esitamise korralduste alusel. See kohustus ei mõjuta võimalikke liidu või siseriiklikust õigusest tulenevaid kohustusi säilitada teatavat sisu pikema aja jooksul kooskõlas liidu õigusega. Ilma et see piiraks käesolevas määruses sätestatud määratluse kohaldamist, peaks kõik direktiivi 2011/83/EL artikli 6a lõike 1 punkti b ja direktiivi 2005/29/EÜ artikli 7 lõike 4 punkti f alusel kindlaks määratud kauplejad, olenemata sellest, kas nad on füüsilised või juriidilised isikud, olema jälgitavad, kui nad pakuvad toodet või teenust digiplatvormi kaudu. Direktiiviga 2000/31/EÜ kohustatakse kõiki infoühiskonna teenuste osutajaid muutma teenusesaajatele ja pädevatele asutustele hõlpsalt, otse ja alaliselt kättesaadavaks teatava teabe, mis võimaldab kõiki teenuseosutajaid identifitseerida. Käesolevas määruses internetipõhiste kauplemiskohtade pakkujate jaoks sätestatud jälgitavusnõuded ei mõjuta selliste reeglite kohaldamist, mis tulenevad nõukogu direktiivist (EL) 2021/514³⁵, millega taotletakse muid õiguspärase avaliku huvi eesmäärke.

³⁵ Nõukogu 22. märtsi 2021. aasta direktiiv (EL) 2021/514, millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL maksustamisalase halduskoostöö kohta (ELT L 104, 25.3.2021, lk 1).

(52e) Et tagada kõnealuse kohustuse tõhus ja asjakohane kohaldamine ilma ebaproportsionaalset koormust panemata, peaksid **tarbijatel kauplejatega kauglepinguid sõlmida võimaldavad digiplatvormide pakkujad** tegema **kõik endast oleneva**, et **hinnata** asjaomaste kauplejate esitatud teabe usaldusväärsust, eelkõige kasutades vabalt kättesaadavaid ametlikke internetipõhiseid andmebaase ja kasutajaliideseid, nagu riiklikud äriregistrid ja käibemaksuteabe vahetamise süsteem, või **nõudma asjaomastelt kauplejatelt usaldusväärseid tõendavaid dokumente**, nagu isikut tõendavate dokumentide koopiad, **maksekontode** tõendatud **väljavõtted**, äriühingu registreerimistunnistused ja **äriregistri** tõendid. Nad võivad kasutada ka muid allikaid, mis on distantsilt kasutamiseks kättesaadavad ja tagavad selle kohustuse täitmiseks samal tasemel usaldusväärsuse. Hõlmatud **digiplatvormide pakkujatelt** ei tohiks siiski nõuda ülemäärast või kulukat internetipõhist teabekogumist ega **ebaproportsionaalsete** kohapealsete kontrollide tegemist. Samuti ei tohiks seda mõista nii, et sellised **pakkujad**, kes **on andnud endast parima** käesoleva määrusega nõutud pingutuste tegemiseks, tagavad tarbijatele või teistele huvitatud isikutele teabe usaldusväärsuse. ■

(52f) *Tarbijatel kauplejatega kauglepinguid sõlmida võimaldavad digiplatvormide pakkujad peaksid projekteerima ja korraldama oma internetipõhise kasutajaliidese viisil, mis võimaldab kauplejatel täita liidu õigusest tulenevaid kohustusi, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/83/EL artiklites 6 ja 8, direktiivi 2005/29/EÜ artiklis 7, direktiivi 2000/31/EÜ artiklites 5 ja 6 ning direktiivi 98/6/EÜ³⁶ artiklis 3 sätestatud nõudeid. Selleks peaksid hõlmatud digiplatvormide pakkujad tegema kõik endast oleneva, et hinnata, kas nende teenuseid kasutavad kauplejad on täieliku teabe nende internetipõhiste kasutajaliidestele üles laadinud kooskõlas asjakohase kohaldatava liidu õigusega. Digiplatvormide pakkujad peaksid tagama, et tooteid või teenuseid ei pakuta seni, kuni selline teave ei ole täielik. See ei tohiks tähendada hõlmatud digiplatvormide pakkujate kohustust jälgida üldiselt kauplejate poolt nende teenuste kaudu pakutavaid tooteid või teenuseid ega üldist teabekogumiskohustust, eelkõige kohustust hinnata kauplejate esitatud teabe õigsust. Internetipõhised kasutajaliidesed peaksid olema kasutajasõbralikud ning kauplejatele ja tarbijatele kergesti juurdepääsetavad. Ühtlasi ja pärast seda, kui kauplejale on antud luba toodet või teenust pakutada, peaksid hõlmatud digiplatvormide pakkujad tegema mõistlikke pingutusi, et pisteliselt kontrollida, kas pakutavad tooted või teenused on mõnes liikmesriigis või liidus kättesaadavas ametlikus, vabalt juurdepääsetavas ja masinloetavas digiandmebaasis või internetipõhises kasutajaliideses märgitud ebaseaduslikuks. Samuti peaks komisjon soodustama toodete jälgitavust selliste tehnoloogiliste lahenduste abil nagu digitaalselt allkirjastatud ruutkoodid (või QR-koodid) või asendamatud tokenid. Komisjon peaks edendama standardite väljatöötamist ja nende puudumise korral selliste turupõhiste lahenduste väljatöötamist, mis võivad olla asjaomastele osalistele vastuvõetavad.*

³⁶ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 1998. aasta direktiiv 98/6/EÜ tarbijakaitse kohta tarbijatele pakutavate toodete hindade avaldamisel (EÜT L 80, 18.3.1998, lk 27).*

- (53) Võttes arvesse väga suurte digiplatvormide tähtsust – mis tuleneb nende ulatusest, mida väljendab eelkõige teenusesaajate arv – avaliku arutelu ja majandustehingute hõlbustamisel ning teabe, arvamuste ja ideede levitamisel ning selle mõjutamisel, kuidas teenusesaajad teavet internetis saavad ja edastavad, on vaja kehtestada kõnealuste platvormide **pakkujatele** lisaks kõigi digiplatvormide suhtes kohaldatavatele kohustustele ka teatavad erikohustused. *Nende väga tähtsa rolli tõttu teabe internetis leidmisel ja kättesaadavaks tegemisel, on vaja need kohustused kohaldatavas ulatuses kehtestada ka väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujate suhtes.* Need väga suurte digiplatvormide *ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujate* lisakohustused on vajalikud kõnealuste avaliku korraga seotud küsimuste lahendamiseks, kuna puuduvad alternatiivsed ja vähem piiravad meetmed, mis annaksid sama tulemuse.

- (54) Väga suured digiplatvormid *ja väga suured internetipõhised otsingumootorid* võivad põhjustada ühiskondlikke riske, mille ulatus ja mõju on väiksemate platvormide omast erinev. *Selliste väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujatele tuleks seepärast panna kõrgeimatele standarditele vastavad hoolsuskohustused, mis on nende ühiskondliku mõjuga proportsionaalsed.* Kui digiplatvormi või otsingumootori kuue kuu keskmine aktiivsete kasutajate arv moodustab märkimisväärse osa liidu elanike arvust, *võib digiplatvormi või internetipõhise otsingumootoriga kaasnevatel süsteemsetel riskidel olla liidus ebaproportsionaalne mõju.* Ulatus tuleks lugeda nii märkimisväärseks siis, kui teenusesaajate arv ületab tegevuspõhise piirmäära, mis on 45 miljonit ehk 10 % liidu elanikkonnast Kõnesolev tegevuspõhine piirmäär tuleks hoida ajakohasena, ■ vajaduse korral delegeeritud õigusaktidega. *Et määrata kindlaks konkreetse digiplatvormi või internetipõhise otsingumootori ulatus, on vaja eraldi kindlaks määrata iga teenuse aktiivsete saajate keskmine arv. Seega peaks digiplatvormi kuue kuu keskmine teenusesaajate arv kajastama kõiki teenusesaajaid, kes vähemalt üks kord antud ajavahemiku jooksul teenusega tegelikult kokku puutuvad, olles avatud digiplatvormi kasutajaliideses levitatavale sisule, näiteks selle vaatamine või kuulamine või sisu pakkumine, näiteks kauplajad internetipõhises kauplemiskohas.*

Käesoleva määruse kohaldamisel ei piirdu kokkupuutumine üksnes sisule reageerimisega, klõpsates, kommenteerides, linkides, sisu jagades, ostes või tehes tehinguid digiplatvormil. Sellest tulenevalt ei lange aktiivse teenusesaaja mõiste tingimata kokku teenuse registreeritud kasutaja mõistega. Internetipõhiste otsingumootorite puhul peaks aktiivsete teenusesaajate mõiste hõlmama neid, kes vaatavad sisu oma internetipõhises kasutajaliideses, kuid mitte näiteks internetipõhise otsingumootori poolt indekseeritud veebisaitide omanikke, sest nad ei kasuta teenust aktiivselt. Aktiivsete teenusesaajate arvu hulka tuleks lugeda kõik konkreetse teenusega seotud kordumatud teenusesaajad. Selleks tuleks teenusesaajat, kes kasutab eri liideseid, näiteks veebisaiti või rakendusi, sealhulgas juhul, kui teenustele pääseb juurde erinevate URLide või domeeninimede kaudu, võimaluse korral arvesse võtta ainult üks kord. Aktiivse teenusesaaja mõiste ei tohiks siiski hõlmata teenuse juhuslikku kasutamist muude selliste digivahendajate teenuse saajate poolt, kes teevad kaudselt kättesaadavaks sisu, mida majutab digiplatvormi pakkuja või mille on linkinud või indekseerinud internetipõhise otsingumootori pakkuja. Lisaks ei nõuta käesoleva määrusega digiplatvormide või internetipõhiste otsingumootorite pakkujatelt üksikisikute spetsiaalset jälgimist internetis. Kui pakkujatel on võimalik automatiseeritud kasutajaid (nt robotid või veebikaabitsad) ilma isikuandmeid täiendavalt töötlemata ja jälgimata maha arvata, võivad nad seda teha. Aktiivsete teenusesaajate arvu kindlaksmääramist võib mõjutada turu ja tehnika areng ning seepärast peaks komisjonil olema õigus täiendada käesoleva määruse sätteid, võttes vastu delegeeritud õigusakte, millega nähakse ette metoodika digiplatvormi või internetipõhise otsingumootori aktiivsete teenusesaajate kindlaksmääramiseks, võttes vajaduse korral arvesse teenuse laadi ja seda, kuidas teenusesaajad seda kasutavad.

- (55) Võttes arvesse platvormimajandusele omast võrgumõju, võib digiplatvormi kasutajabaas kiiresti laieneda ja võtta väga suurele digiplatvormile vastavad mõõtmed, millega kaasneb mõju siseturule. See võib juhtuda näiteks siis, kui toimub hüppeline kasv lühikestel perioodidel või kui ulatuslik üleilmne esindatus ja suur käive võimaldavad digiplatvormil võrgumõju ning mastaabi- ja mitmekülgssussäästu täielikult ära kasutada. Kasutajabaasi kiirele skaleeritavusele võib eelkõige osutada suur aastakäive või turukapitalisatsioon. Sellistel juhtudel peaks *tegevuskohajärgsel* digiteenuste koordinaatoril *või komisjonil* olema võimalik nõuda *digiplatvormi pakkuvalt aktiivsete teenusekasutajate arvu* aruandeid sagedamini, et ta saaks õigel ajal tuvastada hetke, mil kõnealust platvormi tuleks käesoleva määruse kohaldamisel hakata käsutama väga suure digiplatvormina.

- (56) Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujaid **võidakse kasutada** viisil, mis mõjutab oluliselt turvalisust internetis, avaliku arvamuse ja arutelu kujunemist, samuti e-kaubandust. Nende teenuste disain on üldiselt optimeeritud nii, et see oleks kasulik nende sageli reklaamipõhiste ärimudelitele, ja võib tekitada ühiskondlikke murekohti. **On vaja tõhusat reguleerimist ja täitmise tagamist, et tulemuslikult tuvastada ja maandada** riske ning ühiskondlikku ja majanduslikku kahju, **mis võivad tekkida**. Käesoleva määruse kohaselt peaksid väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad **seetõttu** hindama süsteemseid riske, mis tulenevad nende teenuste **disainist**, toimimisest ja kasutamisest ning teenusesaajate võimalikust teenuse väärkasutamisest, ning võtma **põhiõigusi järgides** asjakohaseid riskimaandusmeetmeid. **Võimaliku ebasoodsa mõju olulisuse kindlakstegemisel peaksid pakkujad võtma arvesse võimaliku mõju tõsidust ja kõigi selliste süsteemsete riskide tõenäosust. Näiteks võiksid nad hinnata, kas võimalik ebasoodne mõju võib puudutada suurt hulka inimesi, kas see võib olla pöördumatu või kui raske on probleemi lahendada või enne võimalikku mõju valitsenud olukorda taastada.**

- (57) Põhjalikult tuleks hinnata **nelja** süsteemsete riskide kategooriat. Esimene kategooria puudutab riske, mis on seotud **■** ebaseadusliku sisu levitamisega, näiteks laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali või ebaseadusliku vaenukõne levitamine, **või nende teenuste muud liiki väärkasutamisega kuritegude toimepanemiseks ja ebaseaduslikuks tegevuseks**, näiteks liidu või siseriikliku õigusega keelatud toodete või teenuste, sealhulgas **ohtlike või võltsitud toodete müük või ebaseaduslik loomakaubandus**. Näiteks **võib selline levitamine või tegevus kujutada märkimisväärset süsteemset riski, kui juurdepääs ebaseaduslikule sisule võib levida kiiresti ja laialdaselt ulatusliku jälgijaskonnaga kontode või muude võimendavate vahendite kaudu. Pakkujad peaksid hindama ebaseadusliku sisu levitamise riski olenemata sellest, kas teave on või ei ole ka vastuolus nende teenusetingimustega. Käesolevas määruses kindlaks määratud süsteemsete riskide hindamisel peaksid väga suurte digiplatvormide pakkujad keskenduma ka teabele, mis ei ole ebaseaduslik, kuid aitab kaasa käesolevas määruses kindlaks määratud süsteemsetele riskidele. Pakkujad peaksid seetõttu pöörama erilist tähelepanu sellele, kuidas nende teenuseid kasutatakse eksitava või petturliku sisu, sealhulgas desinformatsiooni levitamiseks või võimendamiseks. See hindamine ei mõjuta väga suurte digiplatvormide teenusesaaja ega väga suurte internetipõhiste otsingumootoritega indekseeritud veebisaitide omanike isiklikku vastutust oma tegevuse võimaliku ebaseaduslikkuse eest kohaldatava õiguse alusel.**

- (57a) Teine kategooria puudutab teenuse **tegelikku või prognoositavat** mõju põhiõiguste hartaga kaitstavate põhiõiguste kasutamisele, **muu hulgas** selliste õiguste kasutamisele, mis on seotud **inimväärikuse**, väljendus- ja teabevabaduse, **sealhulgas meediavabaduse ja mitmekesisuse**, eraelu puutumatuse, **andmekaitse**, mittediskrimineerimise, lapse õiguste **ja tarbijakaitsega**. Sellised riskid võivad tekkida näiteks seoses väga suure digiplatvormi **või väga suure internetipõhise otsingumootori** kasutatavate algoritmiliste süsteemide lahendustega või nende teenuste väärkasutamisega kuritahtlike teadete esitamiseks või muul moel sõnavabaduse piiramiseks või konkurentsi takistamiseks. **Lapse õigustega seotud riskide hindamisel peaksid pakkujad kaaluma näiteks seda, kui lihtsasti on teenuse disain ja toimimine alaealiste jaoks arusaadav ning kuidas alaealised võivad nende teenuse kaudu kokku puutuda sisuga, mis võib kahjustada alaealiste tervist ning füüsilist, vaimset ja kõlbelist arengut. Sellised riskid võivad tekkida näiteks seoses selliste internetipõhiste kasutajaliideste disainiga, mis kasutavad tahtlikult või tahtmatult ära alaealiste nõrkusi ja kogenematust või mis võivad põhjustada sõltuvuskäitumist.**
- (57b) Kolmas riskikategooria on seotud **tegeliku või prognoositava ebasoodsa mõjuga demokraatlikele protsessidele**, ühiskondlikule arutelule **ja** valimisprotsessidele **ning** avalikule julgeolekule.

- (57c) *Neljas riskikategooria tuleneb sarnastest muredest seoses teenuse disaini, toimimise või kasutamisega, sealhulgas manipuleerimise teel, millel on tegelik või prognoositav ebasoodne mõju rahvatervise ja alaealiste kaitsesele ning tõsised negatiivsed tagajärjed isiku füüsilisele ja vaimsele heaolule või soolisele vägivallale. Sellised riskid võivad tuleneda ka rahvatervisega seotud koordineeritud desinformatsioonikampaaniatest või liidese disainist, mis võib stimuleerida teenusesaajate käitumuslikku sõltuvust.*

(57d) *Selliste süsteemsete riskide hindamisel peaksid väga suurte digiplatvormide pakkujad keskenduma süsteemidele või muudele elementidele, mis võivad riske suurendada, sealhulgas kõigile algoritmilistele süsteemidele, mis võivad olla asjakohased, eelkõige nende soovitus- ja reklaamisüsteemidele, pöörates tähelepanu seotud andmekogumis- ja kasutustavadele. Samuti peaksid pakkujad hindama seda, kas nende tingimused ja tingimuste täitmise tagamine, samuti sisu modereerimise protsessid, tehnilised vahendid ja eraldatud ressursid on asjakohased. Kui teabe algoritmiline võimendamine aitab kaasa süsteemsetele riskidele, peaksid pakkujad seda oma riskihindamistes nõuetekohaselt kajastama. Kui riskid on kindlaks tehtud või esineb keelelisi erinevusi, peaksid teenusepakkujad seda oma riskihindamises arvesse võtma. Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad peaksid eelkõige hindama, kuidas nende teenuse disain ja toimimine, samuti teenuste tahtlik ja sageli koordineeritud manipuleerimine ja kasutamine või teenusetingimuste süstemaatiline rikkumine suurendavad selliseid riske. Sellised riskid võivad tekkida näiteks seoses teenuse mitteautentse kasutamisega, nagu valekontode loomine, robotite kasutamine või teenuse eksitav kasutamine ja muude automatiseeritud või osaliselt automatiseeritud käitumisprotsesside rakendamine, mis võib kaasa tuua ebaseadusliku sisu või digiplatvormi või internetipõhise otsingumootori teenusetingimustega vastuolus oleva teabe kiire ja laialdase leviku, mis aitab kaasa desinformatsioonikampaaniatele.*

- (57e) *Selleks et järgmistes riskihindamistes oleks võimalik tugineda eelnevatele hindamistele ja näidata tuvastatud riskide arengut, samuti soodustada uurimisi ja täitmise tagamist, peaksid väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad alles hoidma kõik oma riskihindamistega seotud tõendavad dokumendid, näiteks teabe hindamise ettevalmistamise kohta, alusandmed ja algoritmiliste süsteemide testimise andmed.*
- (58) *Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad peaksid võtma kasutusele vajalikud vahendid, millega nõuetekohase hoolsusega ja põhiõigusi järgides maandada riskihindamistega tuvastatud süsteemseid riske. Kõigis võetavates meetmetes tuleks järgida käesoleva määruse hoolsuskohustuse nõudeid ning need peaksid olema mõistlikud ja tõhusad tuvastatud konkreetsete süsteemsete riskide maandamise seisukohast. Meetmed peaksid olema proportsionaalsed väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja majandusliku suutlikkusega ja vajadusega vältida tarbetuid piiranguid nende teenuste kasutamisel, võttes nõuetekohaselt arvesse võimalikku ebasoodsat mõju kõnesolevatele põhiõigustele. Pakkujad peaksid võtma eriti arvesse mõju väljendusvabadusele.*

(58a) Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad peaksid selliste riskimaandusmeetmete puhul kaaluma näiteks vajaliku teenuse disaini, omaduse või toimimise, näiteks liidese disaini kohandamist. Pakkujad peaksid oma tingimusi vajaduse korral kohandama ja kohaldama ning tegema seda kooskõlas käesolevas määruses sätestatud tingimusi käsitlevate normidega. Muude asjakohaste meetmete hulka võiksid kuuluda sisu modereerimise süsteemide ja siseprotsesside kohandamine või otsustusprotsessi ja ressursside, sealhulgas sisu modereerimise personali, nende koolituse ja kohaliku pädevuse kohandamine. See puudutab eelkõige teadete töötlemise kiirust ja kvaliteeti. Näiteks 2016. aasta internetis leviva vaenukõne vastase võitluse tegevusjuhendis on sätestatud soovituslik eesmärk käsitleda nõuetekohaseid teateid ebaseadusliku vaenukõne eemaldamiseks vähem kui 24 tunni jooksul. Väga suurte, eelkõige peamiselt pornograafilise sisu levitamiseks kasutatavate digiplatvormide pakkujad peaksid hoolikalt täitma kõiki käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi seoses ebaseadusliku sisuga, mis kujutab endast kübervägivalda, sealhulgas ebaseaduslik pornograafiline sisu, ning eelkõige tuleb tagada, et ohvrid saaksid tõhusalt kasutada oma õigusi seoses intiimse või manipuleeritud materjali nõusolekuta jagamisega, käsitledes kiiresti teateid ja eemaldades sellise sisu põhjendamatult viivitusega. Muud liiki ebaseaduslikku sisu käsitlevate teadete läbivaatamiseks võib kuluda rohkem või vähem aega sõltuvalt faktidest ja asjaoludest ning asjaomase ebaseadusliku sisu liigist. Samuti võivad pakkujad alustada või tihendada koostööd usaldusväärsete teavitajatega ning korraldada koolitusi ja teabevahetust usaldusväärsete teavitajate organisatsioonidega.

(58b) *Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad peaksid samuti olema hoolsad meetmetega, mida nad võtavad algoritmiliste süsteemide, eelkõige soovitusüsteemide testimiseks ja vajaduse korral kohandamiseks. Neil võib olla vaja leevendada isikupärastatud soovitude ebasoodsat mõju ja korrigeerida soovitustes kasutatavaid kriteeriume. Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujate kasutatavad reklaamisüsteemid võivad samuti olla süsteemsete riskide katalüsaatorid. Pakkujad peaksid kaaluma parandusmeetmete võtmist, näiteks teatava teabe puhul reklaamitulu kaotamine, või muude meetmete võtmist, näiteks autoriteetsete teabeallikate nähtavuse parandamine, või oma reklaamisüsteemide struktuurset kohandamist. Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujatel võib olla vaja oma siseprotsesse või oma tegevuse järelevalvet tugevdada, eriti seoses süsteemsete riskide tuvastamisega, ning viia seoses uute funktsioonidega sagedamini või sihipärasemalt läbi riskihindamisi. Eelkõige juhul, kui eri digiplatvormidel ja internetipõhistel otsingumootoritel on ühiseid riske, peaksid nad tegema koostööd teiste teenuseosutajatega, sealhulgas algatades tegevusjuhendite vastuvõtmise leppeid või ühinedes juba kehtivate lepetega või rakendada muid enesereguleerimismeetmeid. Samuti peaksid nad kaaluma teadlikkuse suurendamise meetmete võtmist eelkõige juhul, kui riskid on seotud desinformatsioonikampaaniatega.*

(58c) *Eriti juhul kui nende teenused on peamiselt suunatud alaealistele või neid kasutavad valdavalt alaealised, peaksid väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad võtma arvesse alaealiste parimaid huve selliste meetmete võtmisel nagu teenuse ja internetipõhise kasutajaliidese projekteerimine. Pakkujad peaksid tagama oma teenuste korraldamise viisil, mis annab alaealistele vajaduse korral hõlpsa juurdepääsu käesolevas määruses sätestatud mehhanismidele, sealhulgas teavitus- ja meetmemehhanismile ning kaebuste esitamise mehhanismile. Samuti peaksid nad võtma meetmeid, et kaitsta alaealisi sisu eest, mis võib kahjustada nende füüsilist, vaimset või kõlbelist arengut, ning pakkuma vahendeid, mis võimaldavad sellisele teabele tingimusjuurdepääsu. Asjakohaste riskimaandusmeetmete valimisel võivad pakkujad vajaduse korral arvesse võtta asjaomase valdkonna parimaid tavasid, sealhulgas tavad, mis on kehtestatud eneseregulatsioonil põhineva koostöö, näiteks tegevusjuhendite, samuti komisjoni suuniste abil.*

- (59) *Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad peaksid tagama, et nende lähenemine riskihindamisele ja -maandamisele põhineb parimal kättesaadaval teabel ja teaduslikel teadmistel ning et nad testivad oma eeldusi rühmadega, keda riskid ja võetavad meetmed kõige rohkem mõjutavad. Selleks peaksid nad oma riskihindamise korraldamisse ning riskimaandusmeetmete kavandamisse kaasama asjakohasel juhul teenusesaajate esindajaid, nendest teenustest potentsiaalselt mõjutatud rühmade esindajaid, sõltumatuid eksperte ja kodanikuühiskonna organisatsioone. Nad peaksid püüdma lisada sellised konsultatsioonid, sealhulgas vajaduse korral uuringud, teemarühmad, ümarlauad ning muud konsultatsiooni- ja kavandamismeetodid, riskihindamise ja -maandusmeetmete kavandamise metoodikasse. Meetme mõistlikkuse, proportsionaalsuse ja tõhususe hindamisel tuleks erilist tähelepanu pöörata väljendusvabaduse õigusele.*

(59a) *Kriisi ajal võib väga suurte digiplatvormide pakkujatel osutada vajalikuks võtta kiiresti teatavaid erimeetmeid lisaks meetmetele, mida nad võtavad käesolevast määrusest tulenevate muude kohustuste tõttu. Sellega seoses tuleks kriisiks lugeda selliste erakorraliste asjaolude ilmnemist, mis võivad tõsiselt ohustada avalikku julgeolekut või rahvatervist liidus või selle märkimisväärselt suurt osa. Sellised kriisid võivad tuleneda relvakonfliktidest või terroriaktidest, sealhulgas tekkivatest konfliktidest või terroriaktidest, loodusõnnetustest, nagu maavärinad ja orkaanid, samuti pandeemiatest ja muudest tõsistest piiriülestest ohtudest rahvatervisele. Komisjonil peaks olema võimalik nõukoja soovitusel nõuda teenuseosutajatelt kiiremas korras kriisile reageerimist. Meetmete hulka, mille teenuseosutaja võib kindlaks määrata ja mille kohaldamist kaaluda, võivad kuuluda näiteks sisu modereerimise protsesside kohandamine ja sisu modereerimiseks ette nähtud ressursside suurendamine, tingimuste, asjakohaste algoritmiliste süsteemide ja reklaamisüsteemide kohandamine, koostöö süvendamine usaldusväärsete teavitajatega, teadlikkuse suurendamise meetmete võtmine, usaldusväärse teabe edendamine ja internetipõhiste kasutajaliideste disaini kohandamine. Tuleks ette näha vajalikud nõuded tagamaks, et selliseid meetmeid võetakse väga lühikest aega ja kriisile reageerimise mehhanismi kasutatakse ainult rangelt vajalikul juhul ja vajalikus ulatuses ning et kõik selle mehhanismi alusel võetavad meetmed oleksid tõhusad ja proportsionaalsed ning nende puhul võetakse nõuetekohaselt arvesse kõigi asjaomaste poolte õigusi ja õigustatud huve. Mehhanismi kasutamine ei tohiks piirata käesoleva määruse muude, näiteks riskihindamist ja riskimaandusmeetmeid ning nende täitmise tagamist käsitlevate sätete, samuti kriisiprotokollide sätete kohaldamist.*

- (60) Kuna on vaja tagada, et sõltumatud eksperdid teeksid kontrolli, peaksid väga suurte digiplatvormide **ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad** sõltumatute auditite alusel vastutama käesolevas määruses sätestatud kohustuste täitmise ning asjakohasel juhul tegevusjuhendite ja kriisiprotokollide alusel võetud lisakohustuste täitmise eest. **Selleks et tagada auditite tulemuslik, tõhus ja õigeaegne läbiviimine, peaksid väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad tegema auditeid tegevate organisatsioonidega vajalikku koostööd ja neid abistama, sealhulgas** andma audiitorile juurdepääsu kõigile auditi nõuetekohaseks läbiviimiseks vajalikele asjakohastele andmetele **ja ruumidele, sealhulgas vajaduse korral algoritmiliste süsteemidega seotud andmetele, ning vastama suulistele või kirjalikele küsimustele.** Audiitoritel peaks olema võimalik kasutada ka muid objektiivse teabe allikaid, sealhulgas kontrollitud teadlaste uuringute andmeid. **Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad ei tohiks kahjustada auditi tegemist. Auditeid tuleks teha vastavalt valdkonna parimatele tavadele ja kõrgele ametialasele eetikale ning objektiivselt, võttes vajaduse korral nõuetekohaselt arvesse auditistandardeid ja tegevusjuhendeid.** Audiitorid peaksid tagama oma ülesannete täitmisel saadava teabe, näiteks ärisaladuste konfidentsiaalsuse, turvalisuse ja tervikluse ning neil peaksid olema vajalikud teadmised riskijuhtimise valdkonnas ja algoritmide auditeerimiseks vajalik tehniline pädevus. **See tagatis ei tohiks olla vahend, mille abil hoida kõrvale käesolevas määruses sätestatud auditeerimiskohustuste kohaldamisest.** Audiitorid peaksid olema sõltumatud, et nad saaksid oma ülesandeid täita nõuetekohaselt ja usaldusväärselt. **Nad peaksid vastama põhilistele sõltumatuse nõuetele, mis puudutavad keelatud auditiväliseid teenuseid, kindlat rotatsiooni ja tingimusteta tasusid.** Kui nende sõltumatus **ja tehniline pädevus** ei ole väljaspool kahtlust, peaksid nad auditi tegemisest loobuma või kõrvale jääma.

- (61) Auditiaruanne peaks sisaldama põhjendusi ning andma sisuka ülevaate võetud meetmetest ja tehtud järeldustest. See peaks andma teavet, mille alusel saaksid väga **suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad** võtta meetmeid oma käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmiseks, või selles tuleks asjakohasel juhul teha ettepanekuid võetud meetmete täiustamiseks. Aruanne tuleks edastada **tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile, komisjonile ja nõukojale pärast auditiaruande kättesaamist. Pakkujad peaksid põhjendamatu viivitusega edastama pärast nende valmimist ka kõik riskihindamist ja riskimaandusmeetmeid käsitlevad aruanded ning väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja auditi rakendusaruande, milles näidatakse, kuidas nad on auditi soovitusi järginud.** Aruanne peaks sisaldama auditiarvamust, mis tugineb auditi tõendusmaterjali põhjal tehtud järeldustele. Positiivne arvamus tuleks esitada juhul, kui kõik tõendid näitavad, et väga suur digiplatvorm **või väga suur internetipõhine otsingumootor** täidab käesolevas määruses sätestatud kohustusi või asjakohasel juhul kohustusi, mis ta on võtnud tegevusjuhendi või kriisiprotokolli alusel, eelkõige tuvastades, hinnates ja maandades oma süsteemidest ja teenustest tulenevaid süsteemseid riske. Positiivsele arvamusele tuleks lisada kommentaarid, kui audiitor soovib lisada märkusi, mis ei avalda auditi tulemusele olulist mõju. Negatiivne arvamus tuleks esitada siis, kui audiitor leiab, et väga suur digiplatvorm **või väga suur internetipõhine otsingumootor** ei täida käesoleva määruse sätteid või võetud kohustusi. **Kui auditiarvamus ei suudetud teha järeldust auditi ulatusse kuuluvate konkreetsete elementide kohta, tuleks auditiarvamusele lisada sellise järelduse saavutamata jätmise põhjused. Kui see on asjakohane, peaks aruanne sisaldama nende konkreetsete elementide kirjeldust, mida ei olnud võimalik auditeerida, ja selgitust selle kohta, miks neid ei olnud võimalik auditeerida.**

- (62) *Riskide hindamise ja maandamisega seotud kohustused peaksid tingima igal üksikjuhul vajaduse, et väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad hindaksid ja vajaduse korral kohandaksid oma soovitusüsteemide lahendust, näiteks võttes meetmeid haavatavas olukorras olevate isikute diskrimineerimist põhjustavate eelarvamuste ennetamiseks või minimeerimiseks, eelkõige juhul, kui see on kooskõlas andmekaitsealaste õigusaktidega ja kui teave on isikustatud konkreetsete isikuandmete kategooriate alusel määruse (EL) 2016/679 artikli 9 tähenduses. Lisaks peaksid väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad täiendama digiplatvormide suhtes kohaldatavaid läbipaistvuskohustusi oma soovitusüsteemide osas ning järjekindlalt tagama, et teenusesaajatel on soovitusüsteemide põhiparameetrite jaoks olemas alternatiivsed võimalused, mis ei põhine profiilianalüüsil määruse (EL) 2016/679 tähenduses. Sellised valikud peaksid olema vahetult kättesaadavad liidese kaudu, kus soovitused esitatakse.*

- (63) Väga suurte digiplatvormide **ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite** kasutatavad reklaamisüsteemid kujutavad endast erilist riski ja nõuavad täiendavat avalikku ja regulatiivset järelevalvet, võttes arvesse nende ulatust ning suutlikkust olla suunatud teenusesaajatele ja jõuda nendeni lähtuvalt nende käitumisest platvormi **või otsingumootori** internetipõhises kasutajaliideses ja sellest väljaspool. Väga suured digiplatvormid **või väga suured internetipõhised otsingumootorid** peaksid tagama üldsuse juurdepääsu nende internetipõhises kasutajaliideses **esitatavate** reklaamide hoidlatele, et hõlbustada internetis reklaami levitamisest tulenevate uute riskide järelevalvet ja uurimist, näiteks seoses ebaseadusliku reklaami või manipuleerimistehnikate ja desinformatsiooniga, millel on tegelik ja prognoositav negatiivne mõju rahvatervisele, avalikule julgeolekule, ühiskondlikule arutelule, poliitikas osalemisele ja võrdsusele. Teabehoidlad peaksid sisaldama reklaami sisu, **sealhulgas toote, teenuse või kaubamärgi nime ja reklaami objekti**, ning andmeid sellega seotud reklaamija kohta – **ja kui see on erinev, siis füüsilise või juriidilise isiku kohta, kes tasus reklaami eest** – ja teavet reklaami esitamise kohta, eriti suunatud reklaami puhul. **See teave peaks sisaldama nii teavet suunamise kriteeriumide kui ka edastamise kriteeriumide kohta, eriti juhul, kui reklaami edastatakse haavatavas olukorras olevatele isikutele, nagu alaealised.**

- (64) Et nõuetekohaselt jälgida **ja hinnata**, kas väga suured digiplatvormid **ja väga suured internetipõhised otsingumootorid** täidavad käesolevas määruses sätestatud kohustusi, võib tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator või komisjon nõuda kindlatele andmetele juurdepääsu või nende andmete esitamist, **sealhulgas algoritmidega seotud andmed**. Selline nõue võib puudutada näiteks andmeid, mis on vajalikud platvormi **või otsingumootori** süsteemide põhjustatud riskide ja võimalike kahjude hindamiseks, andmeid, mis on seotud sisu modereerimiseks kasutatavate algoritmiliste süsteemide ning soovitus- ja reklaamisüsteemide täpsuse, toimimise ja testimisega, **sealhulgas asjakohasel juhul treenimisandmeid ja algoritme**, või andmeid protsesside ja väljundite kohta, mis on seotud sisu modereerimise või sisemiste kaebuste menetlemise süsteemidega käesoleva määruse tähenduses. **Sellised andmetele juurdepääsu taotlused ei hõlma taotlusi esitada konkreetset teavet üksikute teenusesaajate kohta eesmärgiga teha kindlaks, kas teenusesaajad järgivad muud kohaldatavat liidu või siseriiklikku õigust**. Et vähendada teabe ebaühtlust ja luua vastupidav riskimaandussüsteem, on väga olulised internetipõhiste süsteemsete riskide arengut ja tõsidust käsitlevad teadusuuringud, mis annavad teavet digiplatvormidele, **internetipõhiste otsingumootoritele**, digiteenuste koordinaatoritele, muudele pädevatele asutustele, komisjonile **ja üldsusele**.

Seepärast nähakse käesoleva määrusega ette raamistik, mille alusel antakse väga suurte digiplatvormide **ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite** andmetele juurdepääs kontrollitud teadlastele, **kes on seotud teadusasutusega direktiivi (EL) 2019/790 artikli 2 tähenduses, mis võib käesoleva määruse kohaldamisel hõlmata kodanikuühiskonna organisatsioone, kes teevad teadusuuringuid, mille peamine eesmärk on toetada avaliku huviga seotud ülesandeid. Kõik** kõnealuse raamistiku kohased andmetele juurdepääsu **taotlused** peaksid olema proportsionaalsed ning tagama platvormi **või otsingumootori** ja muude asjaomaste isikute, kaasa arvatud teenusesaajate õiguste ja õigustatud huvide, sealhulgas **isikuandmete**, ärisaladuse ja muu konfidentsiaalse teabe nõuetekohase kaitse. Selleks et tagada käesoleva määruse eesmärgi saavutamine, ei tohiks pakkujate ärihuvide arvessevõtmine siiski viia selleni, et käesoleva määruse kohase taotluse alusel keeldutakse andmast juurdepääsu andmetele, mis on vajalikud konkreetse uurimiseesmärgi saavutamiseks. Sellega seoses, kuid samas piiramata Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/943³⁷ kohaldamist, peaksid pakkujad tagama teadlastele asjakohase juurdepääsu, sealhulgas vajaduse korral tehnilise kaitse, näiteks andmeseifide abil.

³⁷ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/943, milles käsitletakse avalikustamata oskusteabe ja äriteabe (ärisaladuste) ebaseadusliku omandamise, kasutamise ja avalikustamise vastast kaitset (ELT L 157, 15.6.2016, lk 1).*

Andmetele juurdepääsu taotlused võivad puudutada näiteks vaatamiste arvu või vajaduse korral teenusesaajate muud liiki juurdepääsu sisule, enne kui pakkuja selle eemaldab. Lisaks ei tohiks väga suurte digiplatvormide pakkujad juhul, kui andmed on avalikult kättesaadavad, takistada asjakohastele kriteeriumidele vastavatel teadlastel kasutada neid andmeid teadusuuringute eesmärgil, mis aitavad kaasa süsteemsete riskide avastamisele, tuvastamisele ja mõistmisele. Nad peaksid võimaldama sellistele teadlastele juurdepääsu – ka reaalajas, kui see on tehniliselt võimalik – avalikult kättesaadavatele andmetele, näiteks avalikelt veebilehtedelt, avalikelt rühmadelt või avaliku elu tegelastelt pärineva sisu koondmõju kohta, sealhulgas aktiivsusandmed, nagu teenusesaajate reageerimiste, jagamise ja kommentaaride arv. Pakkujaid tuleks julgustada tegema koostööd teadlastega ja võimaldama laiemat juurdepääsu andmetele, et jälgida ühiskondlikke probleeme vabatahtlike jõupingutuste abil, sealhulgas tegevusjuhendite või kriisiprotokollide alusel kokku lepitud kohustuste ja menetluste abil. Pakkujad ja teadlased peaksid pöörama erilist tähelepanu isikuandmete kaitsele ja tagama, et isikuandmete töötlemine oleks kooskõlas määrusega (EL) 2016/679. Pakkujad peaksid isikuandmed anonüümima või pseudonüümima, välja arvatud juhul, kui see teeks võimatuks taotletava uurimiseesmärgi saavutamise.

- (65) Võttes arvesse kasutatavate süsteemide toimimise keerukust ja süsteemseid riske, mida need ühiskonnale kujutavad, peaksid väga suurte digiplatvormide **ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad** looma vastavuskontrolli **funktsiooni**, mis peaks olema pakkuja operatiivfunktsioonidest sõltumatu. Vastavuskontrolli funktsiooni juht peaks andma aru otse pakkuja juhtkonnale, muu hulgas käesoleva määruse mittejärgimist käsitlevate probleemide korral. Vastavuskontrolli funktsiooni osaks olevatel vastavuskontrolli spetsialistidel on vajalik kvalifikatsioon, vajalikud teadmised ja kogemused ning vajalik suutlikkus rakendada väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja organisatsioonis meetmeid ja jälgida i täitmist. Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad peaksid tagama, et vastavuskontrolli **funktsioon** on nõuetekohaselt ja õigel ajal kaasatud kõikide käesoleva määrusega seotud küsimuste käsitlemisse, sealhulgas riskihindamis- ja riskimaandusstrateegiasse ja konkreetsetesse meetmetesse, samuti asjakohasel juhul selle hindamisse, kas väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja on tegutsenud kooskõlas tema poolt järgitava tegevusjuhendi alusel võetud kohustusega.

(65a) Pidades silmas nende tegevusega seotud lisariske ja nende käesolevast määrusest tulenevaid lisakohustusi, tuleks spetsiaalselt väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite suhtes kohaldada täiendavaid läbipaistvusnõudeid, eelkõige nõuet anda põhjalikult aru käesoleva määruse kohaselt läbi viidud riskihindamiste ja nendest tulenevate edasiste meetmete rakendamise kohta.

(65b) *Komisjoni käsutuses peaksid olema kõik käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks vajalikud vahendid, nii personal, oskusteave kui ka rahalised vahendid. Selleks et tagada liidu tasandil käesoleva määruse kohase piisava järelevalve jaoks vajalike vahendite kättesaadavus ja võttes arvesse, et liikmesriikidel peaks olema õigus kohaldada oma territooriumil registreeritud pakkujate suhtes järelevalvetasusid seoses nende asutuste täidetavate järelevalve- ja täitmise tagamise ülesannetega, peaks komisjon väga suurtelt digiplatvormidelt ja väga suurtelt internetipõhistelt otsingumootoritelt nõudma järelevalvetasusid, mille suurus tuleks igal aastal kindlaks määrata. Iga-aastaste järelevalvetasude kogusumma tuleks kindlaks määrata nende kulude kogusumma alusel, mis komisjonil tekivad käesoleva määruse kohaste järelevalveülesannete täitmisel ja mida on eelnevalt mõistlikult hinnatud. See summa peaks sisaldama käesoleva määruse IV peatüki 3. jaoga seotud erivolituste ja -ülesannete täitmisega seotud kulusid, sealhulgas kulud, mis on seotud väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite kindlaksmääramisega või käesoleva määrusega ette nähtud andmebaaside loomise, hooldamise ja käitamisega.*

Samuti sisaldab see kulusid, mis on seotud digiteenuste koordinaatorite, nõukoja ja komisjoni vaheliseks koostööks vajaliku põhiteabe ja institutsioonilise taristu loomise, hooldamise ja käitamisega, võttes arvesse, et väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite suurus ja ulatus mõjutab märkimisväärselt sellise taristu tööks vajalikke ressursse. Kogukulu hindamisel tuleks arvesse võtta eelmise aasta järelevalvekuluseid, sealhulgas asjakohasel juhul kulusid, mis ületavad eelmisel aastal tasutud individuaalseid iga-aastaseid järelevalvetasusid. Iga-aastastest järelevalvetasudest saadavat sihtotstarbelist välistulu võiks kasutada selleks, et rahastada täiendavaid inimressursse, nagu lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid, samuti muid kulusid, mis on seotud komisjonile käesoleva määrusega usaldatud ülesannete täitmisega. Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujatel võetav iga-aastane järelevalvetasu peaks olema proportsionaalne teenuse suurusega, mida näitab teenusesaajate arv liidus. Ühtlasi ei tohiks individuaalne iga-aastane järelevalvetasu ületada väga suurte digiplatvormide ja väga suure internetipõhise otsingumootori iga pakkuja puhul üldist ülemmäära, võttes arvesse antud teenuse või teenuste osutaja majanduslikku suutlikkust.

- (66) Et hõlbustada käesolevas määruses sätestatud selliste kohustuste tõhusat ja järjepidevat kohaldamist, mille rakendamine võib nõuda tehniliste vahendite kasutamist, on oluline edendada teatavaid tehnilisi menetlusi hõlmavaid vabatahtlikke ■ standardeid seal, kus asjaomane tööstusharu saab aidata arendada standarditud vahendeid, mis **toetavad vahendusteenuste osutajaid** käesoleva määruse järgimisel, näiteks teadete esitamise võimaldamisel, muu hulgas rakendusliidest kaudu, **või teenusetingimuste standardeid või auditistandardeid või** reklaamihoidlate koostalitlusvõime standardeid. **Lisaks võiksid selliste standardite hulgas olla standardid, mis on seotud internetireklaami, soovitusüsteemide, juurdepääsetavuse ja alaealiste kaitsega internetis.** **Vahendusteenuste osutajatel on vabadus standardid vastu võtta, kuid nende vastuvõtmine ei eelda vastavust käesolevale määrusele. Samal ajal** võiksid sellised standardid, **millega nähakse ette parimad tavad**, olla kasulikud eelkõige suhteliselt väikestele vahendusteenuste osutajatele. Standardite puhul võiks vajaduse järgi eristada eri liiki ebaseaduslikku sisu või eri liiki vahendusteenuseid.

- (67) Selleks, et aidata kaasa käesoleva määruse kohaldamisele, peaksid komisjon ja nõukoda kutsuma üles koostama ***vabatahtlikke*** tegevusjuhendeid ***ning nende juhendite sätteid rakendama***. ***Komisjoni ja nõukoja eesmärk peaks olema see, et tegevusjuhendites määratakse selgelt kindlaks taotletavate avaliku huvi eesmärkide olemus, et need sisaldaksid mehhanisme nende eesmärkide saavutamise sõltumatuks hindamiseks ning et pädevate asutuste roll oleks selgelt kindlaks määratud***. ***Erilist tähelepanu tuleks pöörata sellele, et vältida ebasoodsat mõju turvalisusele, eraelu puutumatus ja isikuandmete kaitsele, samuti sellele, et keelataks üldise jälgimiskohustuse kehtestamine***. Tegevusjuhendite rakendamine peaks olema mõõdetav ja avaliku järelevalve all, kuid seejuures ei tohiks piirata nende tegevusjuhendite vabatahtlikku olemust ega huvitatud isikute vabadust otsustada nende järgimise üle. Teatavatel juhtudel on oluline, et väga suured digiplatvormid teeksid koostööd spetsiaalsete tegevusjuhendite koostamisel ja järgiksid neid. Miski käesolevas määruses ei takista teistel teenuseosutajatel samu tegevusjuhendeid täites järgida samu hoolsusstandardeid, võtta kasutusele samu parimaid tavasid ning saada kasu komisjoni ja nõukoja suunistest

- (68) Käesolevas määruses oleks asjakohane määrata kindlaks teatavad valdkonnad, mida nende tegevusjuhenditega seoses kaaluda. Eelkõige tuleks uurida teatavat liiki ebaseadusliku sisuga seotud riskimaandusmeetmeid enese- ja kaasreguleerimise kokkulepete abil. Teine aspekt, mida peaks käsitlema, on süsteemsete riskide võimalik negatiivne mõju ühiskonnale ja demokraatialle, näiteks desinformatsioon või manipuleeriv ja kuritahtlik tegevus ***või igasugune kahjulik mõju alaealistele***. Need hõlmavad koordineeritud tegevusi, mille eesmärk on teavet, sealhulgas desinformatsiooni võimendada, näiteks robotite või võltskontode kasutamine ***tahtlikult ebatäpse*** või eksitava teabe loomiseks, mida mõnikord tehakse majandusliku kasu saamiseks: sellised tegevused on eriti kahjulikud haavatavatele teenusesaajatele, näiteks ***alaealistele***. Selliste valdkondadega seoses võib teatava tegevusjuhendi järgimist ja täitmist käsitada väga suure digiplatvormi ***või väga suure internetipõhise otsingumootori*** asjakohase riskimaandusmeetmena. Kui digiplatvormi ***või internetipõhise otsingumootori pakkuja*** nõuetekohaseid põhjendusi andmata keeldub komisjoni kutses osaleda sellise tegevusjuhendi kohaldamises, võidakse seda asjakohasel juhul arvesse võtta, kui otsustatakse selle üle, kas digiplatvorm ***või internetipõhine otsingumootor*** on käesolevas määruses sätestatud kohustusi rikkunud. ***Pelgalt asjaolust, et teatavat tegevusjuhendit järgitakse ja rakendatakse, ei tohiks iseenesest järeldada, et käesolevat määrust täidetakse. Tegevusjuhendid peaksid hõlbustama väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite teenuste kättesaadavust kooskõlas liidu ja siseriikliku õigusega, et hõlbustada nende võimalikku kasutamist puuetega inimeste poolt. Eelkõige võivad tegevusjuhendid tagada selle, et teave esitatakse tajutaval, kasutataval, arusaadaval ja selgel viisil ning käesoleva määruse kohaselt esitatud vormid ja meetmed tehakse kättesaadavaks viisil, mis on puuetega inimestele hõlpsasti leitav ja ligipääsetav.***

- (69) Käesoleva määruse tegevusjuhendeid käsitlevatele normidele võiks tugineda ka juba olemasolevate liidu tasandi enesereguleerimispõhiste algatuste puhul, sealhulgas tooteohutuse deklaratsioon, võltsitud kaupu käsitlev vastastikuse mõistmise memorandum, ebaseadusliku vaenukõne vastane tegevusjuhend ja desinformatsiooni käsitlev tegevusjuhend. Mis puutub eelkõige viimasesse, siis annab komisjon välja suunised desinformatsiooni käsitleva tegevusjuhendi tugevdamiseks, nagu tehti teatavaks Euroopa demokraatia tegevuskavas.

- (70) Internetireklaami pakkumisega on üldiselt seotud mitmed osalejad, sealhulgas vahendusteenuse osutajad, kes ühendavad reklaamiavaldatajaid reklaamijatega. Käesolevas määruses sätestatud digiplatvormide, väga suurte digiplatvormide **ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujate** reklaamitegevusega seotud läbipaistvuskohustusi peaksid toetama ja täiendama tegevusjuhendid, et tagada paindlikud ja tõhusad mehhanismid kõnealuste kohustuste täitmise hõlbustamiseks ja tõhustamiseks, eelkõige seoses asjakohase teabe edastamise korraga. **See peaks hõlmama teabe edastamise hõlbustamist reklaamija kohta, kes maksab reklaami eest, kui see erineb füüsilisest või juriidilisest isikust, kelle nimel reklaam digiplatvormi kasutajaliideses esitatakse. Tegevusjuhendid peaksid sisaldama ka meetmeid, millega tagatakse, et sisulist teavet andmete monetiseerimise kohta jagatakse asjakohaselt kogu väärtusahelas.** Kaasata tuleks paljud eri sidusrühmad, et tagada nende tegevusjuhendite laialdane toetus, tehniline vastupidavus, tõhusus ja kõrgeimal tasemel kasutusmugavus, et tagada läbipaistvuskohustuste eesmärkide saavutamine. **Tegevusjuhendite tõhususe tagamiseks peaks komisjon tegevusjuhendite koostamise ajal lisama neisse hindamismehhanismid. Vajaduse korral võib komisjon paluda Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametil või Euroopa Andmekaitseinspektoril avaldada arvamust asjaomase tegevusjuhendi kohta.**

- (71) *Lisaks väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite kriisidele reageerimise mehhanismidele võib* komisjon avalikku julgeolekut või rahvatervist mõjutavates erakorralistes olukordades alata *vabatahtlike* kriisiprotokollide koostamise, et koordineerida kiiret, kollektiivset ja piiriülest reageerimist internetikeskkonnas. *Nii võib see olla näiteks juhul, kui* digiplatvorme *väärtarvitatakse* ebaseadusliku sisu või desinformatsiooni kiireks levitamiseks *või kui* tekib vajadus usaldusväärset teavet kiirelt levitada. Arvestades väga suurte digiplatvormide olulist rolli teabe levitamisel meie ühiskondades ja piiriüleselt, tuleks selliste platvormide *pakkujaid* julgustada koostama ja kohaldama spetsiaalseid kriisiprotokolle. Sellised kriisiprotokollid tuleks aktiveerida vaid piiratud ajaks ning sellega seoses võetavad meetmed peaksid piirduma vaid sellega, mis on rangelt vajalik erakorralise olukorra lahendamiseks. Need meetmed peaksid olema kooskõlas käesoleva määrusega ega tohiks tekitada osalevatele väga *suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujatele* üldist kohustust jälgida nende edastatavat või talletatavat teavet ega kohustust aktiivselt otsida ebaseaduslikule sisule viitavaid fakte või asjaolusid.

- (72) ***Et tagada*** käesolevas määruses sätestatud kohustuste piisav järelevalve ja täitmise tagamine, ***peaksid liikmesriigid määrama vähemalt ühe asutuse, kelle ülesanne on teha järelevalvet käesoleva määruse täitmise üle ja tagada selle täitmine, ilma et see piiraks võimalust määrata olemasolev asutus ja seaks piiranguid selle õiguslikule vormile kooskõlas siseriikliku õigusega.*** Liikmesriikidel peaks siiski olema võimalik usaldada käesoleva määruse kohaldamisega seotud konkreetsed järelevalve- või täitmise tagamise ülesanded ja konkreetne pädevus rohkem kui ühele pädevale asutusele, näiteks kindlate sektorite asutustele, nagu elektroonilise side turgu reguleerivad asutused, meediat reguleerivad asutused või tarbijakaitseasutused, võttes arvesse riikide põhiseaduslikku, organisatsioonilist ja haldusstruktuuri, ***kui need ülesanded võib anda ka olemasolevatele asutustele. Oma ülesannete täitmisel peaksid kõik pädevad asutused aitama saavutada käesoleva määruse eesmärke, täpsemalt vahendusteenuste siseturu nõuetekohast toimimist, millega seoses tehakse innovatsiooni toetavat, turvalist, prognoositavat ja usaldusväärset internetikeskkonda käsitlevate ühtlustatud normide ning eelkõige erinevate vahendusteenuste osutajate kategooriate suhtes kohaldatavate hoolsuskohustuste üle tõhusat järelevalvet ja tagatakse nende täitmine, eesmärgiga tagada hartas sätestatud põhiõiguste, sealhulgas tarbijakaitse põhimõtte tõhus kaitse. Käesoleva määrusega ei ole nõutav, et liikmesriigid teeksid pädevatele asutustele ülesandeks otsustada konkreetse sisu õiguspärasuse üle.***

- (73) Võttes arvesse asjaomaste teenuste piiriülest laadi ja käesoleva määrusega kehtestatud kohustuste horisontaalset ulatust, tuleks igas liikmesriigis nimetada digiteenuste koordinaatoriks üks asutus, mille ülesanne on teha järelevalvet käesoleva määruse kohaldamise üle ja vajaduse korral tagada selle täitmine. Kui käesoleva määruse **üle järelevalve tegemiseks ja** määruse täitmise tagamiseks on määratud rohkem kui üks pädev asutus, tuleks digiteenuste koordinaatoriks määrata ainult üks neist liikmesriigi asutustest. Digiteenuste koordinaator peaks olema komisjoni, nõukoja, teiste liikmesriikide digiteenuste koordinaatorite ja asjaomase liikmesriigi muude pädevate asutuste jaoks ühtne kontaktpunkt käesoleva määruse kohaldamisega seotud kõigis küsimustes. Kui teatavas liikmesriigis on käesolevast määrusest tulenevad ülesanded usaldatud mitmele pädevale asutusele, peaks digiteenuste koordinaator koordineerima nende asutuste tegevust ja tegema nendega koostööd kooskõlas selle siseriikliku õigusega, milles on sätestatud nende vastavad ülesanded, ning **ilma et see piiraks muude pädevate asutuste sõltumatut hindamist. Kuigi digiteenuste koordinaator ei ole oma ülesannete täitmisel muudest pädevatest asutustest hierarhiliselt kõrgemal positsioonil**, peaks ta tagama kõigi asjaomaste **pädevate** asutuste tõhusa osalemise **ja peaks õigeaegselt esitama oma hinnangu järelevalve** ja täitmise **tagamise alase koostöö kohta** liidu tasandil. **Peale selle, lisaks käesolevas määruses liidu tasandi koostööga seoses sätestatud erimehhanismidele peaksid liikmesriigid tagama digiteenuste koordinaatori ja riigi tasandil määratud muude pädevate asutuste vahelise koostöö vajaduse korral ka selliste asjakohaste vahenditega nagu ressursside koondamine, ühised töökonnad, ühisuurimised ja vastastikuse abi mehhanismid.**

- (74) Digiteenuste koordinaatoril ja muudel käesoleva määruse alusel määratud pädevatel asutustel on otsustav roll käesolevas määruses sätestatud õiguste ja kohustuste tulemuslikkuse tagamisel ning selle eesmärkide saavutamisel. Sellepärast on vaja tagada, et *nendel asutustel on vajalikud vahendid, sealhulgas rahalised vahendid ja inimressursid, et teha järelevalvet kõigi nende pädevusvaldkonda kuuluvate vahendusteenuste osutajate üle kõigi liidu kodanike huvides. Võttes arvesse vahendusteenuste osutajate mitmekesisust ja nende poolt oma teenuste osutamisel tipp tehnoloogia kasutamist, on samuti oluline, et digiteenuste koordinaatoril ja asjakohastel pädevatel asutustel oleks oma ülesannete täitmiseks vajalik hulk erioskustega töötajaid ja eksperte ja vajalikud tipp tasemel tehnilised vahendid ning nad peaksid haldama sõltumatult oma rahalisi vahendeid. Peale selle tuleks ressursside hulga puhul võtta arvesse nende pädevusalasse kuuluvate teenuseosutajate suurust, keerukust ja võimalikku ühiskondlikku mõju, samuti nende teenuste ulatust kogu liidus. Käesolev määrus ei piira liikmesriikide võimalust kehtestada rahastamismehhanisme, mis põhinevad järelevalvetasudel, mida kohaldatakse vahendusteenuste osutajate suhtes siseriikliku õiguse alusel kooskõlas liidu õigusega, kuivõrd neid kogutakse teenuseosutajatelt, kelle peamine tegevuskoht on kõnealuses liikmesriigis ning need piirduvad rangelt sellega, mis on vajalik ja proportsionaalne, et katta pädevatele asutustele käesoleva määrusega antud ülesannete täitmisega seotud kulud, välja arvatud komisjonile antud ülesanded, ning et selliste järelevalvetasude kehtestamisel ja kasutamisel on tagatud piisav läbipaistvus.*

Samuti peaksid need asutused tegutsema** erasektori üksustest ja avaliku sektori asutustest täiesti sõltumatult, ilma et neil oleks kohustus või võimalus küsida või saada juhiseid, sealhulgas valitsuselt, ja ilma et see piiraks konkreetseid kohustusi teha koostööd teiste pädevate asutuste, digiteenuste koordinaatorite, nõukoja ja komisjoniga. Teisest küljest ei tohiks nende asutuste sõltumatus tähendada seda, et nende suhtes ei või kooskõlas riigi põhiseadusega ja käesoleva määruse eesmärkide saavutamist ohtu seadmata kohaldada **proportsionaalseid aruandlusmehhanisme, mis puudutavad digiteenuste koordinaatorite üldist tegevust, näiteks** nende finantskulusid või **aruandmist riigi parlamendile.

Sõltumatuse nõue** ei tohiks **ka** takistada **kohtuliku kontrolli teostamist** ega võimalust muude riiklike asutustega, sealhulgas õiguskaitseasutuste, **kriisiohjeasutuste või tarbijakaitseasutustega** asjakohasel juhul konsulteerida **või korrapäraselt arvamusi vahetada, et teavitada üksteist käimasolevatest uurimistest, mõjutamata seejuures nende vastavate pädevuste teostamist.

- (75) Liikmesriigid võivad määrata digiteenuste koordinaatori funktsiooni või käesoleva määruse *üle järelevalve tegemise* ja määruse täitmise tagamise eriülesanded olemasolevale riiklikule asutusele, tingimusel et selline määratud asutus vastab käesolevas määru ses sätestatud nõuetele, näiteks seoses oma sõltumatusega. Samuti ei ole liikmesriikidel põhimõtteliselt keelatud funktsioone olemasoleva asutuse sees ühendada kooskõlas liidu õigusega. Sellega seoses võib meetmete hulka kuuluda muu hulgas keeld vabastada olemasoleva asutuse kollegiaalorgani esimees või nõukogu liige ametist enne tema ametiaja lõppu üksnes seetõttu, et toimunud on institutsiooniline reform, mis hõlmab eri funktsioonide ühendamist ühes asutuses, kui puuduvad õigusnormid, mis tagavad, et selline ametist vabastamine ei ohusta nende liikmete sõltumatust ega erapooletust.

I

- (77) Liikmesriigid peaksid andma digiteenuste koordinaatorile ja mis tahes muule käesoleva määruse alusel määratud pädevale asutusele piisavad õigused ja vahendid, et tagada tulemuslik uurimine ja täitmise tagamine ***vastavalt neile pandud ülesannetele. See hõlmab pädevate asutuste õigust võtta kooskõlas siseriikliku õigusega vastu ajutisi meetmeid tõsise kahju tekkimise riski korral. Sellised ajutised meetmed, mis võivad hõlmata korraldusi lõpetada või heastada väidetav rikkumine, ei tohiks minna kaugemale sellest, mis on vajalik, et tagada kõnealuse tõsise kahju ennetamine kuni lõpliku otsuse tegemiseni.*** Digiteenuste koordinaatoritel peaks eelkõige olema võimalik otsida ja saada oma territooriumil asuvat teavet, sealhulgas ühisuurimiste kontekstis, võttes nõuetekohaselt arvesse asjaolu, et teise liikmesriigi jurisdiktsiooni ***või komisjoni*** pädevusse kuuluvat teenuseosutajat käsitlevad järelevalve- ja täitmise tagamise meetmed peaks võtma vastu asjaomase teise liikmesriigi digiteenuste koordinaator, asjakohasel juhul kooskõlas piiriülest koostööd käsitleva korraga, ***või komisjon, kui see on asjakohane.***
- (78) Liikmesriigid peaksid kooskõlas liidu õigusega ning eelkõige käesoleva määruse ja hartaga sätestama oma siseriiklikus õiguses oma digiteenuste koordinaatorite ja asjakohasel juhul muude pädevate asutuste käesoleva määruse kohaste uurimis- ja täitmise tagamise õiguste kasutamise üksikasjalikud tingimused ja piirangud.

- (79) Nende volituste kasutamisel peaksid pädevad asutused järgima kohaldatavaid siseriiklikke norme, mis käsitlevad selliseid menetlusi ja küsimusi nagu vajadus saada kohtu eelnev luba teatavatesse ruumidesse sisenemiseks ja hoida kutsesaladust. Need sätted peaksid eelkõige tagama, et austatakse põhiõigusi, nagu õigus tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele, samuti kaitseõigust ning õigust eraelu puutumatusse. Sellega seoses võiksid asjakohaseks võrdlusaluseks olla tagatised, mis on ette nähtud seoses käesoleva määruse kohaste komisjoni menetlustega. Enne lõpliku otsuse tegemist tuleks tagada eelnev, õiglane ja erapooletu menetlus, sealhulgas asjaomaste isikute õigus olla ära kuulatud ja õigus tutvuda toimikuga, täites seejuures konfidentsiaalsus- ning ameti- ja ärisaladuse kaitse kohustust ning kohustust otsuseid sisuliselt põhjendada. See ei tohiks põhjendatud kiireloomulistel juhtudel siiski takistada meetmete võtmist asjakohastel tingimustel ja asjakohase menetluskorra kohaselt. Samuti peaks volituste kasutamine olema proportsionaalne muu hulgas rikkumise või kahtlustatava rikkumise laadiga ja tekitatud tegeliku või võimaliku üldise kahju suurusega. Pädevad asutused peaksid võtma arvesse kõiki juhtumiga seotud asjakohaseid fakte ja asjaolusid, sealhulgas teiste liikmesriikide pädevate asutuste kogutud teavet.

- (80) Liikmesriigid peaksid tagama, et käesolevas määruses sätestatud kohustuste rikkumise eest saab määrata tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi, mille puhul võetakse arvesse rikkumise laadi, raskusastet, korduvust ja kestust, samuti teenitavat avalikku huvi, tegevuse ulatust ja liiki ning rikkuja majanduslikku suutlikkust. Eelkõige tuleks karistuste puhul arvesse võtta seda, kas asjaomane vahendusteenuste osutaja jätab käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmata süstemaatiliselt või korduvalt, ning asjakohasel juhul seda, ***kui suur on mõjutatud teenusesaajate hulk, kas rikkumine pandi toime tahtlikult või hooletusest ning*** kas teenuseosutaja tegutseb mitmes liikmesriigis. ***Kui käesoleva määrusega on ette nähtud trahvide või perioodilise karistusmakse maksimumsumma, tuleks seda maksimumsummat kohaldada iga käesoleva määruse kohase rikkumise puhul ja ilma, et see piiraks trahvide või perioodiliste karistusmaksete varieerimist teatavate rikkumiste puhul. Liikmesriigid peaksid tagama, et rikkumiste eest trahvide või perioodiliste karistusmaksete määramine on igal üksikjuhul tõhus, proportsionaalne ja hoiatav, kehtestades kooskõlas käesoleva määrusega siseriiklikud normid ja menetlused, võttes arvesse kõiki eespool nimetatud kriteeriume, mis puudutavad trahvide või perioodiliste karistusmaksete määramise üldtingimusi.***

- (81) **Käesolevas määruses kehtestatud kohustuste** tõhusa täitmise tagamiseks peaks üksikisikutel või esindusorganisatsioonidel olema võimalik esitada seoses **kõnealuste** kohustuste täitmisega digiteenuste koordinaatorile kaebusi territooriumil, kus nad teenust said, ilma et see piiraks käesoleva määruse **pädevuse andmist käsitlevate õigusnormide ja kaebuste menetlemist käsitlevate kohaldatavate õigusnormide kohaldamist kooskõlas riigi hea haldustava põhimõtetega**. Kaebustest **võiks saada** tõese ülevaate konkreetse vahendusteenuse osutaja nõuetele vastavusega seotud probleemidest ning nende abil võiks teavitada digiteenuste koordinaatorit ka kõigist valdkonnaülesematest probleemküsimustest. Digiteenuste koordinaator peaks kaasama muud riiklikud pädevad asutused ja kui küsimus nõuab piiriülest koostööd, siis teiste liikmesriikide digiteenuste koordinaatorid, eelkõige asjaomase vahendusteenuse osutaja tegevuskoha liikmesriigi oma.
- (82) Liikmesriigid peaksid tagama, et digiteenuste koordinaatorid saavad võtta meetmeid, mis on tõhusad teatavate eriti raskete ja jätkuvate **käesoleva määruse** rikkumiste käsitlemisel ja nende suhtes proportsionaalsed. Kui need meetmed võivad mõjutada kolmandate isikute õigusi ja huve, näiteks siis, kui piiratakse juurdepääsu internetipõhiste kasutajaliidestele, on asjakohane nõuda, et meetmete suhtes kohaldataks täiendavaid kaitsemeetmeid. Eelkõige tuleks võimalikele mõjutatud kolmandatele isikutele anda võimalus esitada oma seisukoht ja kõnealuseid korraldusi tuleks anda üksnes siis, kui liidu muude õigusaktide või siseriikliku õiguse alusel ei ole mõistlikul moel ette nähtud õigusi selliste meetmete võtmiseks, näiteks et kaitsta tarbijate kollektiivseid huve, tagada lapspornot sisaldavate või levitavate veebilehtede viivitamatu eemaldamine või keelata juurdepääs teenustele, mida kolmas osapool kasutab intellektuaalomandi õiguse rikkumiseks.

- (83) Sellise juurdepääsu piiramise korralduse puhul ei tohiks minna kaugemale sellest, mis on hädavajalik selle eesmärgi saavutamiseks. Selleks peaks see olema ajutine ja see tuleks põhimõtteliselt adresseerida vahendusteenuste osutajale, näiteks asjaomasele majutusteenuse pakkujale, internetiteenuse pakkujale või domeeninimede registrile või registraatorile, kellel on mõistlikul määral võimalik seda eesmärki saavutada, ilma et põhjendamatult piirataks juurdepääsu seaduslikule teabele.
- (83a) *Ilma et see piiraks käesolevas määruses sätestatud vastutusest vabastamist käsitlevate sätete kohaldamist seoses teabega, mida edastatakse või säilitatakse teenusesaaja taotlusel, peaksid vahendusteenuste osutajad vastutama teenusesaajate kahjude eest, mida vahendusteenuste osutaja põhjustab käesolevas määruses sätestatud kohustuste rikkumisega. Selline hüvitamine peaks olema kooskõlas kohaldatavas siseriiklikus õiguses sätestatud reeglite ja menetlustega, ilma et see piiraks muid tarbijakaitsenormide alusel kättesaadavaid õiguskaitsevahendeid.*

- (84) Digiteenuste koordinaator peaks avaldama käesoleva määruse kohase tegevuse kohta korrapäraselt aruande, **näiteks oma veebisaidil. Eelkõige tuleks aruanne avaldada masinloetavas vormingus ja see peaks sisaldama ülevaadet saadud kaebustest ja nende suhtes võetud järelmeetmetest, näiteks saadud kaebuste koguarv, nende kaebuste arv, mille tulemusena alustati ametlikku uurimist või millega seoses edastati teave teistele digiteenuste koordinaatoritele, viitamata seejuures isikuandmetele.** Arvestades, et digiteenuste koordinaatorit teavitatakse ka käesoleva määruse alusel antud korraldustest, millega nõutakse ebaseadusliku sisu vastaste meetmete võtmist või teabe esitamist ■ teabevahetussüsteemi kaudu, peaks digiteenuste koordinaator lisama oma aastaaruandesse nende vahendusteenuste osutajatele adresseerinud korralduste arvu ja kategooriad, mille on andnud tema liikmesriigi kohtu- ja haldusasutused.

(84a) *Selguse, lihtsuse ja tõhususe huvides tuleks käesolevas määruses sätestatud kohustuste järelevalve ja täitmise tagamise pädevus anda selle liikmesriigi pädevatele asutustele, kus on teenuseosutaja peamine tegevuskoht, st tema peakontor või registrijärgne asukoht, kus toimub põhiline finantstegevus ja tegevuse juhtimine. Sellised teenuseosutajad, kellel ei ole liidus tegevuskohta, kuid kes pakuvad liidus teenuseid ja kuuluvad seega käesoleva määruse kohaldamisalasse, peaksid kuuluma selle liikmesriigi pädevusalasse, kus asub nende teenuseosutajate määratud esindaja, kes täidab käesolevast määrusest tulenevaid seadusliku esindaja ülesandeid. Käesoleva määruse tõhusa kohaldamise huvides peaks aga kõigil liikmesriikidel või komisjonil, kui see on asjakohane, olema pädevus nende teenuseosutajate suhtes, kes esindajat määranud ei ole. Seda pädevust võib kasutada iga pädev asutus või komisjon, tingimusel et teine pädev asutus ega komisjon ei ole teenuseosutaja suhtes samadel asjaoludel täitemenetlust alustanud. Selleks et tagada ne bis in idem põhimõtte järgimine ja eelkõige vältida käesolevas määruses sätestatud kohustuste sama rikkumise eest mitu korda karistamist, peaks iga liikmesriik, kes kavatseb kasutada oma pädevust selliste teenuseosutajate suhtes, teavitama põhjendamatult viivitusega kõiki teisi asutusi, sealhulgas komisjoni, käesoleva määruse kohaldamiseks loodud teabevahetussüsteemi kaudu.*

(84b) *Võttes arvesse nende võimalikku mõju ja nende tõhusa järelevalvega seotud probleeme, on vaja väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujate järelevalvet ja täitmise tagamist käsitlevaid erinorme. Komisjon peaks riiklike pädevate asutuste toetusel, kui see on asjakohane, vastutama selliste süsteemsete probleemidega seotud järelevalve ja avaliku täitmise tagamise eest, nagu küsimused, millel on laialdane mõju teenusesaajate kollektiivsetele huvidele. Seepärast peaks komisjonil olema ainupädevus järelevalve tegemisel ja täitmise tagamisel, mis puudutab väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujatele käesoleva määruse III peatüki 4. jao kohaselt kehtestatud süsteemsete riskide juhtimise kohustusi. Komisjoni ainupädevus ei tohiks mõjutada tegevuskohaliikmesriigi pädevatele asutustele III peatüki 4. jaos pandud haldusülesandeid, nagu teadlaste kontrollimine.*

Komisjon ja liikmesriikide pädevad asutused peaksid jagama käesoleva määruse III peatüki 4. jaos loetlemata hoolsuskohustuste järelevalve ja täitmise tagamise volitusi väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujate suhtes. Ühelt poolt võiks komisjon olla paljudel juhtudel paremini valmis tegelema süsteemsete rikkumistega, mille on toime pannud kõnealused pakkujad, näiteks rikkumised, mis mõjutavad mitut liikmesriiki, või tõsised korduvad rikkumised või käesoleva määrusega nõutavate tõhusate mehhanismide kehtestamata jätmine. Teisest küljest võiksid selle liikmesriigi pädevatel asutustel, kus on väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja peamine tegevuskoht, olla paremad võimalused käsitleda kõnesolevate pakkujate toimepandud üksikuid rikkumisi, mis ei tekita süsteemseid ega piiriüleseid probleeme. Tõhususe huvides ning selleks, et vältida dubleerimist ja tagada kooskõla ne bis in idem põhimõttega, peaks komisjonil olema õigus hinnata seda, kas ta peab asjakohaseks kasutada konkreetset juhul jagatud pädevusi, ning kui ta kord on alustanud menetlust, ei tohiks liikmesriikidel enam olla võimalust seda teha. Liikmesriigid peaksid tegema tihedat koostööd omavahel ja komisjoniga ning komisjon peaks tegema tihedat koostööd liikmesriikidega, et tagada käesoleva määrusega kehtestatud järelevalve ja täitmise tagamise süsteemi laitmatu ja tõhus toimimine.

(84c) *Käesoleva määruse reeglid pädevuse jaotuse kohta ei tohiks piirata selliste rahvusvahelist eraõigust käsitlevate liidu õiguse sätete ja siseriiklike normide kohaldamist, mis puudutavad kohtualluvust ja kohaldatavat õigust tsiviil- ja kaubandusajades, näiteks menetlused, mille tarbijad on kooskõlas liidu õiguse asjakohaste sätetega algatanud selle liikmesriigi kohtutes, kus on nende alaline elukoht. Seoses käesoleva määrusega vahendusteenuste osutajatele pandud kohustusega teavitada taotlevat asutust ebaseadusliku sisu vastaste meetmete võtmise korralduste ja teabe esitamise korralduste täitmisest, tuleks pädevuse jaotamise reegleid kohaldada üksnes nende kohustuste täitmise järelevalve, kuid mitte muude korraldusega seotud küsimuste suhtes, näiteks pädevus teha korraldus.*

(84d) *Võttes arvesse vahendusteenuste piiriülest ja sektoriülest tähtsust, on vaja teha tihedat koostööd, et tagada käesoleva määruse järjepidev kohaldamine ja täitmise tagamise ülesannete täitmiseks asjakohase teabe kättesaadavus teabevahetussüsteemi kaudu. Koostöö võib toimuda eri vormides, sõltuvalt käsitletavatest küsimustest, ilma et see piiraks konkreetsete ühisuurimiste läbiviimist. Igal juhul on vaja, et vahendusteenuste osutaja tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator teavitaks teisi digiteenuste koordinaatoreid probleemidest, uurimistest ja meetmetest, mida sellise teenuseosutaja suhtes võetakse. Peale selle, kui liikmesriigi pädeval asutusel on tegevuskohaliikmesriigi pädeva asutuse läbiviidava uurimise jaoks asjakohast teavet või ta on võimeline koguma sellist tema territooriumil asuvat teavet, millele tegevuskohaliikmesriigi pädeval asutusel juurdepääs puudub, peaks sihtkohajärgne digiteenuste koordinaator tegevuskohajärgset digiteenuste koordinaatorit õigeaegselt abistama, sealhulgas oma uurimisõiguste kasutamise kaudu kooskõlas kohaldatavate siseriiklike menetluste ja hartaga. Selliste uurimismeetmete adressaat peaks neid täitma ja mittetäitmise korral vastutust kandma ning tegevuskohaliikmesriigi pädevatel asutustel peaks olema võimalik tugineda vastastikuse abi korras kogutud teabele, et tagada käesoleva määruse järgimine.*

- (85) *Sihtkohajärgsel digiteenuste koordinaatoril peaks, eelkõige saadud kaebuste alusel või asjakohasel juhul muude riiklike pädevate asutuste sisendi alusel või juhul kui küsimus puudutab vähemalt kolme liikmesriiki, siis nõukoja panuse alusel, olema võimalik paluda tegevuskohajärgsel digiteenuste koordinaatoril võtta tema pädevuse alla kuuluva teenuseosutaja suhtes uurimis- või täitmise tagamise meetmeid. Sellised taotlused peaksid põhinema hästi põhjendatud tõenditel, mis näitavad väidetava rikkumise olemasolu, mis mõjutab negatiivselt teenusesaajate kollektiivseid huve tema liikmesriigis või avaldab negatiivset ühiskondlikku mõju. Tegevuskohajärgsel digiteenuste koordinaatoril peaks olema võimalik tugineda vastastikusele abile või kutsuda taotluse esitanud digiteenuste koordinaator osalema ühisuurimises, kui otsuse tegemiseks on vaja lisateavet, ilma et see piiraks võimalust paluda komisjonil küsimust hinnata, kui tal on põhjust kahtlustada, et tegemist võib olla süsteemse rikkumisega, mille on toime pannud väga suur digiplatvorm või väga suur internetipõhine otsingumootor.*

(85a) *Nõukojal* peaks olema võimalik edastada küsimus komisjonile, kui hinnangute ja võetud või kavandatud meetmete suhtes ollakse eriarvamusel või kui **piiriülese koostöö või ühisuurimise taotluse esitamise järel** ei ole võetud meetmeid **vastavalt käesolevale määrusele**. Kui komisjon **leiab** asjaomaste asutuste poolt kättesaadavaks tehtud teabe alusel, **et kavandatud meetmed, sealhulgas kavandatud trahvimäärad, ei suuda tagada käesolevas määruses sätestatud kohustuste tõhusat täitmist**, peaks **tal** sellest tulenevalt olema võimalik **väljendada oma tõsiseid kahtlusi ja** taotleda pädevalt digiteenuste koordinaatorilt asja uuesti hindamist ja vajalike meetmete võtmist, et tagada **käesoleva määruse** täitmine määratud ajavahemiku jooksul. See võimalus ei piira komisjoni üldist kohustust teha järelevalvet liidu õiguse kohaldamise üle ja vajaduse korral tagada selle täitmine Euroopa Liidu Kohtu kontrolli all kooskõlas aluslepingutega. ■

- (86) Et hõlbustada mitut liikmesriiki hõlmavat piiriülest järelevalvet ja uurimist *seoses käesolevas määruses sätestatud kohustuste täitmisega*, peaks *tegevuskohajärgsetel* digiteenuste koordinaatoritel olema *teabevahetussüsteemi kaudu võimalik kutsuda teisi* digiteenuste koordinaatoreid *osalema käesoleva määruse väidetavat* rikkumist käsitlevas *ühisuurimises*. *Teistel digiteenuste koordinaatoritel ja asjakohasel juhul muudel pädevatel asutustel peaks olema võimalik ühineda tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatori kavandatud uurimisega, välja arvatud juhul, kui viimane leiab, et osalevate asutuste liiga suur hulk võib mõjutada uurimise tõhusust, võttes arvesse väidetava rikkumise tunnusjooni ja otsese mõju puudumist asjaomaste liikmesriikide teenusesaajatele. Ühisuurimiste tegevused võivad hõlmata mitmesuguseid meetmeid, mida koordineerib tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator vastavalt osalevate asutuste võimalustele, nagu koordineeritud teabekogumine, ressursside koondamine, töökonnad, koordineeritud teabetaotlused või ühised kohapealsed kontrollid. Kõik ühisuurimises osalevad pädevad asutused peaksid tegema tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatoriga koostööd, sealhulgas kasutades oma uurimisõigusi oma territooriumil kooskõlas kohaldatavate siseriiklike menetlustega. Ühisuurimised tuleks lõpule viia kindlaksmääratud aja jooksul ja tuleks koostada lõpparuanne, milles võetakse arvesse kõigi osalevate pädevate asutuste panust. Samuti võib nõukoda, kui seda taotleb vähemalt kolm sihtkohajärgset digiteenuste koordinaatorit, soovitada tegevuskohajärgsel digiteenuste koordinaatoril alata sellise ühisuurimise ja anda juhiseid selle korralduse kohta. Ummikseisu vältimiseks peaks nõukojal olema võimalus suunata küsimuse komisjonile konkreetsetel juhtudel, sealhulgas juhul, kui tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator keeldub uurimist alustamast ja nõukoda ei nõustu esitatud põhjendusega.*

- I
- (88) Et tagada käesoleva määruse järjepidev kohaldamine, tuleb luua liidu tasandil sõltumatu nõuanderühm, kes peaks toetama komisjoni ja aitama koordineerida digiteenuste koordinaatorite tegevust. Kõnealune Euroopa digiteenuste nõukoda („**nõukoda**“) peaks koosnema digiteenuste koordinaatoritest, **kui need on määratud**, ilma et see piiraks digiteenuste koordinaatorite võimalust kutsuda oma koosolekutele või määrata ajutisi delegaate teistest pädevatest asutustest, kellele on käesoleva määruse alusel ette nähtud kindlad ülesanded, kui see on vajalik lähtuvalt nende ülesannete ja pädevuse riigisisest jaotusest. Kui ühest liikmesriigist pärit osalejaid on mitu, peaks hääleõigus olema vaid ühel esindajal liikmesriigi kohta.
- (89) Nõukoda peaks aitama kujundada liidu ühist vaadet käesoleva määruse järjepideva kohaldamise küsimuses ning soodustama pädevate asutuste vahelist koostööd, sealhulgas nõustama komisjoni ja digiteenuste koordinaatoreid asjakohaste uurimis- ja täitmise tagamise meetmete küsimuses, eelkõige seoses väga **suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujatega ning pöörates erilist tähelepanu vahendusteenuse osutaja vabadusele pakkuda teenuseid kogu liidus**. Samuti peaks nõukoda aitama koostada asjakohaseid vorme ja tegevusjuhendeid ning analüüsima digiteenuste arengu üldisi suundumusi liidus, **sealhulgas koostades arvamusi ja soovitusi standarditega seotud küsimuste kohta**.

- (90) Selleks peaks nõukojal olema võimalik võtta vastu digiteenuste koordinaatoritele või muudele pädevatele riiklikele asutustele adresseeritud arvamusi, taotlusi ja soovitusi. Kuigi need pole õiguslikult siduvad, tuleks neist kõrvalekaldumise otsust nõuetekohaselt põhjendada ning komisjon võib sellist otsust arvesse võtta, kui ta hindab käesoleva määruse täitmist asjaomase liikmesriigi poolt.
- (91) Nõukoda peaks komisjoni juhtimisel tooma kokku digiteenuste koordinaatorite esindajad ja võimalikud muud pädevad asutused, et tagada talle esitatud küsimuste hindamine täielikus Euroopa mõõtmes. Pidades silmas võimalikke valdkonnaüleseid elemente, mis võivad olla olulised ka muude liidu tasandi õigusraamistike kontekstis, peaks nõukojal olema lubatud teha oma ülesannete täitmiseks vastavalt vajadusele koostööd muude liidu organite, asutuste ja nõuanderühmadega eri vastutusvaldkondadest, nagu võrdõiguslikkus, sealhulgas *sooline* võrdõiguslikkus, ■ mittediskrimineerimine, andmekaitse, elektrooniline side, audiovisuaalteenused, *liidu* eelarvet mõjutavate tolliga seotud pettuste avastamine ja uurimine, ■ tarbijakaitse *või konkurentsioigus*.

- (92) Komisjon peaks eesistuja vahendusel osalema nõukojas hääleõiguseta. Komisjon peaks eesistuja vahendusel tagama, et koosolekute päevakord koostatakse vastavalt nõukoja liikmete taotlustele, nagu on sätestatud töökorras, ning kooskõlas nõukoja käesolevas määruses sätestatud ülesannetest.
- (93) Tulenevalt vajadusest tagada toetus nõukoja tegevusele, peaks nõukojal olema võimalik tugineda komisjoni ja pädevate riiklike asutuste eksperditeadmistele ja inimressurssidele. Nõukoja sisemist operatiivset töökorraldust tuleks täiendavalt täpsustada nõukoja töökorras.

- (94) Võttes arvesse väga suurte digiplatvormide *või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite* ulatusest ja mõjust tulenevat tähtsust, võib nende suutmatust täita nende suhtes kohaldatavaid erikohustusi mõjutada suurt hulka teenusesaajaid eri liikmesriikides ja põhjustada suurt ühiskondlikku kahju ning seejuures võib sellise mittetäitmise tuvastamine ja käsitlemine olla väga keeruline. *Sel põhjusel peaks komisjon koostöös digiteenuste koordinaatorite ja nõukojaga arendama liidu eksperditeadmisi ja suutlikkust seoses väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite järelevalvega. Seepärast peaks komisjonil olema võimalik koordineerida selliste asutuste eksperditeadmisi ja ressursse ning neile tugineda, näiteks analüüsides alaliselt või ajutiselt konkreetseid suundumusi või küsimusi, mis kerkivad esile seoses ühe või mitme väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootoriga. Liikmesriigid peaksid tegema komisjoniga koostööd sellise suutlikkuse arendamisel, sealhulgas vajaduse korral töötajate lähetamise abil, ning aitama kaasa liidu ühise järelevalvesuutlikkuse loomisele. Liidu eksperditeadmiste ja suutlikkuse arendamiseks võib komisjon tugineda ka komisjoni poolt 26. aprilli 2018. aasta otsusega³⁸ loodud veebiplatvormimajanduse vaatlusrühma, asjakohaste eksperdirühmade ja tippkeskuste eksperditeadmistele ja suutlikkusele. Komisjon võib kutsuda osalema konkreetsete eksperditeadmistega eksperte, sealhulgas eelkõige kontrollitud teadlasi artikli 31 tähenduses, liidu asutuste ja organite esindajaid, tööstusharu esindajaid, kasutajaid või kodanikuühiskonda esindavaid ühendusi, rahvusvahelisi organisatsioone, erasektori eksperte ja muid sidusrühmi.*

³⁸ *Komisjoni 26. aprilli 2018. aasta otsus, millega luuakse veebiplatvormipõhise majanduse vaatlusrühma eksperdirühm (C(2018) 2393 final).*

- I
- (96) *Komisjonil peaks olema võimalik uurida rikkumisi omal algatusel kooskõlas käesolevas määruses sätestatud õigustega, sealhulgas küsides juurdepääsu andmetele, taotledes teavet või viies läbi kontrollle ning tuginedes digiteenuste koordinaatorite toetusele. Kui riiklike pädevate asutuste järelevalve väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite üksikute väidetavate rikkumiste üle osutab süsteemsetele probleemidele, nagu küsimused, millel on laialdane mõju teenusesaajate kollektiivsetele huvidele, peaks digiteenuste koordinaatoritel olema võimalik edastada need küsimused nõuetekohaselt põhjendatud taotluse alusel komisjonile. Selline taotlus peaks sisaldama vähemalt kõiki vajalikke fakte ja asjaolusid, mis tõendavad väidetavat rikkumist ja selle süsteemsust. Sõltuvalt oma hinnangu tulemustest peaks komisjonil olema võimalik võtta vajalikke uurimis- ja täitmise tagamise meetmeid vastavalt käesolevale määrusele, sealhulgas algatada vajaduse korral uurimine või võtta ajutisi meetmeid.*

- (97) *Oma ülesannete tõhusaks täitmiseks peaks komisjonil säilima kaalutlusruum seoses otsusega algatada menetlus väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujate vastu. Kui komisjon on menetluse algatanud, ei tohiks asjaomastel tegevuskohajärgsetel digiteenuste koordinaatoritel enam olla lubatud kasutada oma uurimis- ja täitmise tagamise õigusi väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja asjaomase tegevuse suhtes, et vältida topelttööd, ebakõlasid ja riske, mis on seotud ne bis in idem põhimõttega. Komisjonil peaks siiski olema võimalik paluda, et digiteenuste koordinaatorid annaksid uurimisse individuaalse või ühise panuse. Kooskõlas lojaalse koostöö kohustusega peaks digiteenuste koordinaator tegema kõik endast oleneva, et täita põhjendatud ja proportsionaalsed taotlused, mille komisjon on uurimise raames esitanud. Peale selle peaksid tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator ja nõukoda ning kõik muud digiteenuste koordinaatorid andma asjakohasel juhul komisjonile kogu vajaliku teabe ja abi, et komisjonil oleks võimalik tõhusalt täita oma ülesandeid, sealhulgas muude andmekogumis- või andmete juurdepääsu toimingute raames kogutud teavet sellises ulatuses, nagu on lubatud vastavalt sellele õiguslikule alusele, mille kohaselt teave on kogutud. Komisjon seevastu peaks hoidma tegevuskohajärgset digiteenuste koordinaatorit ja nõukoda kursis oma õiguste kasutamisega eelkõige siis, kui ta kavatses algatada menetluse ja kasutada oma uurimisõigusi. Peale selle, kui komisjon esitab vastuväiteid asjakohaste väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujate suhtes, peaks komisjon edastama ka need. Nõukoda peaks komisjoni vastuväidete ja hinnangute kohta esitama oma seisukohad ja komisjon peaks seda arvamust oma lõpliku otsuse põhjendustes arvesse võtma.*

- (98) Pidades silmas nii teatavaid probleeme, mis võivad tekkida, kui püütakse tagada, et väga **suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad** täidaksid norme, kui ka seda, kui oluline on seda teha tõhusalt, võttes arvesse nende suurust ja mõju ning kahju, mida nad võivad põhjustada, peaks komisjonil olema suured uurimis- ja täitmise tagamise õigused, mis võimaldaksid tal uurida **■** käesolevas määruses sätestatud normide täitmist, tagada nende täitmine ja jälgida nende täitmist, **austades täielikult põhiõigust olla ära kuulatud ja saada juurdepääs toimikule täitemenetluse raames ning** võttes täielikult arvesse proportsionaalsuse põhimõtet ning mõjutatud isikute õigusi ja huve.

(99) **Komisjonil peaks olema võimalik nõuda teavet, mis on vajalik käesolevas määruses sätestatud kohustuste tõhusa rakendamise ja täitmise tagamiseks kogu liidus.** Eelkõige peaks komisjonil olema juurdepääs kõigile asjakohastele dokumentidele ja andmetele ning kogu teabele, mida on vaja uurimiste algatamiseks ja läbiviimiseks ning käesolevas määruses sätestatud asjakohaste kohustuste täitmise jälgimiseks, olenemata sellest, kelle valduses kõnealused dokumendid ja andmed või kõnealune teave on, ning olenemata nende vormist või vormingust, andmekandjast või nende konkreetsest säilitamise kohast. Komisjonil peaks olema **nõuetekohaselt põhjendatud teabetaotlusega** võimalik vahetult nõuda, et asjaomane väga **suure digiplatvormi** või väga **suure internetipõhise otsingumootori pakkuja ning kõik teised füüsilised või juriidilised isikud, kes tegutsevad oma kaubandus-, äri-, oskus- või kutsetegevusega seotud eesmärkidel ning kes võivad mõistliku eelduse kohaselt olla teadlikud kahtlustatava rikkumise või rikkumisega seotud teabest**, esitaksid kõik asjakohased tõendid, andmed ja kogu sellise teabe. Lisaks peaks komisjonil olema võimalik käesoleva määruse kohaldamisel taotleda mis tahes asjakohast teavet kõigilt liikmesriigi ametiasutustelt või organitelt ■ . Komisjonil **peaks olema uurimisõiguste kasutamisel, näiteks teabetaotluste või küsitluste abil, võimalik taotleda juurdepääsu asjaomaste isikute dokumentidele, andmetele, teabele, andmebaasidele ja algoritmidele ning küsida nende kohta selgitusi, samuti küsitleda kõiki selleks nõusoleku andnud füüsilisi või juriidilisi isikuid, kellel võib olla kasulikku teavet, ning nende ütlused mis tahes tehniliste vahendite abil** salvestada. Komisjonile tuleks anda ka õigus teha kontrollle, mis on vajalikud, et tagada käesoleva määruse asjakohaste sätete täitmine. Selliste uurimisõiguste eesmärk on täiendada komisjoni võimalust küsida digiteenuste koordinaatoritelt ja teiste liikmesriikide ametiasutustelt abi, näiteks teabe esitamist või nende õiguste kasutamise toetamist.

- (99a) *Ajutised meetmed võivad olla oluline vahend tagamaks, et uuritav rikkumine ei põhjustaks uurimise ajal teenusesaajatele tõsise kahju tekkimise ohtu. Kõnealune vahend on tähtis selliste muutuste vältimiseks, mida võib olla komisjoni poolt menetluse lõpus tehtava otsusega väga raske tagasi pöörata. Sellepärast peaks komisjonil olema õigus kehtestada alustatud menetluse raames oma otsusega ajutised meetmed, pidades silmas täitmata jätmist käsitleva otsuse võimalikku vastuvõtmist. Seda õigust tuleks kohaldada juhul, kui komisjon on teinud prima facie järeldused käesolevast määrusest tulenevate kohustuste rikkumise kohta väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja poolt. Ajutiste meetmete kehtestamise otsus peaks kehtima ainult kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul, st kas kuni komisjoni menetluse lõpetamiseni või kindlaksmääratud tähtajani, mida võib vajaduse korral ja asjakohasel juhul pikendada.*
- (99b) *Komisjonil peaks olema võimalik võtta vajalikke meetmeid, et jälgida, kas käesolevas määruses sätestatud kohustusi kohaldatakse ja täidetakse tõhusalt. Sellised meetmed peaksid hõlmama komisjoni võimalust määrata sõltumatuid väliseksperte ja audiitoreid, kes toetavad komisjoni selles protsessis, sealhulgas vajaduse korral värvata neid liikmesriikide pädevatest asutustest, näiteks andme- või tarbijakaitseasutustest. Audiitorite määramisel peaks komisjon tagama piisava rotatsiooni.*

- (100) Käesoleva määruse alusel kehtestatud asjakohaste kohustuste täitmine tuleks tagada trahvide ja perioodiliste karistusmaksete abil. Selleks tuleks ühtlasi ette näha trahvide ja perioodiliste karistusmaksete asjakohased tasemed kohustuste täitmata jätmise ja menetlusnormide rikkumise puhuks, kohaldades asjakohaseid aegumistähtaegu ***ning järgides proportsionaalsuse ja ne bis in idem põhimõtteid. Komisjon ja asjaomased riiklikud asutused peaksid kooskõlastama oma täitmise tagamise jõupingutused, et tagada nimetatud põhimõtete järgimine. Eelkõige peaks komisjon võtma arvesse mis tahes trahve ja karistusmakseid, mis on määratud samale juriidilisele isikule samade tegude eest lõpliku otsusega menetluses, mis on seotud muude liidu või siseriiklike normide rikkumisega, tagamaks et määratud trahvid ja karistused kokku on proportsionaalsed ja vastavad toimepandud rikkumiste raskusastmele. Kuna kõik komisjoni poolt käesoleva määruse alusel tehtud otsused kuuluvad kooskõlas aluslepinguga läbivaatamisele Euroopa Liidu Kohtus, peaks Euroopa Kohtul olema trahvide ja karistusmaksete osas täielik pädevus kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 261.***

(100a) Võttes arvesse märkimisväärsed ühiskondlikku mõju, mida võib avaldada selliste kohustuste rikkumine, mida kohaldatakse üksnes väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite suhtes, ja eesmärgiga neid avaliku korraga seotud mureküsimusi käsitleda, on vaja ette näha süsteem, mis võimaldab teha tõhustatud järelevalvet kõigi käesoleva määruse rikkumiste tulemuslikuks lõpetamiseks ja heastamiseks võetud meetmete üle. Pärast seda, kui on tuvastatud käesoleva määruse sellise sätte rikkumine, mida kohaldatakse üksnes väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite suhtes, ja selle eest on vajaduse korral määratud karistus, peaks komisjon seega nõudma, et sellise platvormi või sellise otsingumootori pakkuja koostaks tuleviku tarbeks üksikasjaliku tegevuskava rikkumise igasuguse mõju heastamiseks ning teavitaks digiteenuste koordinaatoreid, komisjoni ja nõukoda sellisest tegevuskavast aja jooksul, mille peaks kehtestama komisjon. Nõukoda arvamust arvesse võttes peaks komisjon kindlaks tegema, kas tegevuskavas sisalduvad meetmed on rikkumise käsitlemiseks piisavad, võttes arvesse ka seda, kas kavandatavate meetmete hulka kuulub ka asjakohase tegevusjuhendi järgimine. Ühtlasi peaks komisjon jälgima kõiki edasisi meetmeid, mida asjaomane väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja vastavalt oma tegevuskavale võtab, võttes arvesse ka platvormi või otsingumootori pakkuja sõltumatut auditit. Kui tegevuskava rakendamise lõpus on komisjon endiselt seisukohal, et rikkumist ei ole täielikult heastatud, või kui tegevuskava peetakse sobimatuks, peaks komisjonil olema võimalik kasutada käesoleva määruse kohaseid uurimis- või täitmise tagamise õigusi, sealhulgas määrata teenuseosutajale perioodilisi karistusmaksleid ja algatada menetlust, millega tõkestatakse juurdepääs rikkumist toimepanevale teenusele.

- (101) Asjaomasele väga *suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujale* ja teistele isikutele, kelle suhtes komisjon oma õigusi võib teostada ja kelle huve otsus võib mõjutada, tuleks anda võimalus esitada enne otsuse vastuvõtmist märkusi ning tehtud otsused tuleks laialdaselt avalikustada. Asjaomaste poolte kaitseõiguste ning eriti toimikutele juurdepääsu õiguse tagamisel on oluline tagada konfidentsiaalse teabe kaitse. Lisaks peaks komisjon teabe konfidentsiaalsuse kaitsmisel tagama, et kogu teave, millele otsus tugineb, avalikustatakse sellises ulatuses, mis võimaldab otsuse adressaadil mõista otsuse tegemiseni viinud fakte ja kaalutlusi.
- (101a) *Käesoleva määruse ühtlustatud kohaldamise ja täitmise kindlustamiseks on oluline tagada, et riiklikel asutustel, sealhulgas riikide kohtutel, on kogu vajalik teave tagamaks, et nende otsused ei oleks vastuolus komisjoni poolt käesoleva määruse alusel vastu võetud otsusega. See ei mõjuta ELi toimimise lepingu artikli 267 kohaldamist.*

(101b) Käesoleva määruse tõhusaks täitmise tagamiseks ja järelevalveks on vaja sujuvat ja reaalajas toimuvat teabevahetust digiteenuste koordinaatorite, nõukoja ja komisjoni vahel, tuginedes käesolevas määruses ette nähtud teabevoogudele ja menetlustele. See võib asjakohasel juhul õigustada ka teiste pädevate asutuste juurdepääsu sellele süsteemile. Samal ajal, võttes arvesse, et vahetatav teave võib olla konfidentsiaalne või sisaldada isikuandmeid, tuleks seda jätkuvalt kaitsta loata juurdepääsu eest kooskõlas eesmärgiga, milleks teavet koguti. Sel põhjusel peaks kogu teabevahetus nende asutuste vahel toimuma usaldusväärse ja turvalise teabevahetussüsteemi alusel, mille üksikasjad tuleks sätestada rakendusaktis. Teabevahetussüsteem võib põhineda olemasolevatel siseturu vahenditel, niivõrd kui need suudavad täita käesoleva määruse eesmäärke kulutõhusalt.

(101c) *Ilma et see piiraks teenusesaajate õigust pöörduda esindaja poole kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2020/1828³⁹ või kasutada mis tahes muud liiki esindamist siseriikliku õiguse alusel, peaks teenusesaajatel olema samuti õigus volitada oma käesolevas määruses sätestatud õigusi teostama juriidilist isikut või avalik-õiguslikku asutust. Sellised õigused võivad hõlmata näiteks teenusesaajate õigusi, mis on seotud teadete esitamisega, vahendusteenuste osutajate tehtud otsuste vaidlustamisega ja kaebuste esitamisega käesolevat määrust rikkuvate teenuseosutajate vastu. Teatavatel asutustel, organisatsioonidel ja ühendustel on eksperditeadmised ja pädevus ekslike või põhjendamatute sisu modereerimise otsuste tuvastamisel ja neist teavitamisel ning nende poolt teenusesaajate nimel esitatud kaebustel võib olla soodne mõju väljendus- ja teabevabadusele üldiselt, mistõttu peaksid digiplatvormide pakkujad käsitlema neid kaebusi põhjendamatult viivitusega.*

³⁹ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2020. aasta direktiiv (EL) 2020/1828, mis käsitleb tarbijate kollektiivsete huvide kaitsmise esindushagisid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/22/EÜ (ELT L 409, 4.12.2020, lk 1).*

- (102) Tõhususe ja tulemuslikkuse huvides peaks komisjon **tegema määruse üldise hindamise**, mis viiakse läbi viie aasta jooksul alates selle jõustumisest, pärast esialgset käivitusetappi ja käesoleva määruse kolme esimese kohaldamisaasta alusel hindama ka nõukoja tegevust ja struktuuri. **Eelkõige tuleks selles üldhinnangus käsitleda määrusega hõlmatud teenuste ulatust, koostoimet muude õigusaktidega, käesoleva määruse mõju siseturu toimimisele, eelkõige seoses digiteenustega, artiklite 11, 14, 17, 18, 25 ja 36 kohaldamist, käesolevas määruses sätestatud kohustuste mõju väikestele ja mikroettevõtjatele, järelevalve- ja täitmise tagamise mehhanismi tõhusust ning mõju väljendus- ja teabevabaduse õigusele. Selleks et vältida ebaproportsionaalset koormust ja tagada käesoleva määruse jätkuv tõhusus, peaks komisjon kolme aasta jooksul alates määruse jõustumisest hindama määruses sätestatud kohustuste mõju väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ning hindama määrusega hõlmatud teenuste ulatust, eelkõige väga suurte digiplatvormide puhul, ning kolme aasta jooksul alates määruse jõustumisest koostoimet muude õigusaktidega.**

- (103) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁴⁰.
- (104) Käesoleva määruse eesmärkide täitmiseks peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määru täiendamiseks. Eelkõige tuleks vastu võtta delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad väga suurte digiplatvormide *ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite* identifitseerimise kriteeriume ja juurdepääsutaotluste tehnilisi kirjeldusi. On eriti oluline, et komisjon viiks läbi asjakohaseid konsultatsioone ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes⁴¹ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

⁴⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

⁴¹ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

- (105) Käesolevas määruses austatakse hartas tunnustatud põhiõigusi ja liidu õiguse üldpõhimõteteks olevaid põhiõigusi. Seega tuleks käesolevat määrust tõlgendada ja kohaldada kooskõlas nende põhiõigustega, sealhulgas väljendus- ja teabevabaduse ning meediavabaduse ja meedia mitmekesisuse põhimõttega. Käesolevas määruses sätestatud volituste kasutamisel peaksid kõik asjaomased avaliku sektori asutused olukordades, kus on tekkinud asjakohaste põhiõiguste konflikt, tagama nende õiguste õiglase tasakaalu kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega.
- (106) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt tagada siseturu nõuetekohane toimimine ning turvaline, prognoositav ja usaldusväärne internetikeskkond, kus hartas sätestatud põhiõigused on nõuetekohaselt kaitstud, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, sest üksi tegutsedes ei suuda nad saavutada vajalikku ühtlustamist ega koostööd, küll aga saab seda meetmete territoriaalse ja isikulise kohaldamisala tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (106a) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725⁴² artikli 42 lõikega 1 ning ta esitas arvamuse 10. veebruaril 2021⁴³,**

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

⁴² *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).*

⁴³ *ELT C 149, 27.4.2021, lk 3.*

I peatükk

Üldsätted

Artikkel 1

Reguleerimisese

-1. Käesoleva määruse eesmärk on aidata kaasa vahendusteenuste siseturu nõuetekohasele toimimisele, kehtestades ühtlustatud õigusnormid, et tagada turvaline, prognoositav ja usaldusväärne digikeskkond, mis hõlbustab innovatsiooni ja kus hartas sätestatud põhiõigused, sealhulgas tarbijakaitse põhimõte, on tõhusalt kaitstud.

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse siseturul vahendusteenuste osutamise ühtlustatud õigusnormid. Täpsemalt nähakse sellega ette järgmine:

- a) vahendusteenuste osutajate tingimusliku vastutusest vabastamise raamistik;
- b) teatavat kindlat liiki vahendusteenuste osutajate jaoks kohandatud hoolsuskohustuste õigusnormid;
- c) käesoleva määruse rakendamist ja täitmise tagamist käsitlevad õigusnormid, sealhulgas mis puudutab pädevate asutuste vahelist koostööd ja koordineerimist.

I

Artikkel 1a
Kohaldamisala

1. *Käesolevat määrust kohaldatakse vahendusteenuste suhtes, mida pakutakse teenusesaajatele, kelle tegevus- või asukoht on liidus, olenemata asjaomaste teenuste osutajate tegevuskohast.*
2. *Käesolevat määrust ei kohaldata ühegi sellise teenuse suhtes, mis ei ole vahendusteenus, ega sellise teenuse suhtes kehtestatud nõuete suhtes, olenemata sellest, kas kõnealuse teenuse osutamiseks kasutatakse vahendusteenust.*
3. *Käesolev määrus ei mõjuta direktiivi 2000/31/EÜ kohaldamist.*
4. *Käesolev määrus ei piira õigusnorme, mis on sätestatud teiste liidu õigusaktidega, millega reguleeritakse siseturul vahendusteenuste osutamise muid aspekte või millega täpsustatakse ja täiendatakse käesolevat määrust, eelkõige järgmisi:*
 - a) *direktiiv 2010/13/EL;*
 - b) *autoriõigust ja sellega kaasnevaid õigusi käsitlev liidu õigus;*
 - c) *määrus (EL) 2021/784;*

- d) *määrus (EL) 2019/1148;*
- e) *määrus (EL) 2019/1150;*
- f) *tarbijakaitset ja tooteohutust käsitlev liidu õigus, sealhulgas määrus (EL) 2017/2394, määrus (EL) 2019/1020 ja direktiiv 2001/95/EÜ üldise tooteohutuse kohta ning direktiiv 2013/11/EL;*
- g) *isikuandmete kaitset käsitlev liidu õigus, eelkõige määrus (EL) 2016/679 ja direktiiv 2002/58/EÜ;*
- h) *tsiviilasjades tehtavat õiguslast koostööd käsitlev liidu õigus, eelkõige määrus (EL) nr 1215/2012 või liidu õigusaktid, mis käsitlevad lepinguliste ja lepinguväliste kohustuste suhtes kohaldatavat õigust;*
- i) *kriminaalasjades tehtavat õiguslast koostööd käsitlev liidu õigus, eelkõige määrus (EL) .../..., [mis käsitleb Euroopa andmesitamismäärust ja Euroopa andmesäilitamismäärust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalasjades];*
- j) *direktiiv (EL) .../..., [millega kehtestatakse ühtlustatud normid kriminaalmenetluses tõendite kogumise eesmärgil esindajate määramise kohta].*

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „infoühiskonna **teenus**“ – direktiivi (EL) 2015/1535 artikli 1 lõike 1 punktis b **määratletud teenus**;
- b) „teenusesaaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes kasutab **vahendusteenust, eelkõige teabe otsimiseks või selle kättesaadavaks tegemiseks**;
- c) „tarbija“ – füüsiline isik, kes tegutseb eesmärgil, mis ei ole seotud tema kaubandus-, ettevõtlus-, **käsitööndus**- ega kutsetegevusega;
- d) „teenuste pakkumine liidus“ – liiduga sisulist seost omava **vahendusteenuste** osutaja teenuste kasutamise võimaldamine **füüsilistele või juriidilistele** isikutele ühes või mitmes liikmesriigis;
- da) „sisuline seos“ – **vahendusteenuste osutaja seos liiduga, mis tuleneb kas sellest, et tema tegevuskoht on liidus, või konkreetsetest faktilistest kriteeriumidest, nagu:**
 - ühes või mitmes liikmesriigis **on selle või nende rahvaarvuga võrreldes** märkimisväärne arv **teenusesaajaid** või
 - tegevus on suunatud ühte või mitmesse liikmesriiki;

- e) „kaupleja“ – füüsiline või juriidiline isik, olenemata sellest, kas viimane on era- või avalik-õiguslikus omandis, kes tegutseb – kaasa arvatud teiste isikute kaudu, kes tegutsevad tema nimel või ülesandel – eesmärgil, mis on seotud tema kaubandus-, ettevõtlus-, käsitööndus- või kutsetegevusega;
- f) „vahendusteenus“ – üks järgmistest *infoühiskonna* teenustest:
- i) „pelga edastamise“ teenus, mis seisneb teenusesaaja esitatud teabe edastamises sidevõrgu kaudu või sidevõrgule juurdepääsu pakkumises;
 - ii) „vahemällu salvestamise“ teenus, mis seisneb teenusesaaja esitatud teabe edastamises sidevõrgu kaudu ja hõlmab kõnealuse teabe automaatset, vahepealset ja ajutist talletamist, mille ainus eesmärk on teabe tõhusam edastamine teistele teenusesaajatele nende taotluse alusel;
 - iii) „majutusteenus“, mis seisneb teenusesaaja taotlusel teenusesaaja esitatud teabe talletamises;

- g) „ebaseaduslik sisu“ – igasugune teave, mis iseenesest või *seotuse tõttu* teatava *tegevusega*, sh toodete müügi või teenuste *osutamisega*, ei ole kooskõlas liidu või *mis tahes* liikmesriigi õigusega, olenemata selle õiguse täpsest reguleerimisest või laadist;
- h) „digiplatvorm“ – majutusteenuse osutaja, kes teenusesaaja taotlusel talletab ja levitab üldsusele teavet, välja arvatud juhul, kui mainitud tegevus on üksnes mõne teise teenuse vähetähtis kõrvalomadus *või põhiteenuse vähetähtis funktsioon*, mida ei saa objektiivsetel ja tehnilistel põhjustel kasutada kõnealust teist teenust kasutamata, ning kui selle omaduse *või funktsiooni* teise teenusesse integreerimise eesmärk ei ole käesoleva määruse kohaldamisest kõrvale hoida;
- ha) „internetipõhine otsingumootor“ – digitaalne teenus, mis võimaldab kasutajatel sisestada päringuid, et teha otsinguid üldjuhul kõikidel veebisaitidel või teatavas keeles kõikidel veebisaitidel mis tahes teemal võtmesõna, häälkäskluse, fraasi või muu sisendi vormis tehtud päringu alusel, ning saadab vastuseks mis tahes vormingus tulemused, kust võib leida teavet taotletud sisu kohta;
- i) „üldsusele levitamine“ – teabe esitanud teenusesaaja taotlusel teabe kättesaadavaks tegemine potentsiaalselt piiramatule arvule kolmandatele isikutele;
- j) „kaugleping“ – direktiivi 2011/83/EL artikli 2 punktis 7 määratletud leping;

- k) „internetipõhine kasutajaliides“ – tarkvara, sealhulgas veebisait või selle osa, ja rakendused, sealhulgas mobiilirakendused;
- l) „tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator“ – selle liikmesriigi digiteenuste koordinaator, kus **asub** vahendusteenuste osutaja **peamine** tegevuskoht või tema seadusliku esindaja elu- või tegevuskoht;
- m) „sihtkohajärgne digiteenuste koordinaator“ – selle liikmesriigi digiteenuste koordinaator, kus vahendusteenust osutatakse;
- ma)** „*aktiivne digiplatvormi teenuse saaja*“ – *teenusesaaja, kes kasutab digiplatvormi kas taotledes digiplatvormilt sisu majutamist või puutudes kokku sisuga, mida digiplatvorm majutab ja mida levitatakse selle internetipõhise kasutajaliidese kaudu;*
- mb)** „*aktiivne internetipõhise otsingumootori teenuse saaja*“ – *teenusesaaja, kes kasutab internetipõhist otsingumootorit, tehes selles päringu ning puutudes kokku sisuga, mis on indekseeritud ja esitatud selle internetipõhises kasutajaliideses;*
- n) „reklaam“ – teave, mille eesmärk on propageerida juriidilise või füüsilise isiku sõnumit, olenemata sellest, kas see teenib ärilisi või mitteärilisi eesmärke, ning mida digiplatvorm **esitab** oma internetipõhises kasutajaliideses tasu eest spetsiaalselt selle teabe propageerimiseks;

- o) „soovitussüsteem“ – täielikult või osaliselt automatiseeritud süsteem, mida digiplatvorm kasutab selleks, et soovitada **või prioriseerida** oma internetipõhises kasutajaliideses teenusesaajatele konkreetset teavet, sealhulgas teenusesaaja algatatud otsingu tulemusena või muul alusel kuvatava teabe suhtelist järjekorda või esiletõstmist määrates;
- p) „sisu modereerimine“ – vahendusteenuste osutajate **automatiseeritud või mitteautomatiseeritud** tegevus, mille eesmärk on **eelkõige** avastada, tuvastada ja käsitleda teenusesaajate esitatud ebaseaduslikku sisu või teavet, mis ei ole kooskõlas teenuseosutaja teenusetingimustega, sealhulgas võetud meetmed, mis mõjutavad kõnealuse ebaseadusliku sisu või sellise teabe kättesaadavust, nähtavust ja sellele juurdepääsu, näiteks kõnealuse sisu või teabe järjestuses madalamale kohale viimine, **demonetiseerimine**, sellele juurdepääsu tõkestamine, selle eemaldamine või teenusesaajalt selle esitamise võimaluse äravõtmine, näiteks teenusesaaja konto sulgemine või peatamine;
- q) „teenusetingimused“ – kõik tingimused või **klauslid**, olenemata nende nimetusest või vormist, mis reguleerivad vahendusteenuste osutaja ja teenusesaajate vahelist lepingulist suhet;
- qa) „puuetega inimesed“ – *Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/882⁴⁴ artikli 3 punktis 1 määratletud puuetega inimesed*;
- r) „käive“ – *ettevõtja poolt kooskõlas nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004⁴⁵ artikli 5 lõikega 1 saadud summa.*

⁴⁴ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/882 toodete ja teenuste ligipääsetavusnõuete kohta (ELT L 151, 7.6.2019, lk 70).*

⁴⁵ *Nõukogu 20. jaanuari 2004. aasta määrus (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (ELT L 24, 29.1.2004, lk 1).*

II peatükk
Vahendusteenuste osutajate vastutus

Artikkel 3
Pelk edastamine

1. Kui osutatakse sellist infoühiskonna teenust, mis seisneb teenusesaaja esitatud teabe sidevõrgu kaudu edastamises või sidevõrgule juurdepääsu pakkumises, siis ei vastuta teenuseosutaja edastatud **ega juurdepääsetava** teabe eest, tingimusel et teenuseosutaja:
 - a) ei algata edastust;
 - b) ei vali edastuse saajat ning
 - c) ei vali ega muuda edastuses sisalduvat teavet.
2. Lõikes 1 osutatud edastamise ja juurdepääsu pakkumisega seotud toimingud hõlmavad edastatava teabe automaatset, vahepealset ja ajutist talletamist, niivõrd kui selle ainus eesmärk on edastamine sidevõrgu kaudu ja juhul, kui teavet ei talletata pikema ajavahemiku jooksul, kui on edastamiseks põhjendatult vajalik.
3. Käesolev artikkel ei piira **kohtu-** või haldusasutuse võimalust nõuda kooskõlas liikmesriikide õigussüsteemidega teenuseosutajalt rikkumise lõpetamist või vältimist.

Artikkel 4

Vahemällu salvestamine

1. Kui osutatakse infoühiskonna teenust, mis seisneb teenusesaaja esitatud teabe edastamises sidevõrgu kaudu, ja kui selle teenuse ainus eesmärk on teabe tõhusam **või turvalisem** edastamine teistele teenusesaajatele nende taotluse alusel, siis ei vastuta teenuseosutaja kõnealuse teabe automaatse, vahepealse ja ajutise talletamise eest, tingimusel et **teenuseosutaja**:
 - a) ei muuda teavet;
 - b) täidab teabele juurdepääsu tingimusi;
 - c) järgib neid teabe ajakohastamise nõudeid, mis on selles majandusharus laialdaselt tunnustatud ja kasutatavad;
 - d) ei takista majandusharus laialdaselt tunnustatud ja kasutatava tehnoloogia seaduslikku kasutamist, et saada andmeid teabe kasutamise kohta; ning
 - e) eemaldab tema poolt talletatud teabe või tõkestab sellele juurdepääsu kiiresti, kui ta saab teada, et teave on edastuse algpunktis võrgust eemaldatud või juurdepääs sellele on tõkestatud või et kohus või haldusasutus on andnud sellise eemaldamise või tõkestamise korralduse.

2. Käesolev artikkel ei piira **kohtu-** või haldusasutuse võimalust nõuda kooskõlas liikmesriikide õigussüsteemidega teenuseosutajalt rikkumise lõpetamist või vältimist.

Artikkel 5

Majutus

1. Kui osutatakse infoühiskonna teenust, mis seisneb teenusesaaja esitatud teabe talletamises, ei vastuta teenuseosutaja teenusesaaja taotluse alusel talletatava teabe eest järgmistel tingimustel:
 - a) kui teenuseosutajal ei ole tegelikku teadmist ebaseadusliku tegevuse või ebaseadusliku sisu kohta ja ta ei ole kahjutasunõuete korral teadlik faktidest või asjaoludest, millest ilmneb ebaseaduslik tegevus või sisu; või
 - b) kui teenuseosutaja tegutseb pärast sellise teadmise või teadlikkuse tekkimist kiiresti, et eemaldada ebaseaduslik sisu või tõkestada sellele juurdepääs.
2. Lõiget 1 ei kohaldata, kui teenusesaaja tegutseb teenuseosutaja alluvuses või kontrolli all.

3. Lõiget 1 ei kohaldata sellise digiplatvormi tarbijakaitseõigusest tuleneva vastutuse suhtes, kes võimaldab tarbijatel sõlmida kauplejatega kauglepinguid, kui selline digiplatvorm esitab konkreetse teabeelemendi või võimaldab muul viisil asjaomase konkreetse tehingu vormistamist nii, et keskmine ■ tarbija võiks arvata, et teavet või tehingu objektiks olevat toodet või teenust pakub kas digiplatvorm ise või tema alluvuses või kontrolli all tegutsev teenusesaaja.
4. Käesolev artikkel ei piira **kohtu-** või haldusasutuse võimalust nõuda kooskõlas liikmesriikide õigussüsteemidega teenuseosutajalt rikkumise lõpetamist või vältimist.

Artikkel 6

Vabatahtlik omaalgatuslik uurimine ja õigusnormide järgimine

1. Vahendusteenuste osutajaid ei loeta artiklites 3, 4 ja 5 osutatud vastutusest vabastamise tingimustele mittevastavaks üksnes seetõttu, et nad viivad **heas usus ja hoolsuspõhimõtteid järgides** läbi vabatahtlikke omaalgatuslikke uurimisi või **võtavad** muid **meetmeid**, mille eesmärk on ebaseadusliku sisu avastamine, tuvastamine ja eemaldamine või sellele juurdepääsu tõkestamine, või võtavad vajalikke meetmeid, et täita **kooskõlas liidu õigusega siseriikliku õiguse nõudeid ja** liidu õiguse nõudeid, sealhulgas käesolevas määruses sätestatud nõudeid.

Artikkel 7

Üldise jälgimise või aktiivse faktide kogumise kohustuse puudumine

Vahendusteenuste osutajatele ei panda üldist kohustust jälgida teavet, mida nad edastavad või talletavad, ega otsida aktiivselt ebaseaduslikule tegevusele osutavaid fakte või asjaolusid.

Artikkel 8

Ebaseadusliku sisu vastaste meetmete võtmise korraldused

1. Vahendusteenuste osutajad, kellele asjakohase liikmesriigi kohtu- või haldusasutus on kohaldatava liidu õiguse või siseriikliku õiguse alusel ja kooskõlas liidu õigusega andnud korralduse võtta meetmeid **ühe või mitme** konkreetse ebaseadusliku **sisuelemendi** vastu, teatavad korralduse andnud asutusele **või mis tahes muule korralduses täpsustatud asutusele** põhjendamatu viivitusega korralduse **suhtes võetud järelmeetmetest**, täpsustades, **kas ja millal korraldust täideti**.

2. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud korraldused vastavad **teenuseosutajale edastamisel vähemalt** järgmistele tingimustele:

a) korraldus sisaldab järgmisi elemente:

- i) **viide korralduse liidu või siseriiklikust õigusest tulenevale õiguslikule alusele;**
- ii) põhjendused, milles selgitatakse, miks teabe puhul on tegemist ebaseadusliku sisuga, viidates ■ liidu õiguse või siseriikliku õiguse **ühele või mitmele konkreetsele** sättele **kooskõlas liidu õigusega;**
- iii) **korralduse andnud asutuse nimetus;**
- iv) **selge teave, mis võimaldab vahendusteenuste osutajal asjaomase ebaseadusliku sisu tuvastada ja määrata selle asukoha, nagu üks või mitu täpset ühtset ressursilokaatorit (URL), ning vajaduse korral täiendav teave;**
- v) teave teenuseosutajale ja sisu esitanud teenusesaajale kättesaadavate **õiguskaitsemehhanismide** kohta;
- vi) **kui see on asjakohane, teave selle kohta, milline asutus peaks saama teavet korralduse täitmise kohta;**

- b) korralduse territoriaalne kohaldamisala piirdub sellega, mis on rangelt vajalik selle eesmärgi saavutamiseks, lähtudes kohaldatava liidu ja siseriikliku õiguse, sealhulgas harta normidest ning, kui see on asjakohane, rahvusvahelise õiguse üldpõhimõtetest;
- c) korraldus *edastatakse ühes* teenuseosutaja *poolt vastavalt artikli 10 lõikele 3* teatatud keeles *või mõnes muus liidu ametlikus keeles, milles korralduse andnud asutus ja teenuseosutaja on kahepoolset kokku leppinud, ning see* saadetakse *elektroonilisele kontaktpunktile, mille asjaomane teenuseosutaja on määranud* kooskõlas artikliga 10. *Kui korraldus ei ole koostatud teenuseosutaja teatatud keeles ega mõnes muus kahepoolset kokku lepitud keeles, võib selle edastada korralduse andnud asutuse keeles, tingimusel et sellele on lisatud vähemalt käesoleva lõike punktides a ja b sätestatud elementide tõlge.*

- 2d. *Korralduse andnud asutus või asjakohasel juhul korralduses täpsustatud asutus edastab selle korralduse ja vahendusteenuste osutajalt saadud teabe korralduse täitmise kohta korralduse andnud asutuse liikmesriigi digiteenuste koordinaatorile.*
3. *Pärast kohtu- või haldusasutuselt korralduse saamist edastab kõnealuse liikmesriigi digiteenuste koordinaator käesoleva artikli lõikes 1 osutatud korralduse koopia põhjendamatu viivitusega artikli 67 kohaselt loodud süsteemi kaudu kõigile teistele digiteenuste koordinaatoritele.*
- 3a. *Vahendusteenuste osutajad teavitavad asjaomast teenusesaajat saadud korraldusest ja selle täitmisest hiljemalt korralduse täitmise ajaks või, kui see on asjakohane, korralduse andnud asutuse poolt korralduses määratud ajaks. See teenusesaajale esitatav teave sisaldab vähemalt korralduse põhjendusi, võimalikke õiguskaitsevahendeid ning korralduse territoriaalset kohaldamisala, nagu on märgitud korralduses vastavalt lõikele 2.*
4. Käesolevas artiklis sätestatud tingimused ja nõuded ei piira siseriikliku *tsiviil- ja kriminaalmenetlusõiguse* kohaldamist .

Artikkel 9

Teabe esitamise korraldused

1. Vahendusteenuste osutajad, kellele asjakohase liikmesriigi kohtu- või haldusasutus on kohaldatava liidu õiguse või siseriikliku õiguse alusel ja kooskõlas liidu õigusega andnud korralduse anda konkreetset teavet ühe või mitme konkreetse teenusesaaja kohta, teatavad korralduse andnud asutusele ***või mis tahes muule korralduses täpsustatud asutusele*** põhjendamatu viivitusega korralduse kättesaamisest ja täitmisest, ***täpsustades, kas ja millal korraldust täideti.***
2. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud korraldused vastavad ***teenuseosutajale edastamisel vähemalt*** järgmistele tingimustele:
 - a) korraldus sisaldab järgmisi elemente:
 - i) ***viide korralduse liidu või siseriiklikust õigusest tulenevale õiguslikule alusele;***
 - ii) ***korralduse andnud asutuse nimetus;***
 - iii) ***selge teave, mis võimaldab vahendusteenuste osutajal tuvastada konkreetse teenusesaaja või teenusesaajad, kelle kohta teavet taotletakse, näiteks üks või mitu kontonime või kordumatut tunnust;***
 - iv) põhjendused, milles selgitatakse teabe nõudmise eesmärki ning seda, miks teabeesitusnõue on vajalik ja proportsionaalne, et teha kindlaks, kas vahendusteenuse saajad järgivad kohaldatavaid liidu õigusnorme või siseriiklikke õigusnorme ***kooskõlas liidu õigusega***, välja arvatud juhul, kui selliseid põhjendusi ei saa esitada kuritegude ennetamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmisega seotud põhjustel;

- v) teave teenuseosutajale ja asjaomase teenuse saajatele kättesaadavate
õiguskaitsemehhanismide kohta;
- vi) *kui see on asjakohane, teave selle kohta, millisele asutusele tuleb saata teave
korralduse täitmise kohta;*
- b) korralduses nõutakse teenuseosutajalt üksnes sellise teabe esitamist, mille ta on
teenuse osutamise eesmärgil juba kogunud ja mis on tema kontrolli all;
- c) korraldus *edastatakse ühes* teenuseosutaja *poolt vastavalt artikli 10 lõikele 3*
teatatud keeles *või mõnes muus liidu ametlikus keeles, milles korralduse andnud*
asutus ja teenuseosutaja on kahepoolset kokku leppinud, ning see saadetakse
elektroonilisele kontaktpunktile, mille asjaomane teenuseosutaja *on määranud*
kooskõlas artikliga 10. *Kui korraldus ei ole koostatud teenuseosutaja teatatud*
keeles ega mõnes muus kahepoolset kokku lepitud keeles, võib selle edastada
korralduse andnud asutuse keeles, tingimusel et sellele on lisatud vähemalt
käesoleva lõike punktides a ja b sätestatud elementide tõlge.

- 2a. *Korralduse andnud asutus või asjakohasel juhul korralduses täpsustatud asutus edastab korralduse ja vahendusteenuste osutajalt saadud teabe korralduse täitmise kohta korralduse andnud asutuse liikmesriigi digiteenuste koordinaatorile.*
3. *Pärast kohtu- või haldusasutuselt korralduse saamist edastab kõnealuse liikmesriigi digiteenuste koordinaator käesoleva artikli lõikes 1 osutatud korralduse koopia põhjendamatu viivitusega artikli 67 kohaselt loodud süsteemi kaudu kõigile teistele digiteenuste koordinaatoritele.*
- 3a. *Vahendusteenuste osutajad teavitavad asjaomast teenusesaajat saadud korraldusest ja selle täitmisest hiljemalt korralduse täitmise ajaks või, kui see on asjakohane, korralduse andnud asutuse poolt korralduses määratud ajaks. See teenusesaajale esitatav teave sisaldab vähemalt korralduse põhjendusi ja võimalikke õiguskaitsevahendeid, nagu on märgitud korralduses vastavalt lõikele 2.*
4. *Käesolev artikkel ei piira siseriikliku tsiviil- ja kriminaalmenetlusõiguse* ■ *kohaldamist* ■ .

III PEATÜKK

Läbipaistva ja turvalise digikeskkonna tagamiseks vajalikud hoolsuskohustused

1. jagu

Kõigi vahendusteenuste osutajate suhtes kohaldatavad sätted

Artikkel 10

Liikmesriikide asutuste, komisjoni ja nõukoja kontaktpunktid

1. Vahendusteenuste osutajad ***määravad*** käesoleva määruse kohaldamiseks ühtse kontaktpunkti, mis võimaldab ***neil*** elektrooniliste vahendite abil ***suhelda otse*** liikmesriikide asutuste, komisjoni ja artiklis 47 osutatud nõukojaga.
2. Vahendusteenuste osutajad avalikustavad teabe, mida on vaja nende ühtsete kontaktpunktide hõlpsaks tuvastamiseks ja nendega suhtlemiseks. ***See teave peab olema kergesti juurdepääsetav ja ajakohastatud.***

3. Vahendusteenuste osutajad täpsustavad lõikes 2 osutatud teabes liidu ametliku keele või ametlikud keeled, mida saab ***lisaks võimalikult suure hulga liidu kodanike jaoks laialdaselt arusaadavale keelele*** kasutada nende kontaktpunktidega suhtlemiseks ning mille hulgas on vähemalt üks selle liikmesriigi ametlik keel, kus on vahendusteenuste osutaja peamine tegevuskoht või tema seadusliku esindaja elu- või tegevuskoht.

Artikkel 10a

Teenusesaajate kontaktpunktid

1. ***Vahendusteenuste osutajad määravad ühtse kontaktpunkti, mis võimaldab teenusesaajal elektrooniliste vahendite abil ja kasutajasõbralikul viisil nendega otse ja kiiresti suhelda, sealhulgas võimaldades teenusesaajatel valida sidevahendid, mis ei tugine üksnes automatiseeritud vahenditele.***
2. ***Lisaks direktiivis 2000/31/EÜ sätestatud kohustustele avalikustavad vahendusteenuste osutajad teenusesaajatele teabe, mida on vaja nende ühtsete kontaktpunktide hõlpsaks tuvastamiseks ja nendega suhtlemiseks. See teave peab olema kergesti juurdepääsetav ja ajakohastatud.***

Artikkel 11
Seaduslikud esindajad

1. Vahendusteenuste osutajad, kellel ei ole liidus tegevuskohta, kuid kes pakuvad liidus teenuseid, määravad kirjalikult oma *seadusliku esindajana tegutsema* juriidilise või füüsilise isiku ühes sellises liikmesriigis, kus teenuseosutaja oma teenuseid pakub.
2. Vahendusteenuste osutajad annavad oma seaduslikele esindajatele volitused, mis võimaldavad liikmesriikide *pädevatel* asutustel, komisjonil ja nõukojal pöörduda teenuseosutaja asemel või lisaks temale kõnealuse esindaja poole kõigis küsimustes, mis on vajalikud käesoleva määruse alusel tehtud otsuste kättesaamiseks, järgimiseks ja täitmise tagamiseks. Vahendusteenuste osutajad annavad oma seaduslikule esindajale vajalikud volitused ja *piisavad vahendid, et tagada tema tõhus ja õigeaegne koostöö* liikmesriikide *pädevate* asutuste, komisjoni ja nõukojaga ning kõigi kõnealuste otsuste järgimine.
3. Käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmata jätmise korral võib määratud seadusliku esindaja vastutusele võtta, ilma et see piiraks vastutust või kohtumenetlusi, mis võidakse algatada vahendusteenuste osutaja suhtes.

4. Vahendusteenuste osutajad esitavad oma esindaja nime, **postiaadressi**, e-posti aadressi ja telefoninumbri selle liikmesriigi digiteenuste koordinaatorile, kus on asjaomase seadusliku esindaja elu- või tegevuskoht. Nad tagavad, et kõnealune teave on **avalikult kättesaadav ja kergesti juurdepääsetav, täpne ja** ajakohane.
5. Lõike 1 kohane seadusliku esindaja määramine liidus ei tähenda liidus ametliku tegevuskoha registreerimist.

Artikkel 12

Teenusetingimused

1. Vahendusteenuste osutajad lisavad oma teenusetingimustesse teabe kõigi piirangute kohta, mille nad oma teenuse kasutamisega seoses teenusesaajate esitatud teabe suhtes kehtestavad. See teave hõlmab teavet kõigi põhimõtete, menetluste, meetmete ja vahendite kohta, mida kasutatakse sisu modereerimiseks, sealhulgas algoritmiliste otsustusprotsesside ja inimeste tehtava läbivaatamise jaoks, **ning ettevõttesisese kaebuste menetlemise süsteemi töökorda**. See peab olema esitatud selges, **lihtsas, arusaadavas, kasutajasõbralikus** ja üheselt mõistetavas keeles ning olema avalikult kättesaadav kergesti juurdepääsetavas **ja masinloetavas** vormingus.

- 1b. Vahendusteenuste osutajad teavitavad teenusesaajaid teenusetingimuste mis tahes olulisest muudatustest.**
- 1c. Kui vahendusteenus on peamiselt suunatud alaealistele või seda kasutatavad peamiselt alaealised, selgitab selle vahendusteenuse osutaja teenuse kasutamise tingimusi ja piiranguid viisil, millest alaealised aru saavad.**
- 2. Vahendusteenuste osutajad tegutsevad lõikes 1 osutatud piirangute kohaldamisel ja täitmise tagamisel hoolikalt, objektiivselt ja proportsionaalselt, võttes nõuetekohaselt arvesse kõigi asjaomaste isikute õigusi ja õigustatud huve, sealhulgas teenusesaajate põhiõigusi, *nagu väljendusvabadus, meediavabadus ja meedia mitmekesisus, ning muid hartas sätestatud põhiõigusi ja -vabadusi.***
- 2a. Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad esitavad teenusesaajatele täpse, kergesti juurdepääsetava ja masinloetavas vormingus ning selges ja ühemõttelises keeles kokkuvõtte teenusetingimustest, sealhulgas olemasolevatest hüvitus- ja õiguskaitsemehhanismidest.**

- 2c. Artiklis 25 määratletud väga suured digiplatvormid ja väga suured otsingumootorid avaldavad oma teenusetingimused kõigi nende liikmesriikide ametlikes keeltes, kus nad oma teenuseid pakuvad.

Artikkel 13

Vahendusteenuste osutajate läbipaistvusaruannete esitamise kohustus

1. Vahendusteenuste osutajad *teevad* vähemalt kord aastas *avalikult kättesaadavaks masinloetavas vormingus ja kergesti juurdepääsetavad* selged, kergesti arusaadavad aruanded igasuguse sisu modereerimise kohta, mida nad vaatlusalusel ajavahemikul tegid. Need aruanded sisaldavad täpsemalt järgmist teavet, kui see on asjakohane:
 - a) *vahendusteenuste osutajate puhul* liikmesriikide asutustelt saadud korralduste, sealhulgas artiklite 8 ja 9 kohaselt antud korralduste arv asjaomase ebaseadusliku sisu liikide kaupa, *korralduse väljastanud liikmesriik ning mediaanaeg, mis on vajalik korralduse väljastanud asutusele või mis tahes muule korralduses täpsustatud asutusele selle kättesaamisest teatamiseks ja korralduse täitmiseks*;

- b) *majutusteenuste osutajate puhul* artikli 14 kohaselt esitatud teadete arv asjaomase väidetava ebaseadusliku sisu liikide kaupa, *usaldusväärsete teavitajate esitatud teadete arv*, teadete alusel võetud meetmed, tuues eraldi välja, kas meede võeti kohaldatava õiguse või teenuseosutaja teenusetingimuste alusel, *automatiseeritud vahendite abil töödeldud teadete arv* ning meetme võtmiseks ■ kulunud *mediaaanaeg*;
- c) *vahendusteenuste osutajate puhul sisukas ja arusaadav teave* teenuseosutajate omal algatusel tehtud sisu *modereerimise kohta*, sealhulgas *automatiseeritud vahendite kasutamine, sisu modereerimise eest vastutavatele isikutele koolituse ja abi pakkumiseks võetud meetmed*, selliste võetud meetmete arv ja liik, mis mõjutavad teenusesaajate esitatud teabe kättesaadavust, nähtavust ja sellele juurdepääsu ning teenusesaajate suutlikkust ■ esitada *teenuse kaudu* teavet, *ning muud seonduvad teenuse piirangud*; *aruandes sisalduv teave kategoriseeritakse ebaseadusliku sisu liikide või teenuseosutaja teenusetingimuste rikkumise liikide, tuvastamismeetodite ning kohaldatud piirangu liikide kaupa*;

- d) *vahendusteenuste osutajate puhul kooskõlas teenuseosutaja teenusetingimustega ning digiplatvormide pakkujate puhul ka kooskõlas artikliga 17 ettevõttesiseste kaebuste menetlemise süsteemide kaudu saadud kaebuste arv, kõnealuste kaebuste alus, nende kaebustega seoses tehtud otsused, nende otsuste tegemiseks kulunud mediaanaeg ning nende juhtumite arv, mille puhul on kõnealused otsused tühistatud;*
- e) *mis tahes automatiseeritud vahendite kasutamine sisu modereerimiseks, sealhulgas kvalitatiivne kirjeldus, modereerimise täpsed eesmärgid, indikaatorid automatiseeritud vahendite täpsuse ja võimaliku veamäära kohta nende eesmärkide täitmisel ning kohaldatud kaitsemeetmed.*
2. *Käesoleva artikli lõiget 1 ei kohaldata nende vahendusteenuste osutajate suhtes, kes kvalifitseeruvad mikro- või väikeettevõtjateks soovitusel 2003/361/EÜ lisa tähenduses ning kes ei ole väga suured digiplatvormid vastavalt käesoleva määruse artiklile 25.*
3. *Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, et kehtestada käesoleva artikli lõike 1 kohaste aruannete vormi, sisu ja muid üksikasju käsitlevad mallid, sealhulgas ühtlustatud aruandeperioodid. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 70 osutatud nõuandemenetlusega.*

2. jagu

Majutusteenuste osutajate, sealhulgas digiplatvormide *pakkujate* suhtes kohaldatavad täiendavad sätted

Artikkel 14

Teavitamise ja meetmete mehhanismid

1. Majutusteenuste osutajad võtavad kasutusele mehhanismid, mis võimaldavad igal üksikisikul või üksusel neile teada anda, et nende teenusekeskkonnas leidub konkreetseid teabeelemente, mida asjaomane üksikisik või üksus peab ebaseaduslikuks sisuks. Need mehhanismid peavad olema kergesti juurdepääsetavad ja kasutajasõbralikud ning võimaldama esitada teateid vaid elektrooniliselt.
2. Lõikes 1 osutatud mehhanismid peavad hõlbustama piisavalt täpsete ja nõuetekohaselt põhjendatud teadete esitamist **1**. Selleks võtavad *majutusteenuste osutajad* vajalikud meetmed, et võimaldada ja hõlbustada kõiki järgmisi elemente sisaldavate teadete esitamist:
 - a) *piisavalt põhjendatud* selgitus selle kohta, miks üksikisik või üksus *väidab, et kõnealune teave kujutab endast ebaseaduslikku sisu*;

- b) selge viide kõnealuse teabe **täpsele** elektroonilisele asukohale, **näiteks** täpne URL või täpsed URLid ning vajaduse korral täiendav teave, mis võimaldab ebaseaduslikku sisu tuvastada **vastavalt sisu liigile ja konkreetsele majutusteenuse liigile**;
 - c) teate esitanud üksikisiku või üksuse nimi ja e-posti aadress, välja arvatud juhul, kui teavet peetakse seotuks mõne direktiivi 2011/93/EL artiklites 3–7 osutatud süüteoaga;
 - d) kinnitus selle kohta, et üksikisik või üksus esitab teate heas usus ning et selles sisalduv teave ja väited on täpsed ja täielikud.
3. **Käesolevas artiklis** osutatud **teateid** käsitatakse teadetena, mis tekitavad tegeliku teadmise või teadlikkuse artikli 5 kohaldamiseks seoses konkreetse teabeelemendiga, **juhul kui nad võimaldavad hoolikal majutusteenuste osutajal teha kindlaks asjaomase tegevuse või teabe ebaseaduslikkuse ilma üksikasjaliku õigusliku uurimiseta.**

4. Kui teade sisaldab selle esitanud üksikisiku või üksuse *elektroonilisi kontaktandmeid*, saadab majutusteenuste osutaja kõnealusele üksikisikule või üksusele *põhjendamatu viivitusega* kinnituse teate kättesaamise kohta.
5. Samuti teavitab teenuseosutaja põhjendamatu viivitusega asjaomast üksikisikut või üksust teates käsitletud teabega seoses tehtud otsusest, esitades ka teabe kõnealuse otsusega seotud õiguskaitsevahendite kohta.
6. Majutusteenuste osutajad töötlevad kõiki lõikes 1 osutatud mehhanismide alusel saadud teateid ning teevad teadetes käsitletud teabe kohta otsuseid õigel ajal, hoolsalt, *erapooletult* ja objektiivselt. Kui nad kasutavad kõnealuseks töötlemiseks või otsuste tegemiseks automatiseeritud vahendeid, lisavad nad teabe selliste vahendite kasutamise kohta lõikes 5 osutatud teatesse.

Artikkel 15
Põhjendamine

1. *Majutusteenuste osutajad esitavad kõigile asjaomastele teenusesaajatele selge ja konkreetse põhjenduse kõigi järgmiste kehtestatud piirangute kohta:*
 - a) *teenusesaaja esitatud konkreetsete teabeelementide nähtavuse piiramine, sealhulgas sisu eemaldamine, sisule juurdepääsu tõkestamine või sisu järjestuses madalamale kohale viimine;*
 - b) *rahaliste maksete (monetiseerimise) peatamine, lõpetamine või muu piiramine;*
 - c) *teenuse osutamise täielik või osaline peatamine või lõpetamine;*
 - d) *teenusesaaja kontode peatamine või sulgemine.*
- 1a. *Käesolevat lõiget kohaldatakse üksnes juhul, kui asjakohased elektroonilised kontaktandmed on teenuseosutajale teada. Seda kohaldatakse hiljemalt piirangu kehtestamisel ja olenemata sellest, miks või kuidas see kehtestati.*

Käesolevat lõiget ei kohaldata, kui teave on petlik suures mahus kaubanduslik sisu.

2. Lõikes 1 osutatud põhjendus peab sisaldama vähemalt järgmist teavet:

- a) kas otsus hõlmab teabe eemaldamist, sellele juurdepääsu tõkestamist, *selle järjestuses madalamale kohale viimist, selle nähtavuse piiramist või selle teabega seotud rahaliste maksete peatamist või lõpetamist, või kas otsusega kehtestatakse teabe suhtes muud meetmed*, ja kui asjakohane, siis *otsuse territoriaalne kohaldamisala ja kohaldamise kestus*;
- b) otsuse tegemisel aluseks võetud faktid ja asjaolud, sealhulgas, kui see on asjakohane, kas otsus tehti artikli 14 kohaselt esitatud teate alusel *või vabatahtlike omaalgatuslike uurimiste alusel, ning kui see on rangelt vajalik, siis teavitaja andmed*;
- c) kui see on asjakohane, siis teave automatiseeritud vahendite kasutamise kohta otsuse tegemisel, sealhulgas juhul, kui otsus tehti automatiseeritud vahendite abil avastatud või tuvastatud sisu kohta;
- d) kui otsus käsitleb väidetavalt ebaseaduslikku sisu, siis viide õiguslikule alusele, millele tuginetakse, ja selgitused selle kohta, miks teavet sellel alusel ebaseaduslikuks sisuks peetakse;

- e) kui otsus põhineb sellel, et väidetavalt ei vasta teave **majutusteenuste osutaja** teenusetingimustele, siis viide lepingulisele alusele, millele tuginetakse, ja selgitused selle kohta, miks teavet peetakse sellele alusele mitte vastavaks;
- f) **selge ja kasutajasõbralik** teave õiguskaitsevõimaluste kohta, mis on teenusesaajale otsusega seoses kättesaadavad, eelkõige **ja kui see on asjakohane**, ettevõttesiseste kaebuste menetlemise süsteemide, vaidluste kohtuvälise lahendamise ja kohtulike õiguskaitsevahendite kaudu.

3. Teave, mida majutusteenuste osutajad käesoleva artikli kohaselt esitavad, peab olema selge ja kergesti mõistetav ning nii täpne ja üksikasjalik, kui konkreetses olukorras mõistlikult võimalik. Eeskätt peab teave olema selline, et asjaomase teenuse saajal oleks mõistlikult võimalik lõike 2 punktis f osutatud õiguskaitsevõimalusi tegelikult kasutada.

I

5. **Käesolevat artiklit ei kohaldata artikli 8 kohaselt antud korralduste suhtes.**

Artikkel 15a

Kuriteokahtlusest teavitamine

1. Kui *majutusteenuste osutaja* saab teadlikuks teabest, mis annab alust kahtlustada, et on pandud, pannakse parajasti või tõenäoliselt tulevikus toime ■ kuritegu, millega kaasneb oht *inimese või* inimeste elule või turvalisusele, teatab ta oma kahtlusest viivitamata asjaomase liikmesriigi või asjaomaste liikmesriikide õiguskaitse- või kohtuasutustele ning esitab neile kogu kättesaadava asjakohase teabe.
2. Kui *majutusteenuste osutaja* ei suuda asjaomast liikmesriiki mõistliku kindlusega tuvastada, teavitab ta selle liikmesriigi õiguskaitseasutusi, kus on tema tegevuskoht või kus tal on seaduslik esindaja, või Europolit, *või mõlemat*.

Käesoleva artikli kohaldamisel on asjaomane liikmesriik see liikmesriik, kus kahtluse kohaselt on kuritegu toime pandud või pannakse see parajasti või tõenäoliselt tulevikus toime, või liikmesriik, kus elab või asub kuriteos kahtlustatav või kus elab või asub kahtlustatava kuriteo ohver.

3. jagu

Digiplatvormide **pakkujate** suhtes kohaldatavad täiendavad sätted

Artikkel 16

Mikro- ja väikeettevõtjate väljajätmine

1. Käesolevat jagu, **välja arvatud artikli 23 lõige 3, ja 3a. jagu** ei kohaldata digiplatvormide **pakkujate** suhtes, kes kvalifitseeruvad mikro- või väikeettevõtjateks soovitusel 2003/361/EÜ lisa tähenduses.

Käesolevat jagu, välja arvatud artikli 23 lõige 3, ja 3a. jagu ei kohaldata digiplatvormide pakkujate suhtes, kes varem kvalifitseerusid mikro- või väikeettevõtjateks soovitusel 2003/361/EÜ lisa tähenduses, kaheteistkümne kuu jooksul pärast kõnealuse staatuse kaotamist vastavalt soovitusel artikli 4 lõikele 2, välja arvatud juhul, kui nad on väga suured digiplatvormid vastavalt artiklile 25.

2. *Erandina käesoleva artikli lõikest 1 kohaldatakse käesolevat jagu ja 3a. jagu selliste digiplatvormide pakkujate suhtes, kes on määratletud väga suurte digiplatvormidena vastavalt artiklile 25, olenemata sellest, kas nad kvalifitseeruvad mikro- või väikeettevõtjateks.*

Artikkel 17

Ettevõttesisene kaebuste menetlemise süsteem

1. ***Digiplatvormide pakkujad*** tagavad teenusesaajatele, ***sealhulgas teate esitanud üksikisikutele või üksustele***, vähemalt kuue kuu jooksul pärast käesolevas lõikes osutatud otsuse tegemist juurdepääsu tõhusale ettevõttesisesele kaebuste menetlemise süsteemile, mis võimaldab esitada elektrooniliselt ja tasuta kaebusi ***digiplatvormi pakkuja tehtud otsuse kohta teate saamisel või järgmiste*** otsuste kohta, mille ***digiplatvormi pakkuja*** on teinud põhjendusel, et teenusesaajate esitatud teave on ebaseaduslik sisu või ei ole kooskõlas tema teenusetingimustega:
 - a) otsused ***selle kohta, kas teave eemaldada, tõkestada sellele juurdepääs või piirata selle nähtavust***;
 - b) otsused ***selle kohta, kas*** teenusesaajatele teenuse osutamine täielikult või osaliselt peatada või lõpetada;
 - c) otsused ***selle kohta, kas*** teenusesaajate konto ***peatada või sulgeda***;
 - d) ***otsused selle kohta, kas teenusesaajate esitatud sisu monetiseerimise võimalus peatada, lõpetada või seda muul viisil piirata.***

- 1a. **Käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud vähemalt kuuekuuline ajavahemik algab päeval, mil teenusesaajat teavitatakse otsusest vastavalt artikli 14 lõikele 5 või artiklile 15.**
2. **Digiplatvormide pakkujad** tagavad, et nende ettevõttesisesed kaebuste menetlemise süsteemid on kergesti juurdepääsetavad ja kasutajasõbralikud ning võimaldavad ja hõlbustavad piisavalt täpsete ja piisavalt põhjendatud kaebuste esitamist.
3. **Digiplatvormide pakkujad** menetlevad ettevõttesisesed kaebuste menetlemise süsteemi kaudu esitatud kaebusi õigel ajal, **mittediskrimineerivalt**, hoolikalt ja **erapooletult**. Kui kaebuses esitatakse piisavad põhjendused, mille alusel saab **digiplatvormi pakkuja** otsustada, et **tema otsus teate alusel mitte tegutseda on alusetu või et** kaebuses käsitletud teave ei ole ebaseaduslik ega tema teenusetingimustega vastuolus, või teave selle kohta, et kaebuse esitaja käitumine ei anna alust **meetme võtmiseks**, tühistab ta põhjendamatu viivitusega oma lõikes 1 osutatud otsuse.
4. **Digiplatvormide pakkujad** teavitavad kaebuse esitajaid põhjendamatu viivitusega kaebuses käsitletud teabe kohta tehtud **põhjendatud** otsusest ning **1** artiklis 18 sätestatud vaidluste kohtuvälise lahendamise võimalusest ja muudest kättesaadavatest õiguskaitsevahenditest.

5. ***Digiplatvormide pakkujad*** tagavad, et lõikes 4 osutatud ***otsused tehakse kvalifitseeritud töötajate kontrolli all, mitte*** üksnes automatiseeritud vahendite abil.

Artikkel 18

Vaidluste kohtuväline lahendamine

1. Teenusesaajatel, ***sealhulgas teate esitanud üksikisikutel või üksustel***, kelle suhtes tehakse artikli 17 lõikes 1 osutatud otsus, on õigus valida ükskõik milline ***käesoleva artikli*** lõike 2 kohaselt sertifitseeritud vaidluste kohtuvälise lahendamise organ, et lahendada kõnealuste otsustega seotud vaidlusi, sealhulgas seoses kaebustega, mida ei suudetud lahendada kõnealuses artiklis osutatud ettevõttesisese kaebuste menetlemise süsteemi abil.

Digiplatvormide pakkujad tagavad, et teave esimeses lõigus osutatud teenusesaajate võimaluse kohta on nende internetipõhises kasutajaliideses kergesti juurdepääsetav selgel ja kasutajasõbralikul viisil.

Esimese lõigu sätteid ei piira asjaomase teenusesaaja õigust ***algatada mis tahes etapis kohtumenetlus digiplatvormide pakkujate kõnealuste otsuste vaidlustamiseks*** kohtus kooskõlas kohaldatava õigusega.

1a. Mõlemad pooled teevad vaidluse lahendamiseks valitud sertifitseeritud vaidluste kohtuvälise lahendamise organiga heas usus koostööd.

Digiplatvormide pakkujad võivad osalemisest keelduda, kui sama teavet ja sisu väidetava ebaseaduslikkuse või vastuolu samu aluseid käsitlev vaidlus on juba lahendatud.

Sertifitseeritud vaidluste kohtuvälise lahendamise organil ei ole voli kehtestada pooltele siduvat lahendust.

2. Selle liikmesriigi digiteenuste koordinaator, kus on vaidluste kohtuvälise lahendamise organi tegevuskoht, sertifitseerib organi vastava taotluse korral selle organi *kuni viieks aastaks pikendamise võimalusega*, kui organ on tõendanud, et ta vastab kõigile järgmistele tingimustele:

- a) ta on erapooletu ning *muu hulgas rahaliselt sõltumatu digiplatvormide pakkujatest ja digiplatvormide pakkujate* osutatava teenuse saajatest, *sealhulgas teate esitanud üksikisikutest ja üksustest*;**
- b) tal on vajalikud eksperditeadmised ühes või mitmes ebaseadusliku sisuga seotud valdkonnas esinevatest probleemidest või üht või mitut liiki digiplatvormide teenusetingimuste kohaldamise ja täitmise tagamise küsimustest, mistõttu saab ta vaidluste lahendamisele tõhusalt kaasa aidata;**

- ba) tema liikmeid tasustatakse viisil, mis ei ole seotud menetluse tulemusega;**
- c) tema vaidluse lahendamise menetlus on hõlpsasti juurdepääsetav elektroonilise side tehnoloogia abil **ning näeb ette võimaluse alitada vaidluse lahendamise menetlus ja esitada vajalikud tõendavad dokumendid internetipõhiselt;**
- d) ta on võimeline lahendama vaidlusi kiiresti, tulemuslikult ja kulutõhusalt ning vähemalt ühes liidu ametlikus keeles;
- e) vaidluste lahendamine toimub selge ja õiglase menetluskorra kohaselt, **mis on hõlpsasti ja avalikult juurdepääsetav, ning kooskõlas kohaldatavate õigusaktidega, sealhulgas käesoleva artikli nõuetega.**

Vajaduse korral täpsustab digiteenuste koordinaator sertifikaadis kindlad küsimuste valdkonnad, milles organil on eksperditeadmised, ning liidu ametliku keele või ametlikud keeled, milles organ on võimeline vaidlusi lahendama, nagu on osutatud vastavalt esimese lõigu punktides b ja d.

- 2b. *Sertifitseeritud vaidluste kohtuvälise lahendamise organid annavad oma tegevuse kohta igal aastal aru digiteenuste koordinaatorile, kes nad sertifitseeris, täpsustades vähemalt neile edastatud vaidluste arvu, teabe nende vaidluste tulemuste kohta, nende lahendamiseks kulunud keskmise aja ning esinenud puudused või raskused. Kõnealuse digiteenuste koordinaatori taotluse korral esitavad nad lisateavet.*

Digiteenuste koordinaatorid koostavad iga kahe aasta järel aruande nende poolt sertifitseeritud vaidluste kohtuvälise lahendamise organite toimimise kohta. Eelkõige tehakse kõnealuses aruandes järgmist:

- a) märgitakse vaidluste arv, mille iga sertifitseeritud organ on aasta jooksul saanud;*
- b) tuuakse välja nendes organites algatatud menetluste tulemused ja vaidluste lahendamiseks kulunud keskmine aeg;*
- c) tehakse kindlaks süstemaatilised või valdkondlikud puudused või raskused, mis on ilmnenu seoses kõnealuste organite toimimisega, ja antakse neile selgitus;*

- d) *tehakse kindlaks sellise toimimisega seotud parimad tavad;*
- e) *antakse vajaduse korral soovitusi selle kohta, kuidas sellist toimimist parandada.*

Sertifitseeritud vaidluste kohtuvälise lahendamise organid teevad lahenduse pooltele kättesaadavaks mõistliku aja jooksul ja hiljemalt 90 kalendripäeva jooksul alates kaebuse kättesaamise päevast. Väga keerukate vaidluste korral võib sertifitseeritud organ oma äranägemisel pikendada 90 kalendripäeva pikkust tähtaega kokku kuni 180 päevani.

3. Kui organ teeb vaidluses otsuse teenusesaaja, *sealhulgas teate esitanud üksikisiku või üksuse* kasuks, *kannab digiplatvormi pakkuja kõik organi nõutud tasud ning* hüvitab ■ teenusesaajale, *sealhulgas üksikisikule või üksusele*, kõik ■ muud mõistlikud kulud, mille teenusesaaja on vaidluse lahendamisega seoses tasunud ■ . Kui organ teeb vaidluses otsuse digiplatvormi *pakkuja* kasuks, ei pea teenusesaaja, *sealhulgas üksikisik ega üksus*, hüvitama ■ tasusid ega muid kulusid, mille *digiplatvormi pakkuja* on vaidluse lahendamisega seoses tasunud või peab tasuma, *välja arvatud juhul, kui organ leiab, et teenusesaaja tegutses selgelt pahauskelt.*

Tasud, mida organ vaidluse lahendamise eest võtab, peavad olema mõistlikud ega tohi ühelgi juhul *ületada digiplatvormi pakkujate kantavaid kulusid ning vaidluste lahendamine peab olema teenusesaajatele tasuta või kättesaadav nominaalse tasu eest.*

Sertifitseeritud vaidluste kohtuvälise lahendamise organid teevad tasud või tasude määramiseks kasutatavad mehhanismid enne vaidluse lahendamisse sekkumist asjaomasele teenusesaajale, ***sealhulgas teate esitanud üksikisikule või üksusele, ja digiplatvormi pakkujale*** teatavaks.

4. Liikmesriigid võivad lõike 1 kohaldamiseks asutada vaidluste kohtuvälise lahendamise organeid või toetada mõne või kõigi lõike 2 kohaselt sertifitseeritud vaidluste kohtuvälise lahendamise organite tegevust.

Liikmesriigid tagavad, et nende esimese lõigu kohane tegevus ei mõjuta nende digiteenuste koordinaatorite suutlikkust sertifitseerida asjaomaseid organeid vastavalt lõikele 2.

- 4a. ***Vaidluste kohtuvälise lahendamise organi sertifitseerinud digiteenuste koordinaator tühistab sertifikaadi, kui ta kas omal algatusel tehtud uurimise või kolmandatelt isikutelt saadud teabe alusel teeb kindlaks, et organ ei vasta enam lõikes 2 sätestatud tingimustele. Enne kõnealuse sertifikaadi tühistamist annab digiteenuste koordinaator organile võimaluse reageerida tema uurimise tulemustele ja kavatsusele tühistada organi sertifikaat.***

5. Digiteenuste koordinaatorid teavitavad komisjoni vaidluste kohtuvälise lahendamise organitest, mille nad on lõike 2 kohaselt sertifitseerinud, sealhulgas, kui see on asjakohane, nimetatud lõike teises lõigus osutatud täpsustustest, ***samuti vaidluste kohtuvälise lahendamise organitest, kelle sertifikaadi nad on tühistanud***. Komisjon avaldab nende organite nimekirja ja kõnealused täpsustused selleks ettenähtud ***ja kergesti juurdepääsetaval*** veebisaidil ning hoiab selle teabe ajakohasena.
6. Käesolev artikkel ei piira direktiivi 2013/11/EL kohaldamist ega kõnealuse direktiivi alusel tarbijate jaoks ette nähtud alternatiivseid vaidluste lahendamise menetlusi ega üksusi.

Artikkel 19

Usaldusväärsed teavitajad

1. ***Digiplatvormide pakkujad*** võtavad vajalikud tehnilised ja korralduslikud meetmed, et tagada artiklis 14 osutatud mehhanismide kaudu usaldusväärsete, ***oma kindlaksmääratud pädevusvaldkonnas tegutsevate*** teavitajate esitatud teadete eelisjärjekorras ja ***põhjendamatult*** viivitusega töötlemine ning nende suhtes otsuste tegemine.
2. Käesoleva määruse kohase usaldusväärse teavitaja staatuse omistab mis tahes üksuse taotluse alusel taotluse esitaja tegevuskohajärgse liikmesriigi digiteenuste koordinaator, kui taotleja on tõendanud, et ta vastab kõigile järgmistele tingimustele:
 - a) tal on ebaseadusliku sisu avastamiseks, tuvastamiseks ja sellest teatamiseks vajalik oskusteave ja pädevus;

- b) ta ■ on kõigist *digiplatvormide pakkujatest* sõltumatu;
- c) ta tegutseb eesmärgiga esitada teated ■ hoolikalt, *täpselt* ja objektiivselt.

2a. *Usaldusväärsed teavitajad avaldavad vähemalt kord aastas kergesti arusaadavad ja üksikasjalikud aruanded vaatlusalusel ajavahemikul artikli 14 kohaselt esitatud teadete kohta. Aruandes loetletakse vähemalt teadete arv järgmiste liikide kaupa:*

- a) *majutusteenuse osutaja identiteet,*
- b) *teatatud väidetavalt ebaseadusliku sisu liik,*
- c) *teenuseosutaja võetud meetmed.*

Aruanded sisaldavad usaldusväärsete teavitajate sõltumatuse tagamiseks kehtestatud korra selgitust.

Usaldusväärsed teavitajad saadavad aruanded neile staatuse omistanud digiteenuste koordinaatorile ja teevad need üldsusele kättesaadavaks. Aruannetes esitatud teave ei sisalda isikuandmeid.

- 3. Digiteenuste koordinaatorid edastavad komisjonile ja nõukojale nende üksuste nimed, aadressid ja e-posti aadressid, kellele nad on omistanud lõike 2 kohaselt usaldusväärse teavitaja staatuse *või kelle puhul nad on kõnealuse staatuse lõike 6 kohaselt tühistanud.*

4. Komisjon avaldab lõikes 3 osutatud teabe avalikult kättesaadavas andmebaasis ***kergesti juurdepääsetavas ja masinloetavas vormingus*** ning hoiab andmebaasi ajakohasena.
5. Kui ***digiplatvormide pakkujal*** on teavet, mille kohaselt on usaldusväärne teavitaja esitanud artiklis 14 osutatud mehhanismide kaudu märkimisväärsel hulgal ebapiisavalt täpseid, ***ekslikke*** või ebapiisavalt põhjendatud teateid, sealhulgas teavet, mis on kogutud seoses kaebuste töötlemisega artikli 17 lõikes 3 osutatud ettevõttesiseste kaebuste menetlemise süsteemide kaudu, edastab ta kõnealuse teabe sellele digiteenuste koordinaatorile, kes omistas asjaomasele üksusele usaldusväärse teavitaja staatuse, esitades ka vajalikud selgitused ja tõendavad dokumendid. ***Pärast digiplatvormide pakkujalt teabe saamist ja kui digiteenuste koordinaator leiab, et uurimise algatamiseks on õiguspärased põhjused, peatatakse usaldusväärse teavitaja staatus uurimise ajaks, mis viiakse läbi põhjendamatult viivitusega.***

6. Üksusele usaldusväärse teavitaja staatuse omistanud digiteenuste koordinaator tühistab kõnealuse staatuse, kui ta kas omal algatusel tehtud uurimise või kolmandatelt isikutelt saadud teabe, sealhulgas ***digiplatvormide pakkujalt*** lõike 5 kohaselt saadud teabe alusel otsustab, et üksus ei vasta enam lõikes 2 sätestatud tingimustele. Enne kõnealuse staatuse tühistamist annab digiteenuste koordinaator üksusele võimaluse reageerida uurimise tulemustele ja kavatsusele võtta üksuselt usaldusväärse teavitaja staatus.
7. Komisjon võib pärast nõukojaga konsulteerimist anda ***vajaduse korral*** välja suuniseid, et aidata ***digiplatvormide pakkujatel*** ja digiteenuste koordinaatoritel kohaldada lõikeid 2, 5 ja 6.

Artikkel 20

Väärkasutuse vastased ja selle eest kaitsevad meetmed

1. ***Digiplatvormide pakkujad*** peatavad mõistlikuks ajaks pärast eelhoiatuse tegemist teenuste osutamise teenusesaajatele, kes esitavad sageli ilmselgelt ebaseaduslikku sisu.
2. ***Digiplatvormide pakkujad*** peatavad mõistlikuks ajaks pärast eelhoiatuse tegemist artiklites 14 ja 17 osutatud teavitus- ja meetmemehhanismide ning ettevõttesiseste kaebuste menetlemise süsteemide kaudu esitatud selliste teadete ja kaebuste menetlemise, mille on edastanud vastavalt kas üksikisikud või üksused või kaebuse esitajad, kes esitavad sageli teateid või kaebusi, mis on ilmselgelt põhjendamatud.

3. ***Peatamise kohta otsuse tegemisel*** hindavad ***digiplatvormide pakkujad*** juhtumipõhiselt ning õigel ajal, hoolsalt ja objektiivselt, kas teenusesaaja, üksikisik, üksus või kaebuse esitaja tegeleb lõigetes 1 ja 2 osutatud väärkasutamisega, võttes arvesse kõiki asjakohaseid fakte ja asjaolusid, mis ilmnevad ***digiplatvormi pakkujale*** kättesaadavast teabest. Need asjaolud hõlmavad vähemalt järgmist:
- a) ***teatava aja*** jooksul esitatud ilmselt ebaseadusliku sisuga teabeelementide või ilmselt põhjendamatute teadete või kaebuste absoluutarv;
 - b) kõnealuste teabeelementide või teadete osakaal ***teatava aja*** jooksul esitatud teabeelementide või teadete koguarvust;
 - c) väärkasutuse raskusaste, ***sealhulgas ebaseadusliku sisu olemus, ja väärkasutuse tagajärgede raskusaste***;
 - d) ***teenusesaaja***, üksikisiku, üksuse või kaebuse esitaja kavatsus, ***kui seda on võimalik kindlaks teha***.

4. **Digiplatvormide pakkujad** esitavad oma teenusetingimustes selgelt ja üksikasjalikult põhimõtted, mida nad rakendavad seoses käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud väärkasutusega **ja milles arvestatakse artikli 12 lõikest 2 tulenevaid kohustusi**, sealhulgas **näited faktidest ja asjaoludest**, mida nad võtavad arvesse, kui nad hindavad, kas teatav käitumine kujutab endast väärkasutust, ning märgivad ka kohaldatava peatamisperioodi pikkuse.

Artikkel 23

Digiplatvormide pakkujate läbipaistvusaruannete esitamise kohustus

1. Lisaks artiklis 13 osutatud teabele esitavad **digiplatvormide pakkujad** kõnealuses artiklis osutatud aruannetes teabe järgmise kohta:
- a) artiklis 18 osutatud vaidluste kohtuvälise lahendamise organitele esitatud vaidluste arv, vaidluste lahendamise tulemused, vaidluste lahendamise menetluste lõpuleviimiseks kulunud **mediaanaeg ning nende vaidluste osakaal, mille puhul platvorm rakendas organi otsuseid**;
 - b) artikli 20 kohaselt kohaldatud peatamiste arv, eristades selgelt ebaseadusliku sisu, ilmselgelt põhjendamatute teadete ja ilmselgelt põhjendamatute kaebuste esitamise eest kohaldatud peatamisi.

2. *Hiljemalt ... [kolm kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva] ja pärast seda vähemalt kord kuue kuu jooksul avaldavad digiplatvormide pakkujad oma internetipõhise kasutajaliidese avalikult kättesaadavas osas teabe selle kohta, kui suur on nende kuu keskmine aktiivsete teenusesaajate arv liidus, arvutades keskmise viimase kuue kuu põhjal ja kasutades metoodikat, mis on kehtestatud artikli 25 lõike 2 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides, juhul kui selline metoodika on koostatud.*
- 2a. *Digiplatvormide pakkujad esitavad põhjendamatut viivitusteta otsused ning artikli 15 lõikes 1 osutatud põhjendused, et lisada need komisjoni hallatavasse avalikult kättesaadavasse masinloetavasse andmebaasi. Digiplatvormide pakkujad tagavad, et esitatud teave ei sisalda isikuandmeid.*
3. *Digiplatvormide pakkujad edastavad tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile ja komisjonile nende taotlusel lõikes 2 osutatud teabe, mis on taotluse esitamise hetke seisuga ajakohane. Kõnealune digiteenuste koordinaator või komisjon võib nõuda, et digiplatvormi pakkuja esitaks lisateavet nimetatud lõikes osutatud arvutuse kohta, sealhulgas selgitused ja põhjendused kasutatud andmete kohta. Kõnealune teave ei hõlma isikuandmeid.*

- 3a. *Kui tegevuskohajärgsel digiteenuste koordinaatoril on käesoleva artikli lõigete 2 ja 3 kohaselt saadud teabe põhjal alust järeldada, et digiplatvormi pakkuja täidab artikli 25 lõikes 1 sätestatud liidu aktiivsete teenusesaajate kuu keskmise arvu künnist, teavitab ta sellest komisjoni.*
4. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, et kehtestada *käesoleva artikli* lõike 1 kohaste aruannete vormi, sisu ja muid üksikasju käsitlevad mallid. *Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 70 osutatud nõuandemenetlusega.*

Artikkel 23a

Internetipõhise kasutajaliidese disain ja korraldus

- 1. Digiplatvormide pakkujad ei projekteeri, korralda ega käita oma internetipõhiseid kasutajaliideseid viisil, mis petab, manipuleerib või muul viisil moonutab oluliselt või kahjustab nende teenuse saajate võimet teha sõltumatuid ja teadlikke otsuseid.*
- 2. Lõikes 1 osutatud keeldu ei kohaldata direktiiviga 2005/29/EÜ või määrusega (EL) 2016/679 hõlmatud tavade suhtes.*
- 3. Komisjon võib anda välja suunised lõike 1 kohaldamise kohta konkreetsete tavade suhtes, eelkõige:*
 - a) teenusesaajalt otsuse küsimisel teatavate valikute esiletõstmine;*
 - b) korduv palumine, et teenusesaaja teeks valiku, kui selline valik on juba tehtud, eriti esitades kasutajakogemust häiriva hüpikakna;*
 - c) teenuse lõpetamise menetluse selle kasutajaks registreerumisest keerukamaks muutmine.*

Artikkel 24

Reklaam digiplatvormidel

- 1.** Digiplatvormide **pakkujad**, kes **esitavad** oma internetipõhistes kasutajaliidestest reklaami, tagavad, et teenusesaajad saavad iga üksikule teenusesaajale esitatava reklaami puhul selgelt, **lühidalt** ja ühemõtteliselt ning reaalajas tuvastada:
- a) et **esitatav** teave on reklaam, **sealhulgas silmapaistva märgistuse abil. Selline märgistus võib olla artikli 34 kohaselt standarditud**;
 - b) füüsilise või juriidilise isiku, kelle nimel reklaami **esitatakse**;
 - ba)** **reklaami eest tasunud füüsilise või juriidilise isiku, kui see isik ei ole punktis b osutatud füüsiline või juriidiline isik**;
 - c) sisulise teabe peamiste parameetrite kohta, mida kasutatakse selleks, et määrata saaja, kellele reklaami **esitatakse, ning kui see on asjakohane, siis selle kohta, kuidas neid parameetreid muuta. Teave peab olema reklaamist otse ja kergesti kättesaadav.**

2. *Digiplatvormide pakkujad tagavad teenusesaajatele funktsiooni, mis võimaldab teatada, kas nende esitatav sisu kujutab endast direktiivi 2000/31/EÜ artikli 2 punktis f määratletud ärilist teadaannet või sisaldab seda.*

Kui teenusesaaja esitab käesoleva lõike kohase teatise, tagab digiplatvormi pakkuja, et teised teenusesaajad saavad selgelt, ühemõtteliselt ja reaalajas, sealhulgas silmapaistva märgistuse kaudu tuvastada, et teenusesaaja teatise kohaselt kujutab teenusesaaja esitatav sisu endast ärilist teadaannet või sisaldab seda. Selline märgistus võib olla artikli 34 kohaselt standarditud.

3. *Digiplatvormide pakkujad ei esita teenusesaajatele reklaami, mis põhineb määruse (EL) 2016/679 artikli 4 punktis 4 määratletud profiilianalüüsil, mis kasutab määruse (EL) 2016/679 artikli 9 lõikes 1 osutatud tundlike andmete eriliike.*

Artikkel 24a

Soovitussüsteemi läbipaistvus

- 1. Digiplatvormide pakkujad, kes kasutavad soovitussüsteeme, esitavad oma teenusetingimustes lihtsas ja arusaadavas keeles peamised parameetrid, mida nende soovitussüsteemides kasutatakse, ning teenusesaajatele pakutavad võimalused neid peamisi parameetreid muuta või mõjutada.*
- 2. Lõikes 1 osutatud peamiste parameetrite abil selgitatakse, miks teenusesaajale soovitatakse teatavat teavet. Need peavad sisaldama vähemalt järgmist:*
 - a) kõige olulisemad kriteeriumid teenusesaajale soovitatava teabe kindlaksmääramisel;*
 - b) nende parameetrite suhtelise tähtsuse põhjused.*
- 3. Kui lõike 1 kohaselt on saadaval mitu soovitussüsteemide varianti, mis määravad teenusesaajatele esitatava teabe suhtelise järjekorra, teevad digiplatvormide pakkujad digiplatvormi internetipõhise kasutajaliidese konkreetses osas, kus teavet tähtsuse järjekorda seatakse, otse ja kergesti juurdepääsetavaks ka funktsiooni, mis võimaldab teenusesaajal mis tahes ajal valida ja muuta oma eelistatud varianti.*

Artikkel 24b

Alaealiste kaitse internetis

- 1. Alaealistele juurdepääsetavate digiplatvormide pakkujad kehtestavad asjakohased ja proportsionaalsed meetmed, et tagada oma teenuse puhul alaealiste eraelu puutumatuse, ohutuse ja turvalisuse kõrge tase.*
- 1b. Digiplatvormide pakkujad ei esita oma kasutajaliideses reklaami, mis põhineb määruse (EL) 2016/679 artikli 4 punktis 4 määratletud profiilianalüüsil, mis kasutab teenusesaaja isikuandmeid, kui nad on mõistlikult kindlalt teadlikud sellest, et teenusesaaja on alaealine.*
- 2. Käesolevas artiklis sätestatud kohustuste täitmine ei kohusta digiplatvormide pakkujaid töötlema täiendavaid isikuandmeid, et hinnata, kas teenusesaaja on alaealine.*
- 3. Komisjon võib pärast nõukojaga konsulteerimist anda välja suuniseid, et aidata digiplatvormide pakkujatel lõiget 1 kohaldada.*

3a. jagu

Tarbijatel kauplejatega kauglepinguid sõlmida võimaldavate digiplatvormide pakkujate suhtes kohaldatavad sätted

Artikkel 24c

Kauplejate tegevuse jälgitavus

1. **Digiplatvormid, mis võimaldavad** tarbijatel sõlmida kauplejatega kauglepinguid, **tagavad**, et kauplejad saavad kasutada **nende** teenuseid liidus asuvatele tarbijatele sõnumite edastamiseks või toodete või teenuste pakkumiseks üksnes juhul **■**, kui **enne nende teenuste kasutamist neil eesmärkidel on digiplatvormid** saanud järgmise teabe, **kui see on asjakohane**:
 - a) kaupleja nimi, aadress, telefoninumber ja e-posti aadress;
 - b) kaupleja isikut tõendava dokumendi koopia või mistahes e-identimine vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 910/2014⁴⁶ artiklile 3;
 - c) kaupleja **maksekonto** andmed **■** ;
■
 - e) kui kaupleja on registreeritud äriregistris või muus samalaadses avalikus registris, siis see äriregister, millesse kaupleja on kantud, ja tema registrinumber või samaväärne identifitseerimisvahend selles registris;
 - f) kaupleja kinnitus selle kohta, et ta võtab kohustuse pakkuda ainult selliseid tooteid või teenuseid, mis vastavad kohaldatavatele liidu õigusnormidele.

⁴⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ (ELT L 257, 28.8.2014, lk 73).

2. Kui **digiplatvormi pakkuja** on **lõikes 1 osutatud** teabe saanud, teeb ta **enne, kui lubab asjaomasel kauplejal oma teenuseid kasutada, kõik endast oleneva, et hinnata**, kas lõike 1 punktides **a–f** osutatud teave on usaldusväärne **ja täielik**, kasutades selleks mõnd vabalt juurdepääsetavat ametlikku internetipõhist andmebaasi või internetipõhist kasutajaliidest, mille liikmesriigid või liit on kättesaadavaks teinud, või paludes kauplejal esitada usaldusväärsetest allikatest pärit tõendavad dokumendid. **Käesoleva määruse kohaldamisel vastutavad kauplejad esitatud teabe täpsuse eest.**

Kauplejate puhul, kes juba kasutavad digiplatvormide pakkujate teenuseid esimeses lõigus osutatud eesmärkidel ... [käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäev], teevad pakkujad kõik endast oleneva, et saada asjaomastelt kauplejatelt loetelus toodud teave 12 kuu jooksul. Kui asjaomased kauplejad ei esita teavet kõnealuse ajavahemiku jooksul, peatavad pakkujad oma teenuste osutamise neile kauplejatele seni, kuni nad on esitanud kogu teabe.

3. Kui **digiplatvormi pakkuja** saab **piisavaid** viiteid selle kohta, **või tal on alust uskuda**, et asjaomaselt kauplejalt saadud lõikes 1 osutatud teabeelement on ebatäpne, **puudulik või ei ole ajakohane**, palub kõnealune **pakkuja** kauplejal teabe viivitamata või liidu ja liikmesriigi õiguses sätestatud tähtaja jooksul parandada ulatuses, mis on vajalik, et tagada kogu teabe täpsus, **terviklikkus ja ajakohasus**.

Kui kaupleja kõnealust teavet ei paranda või ei täienda, peatab digiplatvorm **kiiresti** oma **liidus asuvatele tarbijatele toodete või teenuste pakkumisega seotud** teenuse osutamise kauplejale seniks, kuni taotlus on **täielikult** rahuldatud.

- 3a. **Ilma et see piiraks määruse (EL) 2019/1150 artikli 4 kohaldamist, on asjaomasel kauplejal juhul, kui internetipõhiste kauplemiskohtade pakkuja keelab tal käesoleva artikli lõigete 1 ja 3 kohaselt oma teenust kasutada või on selle osutamise peatanud, õigus esitada kaebus vastavalt käesoleva määruse artiklitele 17 ja 18.**
4. **Digiplatvormi pakkuja** säilitab lõigete 1 ja 2 kohaselt saadud teavet turvaliselt **kuue kuu jooksul pärast tema ja asjaomase kaupleja vahelise lepingulise suhte lõppu**. Seejärel kustutab ta teabe.
5. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 2 kohaldamist, avalikustab **digiplatvorm** teabe kolmandatele isikutele üksnes juhul, kui seda nõutakse kohaldatava õiguse alusel, sealhulgas artiklis 9 osutatud korralduste või muude korralduste alusel, mille liikmesriikide pädevad asutused või komisjon on andnud käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks.
6. Digiplatvorm teeb lõike 1 punktides a, **■** e ja f osutatud teabe teenusesaajatele **■** kättesaadavaks **vähemalt toodete loetelus**, esitades selle selgel, kergesti juurdepääsetaval ja arusaadaval viisil.

■

Artikkel 24d

Integreeritud nõuetelevastavus

1. *Digiplatvorm, mis võimaldab tarbijatel sõlmida kauplejatega kauglepinguid, projekteerib ja korraldab oma internetipõhise kasutajaliidese viisil, mis võimaldab kauplejalatel täita kohaldatavast liidu õigusest neile tulenevaid lepingueelse teabe, nõuetele vastavuse ja tooteohutuse alase teabega seotud kohustusi.*

Eelkõige võimaldavad sellised internetipõhised kasutajaliidesed kauplejalatel esitada teavet määruse (EL) 2019/1020 artikli 3 punktis 13 ja muudes liidu õigusaktides määratletud ettevõtja nime, aadressi, telefoninumbri ja e-maili aadressi kohta.

2. *Digiplatvormide pakkujad, kes võimaldavad tarbijatel sõlmida kauplejatega kauglepinguid, projekteerivad ja korraldavad oma internetipõhised kasutajaliidesed viisil, mis võimaldab kauplejalatel esitada vähemalt järgmist:*
 - a) *teave, mis on vajalik liidus asuvatele tarbijatele pakkujate teenuste kaudu reklaamitavate või pakutavate toodete või teenuste selgeks ja üheselt mõistetavaks tuvastamiseks;*
 - b) *kauplejat tuvastada aitav märgis, näiteks kaubamärk, sümbol või logo,*
 - c) *ning, kui see on asjakohane, teave märgistamise ja tähistamise kohta kooskõlas tooteohutust ja toote nõuetele vastavust käsitlevate kohaldatavate liidu õigusaktidega.*

3. *Digiplatvormide pakkujad, kes võimaldavad tarbijatel sõlmida kauplajatega kauglepinguid, teevad enne kauplajal toote või teenuse pakkumise lubamist kõik endast oleneva, et hinnata, kas kauplajad on esitanud lõigetes 1 ja 2 osutatud teabe. Pärast seda, kui nad on lubanud kauplajal toodet või teenust pakkuda, teevad digiplatvormide pakkujad, kes võimaldavad tarbijatel sõlmida kauglepinguid, mõistlikke jõupingutusi, et pisteliselt kontrollida, kas pakutavad tooted või teenused on mõnes ametlikus, vabalt juurdepääsetavas ja masinloetavas internetipõhises andmebaasis või internetipõhises kasutajaliideses märgitud ebaseaduslikuks.*

Artikkel 24e

Õigus teabele

1. *Kui digiplatvormi pakkuja, kes võimaldab tarbijatel sõlmida kauplajatega kauglepinguid, saab mis tahes viisil teadlikuks ebaseaduslikust tootest või teenusest, mida kauplaja tema teenuseid kasutades liidus asuvatele tarbijatele pakub, teavitab ta ebaseaduslikkusest, kauplaja isikust ja mis tahes asjakohastest õiguskaitsevahenditest neid tarbijaid, kes tema teenust kasutades ostsid kõnealust toodet või teenust viimase kuue kuu jooksul alates pakkuja teadlikuks saamise hetkest, juhul kui tal on tarbijate kontaktandmed.*

2. *Kui lõikes 1 osutatud olukorras puuduvad internetipõhise kauplemisskoha pakkujal kõigi asjaomaste tarbijate kontaktandmed, teeb pakkuja oma internetipõhises kasutajaliideses avalikult kättesaadavaks ja kergesti juurdepääsetavaks teabe ebaseadusliku toote või teenuse, kaupleja isiku ja kõikide asjakohaste õiguskaitsevahendite kohta.*

4. jagu

Väga suurte digiplatvormide *ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujate* lisakohustused süsteemsete riskide juhtimiseks

Artikkel 25

Väga suured digiplatvormid

1. Käesolevat jagu kohaldatakse selliste digiplatvormide suhtes, *mida kasutavad* liidus keskmiselt vähemalt 45 *miljonit aktiivset teenusesaajat* kuus *ja mis on lõike 4 kohaselt määratletud kui väga suured digiplatvormid*.
2. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 69 vastu delegeeritud õigusaktid, et kohandada lõikes 1 osutatud liidu *aktiivsete* teenusesaajate *kuupõhist keskmist arvu*, kui liidu rahvaarv suureneb või väheneb vähemalt 5 % võrreldes 2020. aasta rahvaarvuga või – pärast delegeeritud akti alusel tehtud kohandamist – võrreldes selle aasta rahvaarvuga, millal võeti vastu viimane asjaomane delegeeritud õigusakt. Sellisel juhul kohandab komisjon *arvu* nii, et see vastaks 10 %-le liidu selle aasta elanikkonnast, mil ta delegeeritud õigusakti vastu võtab, ümardades arvu üles- või allapoole, et seda oleks võimalik väljendada miljonites.

3. Komisjon **võib** pärast nõukojaga konsulteerimist **võtta** kooskõlas artikliga 69 vastu delegeeritud õigusaktid, **et täiendada käesoleva määruse sätteid, kehtestades käesoleva artikli lõike 1 ja artikli 23 lõike 2 kohaldamise eesmärgil** liidu aktiivsete teenusesaajate kuupõhise keskmise arvu arvutamise metoodika, **tagades, et selles võetakse arvesse turu ja tehnoloogia arengut.**
4. **Komisjon võtab pärast tegevuskohaliikmesriigiga konsulteerimist või tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatori poolt artikli 23 lõike 3a kohaselt esitatud teabe arvessevõtmist vastu otsuse, millega määratletakse käesoleva määruse kohaldamise eesmärgil väga suure digiplatvormina digiplatvorm, mille** aktiivsete teenusesaajate keskmine arv kuus on võrdne käesoleva artikli lõikes 1 osutatud arvuga või sellest suurem. **Komisjon teeb oma otsuse digiplatvormi pakkuja poolt vastavalt artikli 23 lõikele 2 esitatud andmete või artikli 23 lõike 3 kohaselt taotletud teabe või mis tahes muu komisjonile kättesaadava teabe põhjal.**

Kui digiplatvormi pakkuja ei täida artikli 23 lõiget 2 või tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatori või komisjoni artikli 23 lõike 3 kohast taotlust, ei takista see komisjonil määratlemast asjaomast pakkujat väga suure digiplatvormi pakkujana käesoleva lõike kohaselt.

Kui komisjon tugineb oma otsuses talle käesoleva lõike esimese lõigu kohaselt kättesaadavale muule teabele või artikli 23 lõike 3 kohaselt taotletud täiendavale teabele, annab komisjon asjaomasele digiplatvormi pakkujale võimaluse esitada kümne tööpäeva jooksul oma seisukohad komisjoni esialgsete järelduste kohta, mille kohaselt ta kavatseb määratleda digiplatvormi väga suure digiplatvormina, ning võtab asjaomase pakkuja esitatud seisukohti nõuetekohaselt arvesse.

See, kui digiplatvormi pakkuja ei esita teise lõigu kohaseid seisukohti, ei takista komisjonil määratleda asjaomast digiplatvormi väga suure digiplatvormina, tuginedes muule komisjonile kättesaadavale teabele.

5. *Kui digiplatvormi aktiivsete teenusesaajate keskmine arv kuus ei ole üheaastase pideva ajavahemiku jooksul võrdne lõikes 1 osutatud arvuga või sellest suurem, tühistab komisjon määratluse.*
6. *Komisjon teavitab oma lõigete 4 ja 5 kohastest otsustest põhjendamatu viivitusega asjaomast digiplatvormi pakkujat, nõukoda ja tegevuskohajärgset digiteenuste koordinaatorit.*

Komisjon tagab, et määratletud väga suurte digiplatvormide loetelu avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas ja et seda loetelu hoitakse ajakohasena. Käesolevas jaos sätestatud kohustusi hakatakse kohaldama või nende kohaldamine lõpetatakse asjaomaste väga suurte digiplatvormide suhtes neli kuud pärast esimeses lõigus osutatud asjaomase pakkuja teavitamist.

Artikkel 26
Riskihindamine

1. Väga **suurte digiplatvormide pakkujad** teevad **hoolikalt** kindlaks kõik **■** süsteemsed riskid, mis tulenevad nende teenuste **lahendusest, sealhulgas algoritmilistest süsteemidest**, toimimisest ja kasutamisest liidus, ning analüüsivad ja hindavad neid **riske**.

Nad teevad riskihindamise alates artikli 25 lõike 6 teises lõigus osutatud kohaldamise alguskuupäevast **ja seejärel** vähemalt kord aastas **ning igal juhul enne selliste funktsioonide kasutuselevõttu, millel on tõenäoliselt oluline mõju käesoleva artikli kohaselt kindlaks tehtud riskidele**. Riskihindamine lähtub pakutavatest teenustest ja **on proportsionaalne süsteemsete riskide raskusastme ja tõenäosusega, ning** sellega hõlmatakse järgmised süsteemsed riskid:

- a) ebaseadusliku sisu levitamine nende teenuste kaudu;
- b) **tegelik ja prognoositav** negatiivne mõju põhiõiguste **kasutamisele, eelkõige** seoses **inimväärikuse**, era- ja perekonnaelu austamise, **isikuandmete kaitse**, väljendus- ja teabevabaduse, **sealhulgas meediavabadus ja meedia mitmekesisus**, diskrimineerimiskeelu, lapse **õiguste ja tarbijakaitsega**, mis on sätestatud **vastavalt** harta artiklites **1, 7, 8, 11, 21, 24 ja 38**;
- c) **mis tahes** tegelik või prognoositav negatiivne mõju **■** ühiskondlikule arutelule **ja valimisprotsessidele ning avalikule julgeolekule**;

ca) mis tahes tegelik või prognoositav negatiivne mõju seoses soolise vägivalla, rahvatervise kaitse ja alaealistega ning rasked negatiivsed tagajärjed isiku füüsilisele ja vaimsele heaolule.

2. Riskihindamiste tegemisel võtavad väga **suurte digiplatvormide pakkujad** eelkõige arvesse seda, *kas ja kuidas mõjutavad lõikes 1 osutatud mis tahes süsteemset riski järgmised tegurid:*

- a) nende soovitusüsteemide ja mis tahes muu asjakohase algoritmilise süsteemi lahendus;*
- b) nende sisu modereerimise süsteemid;*
- c) kohaldatavad teenusetingimused ja nende täitmine;*
- d) reklaamide valimise ja esitamise süsteemid;*
- e) pakkuja andmetega seotud tavad.*

Hindamisel analüüsitakse ka seda, kas ja kuidas mõjutab lõike 1 kohaseid riske nende teenuse tahtlik manipuleerimine, sealhulgas teenuse mitteautentse kasutamise või automaatse ekspluateerimise kaudu, samuti ebaseadusliku sisu ja pakkuja teenusetingimustega vastuolus oleva teabe võimendamine ning võimalik kiire ja laialdane levik.

Hindamisel võetakse arvesse konkreetseid piirkondlikke või keelelisi aspekte, sealhulgas juhul, kui need on eriomased mõnele liikmesriigile.

3. *Väga suurte digiplatvormide pakkujad säilitavad riskihindamisega seotud tõendavaid dokumente vähemalt kolm aastat pärast riskihindamise tegemist ning edastavad need taotluse korral komisjonile ja tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile.*

Artikkel 27

Riskide maandamine

1. Väga suurte digiplatvormide pakkujad kehtestavad mõistlikud, proportsionaalsed ja tõhusad riskimaandusmeetmed, mis on kohandatud artikli 26 kohaselt kindlaks tehtud konkreetsetele süsteemsetele riskidele, *võttes eelkõige arvesse selliste meetmete mõju põhiõigustele*. Kõnealused meetmed võivad, kui see on asjakohane, hõlmata järgmist:
- a) **■** nende teenuste, *sealhulgas internetipõhiste kasutajaliideste disaini*, omaduste või toimimise **■** kohandamine;
 - b) nende *teenusetingimuste* kohandamine *ja nende täitmise tagamine*;

- c) sisu modereerimise protsesside kohandamine, sealhulgas teatavat liiki ebaseadusliku sisuga seotud teadete töötlemise kiirus ja kvaliteet ning vajaduse korral teatatud sisu kiire eemaldamine või sellele juurdepääsu tõkestamine, eelkõige mis puudutab ebaseaduslikku vaenukõnet või kübervägivalda, ning sisu modereerimiseks asjakohaste otsustusprotsesside ja sihtotstarbeliste ressursside kohandamine;*
- ca) nende algoritmiliste süsteemide, sealhulgas soovitusüsteemide testimine ja kohandamine;*
- d) nende reklaamisüsteemide kohandamine ja sihipäraste meetmete võtmine, mille eesmärk on piirata või kohandada reklaamide esitamist seoses nende osutatava teenusega;*
- da) siseprotsesside, vahendite, testimise, dokumentatsiooni või oma tegevuse järelevalve tugevdamine, eelkõige seoses süsteemse riski tuvastamisega;*
- db) koostöö algatamine artikli 19 kohaste usaldusväärsete teavitajatega või sellise koostöö kohandamine ning artikli 18 kohaste vaidluste kohtuvälise lahendamise organite otsuste rakendamine;*

- e) *vastavalt* artiklites 35 ja 37 osutatud *tegevusjuhenditele* ja kriisiprotokollidele tuginedes koostöö algatamine teiste *digiplatvormide pakkujatega* või sellise koostöö kohandamine;
- ea) *teadlikkuse suurendamise meetmete võtmine ja oma internetipõhise kasutajaliidese kohandamine kasutajate ulatuslikumaks teavitamiseks;*
- eb) *sihipäraste meetmete võtmine lapse õiguste kaitsmiseks, sealhulgas, kui see on asjakohane, vanuse kontrollimise ja vanemliku kontrolli vahendid ning vahendid, mille eesmärk on aidata alaealistel väärkohtlemisest teatada või saada tuge;*
- ec) *selle tagamine, et teabeelement, mis kujutab endast loodud või manipuleeritud kujutist või audiot või videot, mis sarnaneb märkimisväärselt tegelike isikute, esemete, kohtade või muude üksuste või sündmustega ning mis näib kasutajale petlikult ehtne või tõene, on tuvastatav silmapaistva märgistuse kaudu, kui seda esitatakse nende internetipõhises kasutajaliideses; hõlpsasti kasutatava funktsiooni lisamine, mis võimaldab teenusesaajatel sellist sisu ära märkida.*

2. Nõukoda avaldab koostöös komisjoniga kord aastas põhjalikud aruanded. *Aruanded* sisaldavad järgmist:
- a) selliste enim esile tõusvate ja korduvate süsteemsete riskide kindlakstegemine ja hindamine, millest väga *suurte digiplatvormide pakkujad* on teatanud või mis on kindlaks tehtud muude teabeallikate, eelkõige artiklite **30**, **31** ja **33** kohaselt esitatud teabe alusel;
 - b) väga suurte digiplatvormide *pakkujate* parimad tavad tuvastatud süsteemsete riskide maandamisel.
- 2a. *Aruannetes esitatakse süsteemsed riskid liikmesriikide kaupa, kus nad esinevad, ning liidu kui terviku kohta, kui see on asjakohane.*
3. Komisjon võib anda koostöös digiteenuste koordinaatoritega välja *suuniseid* lõike 1 kohaldamiseks seoses konkreetsete riskidega, eelkõige selleks, et tutvustada parimaid tavasid ja soovitada võimalikke meetmeid, võttes nõuetekohaselt arvesse meetmete võimalikku mõju kõigi asjaosaliste hartas sätestatud põhiõigustele. Kõnealuste suuniste ettevalmistamise käigus korraldab komisjon avalikud konsultatsioonid.

Artikkel 27a

Kriisidele reageerimise mehhanism

- 1. Kriisi korral võib komisjon nõukoja soovitusel võtta vastu otsuse, milles nõutakse, et üks või mitu väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujat võtaksid ühe või mitu järgmistest meetmetest:*
 - a) hinnata, kas, ja kui, siis mil määral ja kuidas nende teenuste toimimine ja kasutamine aitab märkimisväärselt kaasa või tõenäoliselt aitab märkimisväärselt kaasa lõikes 2 osutatud tõsise ohu tekkele;*
 - b) teha kindlaks ja kohaldada konkreetseid, tõhusaid ja proportsionaalseid meetmeid, näiteks artikli 27 lõikes 1 või artikli 37 lõikes 2 sätestatud meetmeid, et ennetada, kõrvaldada või piirata käesoleva lõike punkti a kohaselt tuvastatud tõsise ohu tekkele kaasa aitamist;*
 - c) esitada komisjonile teatavaks kuupäevaks või otsuses täpsustatud korrapäraste ajavahemike järel punktis a osutatud hindamiste aruanne, milles esitatakse punkti b kohaselt võetud konkreetsete meetmete täpne sisu, nende rakendamine ning kvalitatiivne ja kvantitatiivne mõju ning mis tahes muud nende hindamiste või meetmetega seotud küsimused, nagu on täpsustatud otsuses.*

Käesoleva lõike punkti b kohaste meetmete kindlaksmääramisel ja kohaldamisel võtab pakkuja või võtavad pakkujad nõuetekohaselt arvesse lõikes 2 osutatud tõsise ohu raskusastet, meetmete kiireloomulisust ning tegelikku või võimalikku mõju kõigi asjaomaste poolte õigustele ja õigustatud huvidele, sealhulgas asjaolu, et meetmed ei pruugi austada hartas sätestatud põhiõigusi.

2. *Käesoleva artikli kohaldamisel loetakse kriisiks selliste erakorraliste asjaolude ilmnemist, mis ohustavad tõsiselt avalikku julgeolekut või rahvatervist liidus või selle märkimisväärselt suures osas.*
3. *Lõikes 1 osutatud otsuse tegemisel tagab komisjon, et täidetud on kõik järgmised nõuded:*
 - a) *otsuses nõutavad meetmed on rangelt vajalikud, õigustatud ja proportsionaalsed, võttes eelkõige arvesse lõikes 2 osutatud tõsise ohu raskusastet, meetmete kiireloomulisust ning tegelikku või võimalikku mõju kõigi asjaomaste poolte õigustele ja õigustatud huvidele, sealhulgas asjaolu, et meetmed ei pruugi austada hartas sätestatud põhiõigusi;*

b) otsuses määratakse kindlaks mõistlik ajavahemik, mille jooksul lõike 1 punktis b osutatud konkreetsed meetmed tuleb võtta, võttes eelkõige arvesse nende meetmete kiireloomulisust ning nende ettevalmistamiseks ja rakendamiseks vajalikku aega;

c) otsuses nõutud meetmete kestus ei tohi ületada kolme kuud.

4. Lõikes 1 osutatud otsuse tegemise järgselt astub komisjon põhjendamatu viivitusega kõik järgmised sammud:

a) teavitab otsusest pakkujat või pakkujaid, kellele otsus on adresseeritud;

b) teeb otsuse üldsusele kättesaadavaks;

c) teavitab otsusest nõukoda, palub tal esitada selle kohta oma seisukohad ning hoiab teda kursis otsusega seotud edasiste arengusuundadega.

5. Lõike 1 punkti b ja lõike 7 teise lõigu kohaselt võetavad konkreetsed meetmed valib pakkuja või valivad pakkujad, kellele komisjoni otsus on adresseeritud.

6. *Komisjon võib omal algatusel või pakkuja taotlusel pidada pakkujaga dialoogi, et teha kindlaks, kas pakkuja konkreetseid asjaolusid arvesse võttes on lõike 1 punktis b osutatud kavandatud või rakendatud meetmed taotletavate eesmärkide saavutamiseks tõhusad ja proportsionaalsed. Eelkõige tagab komisjon, et pakkuja poolt lõike 1 punkti b kohaselt võetud meetmed vastavad lõike 3 punktides a ja c osutatud nõuetele.*
7. *Komisjon jälgib käesoleva artikli lõikes 1 osutatud otsuse kohaselt võetud konkreetsete meetmete kohaldamist kõnealuse lõike punktis c osutatud aruannete ja muu asjakohase teabe alusel, sealhulgas teabe alusel, mida ta võib artikli 31 või 52 kohaselt nõuda, võttes arvesse kriisi arengut. Komisjon annab sellest jälgimisest nõukojale korrapäraselt aru, tehes seda vähemalt kord kuus.*

Kui komisjon leiab, et lõike 1 punkti b kohased kavandatud või rakendatud konkreetsete meetmed ei ole tõhusad või proportsionaalsed, võib ta pärast nõukojaga konsulteerimist nõuda pakkujalt nende konkreetsete meetmete kindlakstegemise või kohaldamise läbivaatamist.

8. *Kui see on kriisi arengut silmas pidades asjakohane, võib komisjon nõukoja soovitusel põhjal muuta lõikes 1 või lõike 7 teises lõigus osutatud otsust järgmiselt:*
- a) *tühistada otsuse ja, kui see on asjakohane, nõuda, et väga suur digiplatvorm või väga suured internetipõhised otsingumootorid lõpetaksid lõike 1 punkti b või lõike 7 teise lõigu kohaselt kindlaks tehtud ja rakendatud meetmete kohaldamise, eelkõige juhul, kui selliste meetmete võtmise põhjused on lakanud olemast;*
 - b) *pikendada lõike 3 punktis c osutatud ajavahemikku kuni kolme kuu võrra;*
 - c) *võtta arvesse meetmete kohaldamisel saadud kogemusi, eelkõige asjaolu, et meetmed ei pruugi austada hartas sätestatud põhiõigusi.*
9. *Käesolevas artiklis osutatud otsuse ja selle muutmise suhtes kohaldatakse lõigetes 1–6 sätestatud nõudeid.*
10. *Komisjon võtab täielikult arvesse arvamusi, mille nõukoda on käesoleva artikli alusel esitanud.*
11. *Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule igal aastal aruande pärast käesoleva artikli kohaste otsuste vastuvõtmist ja igal juhul kolm kuud pärast kriisi lõppu aruande nende otsuste alusel võetud konkreetsete meetmete kohaldamise kohta.*

Artikkel 28
Sõltumatu audit

1. Väga *suurte digiplatvormide pakkujad* peavad korraldama oma kulul ja vähemalt kord aastas *sõltumatu* auditi, et hinnata, kas täidetud on järgmine:
 - a) III peatükis sätestatud kohustused;
 - b) kõik kohustused, mis on võetud artiklites 35 ja 36 osutatud tegevusjuhendite ning artiklis 37 osutatud kriisiprotokollide alusel.

1a. *Väga suurte digiplatvormide pakkujad pakuvad käesoleva artikli kohaselt auditeid tegevatele organisatsioonidele vajalikku koostööd ja abi, et võimaldada neil teha auditeid tulemuslikult, tõhusalt ja õigeaegselt, sealhulgas andes neile juurdepääsu kõigile asjakohastele andmetele ja ruumidele ning vastates suulistele või kirjalikele küsimustele. Pakkujad hoiduvad auditi läbiviimise takistamisest, selle põhjendamatust mõjutamisest või kahjustamisest.*

Auditeid tegevad organisatsioonid tagavad auditite käigus väga suurte digiplatvormide pakkujatelt ja kolmandatelt isikutelt saadud teabe nõuetekohase konfidentsiaalsuse ja ametisaladuse hoidmise, sealhulgas pärast auditite lõppu. Selle nõude täitmine ei tohi siiski kahjustada auditite läbiviimist ega muude käesoleva määruse sätete, eelkõige läbipaistvust, järelevalvet ja täitmise tagamist käsitlevate sätete täitmist. Kui see on vajalik artikli 33 lõike 2 kohaste läbipaistvusaruannete jaoks, koostavad organisatsioonid käesoleva artikli lõigetes 3 ja 4 osutatud auditiaruande ja auditi rakendusaruande versioonid, mis ei sisalda teavet, mida võib põhjendatult pidada konfidentsiaalseks.

2. Lõike 1 kohaseid auditeid viivad läbi organisatsioonid:

- a) kes on asjaomasest väga **suure digiplatvormi pakkujast ja temaga seotud mis tahes juriidilisest isikust** sõltumatud ja kellel puudub nendega huvide konflikt. Auditit tegev organisatsioon eelkõige
 - i) ei ole osutanud asjaomasele väga suure digiplatvormi pakkujale ega temaga seotud mis tahes juriidilisele isikule auditiväliseid teenuseid auditi algusele eelnenud 12 kuu jooksul ning on võtnud kohustuse neile selliseid teenuseid mitte osutada 12 kuu jooksul pärast auditi lõppu;
 - ii) ei ole osutanud asjaomasele väga suure digiplatvormi pakkujale ega temaga seotud mis tahes juriidilisele isikule käesoleva artikli kohaseid auditeerimisteenuseid rohkem kui kümne järjestikuse aasta jooksul;
 - iii) ei tee auditit tasu alusel, mis sõltub auditi tulemusest;
- b) kellel on tõendatud eksperditeadmised riskijuhtimise valdkonnas ning vajalik tehniline pädevus ja suutlikkus;
- c) kes on tõendatult objektiivsed ja kohaldavad kutse-eetika põhimõtteid, mis tuginevad eelkõige tegevusjuhiste või asjakohaste standardite järgimisele.

3. Auditeid tegevad organisatsioonid koostavad iga auditi kohta auditaruande. Aruanne peab olema ***kirjalikult põhjendatud*** ja sisaldama vähemalt järgmist:
- a) auditeeritava väga suure digiplatvormi ***pakkuja*** nimi, aadress ja kontaktpunkt ning vaatlusalune ajavahemik;
 - b) auditeeriva organisatsiooni ***või organisatsioonide*** nimi ja aadress;
 - ba) huvide deklaratsioon;***
 - c) auditeeritud elementide kirjeldus ja kasutatud metoodika;
 - d) auditi peamiste järelduste ülevaade ***ja kokkuvõte***;
 - da) auditi käigus konsulteeritud kolmandate isikute loetelu;***
 - e) auditiarvamus (positiivne, positiivne kommentaaridega või negatiivne) selle kohta, kas auditeeritav väga ***suure digiplatvormi pakkuja*** on täitnud talle pandud ja tema poolt võetud kohustusi, millele on osutatud lõikes 1;
 - f) kui auditiarvamus ei ole positiivne, siis tegevussoovitused konkreetsete meetmete kohta täitmise saavutamiseks ***ning täitmise saavutamise soovitatav ajakava***.

- 3a. *Kui auditit tegev organisatsioon ei saanud auditeerida teatavaid konkreetseid elemente või esitada oma uurimiste põhjal auditiarvamust, lisab ta auditiaruandesse selgituse asjaolude kohta ja põhjused, miks neid elemente ei olnud võimalik auditeerida.*
4. Väga suurte digiplatvormide pakkujad, kes saavad auditiaruande, mis ei ole positiivne, võtavad nõuetekohaselt arvesse kõiki neile esitatud tegevussoovitusi, et võtta vajalikud meetmed soovitude rakendamiseks. Nad võtavad ühe kuu jooksul pärast kõnealuste soovitude saamist vastu kõnealuseid meetmeid käsitleva auditi rakendusaruande. Kui nad tegevussoovitusi ei rakenda, põhjendavad nad auditi rakendusaruandes, miks nad seda ei tee, ja esitavad alternatiivsed meetmed, mis nad **on** võtnud, et kõrvaldada tuvastatud mittetäitmine.
- 4a. *Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 69 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse täiendamiseks, kehtestades käesoleva artikli kohaste auditite tegemiseks vajalikud reeglid, eelkõige käesoleva artikli kohaselt tehtavate auditite menetlusetappe, auditeerimismeetodeid ja aruandevorme käsitlevad vajalikud reeglid. Neis delegeeritud õigusaktides võetakse arvesse kõiki artikli 34 lõike 1 punktis d osutatud vabatahtlikke auditistandardeid.*

Artikkel 29
Soovitussüsteemid

1. ***Lisaks artiklis 24a sätestatud nõuetele pakuvad soovitussüsteeme kasutavad väga suurte digiplatvormide pakkujad iga oma soovitussüsteemi puhul vähemalt ühe võimaluse, mis ei põhine määruse (EL) 2016/679 artikli 4 punktis 4 määratletud profiilianalüüsil.***

I

Artikkel 30
Internetireklaami täiendav läbipaistvus

1. ***Väga suurte digiplatvormide pakkujad, kes esitavad oma internetipõhistes kasutajaliidestest reklaami, koostavad ja teevad oma internetipõhise kasutajaliidese konkreetses osas mitmel kriteeriumil põhinevaid päringuid võimaldava otsitava ja usaldusväärse vahendi kaudu ning rakendusliidest kaudu üldsusele kättesaadavaks andmehoidla, mis sisaldab lõikes 2 osutatud teavet, tagades selle kättesaadavuse ühe aasta jooksul pärast reklaami viimast esitamiskorda nende internetipõhistes kasutajaliidestest. Nad tagavad, et andmehoidla ei sisalda nende teenusesaajate isikuandmeid, kellele reklaami esitati või oleks saanud esitada, ja teevad mõistlikke jõupingutusi tagamaks, et teave on täpne ja täielik.***

2. Andmehoidla sisaldab vähemalt kogu järgmist teavet:
- a) reklaami sisu, *sealhulgas toote, teenuse või kaubamärgi nimi ja reklaami teema*;
 - b) *füüsiline* või *juriidiline isik, kelle* nimel reklaami *esitatakse*;
 - ba)* *reklaami eest tasunud füüsiline või juriidiline isik, kui see isik erineb punktis b osutatud isikust*;
 - c) ajavahemik, mille jooksul reklaami *esitati*;
 - d) teave selle kohta, kas reklaam oli mõeldud *esitamiseks* ühele või mitmele kindlale teenusesaajate rühmale, ja kui see nii oli, siis sel eesmärgil kasutatud peamised parameetrid, *sealhulgas ühe või mitme kindla rühma väljajätmiseks kasutatud parameetrid, kui see on asjakohane*;
 - da)* *väga suurtel digiplatvormidel avaldatud ja artikli 24 lõike 2 kohaselt kindlaks tehtud ärilised teadaanded*;
 - e) nende teenusesaajate koguarv, kellele reklaam *esitati*, ja, kui see on asjakohane, *iga liikmesriigi* koondarvud teenusesaajate rühma või rühmade kohta, kellele reklaam oli spetsiaalselt suunatud.

- 2a. *Lõike 2 punktide a, b ja ba puhul, kui väga suurte digiplatvormide pakkuja kõrvaldas või blokeeris juurdepääsu konkreetsele reklaamile väidetava ebaseaduslikkuse või tema teenusetingimustega kokkusobimatuse tõttu, ei sisalda andmehoidla kõnealustes punktides osutatud teavet. Sel juhul sisaldab andmehoidla asjaomase konkreetse reklaami kohta vastavalt artikli 15 lõike 2 punktides a–e või artikli 8 lõike 2 punkti a alapunktis i osutatud teavet.*

Komisjon võib pärast nõukoja, artiklis 31 osutatud asjaomaste kontrollitud teadlaste ja üldsusega konsulteerimist anda välja suuniseid käesolevas artiklis osutatud andmehoidlate struktuuri, korralduse ja funktsioonide kohta.

Artikkel 31

Juurdepääs andmetele ja kontroll

1. Väga suurte digiplatvormide pakkujad tagavad tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile või komisjonile nende põhjendatud taotluse korral ja taotluses märgitud mõistliku aja jooksul juurdepääsu andmetele, mis on vajalikud, et jälgida ja hinnata käesoleva määruse täitmist. ■

- 1a. Digiteenuste koordinaatorid ja komisjon kasutavad lõike 1 kohaselt juurdepääsetavaid andmeid üksnes käesoleva määruse täitmise jälgimiseks ja hindamiseks ning võtavad nõuetekohaselt arvesse väga suurte digiplatvormide pakkujate ja asjaomaste teenusesaajate õigusi ja huve, sealhulgas isikuandmete kaitset, konfidentsiaalse teabe, eelkõige ärisaladuste kaitset ning nende teenuse turvalisuse säilitamist.*
- 1b. Lõike 1 kohaldamisel selgitavad väga suurte digiplatvormide pakkujad kas tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatori või komisjoni taotlusel oma algoritmiliste süsteemide, sealhulgas oma soovitusüsteemide lahendusi, loogikat, toimimist ja testimist.*
2. Tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatori põhjendatud taotluse korral tagavad väga suurte digiplatvormide pakkujad taotluses märgitud mõistliku aja jooksul andmetele juurdepääsu käesoleva artikli lõike 4 nõuetele vastavatele kontrollitud teadlastele üksnes selleks, et nad saaksid teha teadusuuringuid, mis aitavad kaasa **liidus** süsteemsete riskide **avastamisele**, tuvastamisele ja mõistmisele, nagu on sätestatud artikli 26 **lõike 1 kohaselt**, ning artikli 27 kohaste riskimaandusmeetmete piisavuse, tõhususe ja mõju hindamisele.

2a. *Väga suure digiplatvormi pakkuja* võib 15 päeva jooksul pärast *lõikes* 2 osutatud taotluse saamist taotleda vastavalt vajadusele ■ tegevuskohajärgselt digiteenuste koordinaatorilt ■ taotluse muutmist, kui ta leiab, et tal ei ole võimalik anda taotletud andmetele juurdepääsu ühel kahest järgmisest põhjusest:

- a) tal puudub andmetele juurdepääs;
- b) andmetele juurdepääsu andmisega kaasneks märkimisväärne haavatavus seoses teenuse turvalisusega või konfidentsiaalse teabe, eelkõige ärisaladuse kaitsega.

2b. Lõike **2a** kohased muutmistaotlused peavad sisaldama ettepanekuid ühe või mitme alternatiivse vahendi kohta, mille abil saab tagada juurdepääsu taotletud andmetele või muudele andmetele, mis on taotluse eesmärgi saavutamiseks asjakohased ja piisavad.

Tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator või komisjon teeb muutmistaotluse kohta otsuse 15 päeva jooksul ning edastab väga *suure digiplatvormi pakkujale* oma otsuse ja, kui see on asjakohane, muudetud taotluse ning uue taotluse täitmise tähtaja.

3. Väga suurte digiplatvormide pakkujad *hõlbustavad ja* tagavad lõigete 1 ja 2 kohaselt andmetele juurdepääsu *taotluses täpsustatud asjakohaste liideste, sealhulgas* internetipõhiste andmebaaside või rakendusliideste kaudu.
4. *Teadlaste nõuetekohaselt põhjendatud taotluse korral annab tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator neile kontrollitud teadlase staatuse ja esitab lõike 2 kohased andmetele juurdepääsu taotlused, kui teadlased tõendavad, et nad vastavad kõigile järgmistele tingimustele:*
- a) nad on seotud direktiivi (EL) 2019/790 artikli 2 punktis 1 määratletud teadusorganisatsiooniga;*
 - b) nad on ärihuvidest sõltumatud;*

- ba) teadlaste esitatud taotluses avaldatakse teave teadusuuringuteks eraldatud rahasummade kohta;*
- c) nad on suutelised täitma iga taotlusega seotud kindlaid andmeturbe- ja konfidentsiaalsusnõudeid ja kaitsma isikuandmeid ning nad kirjeldavad oma taotluses asjakohaseid tehnilisi ja korralduslikke meetmeid, mis nad on sel eesmärgil võtnud;*
- d) teadlaste esitatud taotluses põhjendatakse taotletavate andmete vajalikkust ja proportsionaalsust teadusuuringute tegemiseks ning tähtaegu, mille jooksul nad andmetele juurdepääsu taotlevad, ning selles näidatakse teadusuuringute eeldatavate tulemuste panust lõikes 2 sätestatud eesmärkide saavutamisse;*
- e) kavandatud teadustegevus viiakse läbi lõikes 2 sätestatud eesmärkidel;*
- f) nad võtavad kohustuse teha oma uuringutulemused üldsusele mõistliku aja jooksul pärast teadusuuringu lõpuleviimist tasuta kättesaadavaks, võttes arvesse asjaomaste teenusesaajate õigusi ja huve kooskõlas määrusega (EL) 2019/679.*

Käesoleva lõike kohase taotluse kättesaamisel teavitab tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator sellest komisjoni ja nõukoda.

4a. *Teadlased võivad oma taotluse esitada ka selle teadusorganisatsiooni liikmesriigi digiteenuste koordinaatorile, millega nad on seotud. Käesoleva lõike kohase taotluse kättesaamisel viib digiteenuste koordinaator läbi esialgse hindamise selle kohta, kas asjaomased teadlased vastavad kõikidele lõikes 4 sätestatud tingimustele, ning saadab seejärel taotluse koos asjaomaste teadlaste esitatud tõendavate dokumentide ja esialgse hinnanguga tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile, kes teeb põhjendamatu viivitusega otsuse teadlasele staatuse andmise kohta.*

Võttes seejuures nõuetekohaselt arvesse esitatud esialgset hinnangut, kuulub teadlasele kontrollitud teadlase staatuse andmise kohta lõpliku otsuse tegemine lõike 4 kohaselt tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatori pädevusse.

4b. *Digiteenuste koordinaator, kes andis kontrollitud teadlase staatuse ja esitas taotluse anda kontrollitud teadlasele juurdepääs, teeb otsuse juurdepääsu lõpetamise kohta, kui ta teeb kas omal algatusel läbiviidud uurimise või kolmandatelt isikutelt saadud teabe alusel kindlaks, et kontrollitud teadlane ei täida enam lõikes 4 sätestatud tingimusi, ning teavitab otsusest asjaomast väga suure digiplatvormi pakkujat. Enne juurdepääsu lõpetamist võimaldab digiteenuste koordinaator kontrollitud teadlasel reageerida oma uurimise tulemustele ja kavatsusele juurdepääs lõpetada.*

- 4c. *Digiteenuste koordinaatorid edastavad nõukojale nende füüsiliste isikute või üksuste nimed ja kontaktandmed, kellele nad on andnud kontrollitud teadlase staatuse, samuti taotluse aluseks oleva teadusuuringu eesmärgi vastavalt lõikele 4 või selle, et nad on kõnealuse staatuse lõpetanud vastavalt lõikele 4a.*
- 4d. *Väga suurte digiplatvormide pakkujad annavad teadlastele põhjendamatu viivitusega juurdepääsu andmetele, sealhulgas reaajas andmetele, kui see on tehniliselt võimalik, eeldusel et need andmed on nende internetipõhises kasutajaliideses avalikult kättesaadavad; juurdepääs antakse ka teadlastele, kes on seotud mittetulunduslike asutuste, organisatsioonide ja ühendustega, kes vastavad lõike 4 punktides b, ba, c ja d sätestatud tingimustele ja kes kasutavad andmeid üksnes selliste teadusuuringute tegemiseks, mis aitavad kaasa artikli 26 lõike 1 kohaselt liidus süsteemsete riskide avastamisele, tuvastamisele ja mõistmisele.*

I

5. Komisjon võtab pärast nõukojaga konsulteerimist vastu delegeeritud õigusaktid, et sätestada tehnilised tingimused, mille kohaselt väga **suurte digiplatvormide pakkujad** andmeid lõigete 1 ja 2 alusel jagavad, ning see, millistel eesmärkidel võib neid andmeid kasutada. Kõnealustes delegeeritud õigusaktides sätestatakse konkreetsed tingimused **ja asjakohased objektiivsed näitajad, samuti menetlused ja vajaduse korral sõltumatud nõuandemehhanismid, et toetada** andmete **jagamist** teadlastega kooskõlas määrusega (EL) 2016/679, võttes arvesse väga suurte digiplatvormide **pakkujate** ja asjaomaste teenusesaajate õigusi ja huve, sealhulgas konfidentsiaalse teabe, eelkõige ärisaladuste kaitse ning nende teenuse turvalisuse säilitamise vajadust.

Artikkel 32

Vastavuskontrolli *funktsioon*

1. Väga suurte digiplatvormide pakkujad loovad vastavuskontrolli *funktsiooni*, mis on operatiivfunktsioonidest sõltumatu ja koosneb ühest või mitmest vastavuskontrolli spetsialistist, sealhulgas vastavuskontrolli *funktsiooni* juhust. Vastavuskontrolli *funktsioonil* peavad olema piisavad volitused, staatus ja vahendid, samuti juurdepääs väga suure digiplatvormi pakkuja juhtorganile, et jälgida kõnealuse pakkuja vastavust käesolevale määrusele.

2. ■ Vastavuskontrolli *spetsialistidel* on lõikes 3 osutatud ülesannete täitmiseks vajalik kutsekvalifikatsioon ning selleks vajalikud teadmised, kogemus ja suutlikkus. ■

Väga suure digiplatvormi pakkuja juhtorgan määrab vastavuskontrolli funktsiooni juhi, kes on sõltumatu kõrgem juht, kellel on selge vastutus vastavuskontrolli funktsiooni eest.

Vastavuskontrolli funktsiooni juht annab aru otse väga suure digiplatvormi pakkuja juhtorganile, kes on kõrgemast juhtkonnast sõltumatu, ning võib tõstatada probleeme ja hoiatada kõnealust organit, kui artiklis 26 osutatud riskid või käesoleva määruse mittejärgimine mõjutavad või võivad mõjutada asjaomast väga suure digiplatvormi pakkujat, ilma et see piiraks juhtorgani vastutust tema järelevalve- ja juhtimisülesannete täitmisel.

Vastavuskontrolli funktsiooni juhti ei eemaldata ilma väga suure digiplatvormi pakkuja juhtorgani eelneva heakskiiduta.

3. Vastavuskontrolli spetsialistidel on järgmised ülesanded:

- a) teha käesoleva määruse kohaldamisel koostööd tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatori ja komisjoniga;
- aa) *tagada, et kõik artiklis 26 osutatud riskid tehakse kindlaks ja neist teatatakse nõuetekohaselt ning et võetakse mõistlikud, proportsionaalsed ja mõjusad riskimaandusmeetmed vastavalt artiklile 27;*
- b) korraldada väga suure digiplatvormi **pakkuja** tegevust seoses artikli 28 kohase sõltumatu auditiga ja teha selle tegevuse üle järelevalvet;
- c) teavitada ja nõustada väga suure digiplatvormi **pakkuja** juhtkonda ja töötajaid seoses käesolevast määrusest tulenevate asjakohaste kohustustega;
- d) jälgida **II** väga suure digiplatvormi **pakkuja poolset** käesolevast määrusest **tulenevate kohustuste täitmist**;
- e) *kui see on asjakohane, jälgida väga suure digiplatvormi pakkuja poolset artiklite 35 ja 36 kohaste tegevusjuhendite või artikli 37 kohaste kriisiprotokollide alusel võetud kohustuste täitmist.*

I

5. *Väga suurte digiplatvormide pakkujad* edastavad vastavuskontrolli *funktsiooni vastavuskontrolli spetsialistide nimed* ja kontaktandmed tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile ja komisjonile.
6. Väga suure digiplatvormi pakkuja juhtorgan määrab kindlaks pakkuja juhtimiskorra, mis tagab vastavuskontrolli *funktsiooni sõltumatuse, sealhulgas ülesannete lahususe väga suure digiplatvormi pakkuja töökorralduses, huvide konfliktide ennetamise ning artikli 26 kohaselt kindlaks tehtud süsteemsete riskide usaldusväärse juhtimise, ning teostab selle üle järelevalvet ja vastutab selle rakendamise eest.*
7. Juhtorgan kinnitab ja vaatab korrapäraselt vähemalt kord aastas läbi artikli 26 kohaselt kindlaks tehtud selliste riskide võtmise, juhtimise, järelevalve ja maandamise strateegiad ja põhimõtted, millega väga suur digiplatvorm kokku puutub või võib kokku puutuda.
8. Juhtorgan pühendab riskijuhtimisega seotud meetmete kaalumisele piisavalt aega. Ta osaleb aktiivselt riskijuhtimisega seotud otsuste tegemises ja tagab piisavate vahendite eraldamise artikli 26 kohaselt kindlaks tehtud riskide juhtimiseks.

Artikkel 33

Väga suurte digiplatvormide *pakkujate* läbipaistvusaruannete esitamise kohustus

1. Väga suurte digiplatvormide *pakkujad* avaldavad artiklis 13 osutatud aruanded *hiljemalt kahe* kuu jooksul alates artikli 25 *lõike 6 teises lõigus* osutatud kohaldamise kuupäevast ja seejärel *vähemalt* iga kuue kuu tagant.
 - 1a. *Käesoleva artikli lõike 1 kohastes aruannetes esitatakse lisaks artiklis 13 ja artikli 23 lõikes 1 osutatud teabele järgmised andmed:*
 - b) *personal, kelle väga suurte digiplatvormide pakkujad määravad liidus pakutavate teenuste sisu modereerimiseks, vastavalt vajadusele igas liidu ametlikus keeles, sealhulgas artiklite 14 ja 19 kohaste kohustuste täitmiseks ning artikli 17 kohaste kohustuste täitmiseks;*
 - c) *punktis a osutatud tegevusi teostavate isikute kvalifikatsioon ja keelelised teadmised ning sellistele töötajatele pakutav koolitus ja toetus;*
 - d) *artikli 13 lõike 1 punktis e osutatud täpsusnäitajad ja seonduv teave vastavalt vajadusele liidu ametlike keelte kaupa.*

Aruanded avaldatakse vähemalt ühes liidu ametlikus keeles.

1b. *Lisaks artikli 23 lõikes 2 osutatud teabele lisavad väga suurte digiplatvormide pakkujad käesoleva artikli lõikes 1 osutatud aruannetesse ka teabe teenusesaajate kuu keskmise arvu kohta igas liikmesriigis.*

2. **■** *Väga suurte digiplatvormide pakkujad teevad hiljemalt kolm kuud pärast iga artikli 28 lõike 3 kohase auditaruande kättesaamist üldsusele kättesaadavaks ning edastavad tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile ja komisjonile järgmise:*

- a) aruanne, milles on esitatud artikli 26 kohase riskihindamise tulemused;
 - b) artikli 27 kohaselt kindlaks tehtud ja rakendatud **konkreetsed maandamismeetmed**;
 - c) artikli 28 lõikes 3 sätestatud auditaruanne;
 - d) artikli 28 lõikes 4 sätestatud auditi rakendusaruanne;
- da)** *asjakohasel juhul teave konsultatsioonide kohta, mille pakkuja on läbi viinud riskihindamiste ning riskimaandusmeetmete kavandamise toetamiseks.*

3. Kui **väga suure digiplatvormi pakkuja** leiab, et teatava teabe avaldamine vastavalt lõikele 2 võib kaasa tuua kõnealuse **pakkuja** või teenusesaajate konfidentsiaalse teabe avalikustamise, tekitada tema teenuse turvalisusele olulisi haavatavusi, õõnestada avalikku julgeolekut või tekitada kahju teenusesaajatele, võib **pakkuja** sellise teabe **avalikult kättesaadavatest** aruannetest välja jätta. Sellisel juhul edastab **pakkuja** täielikud aruanded tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile ja komisjonile koos põhjendustega selle kohta, miks teave **avalikult kättesaadavatest** aruannetest välja jäeti.

Artikkel 33a

Väga suured internetipõhised otsingumootorid

1. *Käesolevat jagu, välja arvatud artikli 33 lõikeid 1a ja 1b, kohaldatakse selliste internetipõhiste otsingumootorite suhtes, mida kasutavad liidus keskmiselt vähemalt 45 miljonit aktiivset teenusesaajat kuus ja mis on artikli 25 lõike 4 kohaselt määratletud kui väga suured internetipõhised otsingumootorid.*
2. *Selleks et määrata kindlaks aktiivsete teenusesaajate keskmine arv kuus, kohaldatakse artikli 23 lõikeid 2, 3 ja 3a kõigi internetipõhiste otsingumootorite suhtes, mis ei kvalifitseeru mikro- või väikeettevõtjateks soovituse 2003/361/EÜ lisa tähenduses, välja arvatud need, mis on käesoleva artikli lõike 1 kohaselt väga suured internetipõhised otsingumootorid.*

Artikkel 33b
Järelevalvetasu

1. *Alates väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite määratlemisest vastavalt artiklile 25 nõuab komisjon nende pakkujatelt iga-aastast järelevalvetasu.*
2. *Iga-aastaste järelevalvetasude kogusumma katab hinnangulised kulud, mis komisjonil tekivad seoses tema käesoleva määruse kohaste järelevalveülesannetega, eelkõige kulud, mis on seotud artikli 25 kohase määratlemisega, artikli 23 lõike 2a kohase andmebaasi loomise, haldamise ja käitamisega ning artikli 67 kohase teabevahetussüsteemiga, artikli 45a kohase edastamisega, artikli 48 kohase nõukoja toetamisega ning artikli 44a ja IV peatüki 3. jao kohaste järelevalveülesannetega.*
3. *Komisjon kehtestab artikli 70 kohaselt vastu võetud rakendusaktiga ja kooskõlas käesoleva artikli lõikes 4 osutatud delegeeritud õigusaktis sätestatud metoodikaga iga-aastase järelevalvetasu summa iga väga suure digiplatvormi ja väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja kohta. Väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujatelt nõutakse iga teenuse eest iga-aastast järelevalvetasu alates nende määratlemisest vastavalt artiklile 25.*

4. *Komisjon sätestab artikli 69 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis üksikasjaliku metoodika ja menetlused seoses järgmisega:*

- a) lõikes 2 osutatud hinnanguliste kulude kindlaksmääramine;*
- b) lõike 5 punktides b ja c osutatud individuaalsete iga-aastaste järelevalvetasude kindlaksmääramine;*
- c) lõike 5 punktis c määratletud maksimaalse ülemmäära kindlaksmääramine; ning*
- e) vajalik maksete tegemise kord.*

5. *Lõikes 4 osutatud delegeeritud õigusaktis ja lõikes 3 osutatud rakendusaktis järgitakse järgmisi põhimõtteid:*

- a) iga-aastase järelevalvetasu kogusumma prognoosimisel võetakse arvesse eelneval aastal kantud kulusid;*
- b) iga-aastane järelevalvetasu on proportsionaalne artikli 25 kohaselt määratletud väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja aktiivsete teenusesaajate keskmise arvuga kuus liidus iga teenuse puhul;*

- c) *väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuvalt võetava iga-aastase järelevalvetasu kogusumma ei tohi ühelgi juhul ületada 0,05 % tema eelneva majandusaasta ülemaailmsest aastasest netosissetulekust.*
6. *Käesoleva artikli lõike 1 kohaselt võetavaid iga-aastasi individuaalseid järelevalvetasusid käsitatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046⁴⁷ artikli 21 lõikele 5 sihtotstarbelise välistuluna.*
7. *Komisjon esitab igal aastal Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmisel tekkinud kulude kogusumma ja eelneval aastal võetud individuaalsete iga-aastaste järelevalvetasude kogusumma kohta.*

⁴⁷ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).*

5. jagu

Muud hoolsuskohustust käsitlevad sätted

Artikkel 34

Standardid

1. Komisjon ***konsulteerib nõukojaga ning*** toetab ja edendab asjaomaste Euroopa ja rahvusvaheliste standardiorganisatsioonide kehtestatavate vabatahtlike ***standardite*** väljatöötamist ja rakendamist vähemalt seoses järgmisega:
 - a) artikli 14 kohaste teadete elektrooniline esitamine;
 - aa) vormid, disaini- ja protsessistandardid teenusesaajatega kasutajasõbralikuks suhtlemiseks teenusetingimustest ja nende muudatustest tulenevate piirangute kohta;***
 - b) artikli 19 kohaste usaldusväärsete teavitajate edastatavate teadete elektrooniline esitamine, sealhulgas rakendusliideste kaudu;
 - c) kindlad liidesed, sealhulgas rakendusliidesed, millega hõlbustatakse artiklites 30 ja 31 sätestatud kohustuste täitmist;
 - d) väga suurte digiplatvormide ***ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite*** artikli 28 kohane auditeerimine;

- e) artikli 30 lõikes 2 osutatud reklaamiga seotud andmehoidlate koostalitlusvõime;
- f) andmete edastamine reklaamivahendajate vahel, et toetada artikli 24 punktides b ja c sätestatud läbipaistvuskohustuste täitmist;
- fa) tehnilised meetmed, mis võimaldavad täita käesolevas määruses sisalduvaid reklaamiga seotud kohustusi, sealhulgas artiklis 24 osutatud reklaamide ja äriliste teadaannete silmapaistva märgistusega seotud kohustusi;*
- fb) valikuliidesed ja teabe esitamine eri liiki soovitusüsteemide põhiparameetrite kohta kooskõlas artiklitega 24c ja 29;*
- fd) standardid sihipäraste meetmete kohta alaealiste kaitsmiseks internetis.*

2. Komisjon toetab standardite ajakohastamist lähtuvalt tehnoloogia arengust ja kõnealuste teenuste saajate käitumisest. *Asjakohane teave standardite ajakohastamise kohta peab olema avalikult kättesaadav ja kergesti juurdepääsetav.*

Artikkel 35
Tegevusjuhendid

1. Komisjon ja nõukoda edendavad ja hõlbustavad **vabatahtlike** tegevusjuhendite koostamist liidu tasandil, et aidata kaasa käesoleva määruse nõuetekohasele kohaldamisele, võttes eelkõige arvesse eri liiki ebaseadusliku sisu ja süsteemsete riskide käsitlemise spetsiifilisi probleeme ning tagades kooskõla liidu õigusega, eelkõige konkurentsi ja isikuandmete kaitset käsitleva õigusega.
2. Juhul, kui tekib oluline süsteemne risk artikli 26 lõike 1 tähenduses ja kui see on seotud mitme väga suure **digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootoriga**, võib komisjon kutsuda **asjaomaste** väga **suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujaid** ning vajaduse korral muid väga **suurte digiplatvormide** ja **digiplatvormide pakkujaid ning** vahendusteenuste osutajaid, samuti **asjaomaseid pädevaid asutusi**, kodanikuühiskonna organisatsioone ja muid **asjaomaseid sidusrühmi** osalema tegevusjuhendite koostamises, mis hõlmab kokkuleppimist kindlate riskimaandusmeetmete võtmise kohustustes ning võetud meetmete ja nende tulemuste korrapärase aruandluse raamistikus.

3. Lõigete 1 ja 2 kohaldamisel püüavad komisjon ja nõukoda **ning asjakohasel juhul muud organid** tagada, et tegevusjuhendites oleks selgelt sätestatud nende **konkreetsed** eesmärgid, et need sisaldaksid kõnealuste eesmärkide saavutamise mõõtmise peamisi tulemusnäitajaid ning et neis võetaks nõuetekohaselt arvesse kõigi huvitatud isikute, **eelkõige** kodanike vajadusi ja huve liidu tasandil. Samuti püüavad komisjon ja nõukoda tagada, et osalejad annavad komisjonile ja oma vastavatele tegevuskohajärgsetele digiteenuste koordinaatoritele korrapäraselt aru kõigist võetud meetmetest ja nende tulemustest, mida on mõõdetud juhendites sisalduvate peamiste tulemusnäitajate alusel. **Peamiste tulemusnäitajate ja võetud aruandluskohustuste puhul võetakse arvesse eri osalejate suuruse ja suutlikkuse erinevusi.**
4. Komisjon ja nõukoda hindavad, kas tegevusjuhendid täidavad lõigetes 1 ja 3 sätestatud otstarvet, ning jälgivad ja hindavad korrapäraselt nende eesmärkide täitmist, **võttes arvesse neis sisalduda võivaid peamisi tulemusnäitajaid**. Nad avaldavad oma sellekohased järeldused.

Komisjon ja nõukoda edendavad ja hõlbustavad ka tegevusjuhendite korrapäraselt läbivaatamist ja kohandamist.

Tegevusjuhendite süstemaatilise eiramise korral võivad komisjon ja nõukoda paluda, et tegevusjuhenditele alla kirjutanud võtaksid vajalikke meetmeid.

I

Artikkel 36

Internetireklaami tegevusjuhendid

1. Komisjon edendab ja hõlbustab liidu tasandil **vabatahtlike** tegevusjuhendite koostamist digiplatvormide **pakkujate** ja muude asjaomaste teenuseosutajate, näiteks internetireklaami vahendusteenuste osutajate, **teiste programmeeritava reklaami väärtusahelas osalejate** või teenusesaajaid esindavate organisatsioonide ja kodanikuühiskonna organisatsioonide või asjaomaste asutuste vahel, et tagada internetireklaami **väärtusahelas osalejate jaoks** suurem läbipaistvus, kui on nõutav artiklite 24 ja 30 alusel.
2. Komisjon püüab tagada, et tegevusjuhenditega võetakse eesmärgiks tagada teabe tõhus edastamine kõigi asjaosaliste õigusi ja huve austades ning konkurentsivõimeline, läbipaistev ja õiglane internetireklaami keskkond kooskõlas liidu ja siseriikliku õigusega, eelkõige konkurentsi **ning eraelu puutumatuse** ja isikuandmete kaitset käsitleva õigusega. Komisjoni eesmärk on tagada, et tegevusjuhendites käsitletakse vähemalt järgmist:
 - a) internetireklaami vahendajate valduses oleva teabe edastamine teenusesaajatele seoses artikli 24 punktides b ja c sätestatud nõuetega;
 - b) internetireklaami vahendajate valduses oleva teabe edastamine andmehoidlatesse vastavalt artiklile 30;

c) sisuline teave andmete monetiseerimise kohta.

3. Komisjon edendab tegevusjuhendite väljatöötamist ühe aasta jooksul pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva ja nende kohaldamist hiljemalt kuus kuud pärast seda kuupäeva.
- 3a. *Komisjon ergutab kõiki lõikes 1 osutatud internetireklaami väärtusahelas osalejaid tegevusjuhendites sätestatud kohustusi kinnitama ja täitma.*

Artikkel 36a

Juurdepääsetavuse tegevusjuhendid

1. *Komisjon edendab ja hõlbustab liidu tasandil tegevusjuhendite koostamist, kaasates digiplatvormide pakkujad ja muud asjaomased teenuseosutajad, teenusesaajaid esindavad organisatsioonid ja kodanikuühiskonna organisatsioonid või asjaomased asutused, et edendada täielikku ja mõjusat võrdset osalemist, parandades juurdepääsu internetipõhiste teenustele, mis oma algse ülesehituse või hilisema kohandamise kaudu vastavad puuetega inimeste konkreetsetele vajadustele.*

2. *Komisjon püüab tagada, et tegevusjuhenditega võetakse eesmärgiks tagada kõnealuste teenuste juurdepääsetavus kooskõlas liidu ja siseriikliku õigusega, et maksimeerida nende eeldatavat kasutamist puuetega inimeste poolt. Komisjon püüab tagada, et tegevusjuhendites käsitletakse vähemalt järgmisi eesmärke:*
- a) teenuste disainimine ja kohandamine nii, et need oleksid puuetega inimestele juurdepääsetavad, muutes need tajutavaks, kasutatavaks, mõistetavaks ja töökindlaks;*
 - b) selgitamine, kuidas teenused vastavad kohaldatavatele juurdepääsetavusnõuetele, ja selle teabe tegemine üldsusele kättesaadavaks nii, et see on juurdepääsetav puuetega inimestele;*
 - c) käesoleva määruse kohaselt esitatud teabe, vormide ja meetmete tegemine kättesaadavaks nii, et need oleksid hõlpsasti leitavad, kergesti arusaadavad ja puuetega inimestele juurdepääsetavad.*
3. *Komisjon edendab tegevusjuhendite väljatöötamist ühe aasta jooksul pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva ja nende kohaldamist hiljemalt kuus kuud pärast seda kuupäeva.*

Artikkel 37
Kriisiprotokollid

1. Nõukoda võib soovitada komisjonil algetada kooskõlas lõigetega 2, 3 ja 4 ***vabatahtlike*** kriisiprotokollide koostamise eranditult selliste kriisilukordade lahendamiseks, mille puhul esineb avalikku julgeolekut või rahvatervist mõjutavaid erakorralisi asjaolusid.
2. Komisjon julgustab väga suuri digiplatvorme, ***väga suuri internetipõhiseid otsingumootoreid*** ja vajaduse korral muid digiplatvorme ***või internetipõhiseid otsingumootoreid*** osalema koos komisjoniga kriisiprotokollide koostamises, testimises ja kohaldamises ning hõlbustab platvormidel nendes tegevustes osalemist; kõnealused kriisiprotokollid hõlmavad üht või mitut järgmistest meetmetest:
 - a) kuvatakse kriisilukorra kohta olulisem teave, mille esitavad liikmesriikide ametiasutused või mis esitatakse liidu tasandil ***või mille esitavad muud asjakohased usaldusväärsed organid, sõltuvalt kriisi kontekstist***;
 - b) tagatakse, et ***vahendusteenuste osutaja määrab konkreetse kriisijuhtimise eest vastutava kontaktpunkti***; vajaduse korral võib selleks olla artiklis 10 osutatud ***elektrooniline kontaktpunkt või väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujate puhul artiklis 32 osutatud vastavuskontrolli spetsialist***;
 - c) kus asjakohane, kohandatakse artiklites 14, 17, 19, 20 ja 27 sätestatud kohustuste täitmiseks ette nähtud ressursse kriisilukorrast tingitud vajadustele.

3. Komisjon **kaasab** vastavalt vajadusele ■ kriisiprotokollide koostamisse, testimisse ja nende kohaldamise järelevalvesse liikmesriikide ametiasutusi ning **võib kaasata ka** liidu organeid, ameteid ja asutusi. Kui see on vajalik ja asjakohane, võib komisjon kriisiprotokollide koostamisse kaasata ka kodanikuühiskonna organisatsioone või muid asjaomaseid organisatsioone.
4. Komisjoni eesmärk on tagada, et kriisiprotokollides oleks selgelt sätestatud kõik järgmised aspektid:
- a) kindlad parameetrid, mille alusel määratakse kindlaks kriisiprotokollis käsitletav erakorraline asjaolu, ja eesmärgid, mida protokolliga püütakse saavutada;
 - b) iga osaleja roll ja meetmed, mille ta peab võtma ettevalmistusetapis ja pärast kriisiprotokolli käivitamist;
 - c) selge menetluskord, mille järgi otsustatakse, millal kriisiprotokoll käivitatakse;
 - d) selge menetluskord, mille järgi otsustatakse ajavahemik, mille jooksul pärast kriisiprotokolli käivitamist meetmeid võetakse ja mis piirdub rangelt sellega, mis on vajalik konkreetsete erakorraliste asjaoludega tegelemiseks;

- e) kaitsemeetmed, et käsitleda võimalikke negatiivseid mõjusid hartas sätestatud põhiõigustele, eelkõige väljendus- ja teabevabadusele ning mittediskrimineerimise õigusele;
- f) protsess, mille kohaselt antakse pärast kriisiolukorra lõppemist avalikult aru võetud meetmetest, nende kestusest ja tulemustest.

5. Kui komisjon leiab, et kriisiprotokolliga ei ole võimalik kriisiolukorda tõhusalt lahendada või lõike 4 punktis e osutatud põhiõiguste kaitset tagada, *nõuab* ta osalejatelt kriisiprotokolli läbivaatamist, sealhulgas täiendavate meetmete võtmist.

IV peatükk

Rakendamine, koostöö, karistused ja täitmise tagamine

1. jagu

Pädevad asutused ja riiklikud digiteenuste koordinaatorid

Artikkel 38

Pädevad asutused ja digiteenuste koordinaatorid

1. Liikmesriigid määravad vähemalt ühe *vahendusteenuste osutajate järelevalve ja* käesoleva määruse täitmise tagamise eest vastutava pädeva asutuse (edaspidi „pädev asutus“).

2. Liikmesriigid määravad ühe pädevatest asutustest oma digiteenuste koordinaatoriks. Digiteenuste koordinaator vastutab kõigi küsimuste eest, mis on seotud käesoleva määruse **järelevalve** ja täitmise tagamisega kõnealuses liikmesriigis, välja arvatud juhul, kui asjaomane liikmesriik on määranud teatavad kindlad ülesanded või sektorid teistele pädevatele asutustele. Digiteenuste koordinaator vastutab igal juhul nende küsimustega seotud koordineerimise tagamise eest riiklikul tasandil ning aitab kaasa käesoleva määruse tõhusale ja järjepidevale **järelevalvele** ja täitmise tagamisele kogu liidus.

Selleks teevad digiteenuste koordinaatorid koostööd üksteise, teiste riiklike pädevate asutuste, nõukojade ja komisjoniga, ilma et see piiraks liikmesriikide võimalust näha ette **koostöömehhanismid ja digiteenuste koordinaatorite** korrapärane arvamuste vahetus teiste **riiklike** asutustega, kui see on **nende vastavate** ülesannete täitmiseks asjakohane.

Kui liikmesriik määrab lisaks digiteenuste koordinaatorile **ühe või mitu pädevat asutust**, tagab ta, et nende asutuste ja digiteenuste koordinaatori vastavad ülesanded on selgelt määratletud ning et nad teevad oma ülesannete täitmisel tihedat ja tulemuslikku koostööd. Asjaomane liikmesriik teatab komisjonile ja nõukojale teiste pädevate asutuste nimed ning nende vastavad ülesanded.

3. Liikmesriigid määravad digiteenuste koordinaatorid **15** kuu jooksul alates ... /*käesoleva määruse jõustumise **kuupäev***/.

Liikmesriigid teevad üldsusele kättesaadavaks ning edastavad komisjonile ja nõukogule oma selle pädeva asutuse nime, kes on määratud digiteenuste koordinaatoriks, ning teabe selle kohta, kuidas temaga ühendust võtta.

4. Digiteenuste koordinaatorite suhtes kohaldatavaid artiklite 39, **44a** ja 41 *sätteid* kohaldatakse ka kõigi muude pädevate asutuste suhtes, kelle liikmesriigid ***käesoleva artikli*** lõike 1 kohaselt määravad.

Artikkel 39

Digiteenuste koordinaatoritele esitatavad nõuded

1. Liikmesriigid tagavad, et nende digiteenuste koordinaatorid täidavad käesolevast määrusest tulenevaid ülesandeid erapooletult, läbipaistvalt ja õigel ajal. Liikmesriigid tagavad, et nende digiteenuste koordinaatoritel on oma ülesannete täitmiseks ***kõik vajalikud vahendid, sealhulgas*** piisavad tehnilised, rahalised ja inimressursid, ***et teha nõuetekohast järelevalvet kõigi nende pädevuse alla kuuluvate vahendusteenuste osutajate üle. Iga liikmesriik tagab, et tema digiteenuste koordinaatoril on piisav autonoomia oma eelarve haldamisel eelarve üldistes piirides, et mitte mõjutada digiteenuste koordinaatori sõltumatust.***

2. Digiteenuste koordinaatorid tegutsevad oma käesoleva määruse kohaste ülesannete täitmisel ja volituste kasutamisel täiesti sõltumatult. Nad peavad olema kaitstud mis tahes välise mõju eest, sealhulgas otsese või kaudse mõju eest, ning ei tohi küsida ega võtta vastu juhiseid üheltki teiselt riigiasutuselt ega eraõiguslikult isikult.
3. ***Käesoleva artikli lõige 2 ei piira digiteenuste koordinaatorite ülesannete täitmist käesolevas määruses sätestatud järelevalve- ja täitmise tagamise süsteemis ega koostööd muude pädevate asutustega vastavalt artikli 38 lõikele 2. Käesoleva artikli lõige 2 ei takista kohtuliku kontrolli teostamist ega piira ka proportsionaalsete aruandlusnõuete kohaldamist digiteenuste koordinaatorite üldise tegevuse suhtes, nagu näiteks finantskulud või aruandmine riikide parlamentidele, eeldusel et need ei kahjusta käesoleva määruse eesmärkide saavutamist.***

I

Artikkel 41

Digiteenuste koordinaatorite õigused

1. Kui see on vajalik nende *käesolevast määrusest tulenevate* ülesannete täitmiseks, on digiteenuste koordinaatoritel nende liikmesriigi *pädevuse* alla kuuluvate vahendusteenuste osutajate tegevusega seoses **■** järgmised uurimisõigused:
 - a) õigus nõuda neilt teenuseosutajatelt ja kõigilt teistelt isikutelt, kes tegutsevad oma kaubandus-, ettevõtlus-, käsitööndus- või kutsetegevusega seotud eesmärkidel ning kes võivad mõistliku eelduse kohaselt olla teadlikud käesoleva määruse kahtlustatava rikkumisega seotud teabest, sealhulgas artiklis 28 ja artikli **59a** lõikes **2** osutatud auditeid tegevatelt organisatsioonidelt, sellise teabe esitamist *põhjendamatu viivituse*ta;
 - b) õigus teha **■** kontrolle *või taotleda oma liikmesriigi kohtuasutuselt korralduse andmist kontrollide tegemiseks* valdustes, mida kõnealused teenuseosutajad või isikud kasutavad oma kaubandus-, ettevõtlus-, käsitööndus- või kutsetegevusega seotud eesmärkidel, või nõuda kontrolli tegemist muudelt ametiasutustelt, et kahtlustatava rikkumisega seotud mis tahes vormis teavet olenemata andmekandjast uurida, arestida, sellest koopiaid teha või saada;
 - c) õigus paluda nende teenuseosutajate igal töötajal või esindajal või kõnealustel isikutel anda kahtlustatava rikkumisega seotud mis tahes teabe kohta selgitusi ja *nende nõusolekul* vastused salvestada.

2. Kui see on vajalik nende **käesolevast määrusest tulenevate** ülesannete täitmiseks, on digiteenuste koordinaatoritel nende liikmesriigi **pädevuse** alla kuuluvate vahendusteenuste osutajatega seoses **■** järgmised täitmise tagamise õigused:
- a) õigus nõustuda nende teenuseosutajate pakutavate kohustustega, mis on seotud käesoleva määruse täitmisega, ja muuta need kohustused siduvaks;
 - b) õigus nõuda rikkumiste lõpetamist ning, kui see on asjakohane, kehtestada rikkumisega proportsionaalseid ja rikkumise tulemuslikuks lõpetamiseks vajalikke parandusmeetmeid **või taotleda selle tegemist oma liikmesriigi kohtuasutuselt;**
 - c) õigus määrata kooskõlas artikliga 42 trahve käesoleva määruse, sealhulgas **käesoleva artikli** lõike 1 kohaselt antud **uurimiskorralduste** täitmata jätmise eest **või taotleda oma liikmesriigi kohtuasutuselt selliste trahvide määramist;**
 - d) õigus määrata kooskõlas artikliga 42 perioodiline karistusmaks, et tagada rikkumise lõpetamine vastavalt käesoleva **lõigu** punkti b kohaselt antud korraldusele või et karistada **käesoleva artikli** lõike 1 kohaselt antud **uurimiskorralduste** täitmata jätmise eest, **või taotleda oma liikmesriigi kohtuasutuselt sellise karistusmakse määramist;**

- e) õigus võtta vastu ajutisi meetmeid ***või taotleda oma liikmesriigi pädevalt kohtuasutuselt selliste meetmete vastuvõtmist***, et vältida tõsise kahju tekkimise riski.

Seoses esimese lõigu punktidega c ja d on digiteenuste koordinaatoritel nimetatud punktides sätestatud täitmise tagamise õigused ka muude lõikes 1 osutatud isikute suhtes, kui viimased ei täida neile kõnealuse lõike kohaselt antud korraldusi. Nad kasutavad neid täitmise tagamise õigusi üksnes pärast seda, kui nad on kõnealustele teistele isikutele edastanud õigel ajal kogu selliste korraldustega seotud asjakohase teabe, sealhulgas kohaldatava tähtaja, trahvid või perioodilised karistusmaksed, mis võidakse määrata korralduse täitmata jätmise eest, ja õiguskaitsevõimalused.

3. Kui see on vajalik nende ***käesolevast määrusest tulenevate*** ülesannete täitmiseks, on digiteenuste koordinaatoritel juhul, kui kõik muud käesoleva artikli kohased rikkumise lõpetamiseks kasutatavad volitused on ammendatud ning rikkumine kestab edasi ***või seda jätkatakse*** ja põhjustab tõsist kahju, mida ei saa vältida muude liidu või siseriikliku õiguse alusel kättesaadavate õiguste kasutamisega, õigus võtta oma liikmesriigi ***pädevuse*** alla kuuluvate vahendusteenuste osutajate suhtes järgmisi meetmeid:
- a) nõuda, et ***kõnealuste*** teenuseosutajate juhtorgan uuriks ***põhjendamatu viivituse***ta olukorda, võtaks vastu ja esitaks tegevuskava, milles sätestatakse rikkumise lõpetamiseks vajalikud meetmed, tagaks, et teenuseosutaja võtab need meetmed, ning esitaks võetud meetmete kohta aruande;

- b) kui digiteenuste koordinaator leiab, et **vahendusteenuste osutaja** ei ole **punktis a osutatud** nõudeid piisavalt täitnud, et rikkumine jätkub **või seda jätkatakse** ja põhjustab tõsist kahju ning et rikkumine on seotud **██** kuriteoga, millega kaasneb oht inimeste elule või ohutusele, paluda **oma** liikmesriigi pädeval kohtuasutusel nõuda rikkumisega seotud asjaomase teenuse saajate teenusele juurdepääsu ajutist piiramist või, üksnes juhul, kui see ei ole tehniliselt teostatav, vahendusteenuste osutaja sellele internetipõhisele kasutajaliidesele juurdepääsu ajutist piiramist, mille kaudu rikkumine toimub.

Digiteenuste koordinaator peab, välja arvatud juhul, kui ta tegutseb komisjoni artiklis 65 osutatud taotluse alusel, kutsuma enne esimese lõigu punkti b kohase taotluse esitamist huvitatud isikuid üles esitama ajavahemiku jooksul, mis ei tohi olla lühem kui kaks nädalat, kirjalikke märkusi, kirjeldades meetmeid, mille võtmist ta kavatseb taotleda, ning määra kindlaks nende kavandatud adressaadi või adressaadid. **Vahendusteenuste osutajal**, kavandatud adressaadil või adressaatidel ja mis tahes muudel õigustatud huvi üles näidanud kolmandatel isikutel on õigus osaleda pädeva kohtuasutuse menetluses. Kõik määratud meetmed peavad olema proportsionaalsed, võttes arvesse rikkumise laadi, raskusastet, korduvust ja kestust, ega tohi põhjendamatult piirata asjaomase teenuse saajate juurdepääsu seaduslikule teabele.

Juurdepääsupiirang kestab neli nädalat, kuid pädev kohtuasutus võib oma korraldusega lubada digiteenuste koordinaatoril seda ajavahemikku sama pikkade ajavahemike kaupa pikendada maksimaalselt selline arv kordi, nagu kõnealune kohtuasutus on ette näinud. Digiteenuste koordinaator pikendab kõnealust ajavahemikku ainult siis, kui ta leiab peale seda, kui on võtnud arvesse kõigi **asjaomase**st piirangust mõjutatud isikute õigusi ja huve ning kõiki asjakohaseid asjaolusid, sealhulgas teavet, mida **vahendusteenuste osutaja**, adreassaad või adreassaadid ning mis tahes muu õigustatud huvi üles näidanud kolmas isik talle on esitanud, et täidetud on mõlemad järgmised tingimused:

- a) **vahendusteenuste osutaja** ei ole võtnud rikkumise lõpetamiseks vajalikke meetmeid;
- b) ajutine piirang ei piira põhjendamatult teenusesaajate juurdepääsu seaduslikule teabele, võttes arvesse mõjutatud teenusesaajate arvu ning piisavate ja kergesti kättesaadavate alternatiivide olemasolu.

Kui digiteenuste koordinaator leiab, et **kolmanda lõigu punktides a ja b sätestatud tingimused** on täidetud, kuid ta ei saa kõnealust tähtaega kolmanda lõigu alusel pikendada, esitab ta esimese lõigu punktis b osutatud pädevale kohtuasutusele uue taotluse.

4. Lõigetes 1, 2 ja 3 loetletud õigused ei piira 3. jao kohaldamist.
5. Meetmed, mida digiteenuste koordinaatorid võtavad lõigetes 1, 2 ja 3 sätestatud õigusi kasutades, peavad olema tõhusad, heidutavad ja proportsionaalsed, võttes eelkõige arvesse kõnealuste meetmetega seotud rikkumise või kahtlustatava rikkumise laadi, raskusastet, korduvust ja kestust ning, kui see on asjakohane, ka asjaomase vahendusteenuste osutaja majanduslikku, tehnilist ja tegevuslikku suutlikkust.
6. Liikmesriigid **sätestavad konkreetset eeskirjad ja menetlused** lõigete 1, 2 ja 3 kohaste õiguste **kasutamiseks ning tagavad, et nende õiguste** kasutamisel kohaldatakse alati asjakohaseid kaitsemeetmeid, mis on sätestatud kohaldatavas siseriiklikus õiguses kooskõlas harta ja liidu õiguse üldpõhimõtetega. Täpsemalt võetakse kõnealuseid meetmeid üksnes kooskõlas õigusega eraelu puutumatusele ja kaitsele, sealhulgas õigusega olla ära kuulatud ja õigusega tutvuda toimikuga, ning arvestades kõigi mõjutatud isikute õigust tõhusatele õiguskaitsevahenditele.

Artikkel 42

Karistused

1. Liikmesriigid kehtestavad karistusnormid, mida kohaldatakse käesoleva määruse rikkumise korral nende **pädevuse** alla kuuluvate vahendusteenuste osutajate suhtes, ning võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks kooskõlas artikliga 41.
2. Karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja heidutavad. Liikmesriigid teavitavad komisjoni nimetatud normidest ja meetmetest ning teavitavad teda viivitamata ka nende hilisematest muudatustest.
3. Liikmesriigid tagavad, et käesolevas määruses sätestatud **kohustuse** täitmata jätmise eest määratavate **trahvide** maksimumsumma **on** 6 % asjaomase vahendusteenuste osutaja **eelneva majandusaasta** aastasest **ülemaailmsest** käibest. **Liikmesriigid tagavad, et** ebaõige, mittetäieliku või eksitava teabe esitamise, ebaõigele, mittetäielikule või eksitavale teabele reageerimata või selle parandamata jätmise ning **kontrollile mitteallumise** eest **määratava trahvi maksimumsumma on** 1 % asjaomase **vahendusteenuste osutaja või isiku eelneva majandusaasta** aastasest sissetulekust või **ülemaailmsest** käibest.

4. Liikmesriigid tagavad, et perioodilise karistusmaks maksimumsumma **on** 5 % asjaomase vahendusteenuste osutaja eelneva majandusaasta keskmisest päevasest **ülemaailmsest** käibest **või sissetulekust**, arvatuna asjaomases otsuses kindlaks määratud kuupäevast arvates.

Artikkel 43

Kaebuse esitamise õigus

Teenusesaajatel **ja igal nende nimel käesoleva määrusega antud õigusi kasutama volitatud asutusel, organisatsioonil või ühendusel** on õigus esitada vahendusteenuste osutajate vastu käesoleva määruse väidetavat rikkumist käsitlev kaebus selle liikmesriigi digiteenuste koordinaatorile, kus on teenusesaaja **asukoht** või tegevuskoht. **Niisuguse menettluse käigus on mõlemal poolel kooskõlas siseriikliku õigusega õigus avaldada arvamust ja saada asjakohast teavet kaebuse seisu kohta.** Digiteenuste koordinaator hindab kaebust ja edastab selle vajaduse korral tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile **koos arvamusena, kui seda peetakse asjakohaseks.** Kui kaebuse menetlemise eest vastutab liikmesriigi muu pädev asutus, edastab kaebuse saanud digiteenuste koordinaator selle kõnealusele asutusele.

Artikkel 43a

Hüvitis

Teenusesaajatel on õigus nõuda kooskõlas liidu ja siseriikliku õigusega vahendusteenuste osutajatelt hüvitist mis tahes kahju või kahjustuste eest, mis on tekkinud seeläbi, et need teenuseosutajad on rikkunud oma käesoleva määruse kohaseid kohustusi.

Artikkel 44
Tegevusaruanded

1. Digiteenuste koordinaatorid koostavad oma käesoleva määruse kohase tegevuse kohta aastaaruande, ***mis sisaldab artikli 43 kohaselt saadud kaebuste arvu ja nende suhtes võetud järelmeetmete ülevaadet. Need aruanded sisaldavad asjakohasel juhul riiklike pädevate asutuste esitatud teavet. Digiteenuste koordinaatorid teevad aastaaruanded üldsusele masinloetavas vormingus kättesaadavaks, ilma et see piiraks teabe konfidentsiaalsust käsitlevate kohaldatavate normide kohaldamist vastavalt artiklile 66a,*** ning edastavad need komisjonile ja nõukojale.
2. Aastaaruanne sisaldab ***ka*** järgmist teavet:
 - a) asjaomase digiteenuste koordinaatori liikmesriigi mistahes kohtu- või haldusasutuse poolt artiklite 8 ja 9 kohaselt ebaseadusliku sisu vastu meetmete võtmise ja teabe esitamise kohta antud korralduste arv ja sisu;
 - b) teave korralduste täitmise kohta, millest on teavitatud digiteenuste koordinaatorit vastavalt artiklitele 8 ja 9.

3. Kui liikmesriik on määranud artikli 38 kohaselt mitu pädevat asutust, tagab ta, et digiteenuste koordinaator koostab ühe aruande, mis hõlmab kõigi pädevate asutuste tegevust, ning et digiteenuste koordinaator saab teistelt asjaomastelt pädevatelt asutustelt kogu selleks vajaliku teabe ja toetuse.

1a. jagu

Pädevused, koordineeritud uurimine ja järjepidevusmehhanismid

Artikkel 44a

Pädevused

- 1. Käesoleva määruse sätete järelevalve ja täitmise tagamise osas on ainupädevus liikmesriigil, kus on vahendusteenuste osutaja peamine tegevuskoht, välja arvatud lõigetes 1a, 1b ja 1c sätestatud pädevuste osas.***
- 1a. Komisjonil on ainupädevus käesoleva määruse III peatüki 4. jao sätete osas.***
- 1b. Muude kui III peatüki 4. jao sätete osas on komisjonil käesoleva määruse sätete järelevalve ja täitmise tagamise pädevus väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujate puhul.***

- 1c. Kui komisjon ei ole algatanud menetlust seoses sama rikkumisega, on väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingmootorite pakkujate puhul käesoleva määruse sätete (v.a III peatüki 4. jao sätted) järelevalve ja täitmise tagamise pädevus liikmesriigil, kus on kõnealuse pakkuja peamine tegevuskoht.*
- 1d. Liikmesriigid ja komisjon jälgivad käesoleva määruse sätteid ja tagavad nende täitmise tihedas koostöös.*
- 2. Vahendusteenuste osutaja puhul, kellel ei ole liidus tegevuskohta, on kooskõlas käesoleva artikli lõigetega 1 ja 1c käesoleva määruse asjakohaste sätete järelevalve ja täitmise tagamise pädevus vastavalt liikmesriigil, kus on tema seadusliku esindaja elu- või tegevuskoht, või komisjonil.*
- 3. Kui vahendusteenuste osutaja ei nimeta artikli 11 kohaselt seaduslikku esindajat, on käesoleva artikli kohaselt need pädevused kõikidel liikmesriikidel ning väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja puhul komisjonil.*

Kui digiteenuste koordinaator kavatseb teostada oma käesoleva lõike kohaseid pädevusi, teavitab ta sellest kõiki teisi digiteenuste koordinaatoreid ja komisjoni ning tagab hartaga ette nähtud kohaldatavate kaitsemeetmete järgimise, eelkõige selleks, et vältida olukorda, kus seoses sama käitumisega karistatakse käesolevas määruses sätestatud kohustuste rikkumise eest rohkem kui üks kord. Kui komisjon kavatseb teostada oma käesoleva lõike kohaseid pädevusi, teavitab ta sellest kõiki teisi digiteenuste koordinaatoreid. Pärast käesoleva lõike kohast teavitamist ei algata teised liikmesriigid menetlust sama rikkumise suhtes, millele teatises osutatakse.

Artikkel 44b

Vastastikune abi

- 1. Digiteenuste koordinaatorid ja komisjon teevad tihedat koostööd ja abistavad üksteist, et kohaldada käesolevat määrust järjepidevalt ja tõhusalt. Vastastikune abi hõlmab eelkõige käesoleva artikli kohast teabevahetust ja tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatori kohustust teavitada kõiki sihtkohajärgseid digiteenuste koordinaatoreid, nõukoda ja komisjoni uurimise algatamisest ja kavatsusest teha konkreetse vahendusteenuste osutaja suhtes lõplik otsus, sealhulgas oma hindamisest.*
- 2. Uurimise eesmärgil võib tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator taotleda teistelt digiteenuste koordinaatoritelt, et nad esitaksid enda valduses olevat konkreetset teavet teatava vahendusteenuste osutaja kohta või kasutaksid oma artikli 41 lõikes 1 osutatud uurimisõigusi seoses nende liikmesriigis asuva konkreetse teabega. Vajaduse korral võib taotluse saanud digiteenuste koordinaator kaasata muid pädevaid asutusi või kõnealuse liikmesriigi muid ametiasutusi.*

3. *Lõike 2 kohase taotluse saanud digiteenuste koordinaator täidab sellise taotluse ja teavitab tegevuskohajärgset digiteenuste koordinaatorit võetud meetmetest põhjendamatu viivitusega ja hiljemalt kahe kuu jooksul pärast taotluse saamist, välja arvatud juhul, kui:*

- a) taotluse ulatust või sisu ei ole uurimise eesmärgil piisavalt täpsustatud või põhjendatud või see ei ole proportsionaalne või*
- b) ei taotluse saanud digiteenuste koordinaatoril ega kõnealuse liikmesriigi muul pädeval asutusel või muul ametiasutusel ei ole taotletavat teavet ega ta ei pääse sellele juurde või*
- c) taotlust ei saa täita ilma liidu või siseriiklikku õigust rikkumata.*

Taotluse saanud digiteenuste koordinaator põhjendab oma keeldumist, esitades esimeses lõigus sätestatud ajavahemiku jooksul põhjendatud vastuse.

Artikkel 45

Digiteenuste koordinaatorite piiriülene koostöö

1. ***Välja arvatud juhul, kui komisjon on algatanud uurimise seoses sama väidetava rikkumisega, võib sihtkohajärgne digiteenuste koordinaator, kui tal on põhjust kahtlustada, et vahendusteenuste osutaja ■ on rikkunud käesolevat määrust viisil, mis mõjutab teenusesaajaid selle digiteenuste koordinaatori liikmesriigis, taotleda tegevuskohajärgselt digiteenuste koordinaatorilt kõnealuse küsimuse hindamist ning vajalike uurimis- ja täitmise tagamise meetmete võtmist, et tagada käesoleva määruse täitmine.***
- 1a. ***Välja arvatud juhul, kui komisjon on algatanud uurimise seoses sama väidetava rikkumisega, võib nõukoda vähemalt kolme sellise sihtkohajärgse digiteenuste koordinaatori artikli 48 lõikele 3 vastaval taotlusel, kellel on põhjust kahtlustada, et konkreetne vahendusteenuste osutaja ■ on rikkunud käesolevat määrust viisil, mis mõjutab teenusesaajaid nende liikmesriikides, taotleda tegevuskohajärgselt digiteenuste koordinaatorilt kõnealuse küsimuse hindamist ning vajalike uurimis- ja täitmise tagamise meetmete võtmist, et tagada käesoleva määruse täitmine.***
2. ***Lõigete 1 või 1a kohane taotlus või soovitus peab olema nõuetekohaselt põhjendatud ning selles märgitakse vähemalt järgmine:***
 - a) asjaomase vahendusteenuste osutaja kontaktpunkt vastavalt artiklile 10;

- b) asjakohaste faktide kirjeldus, käesoleva määruse asjaomased sätted ja põhjused, miks taotluse saatnud digiteenuste koordinaator või nõukoda kahtlustab, et teenuseosutaja on rikkunud käesolevat määrust, **sealhulgas väidetava rikkumise negatiivse mõju kirjeldus**;
- c) muu teave, mida taotluse saatnud digiteenuste koordinaator või nõukoda peab asjakohaseks, sealhulgas, kui see on asjakohane, omal algatusel kogutud teave või ettepanekud konkreetsete uurimis- või täitmise tagamise meetmete, sealhulgas ajutiste meetmete võtmiseks.

3. Tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator võtab **käesoleva artikli** lõike 1 kohast taotlust või soovitusi täielikult arvesse. Kui ta leiab, et tal ei ole piisavalt teavet taotluse või soovitusel tegutsemiseks, ja tal on põhjust arvata, et taotluse saatnud digiteenuste koordinaator või nõukoda võiks esitada lisateavet, võib ta **kas** taotleda **sellist teavet kooskõlas artikliga 44b või algatada artikli 46 lõike 1 kohase ühisuurimise, millesse on kaasatud vähemalt taotluse esitanud digiteenuste koordinaator. Käesoleva artikli** lõikes 4 sätestatud ajavahemik peatatakse kuni lisateabe esitamiseni **või kuni ühisuurimises osalemise kutsest keeldumiseni**.

4. Tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator edastab põhjendamatu viivitusega ja igal juhul hiljemalt kahe kuu jooksul pärast ***lõigete 1 ja 1a kohase*** taotluse või soovitusel saamist taotluse saatnud digiteenuste koordinaatorile ***ja*** nõukojale ***■*** hinnangu kahtlustatava rikkumise kohta ning selgituse seoses sellega võetud või kavandatud uurimis- või täitmise tagamise meetmete kohta, mille eesmärk on tagada käesoleva määruse täitmine.

■

Artikkel 45a

Küsimuse edastamine komisjonile

1. Kui ***teavet artikli 45 lõikes 4 sätestatud ajavahemiku jooksul ei edastata*** või kui ***nõukoda*** hinnanguga ***või artikli 45 lõike 4 kohaselt võetud või kavandatud meetmetega*** ei nõustu ***või artikli 46 lõikes 3 osutatud juhtudel*** võib ***nõukoda*** edastada küsimuse komisjonile, esitades viimasele kogu asjakohase teabe. See teave hõlmab vähemalt tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile saadetud taotlust või soovitusel, ***kõnealuse digiteenuste koordinaatori hinnangut, mittenõustumise põhjuseid ning küsimuse edastamist toetavat mis tahes lisateavet.***

2. Komisjon hindab küsimust **kahe** kuu jooksul alates sellest, kui küsimus on lõike **1** kohaselt temale suunatud, olles enne konsulteerinud tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatoriga. ■
3. Kui komisjon **leiab käesoleva artikli lõike 2 kohaselt, et artikli 45 lõikes 4 osutatud** hindamine või võetud või kavandatud uurimis- või täitmise tagamise meetmed **on käesoleva määruse mõjusa täitmise tagamiseks ebapiisavad või** ei ole **muul viisil** käesoleva määrusega kooskõlas, **esitab ta oma seisukohad tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile ja nõukojale** ning palub ■ tegevuskohajärgsel digiteenuste koordinaatoril **küsimuse uuesti läbi vaadata.**

Tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator võtab vajalikud uurimis- või täitmise tagamise meetmed, et tagada käesoleva määruse täitmine, võttes täiel määral arvesse komisjoni seisukohti ja küsimuse uuesti läbivaatamise taotlust. Tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator teavitab komisjoni ning artikli 45 lõigete 1 või 1a kohaselt tegutsenud digiteenuste koordinaatorit või nõukoda võetud meetmetest kahe kuu jooksul alates uuesti läbivaatamise taotluse esitamisest.

Artikkel 46
Ühisuurimised

1. *Tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator võib alkatada ja juhtida ühisuurimisi, tehes seda ühe või mitme teise digiteenuste koordinaatori osalusel:*
 - a) *omal algatusel, et uurida käesoleva määruse väidetavat rikkumist konkreetse vahendusteenuste osutaja poolt mitmes liikmesriigis, tehes seda asjaomaste digiteenuste koordinaatorite osalusel; või*
 - b) *nõukoja soovitusel, tegutsedes vähemalt kolme digiteenuste koordinaatori taotlusel vastavalt artikli 48 lõikele 3, kes väidavad, et on põhjendatult alust arvata, et konkreetse vahendusteenuste osutaja poolne rikkumine mõjutab teenusesaajaid nende liikmesriikides, ning tehes seda asjaomaste digiteenuste koordinaatorite osalusel.*
2. **■** *Digiteenuste koordinaatorilt, kellel on lõike 1 kohases ühisuurimises osalemiseks õigustatud huvi, võidakse taotleda selles osalemist. Ühisuurimine viiakse lõpule kolme kuu jooksul alates selle algatamisest, kui osalejad ei ole kokku leppinud teisiti.*

Tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator esitab oma esialgse seisukoha väidetava rikkumise kohta hiljemalt 1 kuu jooksul pärast esimeses lõigus osutatud tähtaja lõppu kõigile digiteenuste koordinaatoritele, komisjonile ja nõukojale. Esialgses seisukohas võetakse arvesse kõigi teiste ühisuurimises osalevate digiteenuste koordinaatorite seisukohti. Vajaduse korral sätestatakse selles esialgses seisukohas ka kavandatud täitmise tagamise meetmed.

3. *Nõukoda võib suunata küsimuse vastavalt artiklile 45a komisjonile, kui:*

- a) tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator ei ole esitanud oma esialgset seisukohta lõikes 2 sätestatud tähtaja jooksul;*
- b) nõukoda on tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatori esitatud esialgse seisukoha suhtes olulisel lahkavamusel; või*
- c) tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator ei ole kiiresti algatanud ühisuurimist pärast nõukoja poolt lõike 1 punkti b kohase soovitusel esitamist.*

4. *Ühisuurimise läbiviimisel teevad osalevad digiteenuste koordinaatorid heas usus koostööd, võttes asjakohasel juhul arvesse tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatori juhiseid ja nõukoja soovitusi. Ühisuurimises osalevatel sihtkohajärgsetel digiteenuste koordinaatoritel on õigus kasutada tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatori taotluse korral või pärast temaga konsulteerimist oma artikli 41 lõikes 1 osutatud uurimisõigusi väidetava rikkumisega seotud vahendusteenuste osutajate suhtes seoses nende territooriumil asuva teabe ja valdustega.*

2. jagu

Euroopa digiteenuste nõukoda

Artikkel 47

Euroopa digiteenuste nõukoda

1. Luuakse vahendusteenuste osutajate järelevalvega tegelev digiteenuste koordinaatorite sõltumatu nõuanderühm „Euroopa digiteenuste nõukoda“ („nõukoda“).
2. Nõukoda nõustab kooskõlas käesoleva määrusega digiteenuste koordinaatoreid ja komisjoni järgmistel eesmärkidel:
 - a) aidata kaasa käesoleva määruse järjepidevale kohaldamisele ning digiteenuste koordinaatorite ja komisjoni mõjusale koostööle käesoleva määrusega hõlmatud küsimustes;

- b) koordineerida ja toetada komisjoni ning digiteenuste koordinaatorite ja muude pädevate asutuste juhendamist ja analüüsi siseturul esilekerkivates küsimustes, mis on seotud käesoleva määrusega hõlmatud küsimustega;
- c) abistada digiteenuste koordinaatoreid ja komisjoni väga suurte digiplatvormide üle järelevalve tegemises.

Artikkel 48

Nõukoja struktuur

1. Nõukoja moodustavad digiteenuste koordinaatorid, keda esindavad kõrged ametnikud. Kui see on siseriikliku õigusega ette nähtud, **võivad** nõukoja töös koos digiteenuste koordinaatoriga **osaleda** muud pädevad asutused, kellele on pandud käesoleva määruse kohaldamise ja täitmise tagamisega seotud kindlad tööülesanded. Koosolekutele võib kutsuda teisi riiklikke asutusi, kui koosolekul arutatavad küsimused on nende jaoks olulised.
 - 1a. ***Nõukoja eesistuja on komisjon. Komisjon kutsub koosolekud kokku ja koostab päevakorra vastavalt käesoleva määrusega nõukojale pandud ülesannetele ning kooskõlas selle töökorraga. Kui nõukojalt taotletakse käesoleva määruse kohase soovitusel vastuvõtmist, teeb ta taotluse artiklis 67 sätestatud teabevahetussüsteemi kaudu viivitamata kättesaadavaks teistele digiteenuste koordinaatoritele.***

2. Igal liikmesriigil on üks hää. Komisjonil hääleõigust ei ole.

Nõukoda võtab oma otsused vastu lihthäälteenamusega. *Artiklis 27a osutatud soovitusel hääletamine toimub 48 tunni jooksul pärast nõukoda esimehe taotlust.*

I

4. Komisjon pakub nõukojale käesoleva määruse kohaseks tegevuseks haldus- ja analüütilist tuge.
5. Nõukoda võib kutsuda oma koosolekutele eksperte ja vaatlejaid ning teha vajaduse korral koostööd liidu teiste organite, asutuste, ametite ja nõuanderühmadega ning ka välisekspertidega. Nõukoda teeb kõnealuse koostöö tulemused üldsusele kättesaadavaks.
- 5a. Nõukoda võib konsulteerida huvitatud pooltega ja teeb kõnealuse konsulteerimise tulemused üldsusele kättesaadavaks.*
6. Nõukoda võtab komisjoni nõusolekul vastu oma töökorra.

Artikkel 49
Nõukoja ülesanded

1. Kui see on vajalik artikli 47 lõikes 2 sätestatud eesmärkide saavutamiseks, teeb nõukoda eelkõige järgmist:
 - a) toetab ühisuurimiste koordineerimist;
 - b) toetab pädevaid asutusi väga suurte digiplatvormide ***või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite*** käesoleva määruse kohaselt edastatavate auditaruannete ja -tulemuste analüüsimisel;
 - c) esitab digiteenuste koordinaatoritele arvamusi, soovitusi või nõuandeid kooskõlas käesoleva määrusega, ***võttes eelkõige arvesse vahendusteenuste osutajate teenuste osutamise vabadust***;
 - d) soovitab komisjonil võtta artiklis 51 osutatud meetmeid ja võtab ■ kooskõlas käesoleva määrusega vastu arvamusi väga ***suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootorite kohta***;

e) toetab ja edendab *koostöös asjaomaste sidusrühmadega* Euroopa standardite, suuniste, aruannete, vormide ja tegevusjuhendite väljatöötamist ja rakendamist vastavalt käesolevas määruses sätestatule, *sealhulgas artikliga 34 seotud teemavaldkondades arvamuste või soovitude esitamise abil*, ning käesoleva määrusega hõlmatud teemavaldkondades uute esilekerkivate probleemide kindlakstegemist.

2. Digiteenuste koordinaatorid ja *asjakohasel juhul* muud pädevad asutused, kes ei järgi arvamusi, taotlusi või soovitusi, mis nõukoda on neile adresseerinud, põhjendavad sellist valikut, *sealhulgas esitavad selgituse nende poolt rakendatud uurimiste, tegevuste ja meetmete kohta* käesoleva määruse kohaselt esitatavates aruannetes või asjaomaste otsuste vastuvõtmisel, kui see on asjakohane.

3. jagu

Järelevalve, uurimine, täitmise tagamine ja jälgimine väga suurte digiplatvormide *ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujate* puhul

Artikkel 49a

Eksperditeadmiste ja suutlikkuse arendamine

Komisjon arendab koostöös digiteenuste koordinaatorite ja nõukojaga liidu eksperditeadmisi ja suutlikkust, sealhulgas asjakohasel juhul liikmesriikide töötajate lähetamise kaudu, ning koordineerib kogu liidus süsteemsete ja esilekerkivate probleemide hindamist seoses väga suurte digiplatvormide või väga suurte internetipõhiste otsingumootoritega küsimustes, mis kuuluvad käesoleva määruse kohaldamisalasse. Komisjon võib paluda digiteenuste koordinaatoritel, nõukojal ning asjakohaste eksperditeadmistega muudel liidu organitel toetada süsteemsete ja esilekerkivate probleemide hindamist kogu liidus käesoleva määruse alusel. Liikmesriigid teevad komisjoniga koostööd oma vastavate digiteenuste koordinaatorite ja muude pädevate asutuste kaudu, kui see on asjakohane, sealhulgas andes nende käsutusse oma eksperditeadmised ja suutlikkuse.

Artikkel 50

■ Väga suurte digiplatvormide *ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujate kohustuste täitmise tagamine*

1. *Selleks et uurida, kas väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad täidavad käesolevas määruses sätestatud kohustusi, võib komisjon kasutada käesolevas jaos sätestatud uurimisõigusi isegi enne artikli 51 lõike 2 kohase menetluse algatamist. Ta võib neid õigusi kasutada kas omal algatusel või käesoleva artikli lõike 2 kohase taotluse alusel* ■ .

■

2. *Kui digiteenuste koordinaatoril on põhjust kahtlustada, et väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja on rikkunud III peatüki 4. jao sätteid või on süsteemselt rikkunud käesoleva määruse mis tahes sätet viisil, mis mõjutab oluliselt tema liikmesriigis asuvaid teenusesaajaid, võib ta saata artiklis 67 osutatud teabevahetussüsteemi kaudu komisjonile taotluse küsimuse hindamiseks.*
3. *Lõike 2 kohane taotlus peab olema nõuetekohaselt põhjendatud ning selles märgitakse vähemalt järgmine:*
- a) asjaomase väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja kontaktpunkt vastavalt artiklile 10;*
 - b) asjakohaste faktide kirjeldus, käesoleva määruse asjaomased sätted ja põhjused, miks taotluse saatnud digiteenuste koordinaator kahtlustab, et asjaomane väga suurte digiplatvormide või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja on rikkunud käesolevat määrust, sealhulgas kahtlustatava rikkumise süsteemset olemust näitavate faktide kirjeldus;*
 - c) mis tahes muu teave, mida taotluse saatnud digiteenuste koordinaator peab asjakohaseks, sealhulgas vajaduse korral tema omal algatusel kogutud teave.*

I

Artikkel 51

Menetluse algatamine komisjoni poolt ja uurimisalane koostöö

1. Komisjon võib **■** algatada menetluse võimalikuks artiklite 58 ja 59 kohaste otsuste tegemiseks *sellise* väga suure digiplatvormi *või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja* asjaomase tegevuse suhtes, *kelle puhul komisjoni kahtlustab käesoleva määruse mis tahes sätete rikkumist.*
■
2. Kui komisjon otsustab algatada menetluse vastavalt *käesoleva artikli* lõikele 1, teavitab ta sellest kõiki digiteenuste koordinaatoreid *ja* nõukoda *artiklis 67 osutatud teabevahetussüsteemi kaudu ning teavitab samuti* asjaomast väga *suure* digiplatvormi *või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujat.*

■ Digiteenuste koordinaatorid edastavad komisjonile pärast seda, kui neid on menetluse algatamisest teavitatud, põhjendamatu viivitusega kogu nende valduses oleva teabe asjaomase rikkumise kohta.

Kui komisjon algatab käesoleva artikli lõike 1 kohase menetluse, võtab see digiteenuste koordinaatorilt või asjakohasel juhul mis tahes pädevalt asutuselt pädevuse teha järelevalvet käesolevas määruses sätestatud kohustuste üle ja tagada nende täitmine vastavalt artikli 44a lõikele 1c.

3. *Oma käesoleva määruse kohaste uurimisõiguste kasutamisel võib komisjon taotleda individuaalset või ühist toetust igalt kahtlustatava rikkumisega seotud digiteenuste koordinaatorilt, sealhulgas tegevuskohajärgselt digiteenuste koordinaatorilt. Sellise taotluse saanud digiteenuste koordinaatorid ja, kui digiteenuste koordinaator on nad kaasanud, mis tahes muu pädev asutus teevad komisjoniga õigeaegset ja lojaalset koostööd ning neil on õigus kasutada oma artikli 41 lõikes 1 osutatud uurimisõigusi asjaomase väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori suhtes seoses nende liikmesriigi territooriumil asuva teabe, isikute ja valdustega ning kooskõlas taotlusega.*

■

4. **Komisjon esitab tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile ja nõukojale kogu asjakohase teabe artiklites 52–57 osutatud õiguste kasutamise kohta ning artikli 63 lõikes 1 osutatud esialgsed järeldused. Nõukoda esitab komisjonile oma seisukohad nende esialgsete järelduste kohta mõistliku aja jooksul, mis on määratud vastavalt artikli 63 lõikele 2. Komisjon võtab nõukoja seisukohti oma otsuses täiel määral arvesse.**

Artikkel 52

Teabenõuded

1. Komisjon võib talle käesoleva jao alusel pandud ülesannete täitmiseks nõuda lihtnõude või otsusega **asjaomaselt** väga **suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuvalt** ja kõigilt teistelt **füüsilistelt või juriidilistelt** isikutelt, kes tegutsevad oma kaubandus-, ettevõtlus-, käsitööndus- või kutsetegevusega seotud eesmärkidel ning kes võivad mõistliku eelduse kohaselt olla teadlikud ■ kahtlustatava rikkumisega ■ seotud teabest, sealhulgas artiklis 28 ja artikli 50 lõikes 2 osutatud auditeid tegevatelt organisatsioonidelt, kõnealuse teabe esitamist mõistliku aja jooksul.

2. Kui komisjon saadab asjaomasele väga *suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja* või *käesoleva* artikli 1 lõikes 1 osutatud muule isikule lihtnõude teabe saamiseks, märgib ta selles nõude õigusliku aluse ja eesmärgi, täpsustab, millist teavet nõutakse, märgib teabe esitamise tähtaja ja artiklis 59 sätestatud *trahvid* ebaõige, *mittetäieliku* või eksitava teabe esitamise eest.
3. Kui komisjon nõuab asjaomaselt väga *suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja* või *käesoleva* artikli 1 lõikes 1 osutatud muult isikult teabe esitamist otsusega, märgib ta nõude õigusliku aluse ja eesmärgi, täpsustab, millist teavet nõutakse, ning määrab teabe esitamise tähtaja. Ta esitab ka teabe artiklis 59 sätestatud *trahvide* kohta ning teabe artiklis 60 sätestatud perioodiliste karistusmaksete kohta või kehtestab need. Samuti teavitab ta õigusest esitada otsus läbivaatamiseks Euroopa Liidu Kohtule.

4. Asjaomase väga suure digiplatvormi ***või väga suure internetipõhise otsingumootori*** omanikud või § lõikes 1 osutatud muud isikud või nende esindajad ning juriidiliste isikute, äriühingute või ettevõtjate puhul, või kui nad ei ole juriidilised isikud, need isikud, kellel on õigus neid seaduse või põhikirja alusel esindada, esitavad nõutud teabe asjaomase väga suure digiplatvormi ***või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja*** või § lõikes 1 osutatud muu isiku nimel. Nõuetekohaselt volitatud juristid võivad teavet esitada oma klientide nimel. Kui esitatud teave on ebatäielik, ebaõige või eksitav, jäävad täielikult vastutavaks kliendid.
5. Komisjoni taotlusel esitavad digiteenuste koordinaatorid ja muud pädevad asutused komisjonile kogu teabe, mis on talle vajalik käesoleva jao alusel määratud ülesannete täitmiseks.

- 5a. *Pärast käesoleva artikli lõikes 1 osutatud lihtnõude või otsuse saatmist edastab komisjon selle koopia artiklis 67 osutatud teabevahetussüsteemi kaudu põhjendamatu viivitusega digiteenuste koordinaatoritele.*

Artikkel 53

Küsitlemise ja ütluste kogumise õigus

1. Täitmaks talle käesoleva jao alusel määratud ülesandeid, võib komisjon küsitleda igat küsitlemisega nõustuvat füüsilist või juriidilist isikut, et koguda uurimise eseme kohta teavet, mis on ■ seotud ■ kahtlustatava ■ rikkumisega. *Komisjonil on õigus sellist küsitlust asjakohaste tehniliste vahendite abil salvestada.*
2. *Kui lõikes 1 osutatud küsitlus toimub muudes kui komisjoni ruumides, teavitab komisjon sellest selle liikmesriigi digiteenuste koordinaatorit, mille territooriumil küsitlus toimub. Kõnealuse digiteenuste koordinaatori taotlusel võivad selle ametnikud abistada komisjoni volitatud ametnikke ja teisi kaasasolevaid isikuid küsitluse läbiviimisel.*

Artikkel 54

Õigus teha ■ kontrolle

1. Et täita talle käesoleva jaoga määratud ülesandeid, võib komisjon teha asjaomase väga suure digiplatvormi ***või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja*** või artikli 52 lõikes 1 osutatud muu isiku valdustes ***kõiki vajalikke*** kontrolle.
- 1a. Komisjoni poolt kontrolli tegemiseks volitatud ametnikel ja teistel kaasasolevatel isikutel on õigus:***
 - a) siseneda asjaomase väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja või muu asjaomase isiku mis tahes ruumidesse, territooriumile ja transpordivahenditesse;***
 - b) kontrollida raamatupidamis- ja muid asjaomase teenuse osutamisega seotud dokumente, olenemata sellest, millisel andmekandjal neid hoitakse;***
 - c) teha või saada mis tahes kujul koopiaid või väljavõtteid kõnealustest raamatupidamis- või muudest dokumentidest;***
 - d) nõuda, et asjaomane väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja või muu isik annaks juurdepääsu oma korraldusele, toimimisele, IT-süsteemile, algoritmidele, andmete käitlemisele ja äritavadele ning selgitusi nende kohta, ning antud selgitused salvestada või dokumenteerida;***

- e) *pitseerida asjaomase väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja või muu isiku kaubandus-, ettevõtlus-, käsitööndus- või kutsetegevusega seotud eesmärkidel kasutatavaid ruume ning raamatupidamis- ja muid dokumente selliseks ajavahemikuks ja sellises ulatuses, nagu on kontrolli tegemiseks vaja;*
- f) *küsida asjaomase väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja või muu isiku mis tahes esindajalt või töötajalt selgitusi kontrolli eseme ja eesmärgiga seotud asjaolude või dokumentide kohta ning vastused salvestada;*
- g) *esitada mis tahes sellisele esindajale või töötajale kontrolli eseme ja eesmärgiga seotud küsimusi ning vastused salvestada.*

2. *Kontrolle võib teha [] komisjoni poolt artikli 57 lõike 2 kohaselt määratud audiitorite või ekspertide ning digiteenuste koordinaatori või muude selle liikmesriigi pädevate riiklike asutuste abiga, mille territooriumil kontroll läbi viiakse.*

- 2a. *Komisjoni poolt kontrolli tegemiseks volitatud ametnikud ja teised kaasasolevad isikud kasutavad oma õigusi kirjaliku volituse esitamisel, milles on nimetatud kontrolli ese ja eesmärk ning artiklites 59 ja 60 ettenähtud karistused juhuks, kui nõutavad raamatupidamis- või muud asjaomase teenuse osutamisega seotud dokumendid esitatakse puudulikult või vastused käesoleva artikli lõike 2 alusel esitatud küsimustele on ebaõiged, mittetäielikud või eksitavad. Komisjon teavitab aegsasti enne kontrolli kavandatavast kontrollist selle liikmesriigi digiteenuste koordinaatorit, mille territooriumil kontroll läbi viiakse.*
3. **■** Kontrollide käigus võivad *komisjoni volitatud ametnikud ja teised kaasasolevad isikud, komisjoni määratud audiitorid ja eksperdid ning digiteenuste koordinaator või muud selle liikmesriigi pädevad asutused, mille territooriumil kontroll läbi viiakse*, nõuda, et asjaomane väga *suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja* või **■** muu isik selgitaks *selle* korraldust, toimimist, IT-süsteemi, algoritme, andmete käitlemist ja äritavasid, *ning* esitada küsimusi *tema* olulise tähtsusega töötajatele **■**.

4. Asjaomane väga *suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja* või **■** muu *füüsiline või juriidiline* isik peab nõustuma komisjoni otsusega määratud **■** kontrolliga. Kõnealuses otsuses tuuakse välja *kontrolli* ese ja eesmärk, määratakse selle alguskuupäev, märgitakse artiklites 59 ja 60 ette nähtud karistused ning osutatakse õigusele esitada otsus läbivaatamiseks Euroopa Liidu Kohtule. *Enne selle otsuse vastuvõtmist konsulteerib komisjon selle liikmesriigi digiteenuste koordinaatoriga, mille territooriumil kontroll läbi viiakse.*
5. *Selle liikmesriigi, mille territooriumil kontroll läbi viiakse, digiteenuste koordinaatori ametnikud ning tema poolt volitatud või määratud muud isikud peavad kõnealuse asutuse või komisjoni taotlusel komisjoni volitatud ametnikke ja teisi kaasasolevaid isikuid kontrolliga seoses aktiivselt abistama. Selleks on neil lõikes 1a sätestatud õigused.*
6. *Kui komisjoni volitatud ametnikud ja teised kaasasolevad isikud leiavad, et asjaomane väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja või muu isik ei nõustu käesoleva artikli kohaselt määratud kontrolliga, osutab liikmesriik, mille territooriumil kontroll läbi viiakse, nende ametnike või teiste kaasasolevate isikute taotlusel ja kooskõlas liikmesriigi siseriikliku õigusega neile vajalikku abi, sealhulgas, kui see on selle siseriikliku õiguse alusel asjakohane, pädeva õiguskaitseasutuse võetavate sunnimeetmete näol, et võimaldada neil kontroll läbi viia.*

7. *Kui lõikes 6 sätestatud abi osutamiseks on vastavalt asjaomase liikmesriigi siseriiklikule õigusele vaja riikliku kohtuasutuse luba, taotleb sellist luba selle liikmesriigi digiteenuste koordinaator komisjoni volitatud ametnike ja teiste kaasas olevate isikute taotluse alusel. Sellist luba võib taotleda ka ettevaatusabinõuna.*
8. *Lõikes 7 osutatud loa taotlemisel kontrollib riiklik kohtuasutus, kelle poole pöörduti, komisjoni kontrolli määramise otsuse autentsust ning seda, et kavandatud sunnimeetmed ei oleks kontrolli eseme seisukohast meelevaldsed ega liigsed. Sellise kontrolli läbiviimisel võib riiklik kohtuasutus paluda komisjonilt otse või asjaomase liikmesriigi digiteenuste koordinaatorite kaudu üksikasjalikke selgitusi, eelkõige põhjuste kohta, miks komisjon kahtlustab käesoleva määruse rikkumist, ning kahtlustatava rikkumise raskusastme ja asjaomase väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja või muu isiku seotuse laadi kohta. Riiklik kohtuasutus ei tohi siiski vaidlustada kontrolli vajalikkust ega nõuda, et talle esitataks komisjoni toimikus sisalduvat teavet. Komisjoni otsuse seaduslikkust võib kontrollida ainult Euroopa Liidu Kohus.*

Artikkel 55
Ajutised meetmed

1. Menetluste puhul, mille tulemusena võidakse vastavalt artikli 58 lõikele 1 võtta vastu mittetäitmise otsus, võib komisjon teenusesaajatele tõsise kahju tekkimise ohust tingitud kiireloomulisuse tõttu määrata oma otsusega asjaomase väga suure digiplatvormi ***või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja*** suhtes ajutisi meetmeid rikkumise *prima facie* tuvastamise alusel.
2. Lõike 1 kohast otsust kohaldatakse kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul ning selle kehtivusaega võib pikendada, kui see on vajalik ja asjakohane.

Artikkel 56
Võetud kohustused

1. Kui asjaomane väga ***suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja*** avaldab käesoleva jao kohase menetluse käigus soovi võtta käesoleva määruse asjakohaste sätete täitmise tagamiseks kohustusi, võib komisjon oma otsusega muuta need kohustused asjaomasele väga ***suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujale*** siduvaks ja teatada, et meetmete võtmiseks pole enam põhjust.

2. Komisjon võib taotluse korral või omal algatusel alustada menetlust uuesti, kui:
- a) mõni asjaolu, millel otsus põhineb, on oluliselt muutunud;
 - b) asjaomase väga suure digiplatvormi ***või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja*** tegevus on vastuolus tema võetud kohustustega või
 - c) otsus põhines asjaomaselt väga ***suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujalt*** või artikli 52 lõikes 1 osutatud muult isikult saadud mittetäielikul, ebaõigel või eksitaval teabel.
3. Kui komisjon leiab, et asjaomase väga suure digiplatvormi ***või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja*** pakutud kohustused ei ole käesoleva määruse asjakohaste sätete mõjusaks täitmiseks piisavad, lükkab ta kohustuste võtmise ettepaneku menetluse lõpetamise käigus põhjendatud otsusega tagasi.

Artikkel 57
Jälgimismeetmed

1. Komisjon võib talle käesoleva jao alusel määratud ülesannete täitmiseks võtta vajalikke meetmeid, et jälgida, kas ■ väga *suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujad kohaldavad ja täidavad* mõjusalt käesoleva määruse sätteid. *Komisjon* võib ■ anda *neile* korralduse tagada juurdepääs *nende* andmebaasidele ja algoritmidele ning anda nende kohta selgitusi. *Selliste meetmete hulka võib kuuluda väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujale kohustuse kehtestamine säilitada kõik dokumendid, mida peetakse vajalikuks, et hinnata käesoleva määruse kohaste kohustuste rakendamist ja täitmist.*
2. Lõike 1 kohased meetmed võivad hõlmata sõltumatute välisekspertide ja audiitorite nimetamist, *samuti pädevatest riiklikest asutustest pärit ekspertide ja audiitorite nimetamist asjaomase asutuse nõusolekul*, et nad aitaksid komisjonil jälgida käesoleva määruse asjakohaste sätete *mõjusat rakendamist ja* täitmist ning tagaksid komisjonile vajalikud eksperditeadmised või teadmuse.

Artikkel 58
Mittetäitmine

1. Komisjon võtab vastu otsuse mittetäitmise kohta, kui ta leiab, et asjaomane väga **suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja** ei täida üht või mitut järgmistest:
 - a) käesoleva määruse asjakohased sätted;
 - b) artikli 55 alusel määratud ajutised meetmed;
 - c) artikli 56 kohaselt siduvaks muudetud kohustused.
2. Enne lõike 1 kohase otsuse vastuvõtmist edastab komisjon asjaomasele väga **suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujale** oma esialgsed järeldused. Esialgsetes järeldustes selgitab komisjon, milliseid meetmeid ta kaalub võtta või milliseid meetmeid peaks tema arvates võtma asjaomane väga **suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja**, et esialgsetele järeldustele tõhusalt reageerida.
3. Lõike 1 kohaselt vastu võetud otsuses annab komisjon asjaomasele väga **suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujale** korralduse võtta vajalikud meetmed, et tagada lõike 1 kohase otsuse täitmine **selles täpsustatud** mõistliku aja jooksul, ning anda teavet meetmete kohta, mida kõnealune **pakkuja** kavatseb otsuse täitmiseks võtta.

4. Asjaomane väga **suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja** esitab komisjonile kirjelduse meetmetest, mida ta on võtnud, et tagada nende rakendamisel lõike 1 kohase otsuse täitmine.
5. Kui komisjon leiab, et lõike 1 tingimused ei ole täidetud, lõpetab ta oma otsusega uurimise. **Otsus jõustub kohe.**

Artikkel 59

Trahvid

1. Komisjon võib **artiklis 58 osutatud** otsuses määrata asjaomasele väga **suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujale** trahve, mille summa ei ületa 6 % tema eelmise majandusaasta **aastasest ülemaailmsest** kogukäibest, kui ta leiab, et **pakkuja** tahtlikult või hooletusest:
 - a) rikub käesoleva määruse asjakohaseid sätteid;
 - b) ei täida otsust, millega määratakse ajutised meetmed artikli 55 alusel; või
 - c) ei täida artikli 56 alusel tehtud otsusega siduvaks muudetud ■ kohustust.

2. Komisjon võib oma otsusega määrata asjaomasele väga **suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujale** või artikli 52 lõikes 1 osutatud muule **füüsilisele või juriidilisele** isikule trahve, mis ei ületa 1 % tema eelmise majandusaasta **aastasest kogusissetulekust või ülemaailmsest** kogukäibest, kui ta tahtlikult või hooletusest:
- a) esitab artikli 52 kohase **lihtnõude või otsusega esitatud** nõude vastusena ebaõiget, mittetäielikku või eksitavat teavet ■ ;
 - aa) **jätab määratud tähtaja jooksul vastamata otsusega esitatud teabenõudele;**
 - b) ei paranda komisjoni määratud tähtaja jooksul töötaja esitatud ebaõiget, mittetäielikku või eksitavat teavet või ei esita või keeldub esitamast täielikku teavet;
 - c) keeldub allumast artikli 54 kohasele ■ kontrollile;
 - d) **ei täida komisjoni poolt artikli 57 kohaselt võetud meetmeid; või**
 - e) **ei täida komisjoni toimikule juurdepääsu tingimusi vastavalt artikli 63 lõikele 4.**

3. Enne **käesoleva artikli** lõike 2 kohase otsuse vastuvõtmist edastab komisjon asjaomasele väga **suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujale** või artikli 52 lõikes 1 osutatud muule isikule oma esialgsed järeldused.
4. Trahvisumma kindlaksmääramisel võtab komisjon arvesse rikkumise laadi, raskusastet, kestust ja korduvust ning lõike 2 kohaselt määratavate trahvide puhul menetluses põhjustatud viivitust.

Artikkel 59a

Tõhustatud järelevalve III peatüki 4. jaos sätestatud kohustuste rikkumise kõrvaldamiseks mõeldud parandusmeetmete üle

1. ***Artikli 58 kohase otsuse vastuvõtmisel seoses III peatüki 4. jao mis tahes sätete rikkumisega väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja poolt kasutab komisjon käesolevas artiklis sätestatud tõhustatud järelevalve süsteemi. Seejuures võtab ta täielikult arvesse kõiki arvamusi, mille nõukoda on käesoleva artikli alusel esitanud.***

2. Artiklis 58 osutatud otsuses nõuab komisjon, et asjaomane väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja koostaks ja edastaks otsuses täpsustatud mõisliku aja jooksul digiteenuste koordinaatoritele, komisjonile ja nõukojale tegevuskava, milles sätestatakse vajalikud meetmed, mis on piisavad, et rikkumine lõpetada või heastada. Meetmed hõlmavad kohustust viia kooskõlas artikli 28 lõigetega 2 ja 3 läbi muude meetmete rakendamist käsitlev sõltumatu audit, täpsustades audiitorite isikuandmed ning auditi metoodika, ajakava ja järelmeetmed. Meetmed võivad vajaduse korral hõlmata ka kohustust osaleda asjakohases tegevusjuhendis, nagu on sätestatud artiklis 35.
3. Nõukoda edastab ühe kuu jooksul pärast tegevuskava kättesaamist komisjonile tegevuskava kohta oma arvamuse. Komisjon otsustab ühe kuu jooksul pärast kõnealuse arvamuse saamist, kas tegevuskavas sätestatud meetmed on piisavad, et rikkumine lõpetada või heastada, ning määrab kindlaks mõisliku aja selle rakendamiseks. Selles otsuses võetakse arvesse võimalikku kohustust järgida asjakohaseid tegevusjuhendeid. Seejärel jälgib komisjon tegevuskava rakendamist. Sel eesmärgil edastab asjaomane väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja auditiaruande pärast selle kättesaadavaks muutumist põhjendamatult viivitusega komisjonile ja hoiab komisjoni rakendamisega kursis. Kui see on sellise seire eesmärgil vajalik, võib komisjon nõuda asjaomaselt väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujalt täiendava teabe esitamist komisjoni määratud mõistliku aja jooksul.

Komisjon hoiab nõukoda ja digiteenuste koordinaatoreid kursis tegevuskava rakendamise ja selle järelevalvega.

4. *Komisjon võib võtta vajalikke meetmeid kooskõlas käesoleva määrusega, eelkõige artikli 60 lõike 1 punktiga e ja artikli 65 lõikega 1, kui:*

- a) asjaomane väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja ei esita ettenähtud aja jooksul ühtegi tegevuskava, auditiaruannet, vajalikke ajakohastusi või nõutavat lisateavet;*
- b) komisjon lükkab kavandatud tegevuskava tagasi, kuna ta on seisukohal, et selles sätestatud meetmed ei ole rikkumise lõpetamiseks või heastamiseks piisavad või*
- c) komisjon leiab auditiaruande, esitatud ajakohastuste või lisateabe või muu talle kättesaadava asjakohase teabe põhjal, et tegevuskava rakendamine ei ole rikkumise lõpetamiseks või heastamiseks piisav.*

Artikkel 60

Perioodilised karistusmaksed

1. Komisjon võib oma otsusega määrata asjaomasele väga **suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujale** või artikli 52 lõikes 1 osutatud muule isikule perioodilisi karistusmaksed, mille summa ei ületa 5 % eelmise majandusaasta keskmisest **päevasest sissetulekust või ülemaailmsest aastasest käibest**, arvestatuna otsuses määratud kuupäevast, et sundida teda:
 - a) esitama õige ja täieliku teabe, mida on nõutud otsusega vastavalt artiklile 52;
 - b) nõustuma artikli 54 kohase otsusega määratud kontrolliga;
 - c) täitma artikli 55 lõike 1 kohase otsusega määratud ajutisi meetmeid;
 - d) täitma artikli 56 lõike 1 kohase otsusega õiguslikult siduvaks muudetud kohustusi;
 - e) täitma artikli 58 lõike 1 kohast otsust, **sealhulgas vajaduse korral selles sisalduvaid nõudeid, mis on seotud artiklis 59a osutatud tegevuskavaga**.
2. Kui asjaomane väga **suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja** või artikli 52 lõikes 1 osutatud muu isik on täitnud kohustuse, mille täitmise tagamiseks perioodiline karistusmaks määrati, võib komisjon määrata perioodilise karistusmaks lõppsummaks esialgses otsuses ettenähtud karistusmaksest väiksema summa.

Artikkel 61

Karistuste määramisega seotud aegumistähtajad

1. Artiklitega 59 ja 60 komisjonile antud õigustel on viie aasta pikkune aegumistähtaeg.
2. Aegumistähtaega hakatakse arvestama rikkumise toimepaneku päevast. Jätkuvate või korduvate rikkumiste puhul hakatakse aegumistähtaega arvestama rikkumise lõppemise päevast.
3. Komisjoni või digiteenuste koordinaatori võetud meetmed, mille eesmärk on rikkumist uurida või alata selle suhtes menetlus, katkestavad trahvide või perioodiliste karistusmaksete määramisega seotud aegumistähtaja. Aegumistähtaja katkestavad eeskätt järgmised meetmed:
 - a) komisjoni või digiteenuste koordinaatori esitatavad teabenõuded;
 - b) kontroll;
 - c) menetluse algatamine komisjoni poolt vastavalt artikli 51 lõikele 1.

4. Kui aegumistähtaeg katkeb, hakatakse seda iga kord uuesti arvestama. Trahvi või perioodilise karistusmakse määramise aegumistähtaeg lõpeb hiljemalt päeval, mil lõpeb kahekordse aegumistähtajaga võrdne ajavahemik, ilma et komisjon oleks määranud trahvi või perioodilist karistusmakset. Kõnealune tähtaeg pikeneb ajavahemiku võrra, mille jooksul oli aegumistähtaeg lõike 5 kohaselt peatunud.
5. Trahvide või perioodiliste karistusmaksete määramisega seotud aegumistähtaeg peatatakse ajaks, mil komisjoni otsust Euroopa Liidu Kohtus menetletakse.

Artikkel 62

Karistuste täitmisega seotud aegumistähtajad

1. Komisjoni õigusel nõuda artiklite 59 ja 60 alusel tehtud otsuste täitmist on viie aasta pikkune aegumistähtaeg.
2. Aegumistähtaega hakatakse arvestama lõpliku otsuse tegemise päevast.
3. Karistuste täideviimise aegumistähtaeg katkeb:
 - a) kui teatatakse otsusest muuta trahvi või perioodilise karistusmakse algset summat või otsusest jätta sellise muutmise taotlus rahuldamata;
 - b) kui komisjon või tema taotlusel tegutsev liikmesriik võtab meetmeid, mille eesmärk on pöörata trahv või perioodilise karistusmakse tasumine täitmisele.

4. Kui aegumistähtaeg katkeb, hakatakse seda iga kord uuesti arvestama.
5. Karistuste täideviimise aegumistähtaeg peatub nii kauaks, kui:
 - a) on aega maksmiseks;
 - b) makse sissenõudmine peatatakse vastavalt Euroopa Liidu Kohtu otsusele **või riikliku kohtu otsusele**.

Artikkel 63

Õigus avaldada arvamust ja juurdepääs toimikule

1. Enne artikli 58 lõike 1, artikli 59 või artikli 60 kohase otsuse vastuvõtmist annab komisjon asjaomasele väga **suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujale** või artikli 52 lõikes 1 osutatud muule isikule võimaluse avaldada arvamust seoses järgmisega:
 - a) komisjoni esialgsed järeldused, sealhulgas kõik küsimused, mille suhtes on komisjon esitanud vastuväiteid; ning
 - b) meetmed, mida komisjon võib plaanida punktis a osutatud esialgsete järelduste põhjal võtta.
2. Asjaomane väga **suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja** või artikli 52 lõikes 1 osutatud muu isik võib esitada oma tähelepanekud komisjoni esialgsete järelduste kohta mõistliku ajavahemiku jooksul, mille komisjon on oma esialgsetes järeldustes määranud ja mis ei tohi olla lühem kui 14 päeva.

3. Komisjon lähtub oma otsustes üksnes sellistest vastuväidetest, mille kohta asjaomased osapooled on saanud esitada oma seisukoha.
4. Menetluse käigus tagatakse täielikult asjaomaste osapoolte kaitseõigus. Neil on õigus tutvuda komisjoni toimikuga vastavalt kokkulepitud avalikustamise tingimustele, mille puhul võetakse arvesse asjaomase väga suure digiplatvormi **või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja** või ■ muu isiku õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi.
Komisjonil on õigus teha otsuseid, milles sätestatakse sellised avalikustamistingimused, juhul kui pooled on eriarvamusel. Komisjoni toimikule juurdepääsu õigus ei laiene konfidentsiaalsele teabele ega komisjoni, **nõukoja, digiteenuste koordinaatori, muude pädevate asutuste** või liikmesriikide **muude ametiasutuste** sisedokumentidele. Eeskätt ei laiene juurdepääsuõigus komisjoni ja kõnealuste asutuste vahelisele kirjavahetusele. Käesolev lõige ei takista komisjonil avalikustada ja kasutada teavet, mis on vajalik rikkumise tõendamiseks.
5. Artiklite 52, 53 ja 54 kohaselt kogutud teavet kasutatakse üksnes käesoleva määruse kohaldamise eesmärgil.

■

Artikkel 64
Otsuste avaldamine

1. Komisjon avaldab otsused, mille ta on vastu võtnud vastavalt artikli 55 lõikele 1, artikli 56 lõikele 1 ning artiklitele 58, 59, **59a** ja 60. Sellise avaldamise korral esitatakse osapoolte nimed ja otsuse põhisisu, sealhulgas määratud karistused.
2. Avaldamisel võetakse arvesse asjaomase väga suure digiplatvormi **või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja**, artikli 52 lõikes 1 osutatud muu isiku ja mis tahes kolmandate isikute õigusi ja õigustatud huve nende konfidentsiaalse teabe kaitsmisel.

Artikkel 64a
Otsuste läbivaatamine Euroopa Liidu Kohtus

ELi toimimise lepingu artikli 261 kohaselt on Euroopa Liidu Kohtul täielik pädevus vaadata läbi otsused, millega komisjon on määranud trahve või perioodilisi karistusmaksmeid. Ta võib määratud trahvi või perioodilise karistusmakse tühistada või seda vähendada või suurendada.

Artikkel 65

Juurdepääsupiirangute taotlemine ja koostöö riiklike kohtutega

1. Kui kõik käesoleva *jao* kohased õigused lõpetada käesoleva määruse rikkumine on ammendatud ning rikkumine kestab edasi ja põhjustab tõsist kahju, mida ei saa vältida muude liidu või siseriikliku õiguse alusel kättesaadavate õiguste kasutamisega, võib komisjon paluda asjaomase väga suure digiplatvormi ***või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja*** tegevuskohajärgsel digiteenuste koordinaatoril võtta artikli 41 lõikes 3 sätestatud meetmeid.

Enne digiteenuste koordinaatorile sellise taotluse tegemist kutsub komisjon huvitatud isikuid üles esitama määratud ajavahemiku jooksul, mis ei tohi olla lühem kui ***14 tööpäeva***, kirjalikke märkusi ning kirjeldab meetmeid, mille võtmist ta kavatseb taotleda, ja teatab, kes on nende kavandatud adressaat või adressaadid.

2. Kui see on käesoleva määruse ühtseks kohaldamiseks vajalik, võib komisjon omal algatusel esitada kirjalikud märkused artikli 41 lõikes 3 osutatud pädevale kohtuasutusele. Asjaomase kohtuasutuse loal võib ta teha ka suulisi märkusi.

Komisjon võib üksnes oma märkuste ettevalmistamise eesmärgil nõuda, et kõnealune kohtuasutus edastaks talle juhtumi hindamiseks vajalikud dokumendid või tagaks nende edastamise.

3. *Kui riiklik kohus teeb otsuse küsimuses, mis on juba komisjoni poolt käesoleva määruse alusel vastu võetud otsuse ese, ei tee ta otsust, mis on kõnealuse otsusega vastuolus. Samuti hoiduvad riiklikud kohtud tegemast otsuseid, mis võiksid olla vastuolus otsusega, mille komisjon kavatses teha enda poolt käesoleva määruse alusel algatatud menetluse raames. Sellega seoses võib riiklik kohus kaaluda oma menetluse peatamist. See ei piira ELi toimimise lepingu artikli 267 kohaldamist.*

Artikkel 66

Komisjoni sekkumisega seotud rakendusaktid

1. Käesoleva jaoga hõlmatud komisjoni sekkumisega seoses võib komisjon võtta vastu rakendusakte, mis käsitlevad praktilist korda seoses järgmisega:
 - a) artiklite 54 ja 57 kohased menetlused;
 - b) artiklis 63 osutatud arvamuse avaldamine;
 - c) artiklis 63 osutatud kokkulepitud teabe avalikustamine.
2. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 70 osutatud nõuandemenetlusega. Enne **käesoleva artikli** lõike 1 kohaste meetmete vastuvõtmist avaldab komisjon meetmete eelnõu ning palub kõigil huvitatud isikutel esitada oma märkused eelnõus sätestatud tähtaja jooksul, mis ei tohi olla lühem kui üks kuu.

4. jagu

Täitmise tagamist käsitlevad üldsätted

Artikkel 66a

Ametisaladus

Ilma et see piiraks käesolevas peatükis osutatud teabe vahetamist ja kasutamist, ei avalikusta komisjon, nõukoda, liikmesriikide pädevad asutused ja nende vastavad ametnikud, teenistujad ega muud nende järelevalve all töötavad isikud ega ükski asjaomane füüsiline või juriidiline isik, sealhulgas artikli 57 lõike 2 kohaselt määratud audiitorid ja eksperdid, teavet, mille nad on saanud või mida nad on vahetanud käesoleva määruse kohaselt ja mille kohta kehtib ametisaladuse hoidmise kohustus.

Artikkel 67

Teabevahetussüsteem

1. Komisjon loob digiteenuste koordinaatorite, komisjoni ja nõukoja vahelise teabevahetuse toetamiseks usaldusväärse ja turvalise teabevahetussüsteemi ning haldab seda.
Juurdepääsu kõnealusele süsteemile võib anda ka teistele pädevatele asutustele, kui see on vajalik neile käesoleva määrusega antud ülesannete täitmiseks.
2. Digiteenuste koordinaatorid, komisjon ja nõukoda kasutavad seda teabevahetussüsteemi kogu käesoleva määruse kohase teabevahetuse jaoks.

3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse teabevahetussüsteemi toimimiseks vajalik praktiline ja tegevuskord ning selle koostalitlusvõime teiste asjakohaste süsteemidega. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 70 osutatud nõuandemenetlusega.

Artikkel 68

Esindamine

Ilma et see piiraks direktiivi (EL) 2020/1828 kohaldamist või siseriikliku õiguse kohast mis tahes muud liiki esindamist, on vahendusteenuste saajatel vähemalt õigus volitada asutust, organisatsiooni või ühendust kasutama nende nimel käesoleva määrusega antud õigusi, kui kõnealune asutus, organisatsioon või ühendus vastab kõigile järgmistele tingimustele:

- a) see tegutseb mittetulunduslikul eesmärgil;
- b) see on nõuetekohaselt asutatud vastavalt liikmesriigi õigusele;
- c) selle põhikirjaliste eesmärkide hulka kuulub õigustatud huvi tagada käesoleva määruse täitmine.

Digiplatvormide pakkujad võtavad vajalikud tehnilised ja korralduslikud meetmed, et tagada käesoleva artikli lõikes 1 osutatud asutuste, organisatsioonide või ühenduste poolt teenusesaajate nimel artikli 17 lõikes 1 osutatud mehhanismide kaudu esitatud kaebuste eelisjärjekorras ja põhjendamatult viivitusega töötlemine ning nende suhtes otsuste tegemine.

5. jagu

Delegeeritud õigusaktid

Artikkel 69

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklites 23, 25, **28**, 31 *ja 33b* osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile *viieks aastaks* alates ... [käesoleva määruse *jõustumise* kuupäev]. *Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.*
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklites 23, 25, **28**, 31 *ja 33b* osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. Artiklite 23, 25, **28**, 31 *ja 33b* alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kolme kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kolme kuu võrra.

Artikkel 70

Komitee

1. Komisjoni abistab digiteenuste komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale artiklile viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

V peatükk

Lõppsätted

Artikkel 71

Direktiivi 2000/31/EÜ *muutmine*

1. Direktiivi 2000/31/EÜ artiklid 12–15 jäetakse välja.
2. Viiteid direktiivi 2000/31/EÜ artiklitele 12–15 tõlgendatakse viidetena vastavalt käesoleva määruse artiklitele 3, 4, 5 ja 7.

Artikkel 72

Direktiivi (EL) 2020/1828 muutmine

Direktiivi (EL) 2020/1828 I lisasse lisatakse järgmine punkt:

„67) Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) .../..., mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu (digiteenuste õigusakt) ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (ELT L ..., ...)⁺.“

Artikkel 73

Hindamine

-1. *Hiljemalt ... [kolm aastat pärast artikli 74 lõike 2 esimeses lauses nimetatud kuupäeva] hindab komisjon käesoleva määruse võimalikku mõju väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate arengule ja majanduskasvule ja esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele selle kohta aruande.*

Hiljemalt ... [kolm aastat pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva] hindab komisjon järgmist ja esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele selle kohta aruande:

a) *artikli 25 kohaldamine, sealhulgas käesoleva määruse III peatüki 4. jaos sätestatud kohustustega hõlmatud vahendusteenuste osutajate ulatus;*

⁺ *Väljaannete talitus: palun sisestada teksti käesoleva määruse number, kuupäev ja ELT avaldamisviide.*

b) käesoleva määruse koosmõju muude õigusaktidega, eelkõige artikli 1a lõigetes 2a ja 3 osutatud õigusaktidega.

- 1.** Hiljemalt ... [viis aastat pärast käesoleva määruse *jõustumise kuupäeva*] ja seejärel iga viie aasta tagant hindab komisjon käesolevat määrust ja esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele selle kohta aruande.

Aruandes käsitletakse eelkõige järgmist:

- a) lõike -1 teise lõigu punktid a ja b;*
- aa) käesoleva määruse panus vahendusteenuste siseturu süvendamisse ja tõhusasse toimimisse, eelkõige seoses digiteenuste piiriülese osutamisega;*
- b) artiklite 11, 14, 17, 18, 35 ja 36 kohaldamine;*
- c) väike- ja mikroettevõtjate kohustuste ulatus;*
- d) järelevalve- ja täitmise tagamise mehhanismide tõhusus;*
- e) mõju väljendus- ja teabevabadusõiguse austamisele.*

- 1a. Kui see on asjakohane, lisatakse lõigetes -1 ja 1 osutatud aruandele ettepanek käesoleva määruse muutmiseks.**
- 1b. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud aruandes hindab komisjon ka digiteenuste koordinaatorite poolt artikli 44 lõike 1 kohaselt komisjonile ja nõukojale esitatud aastaaruandeid oma tegevuse kohta ja annab nende kohta aru.**
2. Lõike 1 kohaldamise eesmärgil saadavad liikmesriigid ja nõukoda komisjoni taotlusel teavet.
3. Lõikes 1 osutatud hindamistel võtab komisjon arvesse Euroopa Parlamendi, nõukogu ning muude asjaomaste organite ja allikate seisukohti ja tähelepanekuid **ning pöörab erilist tähelepanu väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ning uute konkurentide positsioonile.**
4. Hiljemalt ... /kolm aastat pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva/ korraldab komisjon pärast nõukojaga konsulteerimist nõukoja toimimise **ning artikli 25a kohaldamise** hindamise ja esitab selle kohta aruande Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, võttes arvesse määruse kohaldamise esimesi aastaid. Vajaduse korral lisatakse aruandele tulemuste põhjal ja nõukoja arvamust täielikult arvesse võttes ettepanek käesoleva määruse nõukoja struktuuri käsitlevate sätete muutmiseks.

Artikkel 74

Jõustumine ja kohaldamine

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Seda kohaldatakse alates ... [15 kuud pärast ■ jõustumist *või 1. jaanuarist 2024 olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem*]. Artikli 23 lõikeid 2 ja 3, artikli 25 lõikeid 4–6 ning IV peatüki 3.–5. jagu kohaldatakse siiski alates ... [käesoleva määruse jõustumise kuupäev].

Erandina käesoleva lõike esimesest lõigust kohaldatakse käesolevat määrust artikli 25 lõike 4 kohaselt määratletud väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujate suhtes alates nelja kuu möödumisest asjaomase pakkuja teavitamisest vastavalt artikli 25 lõikele 6, kui see kuupäev on varasem kui... [15 kuud pärast jõustumist või 1. jaanuar 2024 olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem].

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

[koht],

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

**KOMISJONI AVALDUS MIKRO-, VÄIKESTE JA KESKMISE SUURUSEGA
ETTEVÕTJATE NING IDUFIRMADE TOETAMISE KOHTA DIGITEENUSTE
MÄÄRUSE KONTEKSTIS**

Komisjon tunnistab konkurentsivõime, innovatsiooni ja digiteenustesse investeerimise tähtsust, eelkõige mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ning idufirmade puhul. Selleks on komisjon võtnud kohustuse hõlbustada mikro-, väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel ning idufirmadel digiteenuste määrase järgimist, eelkõige võttes kasutusele innovatsiooni, digitehnoloogia kasutuselevõttu ja standardimist toetavad asjakohased programmid.
